HERKESE "IMMORTEL" FİLMİNİN BÜYÜK BOY AFİŞİ

sinema

SAYI: 2005 - 09 5 YTL (5.000.000 TL.)

MERKEZ
ISSN 1304-5695

Yeni sezonda gösterime girecek yerli filmler:

Organize işler, Keloğlan Kara Prense Karşı, Beyza'nın Kadınları ve diğerleri...

Yakın geleceğimizin endişeleri: Ewan Mc Gregor & Scarlett Johansson 'Ada'da

20 maddede korku

Gotik, teen slasher, gore... Yaratıklar, vampirler, zombiler... Erotik korkudan bilimkurgu-korkuya kadar diğer alt türler.

Mustafa Altıoklar'ın yeni filmi "Banyo" erotik bir komedi

Rocky'yi unutun, Cinderella Man - Russell Crowe ringe çıkıyor!

Antalya 42. yaşında kilometreyi sıfırlıyor, yepyeni bir festival oluyor

Korku gerilim üstadı Wes Craven'e yakın plan

CLUB BEYMEN

içindekiler

Eylül 2005

sinema MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner
Medya Grup Başkanı
M. Kenan Tekdağ
Genel Müdür
Mehmet E. Demirel
Genel Yayın Koordinatörü
Alev Er
Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür
Mehmet Açar
Görsel Yönetmen
Murat Bayar
Yazı İşleri
Senem Erdine
Ebru Çeliktuğ
Müjde Isıl
Yönetim
Genel Müdür Yardımcıları:
Levent Tayla (Yazıişleri)
Tülay Tosun (Satış Pazarlama)
Güray Çakır (Mali İşler)
Üretim: **Gamze Cin Demir**
Tanıtım Tasarım: **Naci Yavuz**
Teknik: **Engin Altuntaş**
Ofset Hazırlık: **Ercan Karaaslan**

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA
Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yardımcıları
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Serap Yakın *(Satış)*
Yonca Ertürk
(Pazarlama ve Araştırma)
Reklam Gurup Koordinatörü
Hakan Yonsul
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Tetikbaş
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Merkez Dergi Grubu Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Eylül 2005
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık Ve ticaret Sanayi Anonim Şirketi
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul
Basıldığı Yer:
Printcity, Fatih Mah. Hasan Basri Cad. Samandıra/Kartal/İstanbul
İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
İşletme Koordinatörü: Kazım Varol
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0212 411 22 22 Faks: 0212 354 33 22
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta içi 09:00-18:00saatleri arası hizmet verilmektedir)

38 Banyoda soyunan aşklar
Mustafa Altıoklar "Banyo"dan kadın erkek ilişkilerine açılıyor.

44 Yakın geleceğin endişeleri
Scarlett Johansson ve Ewan McGregor'un oynadığı "Ada", Micheal Bay yönetiminde bir bilimkurgu aksiyonu.

48 Varoluşçu Kazanova
Ewan McGregor aktörlük yeteneklerini sergiliyor: "Tutku Nehri"

50 Yerli sinemada sezon başlıyor
Bitenler, çekimleri sürenler, proje aşamasında olanlar... Neredeyse 40'a yakın yeni film...

60 Ağırbaşlı korku ustası
Yeni filmi "Gece Uçuşu" vesilesiyle korku gerilim ustası Wes Craven üzerine...

64 Küllerinden doğan boksör
"Cinderella Man": Gerçek bir hayat hikayesinden sinemaya... Efsane boksörü James J. Braddock'u Russell Crowe canlandırdı

72 Tekinsiz Mulder gülümserse
"House of D"nin yönetmeni X Files'dan tanıdığımız David Duchovny.

74 Antalya kapılarını dünyaya açtı
42. Altın Portakal'ın programından seçmeler ve TÜRSAK başkanı Engin Yiğitgil ile söyleşi.

dosya

80 20 maddede korku
Bütün alt türleri ve motifleriyle korku sineması: Gotik, gore, vampir, kurtadam, zombi, yaratıklar ve daha neler neler... Sayfalar boyu korku!

ayın filmleri

Banyo, **Ada**, Cennetin Müziği, **Gece Uçusu**, Kahramanlar Okulu, **Sevgiyi Ararken**, Esir Ruhlar, **Maske 2**, Tanrıdan Gelen, **Cinderella Man**, Sahara, **Gece Nöbeti**, Kapı Komşusu, **Hotel Rwanda**, Görünmez Savaşçı, **House of D**, Tutku Nehri, **Ölümsüz**, Dört Kardeş, **Davetsiz Çapkınlar**, The Upside of Anger, **Tony Takitani**, Bombon - Köpek, **Son Sosyalist Mitterrand**, Terketme Sanatı.

18 Box office
ve eleştirmenlerin yıldız tablosu

20 Eleştiriler
"Ölüler Ülkesi", "Fantastik Dörtlü", "Charlie'nin Çikolata Fabrikası", "Tatlı Cadı"

24 Özel seans
Yeni filmler, kitaplar, festivaller ve haberler...

32 Işık ve Gölge
Atilla Dorsay

34 Profil
Jessica Biel, Janset

91 DVD Rehberi
Kült Filmler, Teknik Analiz, Bir Film Bir An, Gömülü Hazineler, Filmografi, Klasik Sahne, DVD Kritik..

114 Sinema çıkışı
Fırat Tanış

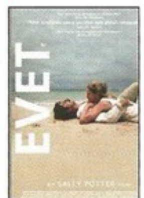
Armağanlar

Koleksiyon kartı: Cennetin Krallığı

Afişetler: "Gizemli Geçmiş", "Evet" "Cevapsız Arama 2", "Bir Dilim Suç"

Büyük boy afiş: "Immortel"

sinema@merkezdergi.com.tr

Tür ve çeşit zenginliği

Popüler dergiciler her şeye 10 yıllık dönemler üzerinden bakmayı sever... Ben de sinema üzerine düşünürken 10 yıllık dönemlerden yola çıkmanın yararlı olduğuna inananlardanım. İleride 21. yüzyılın ilk 10 yıllık periyoduna ne ad verileceğini bilemiyorum. Sıfırlı yıllar mı? Yüzyıl başı mı? Tek bildiğim, içinde yaşadığımız 10 yılı sinemasal anlamda 90'lardan farklı bir biçimde değerlendirmenin pek de zor olmayacağı...

Sosyalbilimciler için her şey çok daha kolay olacak. Onlar 90'lar ile sıfırlı yıllar arasına 11 Eylül'ü neredeyse kesin bir çizgi olarak yerleştirebilirler. Tıpkı Berlin Duvarı'nın yıkılmasının 80'lerle 90'ları ayırması gibi... Peki ya, benim gibi öncelikli olarak filmlerin yapısıyla ilgilenenler için, 90'lar ve 00'lı yılları birbirinden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün olabilecek mi? İlk 5 yıl itibarıyla, bu soruyu kendi adıma gönül rahatlığıyla "evet" diye cevaplayabileceğimi düşünüyorum... Sıfırlı yılların sinemasal karakteristikleri belki henüz net olarak ortaya çıkmış değil ama gerçekten çok tuhaf alametler belirmiş durumda... Şüphesiz bunları tam olarak kavramak, yerli yerine oturtmak ve üzerlerine ahkam kesmek için önümüzde daha 5 yıl olduğunun farkındayım. Fakat en azından ilk beş yıla bir göz atmak için sabırsızlanıyorum çünkü gerçekten ilginç şeyler olup bittiğini düşünüyorum.

Olup biten bu ilginç şeylerden biri, sinema kültüründe yaşanan değişim süreciydi -ki bunun üzerine yeterince yazdım. Daha önceki yazıları okumayanlar için tek cümlelik kısa bir özet yapmayı deneyelim: Artık yeni nesil film manyaklarının da söz sahibi olduğu ama herkesin kendi zevkine göre kendi dünyasını kurabildiği çok renkli, çok sesli bir sinema kültürü ortamında, muazzam bir film bolluğu içinde yaşıyoruz...

Peki ya özellikle anaakım (mainstream) sinemaya bağlı film üretiminde olup bitenler?

İlk akılma gelen, film bolluğuna paralel anlamda gelişen tür ve çeşit zenginliği... Hollywood dahil dünyanın her köşesinde artık her an, her şey olabiliyor.

Her şeyin aynı anda moda olduğu bir dönem bu... Oysa biz anaakım sinemada 10 yıllık dönemlere damgasını vurmuş türlere alışmıştık. Sözgelimi, kara film 40'larda, felaket filmleri 70'lerde moda olmuş; romantik komedi 80'ler ve 90'larda çıkmıştı tahta...

Sıfırlı yıllarda ise özel olarak ağırlıkta olan bir türün göze çarptığı söylenemez.

Demode olan hiçbir şey yok çünkü her şey moda... Western, müzikal, kılıç şıkırtılı filmler dahil, neredeyse tarihe gömüldüğü düşünülen bütün türler bir biçimde ayakta... 90'larda türlerin harmanından dem vururduk; 00'lı yıllarda bu durum, Matrix serisinde olduğu gibi en az beş altı alt türün biraraya getirildiği "sinemasal füzyonlar"a dönüştü artık. Öte yandan, her janr en otantik ve saf haliyle de varolabiliyor. Romantik komedinin 60'lar sonu 70'ler başına denk düşen bir dönemde ortaya çıkan ve sonra unutulmuş bir alt türünün 2003'te "Down with Love" (Ewan McGregor ve Renee Zellweger oynamıştı) filmiyle karşımıza çıktığını belki hatırlarsınız.

Sanki birileri -özellikle Hollywood'da- "Unuttuğumuz bir tür kaldı mı?" diye arşivlerde dolaşıyor ve sürekli karşımıza geçmişte unutulup kalmış alt türleri çıkartıp duruyor. Sinemayla uzaktan ilgilenen ve sinema üzerine arasıra yazanlar, zaman zaman filmlerin birbirine benzediğinden yakınıyor. Bazı açılardan haklı olabilirler ama dünyadaki film üretimini daha ciddi bir biçimde izleseler, özellikle "tür çeşitliliği" açısından anaakım sinemanın çok zenginleştiğini herhalde teslim etmek zorunda kalırlar. Çok değil 6-7 yıl öncesine kadar, unutulmuş bir janr karşımıza çıksa, "Yeniden moda mı oluyor?" derdik. Şimdi artık alıştık, karşımıza ne çıkarsa çıksın hezeyana kapılmıyoruz; biliyoruz ki, günümüz sinemasında bir türün moda olması sözkonusu değil çünkü "demode" olan bir şey yok ki... Unutulmuş bir tür olduğunu mu düşünüyorsunuz, hiç merak etmeyin önümüzdeki yıllarda karşınıza çıkacak. Bu, sadece Hollywood için geçerli değil; Türk sineması dahil bütün ülke sinemalarında benzer durumlar yaşanıyor.

Sözgelimi geçtiğimiz aylarda "çıplaklar adası"nda geçen bir Fransız filmi gösterime girdi: "Çıplak Tatil - Les Textiles"... Özellikle 60'ların sonuyla 70'lerin başında, adına Cinsel Devrim de denen özgürleşme hareketinin kıyasıya tartışıldığı günlerde, çıplaklar kampında geçen ya da bunu bir motif olarak kullanan bazı filmler çekilmişti. Sonuç olarak, "Les Textiles" sinema tarihinin çöplüğüne atıldığını düşündüğümüz, tek başına bir alt tür olarak bile göremeyeceğimiz "çıplaklar kampı filmleri"ni model almıştı kendine...

Türkiye'ye bakalım... Kadir İnanır ile Türkan Şoray'ın oynadığı Yusuf Kurçenli'nin yönettiği "Gönderilmemiş Mektuplar" adlı eski usul Yeşilçam melodramını, yeniden çekilen Hababam Sınıfı filmlerini düşünelim...

Bütün bunları popüler kültürün "geriye dönüş - retro" trendiyle açıklamamız mümkün değil. Kaldı ki 80'li yıllardan beri adına ne dersek diyelim -nostalji, retro- popüler kültürün sürekli geçmişe dönmesine ve naftalin kokan her şeyi gelişi güzel önümüze saçmasına alışkınız. 80'ler ve 90'lardaki durumu geriye dönüş ve nostalji trendiyle açıklamamız yanlış değil. Ama sıfırlı yıllarda durum farklı çünkü yeni nesillerin çoğu bu filmleri ilk kez seyrediyor, sözünü ettiğimiz alt türleri yeni yeni keşfediyor. Nostalji ya da retro dediğimiz kültürel eğilim onlar için 80'lerde başlayıp 90'ların başında biten bir şey değil mi?

İçinde yaşadığımız bu tür ve çeşit zenginliğinin en önemli nedenini şüphesiz en basit anlamda, sinema seyircisine çok geniş ve zengin bir menü sunmaktan ibaret olarak görenler olabilir... Doğru, günümüzde her filmin kendisine göre bir seyircisi var; çağdaş pazarlama teknikleri de zaten ürün çeşitlemesinin artmasından, farklı segmentlere farklı ürünlerle hitap etmekten yana... Yani, bütün bunlar ekonomik anlamda, bir arz ve talep meselesi olarak da görülebilir. Ama biraz derine inildiğinde, bu durumun 90'lardaki sinema kültürü ortamının direkt bir sonucu olduğunu söylemek de mümkün. Çünkü 90'larda filmin kendisi kadar filmin ait olduğu tür de önemsenir, türün mekanizmaları en az filmin hikayesi kadar uzun uzun yorumlanırdı. Sözgelimi, Ang Lee "Kaplan ve Ejderha"yı çekerken, filmin ait olduğu türün neredeyse kutsanacağı bir sinema kültürü ortamının çoktan hazır durumda kendisini beklediğini biliyordu...

Sonuçta, sinema yazarları, film manyakları, sinefiller "Kaplan ve Ejderha"yı öyle bir bağırlarına bastılar ki, önce "sinemaseverler", sonra "arasıra sinemaya gidenler" ve son halka olarak da "olup biteni merak ettiği için bilet almak zorunda kalanlar" onları takip etmek zorunda kaldı; hikaye de tatmin edici olunca, film bir hit olup çıktı... 70'li yıllarda, mahalle sinemalarında gösterilen B tipi Uzakdoğu dövüş filmlerinin bir alt-türü olan "wuxia"nın 2000 yılında Akademi ödüllerine kadar uzanacağını kim tahmin edebilirdi ki? Herhalde hiç kimse...

Günümüz sineması 90'ların bu ve benzeri sürprizlerle dolu sinemasal ortamı üzerinde şekillenmeye devam ediyor. Özetle her an, her şey karşımıza çıkabiliyor ve kimse buna şaşırmıyor.

Aynı konuya önümüzdeki aylarda devam etmek üzere...

Mehmet AÇAR

BANYO
Yönetmen: Mustafa Altıoklar. Oyuncular: Selçuk Yöntem, Demet Evgar, Janset Paçal, Burak Sergen, Sermiyan Midyat, Seray Sever, Arda Kural. Senaryo: Mustafa Altıoklar (Gül Abuz Semerci'nin aynı adlı tiyatro oyunundan). Görüntü Yönetmeni: Mirsad Heroviç. Müzik: Gökhan Kırdar. Sanat Yönetmeni: Yasemin Kalaba. Yapımcı: Mehmet Altıoklar, Emine Altıoklar, Şahin Alparslan. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 2 Eylül

Film; üç ayrı banyoda birbirleriyle ilişkileri, ihanetleri ve hesaplaşmaları çakışan üç ayrı çift arasındaki trajikomik duygu ve ego savaşlarını anlatıyor.

NOTLAR "O Şimdi Asker"den sonra televizyon dizilerine ağırlık veren Mustafa Altıoklar, 3 sene aradan sonra yeniden yönetmen koltuğunda... Üstelik bu sefer kendi yapım şirketinin desteğiyle... Oyuncu kadrosu için önceleri Yeşim Salkım, Okan Bayülgen ve Mehmet Ali Erbil'in adı geçmişti. Janset'in çıplak sahneleri ile sık sık gündeme geldiği ve çekimleri 13 günde tamamlanan "Banyo"nun sesleri de İngiltere'de kaydedildi. Gül Abuz Semerci'nin tiyatro oyunu, sahnelenmesi için yaklaşık iki sene önce Yıldız Kenter'e teklif edilmiş, Kenter tarafından "Türkiye şartlarına göre fazla" bulunarak geri çevrilmişti.

ADA
THE ISLAND
Yönetmen: Michael Bay. Oyuncular: Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou, Steve Buscemi, Sean Bean, Michael Clarke Duncan, Max Baker, Tom Beaver, Troy Blendell, Yvette Nicole Brown. Senaryo: Alex Kurtzman, Roberto Orci, Caspian Tredwell-Owen. Görüntü Yönetmeni: Mauro Fiore. Müzik: Steve Jablonsky. Kurgu: Paul Rubell, Christian Wagner. Yapım Tasarımcısı: Nigel Phelps. Yapımcı: Michael Bay, Ian Bryce, Walter F. Parkes. Süre: 136 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 2 Eylül

Lincoln Six-Echo (Ewan McGregor) 21. yüzyılın ortalarında, dışa kapalı bir tesiste yaşamaktadır. Dikkatle kontrol edilen bu ortamın tüm diğer sakinleri gibi Lincoln da "Ada"ya gönderilmek için seçilmeyi ummaktadır. Söylentilere göre burası gezegendeki kirletilmemiş son bölgedir. Ama genç adam varlığıyla ilgili her şeyin bir yalan, Ada'nın acımasız bir aldatmaca ve herkesin ölüsünün aslında dirisinden daha değerli olduğunu öğrenir. Lincoln, Jordan Two-Delta (Scarlett Johansson) adlı kadınla buradan kaçar. Peşlerinde kendilerini amansızca takip eden güvenlik güçleri varken Lincoln ve Jordan'ın tek hedefi yaşamaktır.

NOTLAR Büyük bütçeli gişe filmlerinin yönetmeni Michael Bay, bu sefer de 125 milyon dolar bütçeli bir bilim kurgunun başında... Bay'in diğer filmlerinin yapımcılığını üstlenen Jerry Bruckheimer, "The Island"da yönetmenle yollarını ayırdı. Bakalım Michael Bay, insan klonlamayı konu alan ve yıldız oyuncuları biraraya getirdiği bu filmiyle eleştirmenler nezdindeki makus talihini yenebilecek mi?

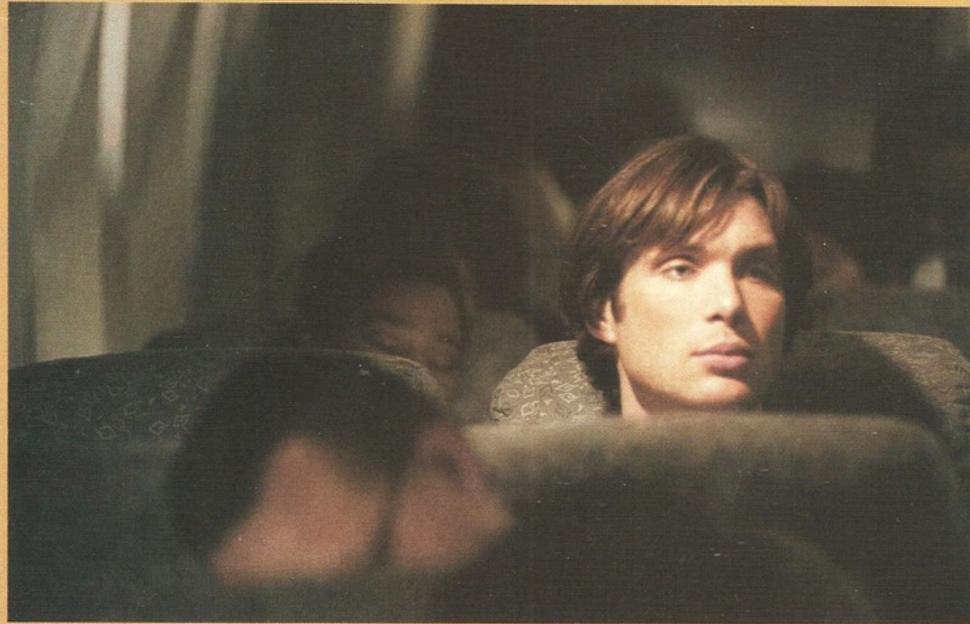
CENNETIN MÜZIĞI
SA SOM I HIMMELEN

Yönetmen: Kay Pollak. Oyuncular: Michael Nyqvist, Frida Hallgren, Helen Sjöholm, Axelle Axell, Verena Buratti, Niklas Falk, Lennart Jähkel, Barbro Kollberg, Ylva Lööf, Per Morberg. Senaryo: Kay Pollak. Görüntü Yönetmeni: Harald Gunnar Paalgard. Müzik: Stefan Nilsson. Kurgu: Tomas Tang. Yapımcı: Anders Birkeland, Göran Lindström. Süre: 132 dk. Yapım: Isveç, Ingiltere. Dağıtımcı: 1 Film. Gösterim Tarihi: 2 Eylül

Dareus (Michael Nyqvist) orta yaşlarını geride bırakmak üzere olan ünlü bir orkestra şefidir. Önündeki 8 senenin konser programı hazılanmış olan Dareus'un kalbi bu yoğun tempoya ve strese dayanamaz. Kalbi Dareus'a çok ciddi bir uyarı vermiştir, son derece yıpranmış olan bedeninin ikinci bir krizi atlatamayacağı açıktır. Dareus her şeyden uzaklaşmak için doğduğu küçük kasabaya döner. Başlangıçta her türlü insan ilişkisinden uzak kalmayı dilese de kısa zamanda kendisini kasaba halkı ile içli dışlı bulur.

NOTLAR "Cennetin Müziği", ülkesi İsveç'te sinema salonlarını doldurmayı başarırken 2005'te de ülkesinin En İyi Yabancı Film dalında Oscar adayı oldu.

GECE UÇUŞU
RED EYE

Yönetmen: Wes Craven. Oyuncular: Rachel McAdams, Cillian Murphy, Brian Cox, Kyle Gallner, Brittany Oaks, Laura Johnson, Tina Anderson, Guy Chapman, Brittany Oaks, Tom Elkins. Senaryo: Carl Ellsworth. Görüntü Yönetmeni: Robert D. Yeoman. Müzik: Marco Beltrami. Kurgu: Stuart Levy, Patrick Lussier. Yapım Tasarımcısı: Bruce Alan Miller. Yapımcı: Chris Bender, Marianne Maddalena. Süre: 85 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 9 Eylül

Uçmaktan nefret eden Lisa Reisert (Rachel McAdams), Miami'ye gitmek zorundadır ve uçağa bindiğinde yanındaki koltukta Jackson'ın (Cillian Murphy) oturduğunu görür. Az önce havaalanı terminalinde rastlantı sonucu tanıştığı Jackson adlı bu genç adamla iki kadeh içki içmişlerdir. Ancak uçak havalandıktan sonra Jackson gerçek yüzünü gösterir. Genç adam, Ülke Güvenliği Departmanı Başkan Yardımcısı'nı öldürmek için düzenlenecek suikastte görevli bir ajandır ve bu suikastteki başarısının anahtarı Lisa olacaktır. Genç kadın işbirliği yapmayı kabul etmediği takdirde babası bir katil tarafından öldürülecektir.

NOTLAR Yakın zaman önce izlediğimiz "Cursed" ile hayranlarını yine hayalkırıklığına uğratan Wes Craven, rotasını korkudan psikolojik gerilime çevirdi. Bu sefer "havada" gerilim yaşatarak başarılı günlere dönmeyi deniyor. Filmin senaristi Carl Ellsworth, "Phone Booth"tan ilham alarak "Red Eye"ı yazmış. 45 milyon dolar bütçeli filmin klostrofobi yaratmada Jodie Foster'lı "Flightplan"a rakip olup olamayacağını izleyip göreceğiz.

KAHRAMANLAR OKULU SKY HIGH

Yönetmen: Mike Mitchell. Oyuncular: Michael Angarano, Danielle Panabaker, Mary Elizabeth Winstead, Kurt Russell, Kelly Preston, Steven Strait, Dee Jay Daniels, Nicholas Braun, Kelly Vitz, Jake Sandvig. Senaryo: Paul Hernandez, Robert Schooley, Mark McCorkle. Görüntü Yönetmeni: Shelly Johnson. Müzik: Michael Giacchino. Kurgu: Peter Amundson. Yapım Tasarımcısı: Bruce Robert Hill. Yapımcı: Andrew Gunn. Süre: 102 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 9 Eylül

Süper kahramanlar, Kumandan (Kurt Russell) ve Jet Akımı'nın (Kelly Preston) oğlu olan Will Stronghold (Michael Angarano) diğer süper kahramanların çocukları gibi Sky High lisesine kayıt olur. Vücudundan ateş çıkartmak, uçmak, şekil değiştirmek, kendi kendini kopyalamak gibi yetenekleri olan öğrenciler bu okulda suçlularla mücadele etmeyi öğrenmektedir. Ancak sınav sırasında ciddi bir problem ortaya çıkar: Will'in kendisine özgü süper gücü yoktur. Bunun üzerine seviyesi indirilince kendisini bir anda "yardımcı" olarak yetiştirilecek öğrenciler arasında bulur. Artık kahraman olma şansını kaybetmiştir.

NOTLAR Disney, Oscar'lı "İnanılmaz Aile - The Incredibles"tan sonra yeniden "süper kahramanlar ailesi" ni beyazperdeye getiriyor. Ödüllü kısa filmleri olan çizgi film ressamı Mike Mitchell'ın yönettiği filmde, Kurt Russell ve Kelly Preston'ın "yeteneksiz" oğlu rolünde izlediğimiz Michael Angarano, "Seabiscuit"de Tobey Maguire'ın küçüklüğünü canlandırmıştı.

SEVGIYI ARARKEN SAVING FACE

Yönetmen: Alice Wu. Oyuncular: Michelle Krusiec, Joan Chen, Lynn Chen, Jin Wang, Guang Lan Koh, Jessica Hecht, Ato Essandoh, David Shih, Brian Yang, Nathanel Geng. Senaryo: Alice Wu. Görüntü Yönetmeni: Harlan Bosmajian. Müzik: Anton Sanko. Kurgu: Susan Graef, Sabine Hoffmann. Yapım Tasarımcısı: Daniel Ouellette. Yapımcı: James Lassiter, Will Smith, Teddy Zee. Süre: 91 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Barbar Film. Gösterim Tarihi: 9 Eylül

New Yorklu Wil (Michelle Krusiec) 28 yaşında, başarılı bir cerrahtır. Bir yandan işiyle uğraşırken bir yandan da sorumluluk sahibi bir evlat olarak haftada bir Çinli ailesini ve dul annesini (Joan Chen) ziyaret etmektedir. Annesi, haftasonları düzenlenen sosyal toplantılarda onu Amerikalı-Çinli gençlerle tanıştırma çabasındadır. Halbuki onun güzel dansçı Vivian'la (Lynn Chen) güzel giden bir ilişkisi vardır. Wil, bir gece kapısının önünde annesini görür. Kadın hamiledir; çevresinden utandığı ve gidecek başka bir yeri olmadığı için kızının yanına sığınmıştır. Wil, bir yandan annesinin durumuna çare bulmaya uğraşırken bir yandan da kız arkadaşını kaybetmemenin yollarını arar.

NOTLAR Alice Wu, Seattle'da Microsoft için yazılım hazırlarken, sinema tutkusu yüzünden işinden ayrılmış genç bir isim. "Saving Face" de onun yazıp yönettiği ilk film. Kültürel zıtlıklar, toplumsal tabular ve kadınlar arası ilişkiler üzerine eğilen bu bağımsız yapım, ABD'de oldukça beğenildi ve eleştirmenlerden olumlu tepkiler aldı.

ESIR RUHLAR
PRENDIMI L'ANIMA

Yönetmen: Roberto Faenza. Oyuncular: Iain Glen, Emilia Fox, Caroline Ducey, Craig Ferguson, Jane Alexander, Daria Galluccio, Joanna David, Michele Melega, Anna Tiurina. Senaryo: Gianni Arduini, Alessandro Defilippi, Roberto Faenza, Elda Ferri, Hugh Fleetwood, Giampiero Rigosi. Görüntü Yönetmeni: Maurizio Calvesi. Müzik: Andrea Guerra. Kurgu: Massimo Fiocchi. Yapım Tasarımcısı: Giantito Burchiellaro. Yapımcı: Elda Ferri. Süre: 90 dk. Yapım: Italya, Fransa, Ingiltere. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 16 Eylül

Sabina Spielrein (Emilia Fox) 1885 yılında Rostov'da varlıklı bir İsrailli ailenin çocuğu olarak doğar. 19 yaşına geldiğinde ağır depresyon teşhisi ile Zürih Burghölzli hastanesine yatırılır. Kendisinden sorumlu olan doktor ise C.G. Jung'dur (Iain Glen). Bu karar onun kaderini ve hayatının gidişatını tamamen değiştirir. Sabina Spielrein'in hayattan tek beklediği Jung'dan aşkına karşılık vermesi ve onu sevmesidir. Freud'un psikoanalitik metodları ile Jung'un birkaç yıllık tedavisinin ardından bir skandal olarak patlak veren hasta doktor ilişkileri Sabina'nın annesine yazdığı mektuplarla ortaya çıkar.

NOTLAR Psikoanaliz dünyasında adı, yaşadığı aşk skandalı ve seks hikâyeleri ile anılan Sabina Spielrein'ın gerçek öyküsüne dayanan 2002 yapım tarihli film, ülkesi İtalya'da olumlu eleştiriler aldı.

MASKE 2
SON OF THE MASK

Yönetmen: Lawrence Guterman. Oyuncular: Jamie Kennedy, Alan Cumming, Liam Falconer, Ryan Falconer, Traylor Howard, Steven Wright, Kal Penn, Ben Stein, Brett Pickup, Peter Callan. Senaryo: Lance Khazei. Görüntü Yönetmeni: Greg Gardiner. Müzik: Randy Edelman. Kurgu: Malcolm Campbell, John Coniglio, Debra Neil-Fisher. Yapım Tasarımcısı: Leslie Dilley. Yapımcı: Erica Huggins, Scott Kroopf. Süre: 94 dk. Yapım: ABD, Almanya. Dağıtımcı: Avşar Film - TMC. Gösterim Tarihi: 9 Eylül

Loki'nin (Alan Cumming) maskesi, hiçbir şeyden kuşkulanmayan bir yetişkinin hayatını mahvettikten 10 yıl sonra, bu sefer bir bebeğin eline geçer. Karikatürist Tim Avery (Jamie Kennedy) henüz babalığa bile hazır değilken oğlu, maskenin büyülü güçleriyle beraber doğmuştur. Ailenin kıskanç köpeğinin de korktuğu gibi, evde hayat alt üst olmuştur. Ve maskenin kontrolünü ele geçirmek için köpekle bebek arasında bir savaş başlar. Bütün bunlar olurken Loki de maskesini aramaya başlamıştır. Geri almak için ise ne olursa yapmaya kararlıdır.

NOTLAR Jim Carrey ve Cameron Diaz'ı üne kavuşturan "The Mask"in 11 sene sonra devamı geldi. "Cats & Dogs"tan tanıdığımız Lawrence Guterman'ın yönettiği filmin kadrosunda eskilerden kimse yok. Yurt dışından gelen tepkilere bakılırsa yeni film, "The Mask" hayranlarını oldukça üzmüş gibi görünüyor.

TANRIDAN GELEN
GODSEND

Yönetmen: Nick Hamm. Oyuncular: Greg Kinnear, Rebecca Romijn-Stamos, Robert De Niro, Cameron Bright, Merwin Mondesir, Sava Drayton, Jake Simons, Elle Downs, Edie Inksetter, Raoul Bhaneja. Senaryo: Mark Bomback. Görüntü Yönetmeni: Kramer Morgenthau. Müzik: Brian Tyler. Kurgu: Niven Howie, Steve Mirkovich. Yapım Tasarımcısı: Doug Kraner. Yapımcı: Marc Butan, Sean O'Keefe, Cathy Schulman. Süre: 102 dk. Yapım: ABD, Kanada. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 16 Eylül

Paul (Greg Kinnear) ve Jessie Duncan'ın (Rebecca Romijn-Stamos) 8 yaşındaki oğulları Adam, trajik bir kaza sonucu ölür. Cenaze hazırlıkları yapmakta olan üzgün çift, Richard Wells (Robert De Niro) adlı gizemli bir doktordan inanılmaz bir teklif alır; oğullarını klonlayarak yaşama döndürmek... Birçok hukuksal, etik ve ahlaki zorluğa rağmen acı içindeki çift Wells'in teklifini kabul eder ve Riverton adlı küçük bir kasabaya taşınarak buradaki klinikte hazırlıklara başlar. Adam, yeni hayatına adım atar. Bir süre her şey yolunda gider. Ta ki sekiz yaşına gelip ödünç aldığı zamanları yaşamaya başlayıncaya dek...

NOTLAR Ülkemize bir sene gecikmeyle gelen "Godsend", "The Island" gibi insan klonlamayı konu alıyor. Filmin yönetmeni "The Hole"den tanıdığımız

Nick Hamm... Parlak oyuncu kadrosu ile dikkat çeken film, yurt dışında pek de "parlak" bulunmadı ama başarılı bir reklam kampanyası ile adından söz ettirmeyi başardı. Yapımcılar, film vizyona girmeden önce gerçekten de insan klonlayabilen Godsend Institute diye bir yer varmış gibi bir internet sitesi açıp, e-mail adresi ve telefon numarası vermişti.

CINDERELLA MAN

Yönetmen: Ron Howard. Oyuncular: Russell Crowe, Renée Zellweger, Paul Giamatti, Craig Bierko, Paddy Considine, Bruce McGill, David Huband, Connor Price, Ariel Waller, Patrick Louis. Senaryo: Akiva Goldsman, Cliff Hollingsworth. Görüntü Yönetmeni: Salvatore Totino. Müzik: Thomas Newman. Kurgu: Daniel P. Hanley, Mike Hill. Yapım Tasarımcısı: Wynn Thomas. Yapımcı: Brian Grazer, Ron Howard, Penny Marshall. Süre: 145 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 16 Eylül

Jim Braddock (Russell Crowe), hafif sıklette gelecek vadeden başarılı bir boksörken, Amerika'daki Büyük Bunalım döneminde karısı Mae (Renee Zellweger) ve çocuklarının karnını doyurabilmek için boksörlüğü bırakarak başka işlerde çalışmak zorunda kalır. Bir sürpriz sonucunda Braddock kendisini yeniden ringlerde bulur. Rakiplerinden daha zayıf, daha yaşlı olmasına ve sürekli yaralanan eli yüzünden sorunlar yaşamasına rağmen boksa devam eder. Yaptığı maçları hep kazanan ve "Cinderella Man" lakabıyla çaresiz insanların umudu haline gelen Braddock'un karşısında, rakibini ringde öldürmesiyle tanınan dünya ağır sıklet boks şampiyonu Max Baer (Craig Bierko) vardır.

NOTLAR "Million Dollar Baby"nin ardından yeniden ringlere dönüyoruz. "A Beautiful Mind"ın Oscar'lı yönetmeni, senaristi ve başrol oyuncusu, yine gerçek bir yaşam öyküsü için birarada... Russell Crowe rolü için 23 kilo verip 80 kiloya indi ve Muhammed Ali'yi çalıştıran antrenörden özel ders aldı. 88 milyon dolar bütçeli film, her ne kadar "Raging Bull" ile kıyaslansa ve eleştirmenler tarafından beğenilse de gişede umduğunu bulamadı, ancak Oscar'larda adı geçmesi muhtemel.

SAHARA

Yönetmen: Breck Eisner. Oyuncular: Matthew McConaughey, Penelope Cruz, Steve Zahn, William H. Macy, Lennie James, Delroy Lindo, Lambert Wilson, Rainn Wilson, Mark Springer, Glynn Turman. Senaryo: Thomas Dean Donnelly, Joshua Oppenheimer, John C. Richards, James V. Hart (Clive Cussler'ın romanından). Görüntü Yönetmeni: Seamus McGarvey. Müzik: Clint Mansell. Kurgu: Andrew MacRitchie. Yapım Tasarımcısı: Allan Cameron. Yapımcı: Stephanie Austin, Howard Baldwin, Karen Elise Baldwin, Mace Neufeld. Süre: 124 dk. Yapım: ABD, İspanya, Almanya. Dağıtımcı: Avşar Film - TMC. Gösterim Tarihi: 16 Eylül

Usta kâşif Dirk Pitt (Matthew McConaughey) tarihi bir efsaneye ait bir sikke bulur ve Batı Afrika'nın en tehlikeli bölgelerinde hazine avına çıkmaya karar verir. Dirk ve macera arkadaşı Al Giordino (Steve Zahn), gizli bir kargo taşıyan kayıp savaş gemisi ararken, kayıp hazinenin tüm dünyayı tehdit edecek kadar büyük bir problemle bağlantılı olduğunu düşünen zeki ve güzel doktor Eva Rojas (Penelope Cruz) ile tanışır. Dirk, Al ve Eva, bir yandan kimsenin varlığına bile inanmadığı bir geminin sırrını çözmeye çabalarken bir yandan da tehlikeli savaşçılara karşı çölde hayatta kalmaya çalışır.

NOTLAR Clive Cussler'ın birçok romanında maceradan maceraya koşan Dirk Pitt, Indiana Jones ve James Bond karışımı yakışıklı bir kahraman. Televizyon dizilerinden yetişme Breck Eisner'in yönettiği "Sahara"; yıldız oyunculardan kurulu kadrosu, 130 milyon dolarlık bütçesi, Fas'ta yapılan çekimleri ve "macera adamı" merkezli konusu ile merak uyandırıyor. Ancak ABD'den gelen haberlere bakılırsa film, ne seyiciye ne de eleştirmenlere yaranabildi. 2001 yılında çekilmesi düşünülen filmde Dirk Pitt rolü için Hugh Jackman ile anlaşılmış; ancak 11 Eylül saldırılarından sonra bu proje bir süreliğine ertelenmişti.

GECE NÖBETI
NIGHT WATCH

Yönetmen: Timur Bekmambetov. Oyuncular: Konstantin Khabensky , Vladimir Menshov, Valeri Zolotukhin, Mariya Poroshina, Galina Tyunina, Yuri Kutsenko, Aleksei Chadov, Zhanna Friske, Ilya Lagutenko, Viktor Verzhbitsky. Senaryo: Timur Bekmambetov, Sergei Lukyanenko (kendisinin aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Sergei Trofimov. Müzik: Yuri Poteyenko. Kurgu: Dmitri Kiselyov. Yapım Tasarımcısı: Mukhtar Mirzakeyev, Valeri Viktorov. Yapımcı: Konstantin Ernst, Anatoli Maksimov. Süre: 114 dk. Yapım: Rusya. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 23 Eylül

Günümüz Moskova'sında, Karanlık ve Aydınlık güçlerin arasındaki savaşta her iki ordu da eşit güçte olduğundan bir türlü galip çıkmaz ve ateşkes ilan edilir. Ateşkesin şartlarından biri ve en önemlisi, hiç kimsenin iyi ya da kötü tarafa zorla geçirilmemesidir. Bu denge unsuru Aydınlık tarafın askerleri olarak bilinen Night Watch ve Karanlık güçlerin askerleri yani Day Watch tarafından denetlenmektedir. Fakat yıllardır kabul edilmiş ateşkesin perde arkasında büyük bir nefret ve güvensizliğin beslediği çok eski bir kehanet gizlidir. "The Great Other", bir gün gelecek ve yüzyıllardır kurulmuş dengeleri alt üst edecektir. Efsaneye göre o, karanlık güçlerin tarafında büyüyecek ve dünyada çok daha büyük bir savaş başlatacaktır.

NOTLAR Rusya'nın tanınmış yönetmenlerinden Timur

Bekmambetov'un, yazar Sergei Lukyanenko'nun best seller romanından uyarladığı film, Rusya'da ilk üç haftada 13 milyon dolar hasılat yaptı. Konusu ve efektleri ile Rusya'nın "Matrix"i olarak nitelendirilen film, geçtiğimiz sene En İyi Yabancı Film dalında ülkesinin Oscar adayı oldu. Filmin büyük başarısı üzerine Timur Bekmambetov, "Night Watch"ı üçleme haline getirmeye karar verdi. İkinci filmi tamamlamak üzere... Üçüncü film ise 2007'de vizyona girecek.

KAPI KOMŞUSU
NABOER

Yönetmen: Pal Sletaune. Oyuncular: Kristoffer Joner, Cecilie A. Mosli, Julia Schacht, Julia Schact, Anna Bache-Wiig, Michael Nyqvist. Senaryo: Pal Sletaune. Görüntü Yönetmeni: John Andreas Andersen. Müzik: Simon Boswell. Kurgu: John Andreas Andersen, Darek Hodor. Yapım Tasarımcısı: Jack Van Domburg. Yapımcı: Pal Sletaune, Turid Oversveen. Süre: 75 dk. Yapım: Norveç. Dağıtımcı: ANS. Gösterim Tarihi: 23 Eylül

John (Kristoffer Joner), bir gün asansörde komşu dairede yaşayan bir kızla tanışır. Daireyi iki kız paylaşmaktadırlar. Anne (Cecilie Mosli) ve Kim (Julia Schacht) onu dairelerine çağırır. John, ne kadar rahatsız olsa da evlerine gider. Sonunda Kim ile baş başa kalır ve beraber olurlar. Genç adam, evde birçok garip şeyle karşılaşır. Buzdolabı tıka basa doludur. Yerlerde yüzlerce giysi vardır. Ertesi gün, komşularının telefonunu öğrenmeye çalışır ancak kayıtlı numara yoktur. Halbuki John, kızların evindeki telefondan arama yapmıştır. Kaybolan telefon numarası gizemli olayların sadece başlangıcıdır.

NOTLAR Film, Alfred Hitchcock hayranı Norveçli yönetmen Pal Sletaune'in imzasını taşıyor. Kendisi "American Beauty" filmi için düşünülen ilk yönetmendi ama senaryoyu yeterince iyi bulmadığı için teklifi geri çevirmişti. Ülkesi Norveç'te beğeni toplayan "Kapı Komşusu" için, Roman Polanski'nin "Repulsion"una gönderme yaparken David Lynch tarzına da yakın durduğu söyleniyor.

HOTEL RWANDA

Yönetmen: Terry George. Oyuncular: Don Cheadle, Joaquin Phoenix, Nick Nolte, Sophie Okonedo, Desmond Dube, Hakeem Kae-Kazım, Tony Kgoroge, Fana Mokoena, Neil McCarthy, Jean Reno. Senaryo: Keir Pearson, Terry George. Görüntü Yönetmeni: Vincent G. Cox, Robert Fraisse. Müzik: Rupert Gregson-Williams, Andrea Guerra, Martin Russell. Kurgu: Naomi Geraghty. Yapım Tasarımcısı: Johnny Breedt, Tony Burrough. Yapımcı: Terry George, A. Kitman Ho. Süre: 121 dk. Yapım: Ingiltere, Güney Afrika, Italya. Dağıtımcı: Medyavizyon. Gösterim Tarihi: 23 Eylül

Afrika'nın Oskar Schindler'i olarak anılan Paul Rusesabagina'nın gerçek yaşam öyküsü... 1994'te Ruanda'da Hutular'ın Tutsiler'e karşı giriştiği katliam sırasında Paul Rusesabagina (Don Cheadle), bir otelin müdürlüğünü yapmaktadır. Kendisi Hutu, eşi ise Tutsi'dir. Küçük çaplı eylemler şeklinde başlayan olaylar, ülkedeki tüm Tutsiler'in yok edilmesi noktasına gelince, otelinin kapılarını 1268 Tutsi'ye açar ve katliam boyunca onlara kol kanat gerer.

NOTLAR "Some Mother's Son" ile ilk kez yönetmenliği deneyen ünlü senarist Terry George'dan yine etkileyici bir dram... Film, 11 sene önce Ruanda'daki katliama seyirci kalan Batı'yı şiddetle eleştiriyor ve sıradan bir insanın "kurtarıcı" haline gelişini abartıdan uzak bir üslupla anlatıyor. 24. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde izleyici karşısına çıkan "Hotel Rwanda", En İyi Orijinal Senaryo, En İyi Erkek Oyuncu (Don Cheadle) ve En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Sophie Okonedo) dalında Oscar'a aday olmuştu.

GÖRÜNMEZ SAVAŞÇI STEALTH

Yönetmen: Rob Cohen. Oyuncular: Josh Lucas, Jessica Biel, Jamie Foxx, Sam Shepard, Richard Roxburgh, Joe Morton, Ian Bliss, Ebon Moss-Bachrach, Michael Denkha, Rocky Helton. Senaryo: W.D. Richter. Görüntü Yönetmeni: Dean Semler. Müzik: BT, Trevor Morris. Kurgu: Stephen E. Rivkin. Yapım Tasarımcısı: Jonathan Lee, J. Michael Riva. Yapımcı: Mike Medavoy, Arnold Messer, Neal H. Moritz, Laura Ziskin. Süre: 121 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 23 Eylül

ABD Deniz Kuvvetleri pilotları Ben Gannon (Josh Lucas), Kara Wade (Jessica Biel) ve Henry Purcell (Jamie Foxx), çok gizli görünmez savaş uçaklarının en iyi pilotlarıdır. Bir gün kumandanları onlara yeni bir takım arkadaşı verir: Bilgisayarla çalışan insansız savaş uçağı EDI. Beraber çıktıkları bir görevde EDI'ye yıldırım isabet eder ve uçağın beyni, yaratıcılarının asla hayal edemeyeceği şekilde genişler. EDI emirlere uymayınca dünya, nükleer felaketin eşiğine gelir. Bunu durdurabilecek tek kişi ise Ben'dir.

NOTLAR "The Fast and the Furious" ve "XXX" gibi aksiyon filmlerinin başarılı yönetmeni Rob Cohen, seyirciyi koltuğunda rahat bırakmayacak gibi görünüyor. Yönetmeni gibi filmin bir diğer kozu da "Ray" ile Oscar'ı kucaklayan Jamie Foxx... "Sahara" gibi 130 milyon dolarlık kabarık bütçesiyle dikkat çeken "Stealth"in özel efektler konusundaki hüneri merakla bekleniyor. Çekimler sırasında filmde kullanılan uçağın, Amerikan hava kuvvetlerinde geliştirilen bir uçağın prototipi olduğu şeklinde söylentiler çıkmıştı.

HOUSE OF D

Yönetmen: David Duchovny. Oyuncular: David Duchovny, Téa Leoni, Robin Williams, Anton Yelchin, Erykah Badu, Magali Amadei, Harold Cartier, Mark Margolis, Zelda Williams, Frank Langella. Senaryo: David Duchovny. Görüntü Yönetmeni: Michael Chapman. Müzik: Geoff Zanelli. Kurgu: Suzy Elmiger. Yapım Tasarımcısı: Lester Cohen. Yapımcı: Richard Barton Lewis, Jane Rosenthal, Bob Yari. Süre: 96 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Avşar Film - TMC. Gösterim Tarihi: 23 Eylül.

13 yaşındaki delikanlı (Anton Yelchin), bekâr annesi (Tea Leoni) ile birlikte yaşamaktadır. En iyi arkadaşı ise zeka özürlü okul hademesi Pappass'tır (Robin Williams). Artık yetişkin olan bu adam (David Duchovny), bugünkü ilişkilerinde yaşadığı sorunların çözümünü geçmişinde ve büyüdüğü kasabanın tam ortasında yer alan Greenwich Kadın Tutukevi'ndeki gizemli bir kadınla (Erikah Badu) paylaştığı gizli ilişkide arar.

NOTLAR The X Files adlı dizideki FBI ajanı Fox Mulder karakteri ile şöhreti yakalayan ve dizinin bazı bölümlerini de yöneten David Duchovny, ilk kez bir sinema filminde yönetmen koltuğuna oturuyor. Duchovny'nin anılarından derleyerek, kendi deyimiyle "büyümenin acısını" anlattığı bu filmin senaryosunu altı günde yazmış. Téa Leoni ile Robin Williams'ın da yer aldığı filmde, senarist ve başrol oyuncusu Duchovny'nin orta karar bir drama imza attığı söyleniyor.

tılsım etkisi...

TUTKU NEHRİ
YOUNG ADAM

Yönetmen: David Mackenzie. Oyuncular: Ewan McGregor, Tilda Swinton, Peter Mullan, Emily Mortimer, Jack McElhone, Therese Bradley, Ewan Stewart, Stuart McQuarrie, Pauline Turner, Alan Cooke. Senaryo: David Mackenzie (Alexander Trocchi'nin romanından). Görüntü Yönetmeni: Giles Nuttgens. Müzik: David Byrne. Kurgu: Colin Monie. Yapım Tasarımcısı: Laurence Dorman. Yapımcı: Jeremy Thomas. Süre: 93 dk. Yapım: Ingiltere, Fransa. Dağıtımcı: 1 Film. Gösterim Tarihi: 23 Eylül.

Joe (Ewan McGregor) düzenli bir işi olmayan serseri ruhlu genç bir adamdır. İyi niyetli ve babacan bir adam olan Les (Peter Mullan), Joe'yu işe alır. Les ve karısı Ella (Tilda Swinton) ile birlikte bir yük teknesinde kalan Joe'nun hayatı, rıhtımda buldukları genç bir kadının cesetiyle alt üst olur. Ölen genç kadınla ilgili gizem perdesi aralandıkça, Joe ile Ella arasında arasında önüne geçilmez bir cinsel çekim yaşanır. Olayla ilgili bir zanlının bulunması ve Les'in Joe ile karısı arasındaki ilişkiyi öğrenmesiyle Joe büyük bir karmaşanın içine düşer.

NOTLAR Beat kuşağın önemli temsilcilerinden Alexander Trocchi'nin 6 haftada yazdığı sansasyonel romanından uyarlanan film, 2003 yapım tarihli. Yoksulluk ve erotizmi beyazperdeye taşımada oldukça cesur bulunan film, Ewan McGregor'un çıplak sahneleri ile gündeme gelmiş; bu bölümler ABD'de sansürlenmişti.

ÖLÜMSÜZ
IMMORTEL AD VITAM

Yönetmen: Enki Bilal. Oyuncular: Linda Hardy, Thomas Kretschmann, Charlotte Rampling, Frédéric Pierrot, Thomas M. Pollard, Yann Collette, Derrick Brenner, Olivier Achard, Corinne Jaber, Joe Sheridan. Senaryo: Enki Bilal, Serge Lehman. Görüntü Yönetmeni: Pascal Gennesseaux. Müzik: Goran Vejvoda. Kurgu: Véronique Parnet. Yapım Tasarımcısı: Jean-Pierre Fouillet. Yapımcı: Charles Gassot. Süre: 102 dk. Yapım: Fransa. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 30 Eylül

Yüzyılın sonlarında mavi saçlı ve mavi gözyaşlı Jill Bioskop, New York'un üçüncü seviye bölgelerinden birinde yaşamaktadır. Şahin başlı Tanrı Horus, evrenin diğer ucundan onunla buluşmaya gelecektir. Fakat kadının bundan henüz haberi yoktur. Lordlar, Horus'u ölüme mahkûm etmişlerdir. Yaşayacak sadece 7 günü kalan Horus, bu zaman içinde Jill'i bulup baştan çıkarmalıdır. Bunu gerçekleştirebilmek için bir insan bedenine ihtiyacı olan Horus, eski bir politik suçlu olan Alcide Nikopol'ü seçer. Nikopol, 30 yıl önce New York'un segmentlerine ayrılması ile ilgili detaylı bilgiye sahip olduğu için dondurularak cezalandırılmıştır.

NOTLAR Ülkemizde pek tanınmayan Yugoslav asıllı Fransız çizgi romancı ve film yönetmeni Enki Bilal, La Foire aux Immortels ve La Femme Piège adını taşıyan albümlerini birleştirerek sinemaya uyarladı. Nikopol Üçlemesi'nin ilk iki bölümünü oluşturan bu materyal üzerine yepyeni karakterli orijinal bir senaryo hazırladı. 3D ve CGI destekli fantastik yapım, tarz olarak "Sin City"ye benzetildi; ancak onun kadar "tatminkâr" bulunmadı.

DÖRT KARDEŞ
FOUR BROTHERS

Yönetmen: John Singleton. Oyuncular: Mark Wahlberg, André Benjamin, Tyrese Gibson, Garrett Hedlund, Sofía Vergara, Benz Antoine, Tony Nappo, Josh Charles, Chiwetel Ejiofor, Fionnula Flanagan. Senaryo: David Elliot, Paul Lovett. Görüntü Yönetmeni: Peter Menzies Jr. Müzik: David Arnold. Kurgu: Bruce Cannon, Billy Fox. Yapım Tasarımcısı: Keith Brian Burns. Yapımcı: Lorenzo di Bonaventura. Süre: 111 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 30 Eylül

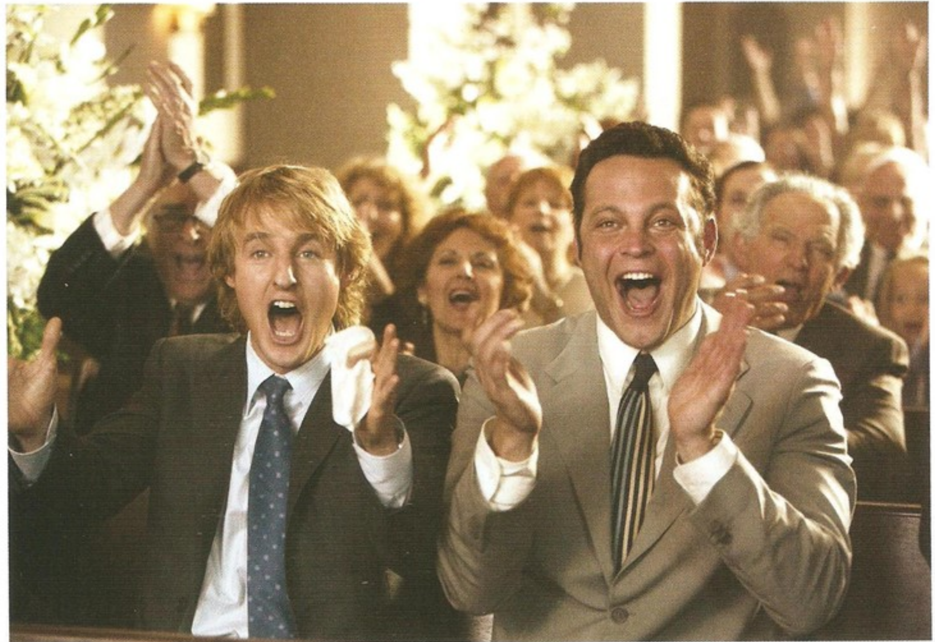

Bobby (Mark Wahlberg), Jack (Garrett Hedlund), Angel (Tyrese Gibson) ve Jeremiah (Andre Benjamin); evlatlık olarak büyütülen 4 kardeştir. Farklı karakterlere sahip olan ve birbirlerinden ayrı yaşayan kardeşler, annelerinin cenazesi için biraraya gelir. Anneleri, bir dükkândaki soygun sırasında öldürülmüştür. Dört kardeş, annelerinin öldürülmesindeki esrar perdesini kendi yöntemleriyle çözmeye karar verirler. Katilin izini sürmeye başlayan Mercer kardeşlerin, işlerini eski usullerle yapmanın çeşitli sorunlara yol açtığını fark etmesi uzun sürmeyecektir.

NOTLAR Rob Cohen'den koltuğu devralarak "2 Fast 2 Furious"u yöneten John Singleton, aksiyondan vazgeçmiyor. Bu intikam hikâyesinin başrolünde "The Italian Job"da da benzer bir role soyunan genç aktör Mark Wahlberg ve hip-hop grubu OutKast üyesi, Andre 3000 olarak da bilinen Andre Benjamin yer alıyor.

DAVETSIZ ÇAPKINLAR
WEDDING CRASHERS

Yönetmen: David Dobkin. Oyuncular: Owen Wilson, Vince Vaughn, Rachel McAdams, Ellen Albertini Dow, Isla Fisher, Jennifer Alden, Summer Altice, Betsy Ames, Camille Anderson, Diora Baird. Senaryo: Steve Faber, Bob Fisher. Görüntü Yönetmeni: Julio Macat. Müzik: Rolfe Kent. Kurgu: Mark Livolsi. Yapım Tasarımcısı: Barry Robison. Yapımcı: Peter Abrams, Robert L. Levy, Andrew Panay. Süre: 119 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film - Umut Sanat. Gösterim Tarihi: 30 Eylül

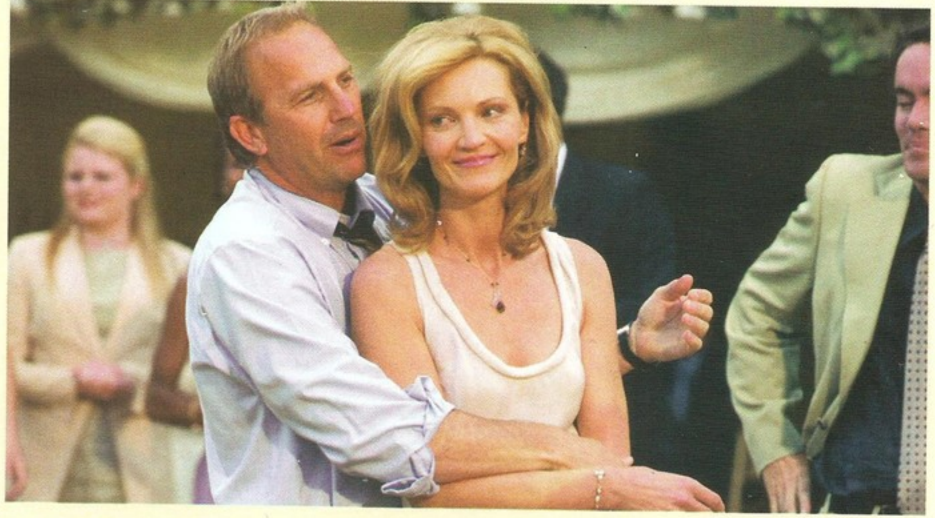

İki eski dost ve iş ortağı olan John Beckwith (Owen Wilson) ve Jeremy Klein (Vince Vaughn), gittikleri her düğünün gözde erkekleri olmaktan ve ortalığı birbirine katmaktan çok hoşlanmaktadırlar. Böylece düğünlerde boy gösteren genç, güzel ve bekar kadınları, özellikle de nedimeleri baştan çıkarıp, her düğünden güzel bir kadınla çıkmaktadırlar. İki kafadar, William Cleary (Christopher Walken) ve eşi Kathleen'in (Jane Seymour) nikah tazeleyeceklerini öğrenir. Bu, Washington sosyetesi için yılın düğünü olacaktır. Davetli listesini gözden geçiren John ve Jeremy, gelinin nedimeleri Claire (Rachel McAdams) ve Gloria'yı (Isla Fisher) tavlamayı kafalarına koyarlar. "Düğün dağıtma kurallarını" uygulamayı planlayan ikili, ummadıkları olaylarla karşılaşacaklardır.

NOTLAR Owen Wilson ve Vince Vaughn, "Starsky & Hutch"ın ardından yine bir komedide beraber rol alıyorlar. Bu yaz komedisinin yönetmeni olan David Dobkin, " Shanghai Knights"da da Owen Wilson ile beraber çalışmıştı. "Davetsiz Çapkınlar" büyük bir sürpriz yaparak gösterime girdiği ilk iki hafta ABD box office'te iki numara; üçüncü hafta da "Charlie'nin Çikolata Fabrikası"nın yerini alarak birinci oldu.

THE UPSIDE OF ANGER

Yönetmen: Mike Binder. Oyuncular: Joan Allen, Kevin Costner, Erika Christensen, Evan Rachel Wood, Keri Russell, Alicia Witt, Mike Binder, Tom Harper, Dane Christensen, Danny Webb. Görüntü Yönetmeni: Richard Greatrex. Müzik: Alexandre Desplat. Kurgu: Steve Edwards, Robin Sales. Yapım Tasarımcısı: Chris Roope. Yapımcı: Jack Binder, Alex Gartner, Sammy Lee. Süre: 118 dk. Yapım: ABD, Ingiltere, Almanya. Dağıtımcı: Chantier Films. Gösterim Tarihi: 30 Eylül

Beklenmedik bir anda kocası tarafından terk edilen Terry'nin (Joan Allen) hayatı alt üst olmuştur. 4 güzel genç kızı ile yaşamına devam etmek zorundadır artık. Zamanla Terry, kendisi gibi alkol sorunu olan komşusu ve aile dostları Denny (Kevin Costner) ile yakınlaşır. Bir zamanlar ünlü bir basketbol yıldızı olan Denny, şimdilerde bir radyoda DJ'lik yapmaktadır. Denny ile Terry'nin, önceleri içki arkadaşlığı şeklinde başlayan ilişkileri giderek romantik bir boyut kazanır. Terry'nin kızları ise hem kendi problemleri hem de annelerinin gönül sorunları arasında sıkışıp kalır.

NOTLAR "Open Range"de western türüne saygı duruşunda bulunan Kevin Costner, yeniden o eski romantik günlerine geri dönüyor. Yurt dışında iyi eleştiriler alan filmde Costner'ın performansının oldukça dokunaklı olduğu söyleniyor. Yakışıklı aktörün rol arkadaşı, geçen ay "Evet'te izlediğimiz Joan Allen. Bu film için yaklaşık 10 kilo alan Costner, kariyerinde arzuladığı çıkışı bu sefer yapabilecek mi?

AĞUSTOS SÜRPRİZİ

TONY TAKITANI

Yönetmen: Jun Ichikawa. Oyuncular: Issei Ogata, Rie Miyazawa, Yumi Endo, Shinohara Takahumi, Hidetoshi Nishijima. Senaryo: Jun Ichikawa (Haruki Murakami'nin romanından). Görüntü Yönetmeni: Taishi Hirokawa. Müzik: Ryuichi Sakamoto. Kurgu: Tomoh Sanjo.Yapımcı: Motoki Ishida. Süre: 75 dk. Yapım: Japonya. Dağıtımcı: 1 Film. Gösterim Tarihi: 12 Ağustos

Tony Takitani'nin (Issei Ogata) babası bir jazz müzisyenidir ve tanıştığı bir Amerikalının adını oğluna vermiştir. Amerikan ismi ile büyüyen Tony, çevresindekiler tarafından dışlanınca insanlardan uzak yaşamaya başlar. Zamanla çizim yapmayı öğrenir ve tasarımcı olur. Yalnızlığa alışık Tony Takitani, hayatının boşluğunu kıyafetlerden başka hiçbir şeyle dolduramayan güzel bir kadınla tanışır. Onunla evlenen Tony'yi yine zor günler beklemektedir.

NOTLAR Locarno Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü ve FIPRESCI ödüllerini kazanan film, minimalist ve stilize sinemayı sevenleri memnun edecek bir yapım. Japon yönetmen Jun Ichikawa'nın Haruki Murakami'nin romanından uyarladığı film, 24. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde "Mayınlı Bölge" bölümünde gösterilmişti. Yönetmeninin deyimiyle "Tony Takitani", Edward Hopper'ın resimlerindeki gibi bir evrende geçen, 'yalnızlık' ve 'kaybetme' üzerine bir deneme...

BOMBON - KÖPEK EL PERRO

Yönetmen: Carlos Sorin. Oyuncular: Juan Villegas, Walter Donado, Micol Estévez, Kita Ca, Pascual Condito, Claudina Fazzini, Carlos Rossi, Mariela Díaz, Rosa Valsecchi, Rolo Andrada. Senaryo: Santiago Calori, Salvador Roselli, Carlos Sorin. Görüntü Yönetmeni: Hugo Colace. Müzik: Nicolas Sorin. Kurgu: Mohamed Rajid. Yapım Tasarımcısı: Margarita Jusid. Yapımcı: Oscar Kramer, José María Morales. Süre: 97 dk. Yapım: Arjantin, İspanya. Dağıtımcı: Barbar Film. Gösterim Tarihi: 19 Ağustos

Elli iki yaşındaki Coco (Juan Villegas) işini kaybettikten sonra, kimsenin almaya yanaşmadığı, el yapımı bıçaklar satarak geçinmeye çalışır. Tesadüfen bir kadına yardım edince, kadın ona birinci sınıf, cins bir av köpeği hediye eder. Köpek bakımından anlamayan Coco, zamanla Bombon'a alışır. Üstelik Bombon bir köpek yarışmasında üçüncü olunca hem para kazanır, hem de aralarında sıkı bir dostluk oluşur.

NOTLAR 24. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin kapanış filmi olan "Bombon, Köpek", "Arjantin Hikâyeleri"nden tanıdığımız Carlos Sorin'in imzasını taşıyor ve bu filmin devamı olarak nitelendiriliyor. Yönetmeninin önceki filmi gibi amatör oyuncularla hümanist ve sıcak bir anlatım sergilediği "Bombon - Köpek" 2004 San Sebastian Film Festivali'nde FIPRESCI ödülü kazandı.

SON SOSYALIST MITTERRAND LE PROMENEUR DU CHAMP DE MARS

Yönetmen: Robert Guédiguian. Oyuncular: Michel Bouquet, Jalil Lesper, Philippe Fretun, Anne Cantineau, Sarah Grappin, Catherine Salviat, Jean-Claude Frissung, Philippe Le Mercier, Serge Kribus, Jean-Claude Bourbault. Senaryo: Georges-Marc Benamou, Gilles Taurand (Georges-Marc Benamou'nun Le Dernier Mitterrand adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Renato Berta. Müzik: Laurent Laflan. Kurgu: Bernard Sasia. Yapım Tasarımcısı: Michel Vandestien. Yapımcı: Robert Guédiguian, Frank Le Wita, Marc de Bayser. Süre: 117 dk. Yapım: Fransa. Dağıtımcı: Belge Film. Gösterim Tarihi: 19 Ağustos

Film, Fransa'nın 1981-1995 yılları arasındaki cumhurbaşkanı François Mitterand'ın 1996'da Paris'te hayata veda etmeden önceki son günlerini anlatıyor. Mitterand'ın (Michel Bouquet) anılarını derleyen genç gazeteci Antoine Moreau (Jalil Lesper), onun hastalıkla mücadelesini ve kalan son gücünü korumaya çalışırken tarihle hesaplaşmasını kaleme döker. Hikâye, arayış içindeki genç bir adam ile ölümü yaklaşan şüphe ve korku dolu yaşlı bir adamın ilişkisine odaklanır.

NOTLAR 2005 Berlin Film Festivali'nde yarışan filmde Mitterand'ı canlandıran Michel Bouquet'nin performansı övgülerle karşılandı. Georges-Marc Benamou'nun Le Dernier Mitterrand adlı kitabından uyarlanan film, ülkesi Fransa'da ise büyük tartışmalar yarattı. Tarihi gerçekleri yansıtmadığı; Mitterand'ı olduğundan farklı, zayıf bir kişiliğe büründürdüğü iddiasıyla eleştirildi.

TERKETME SANATI UN FIL A LA PATTE

Yönetmen: Michel Deville. Oyuncular: Emmanuelle Béart, Charles Berling, Dominique Blanc, Jacques Bonnaffé, Mathieu Demy, Julie Depardieu, Sara Forestier, Stanislas Merhar, Tom Novembre, Clément Sibony. Senaryo: Rosalinde Deville (Georges Feydeau'nun tiyatro oyunundan). Görüntü Yönetmeni: Pierre-William Glenn. Müzik: Quentin Damamme. Kurgu: Andrea Sedlácková. Yapım Tasarımcısı: Thierry Leproust. Yapımcı: Rosalinde Deville. Süre: 80 dk. Yapım: Fransa. Dağıtımcı: Belge Film. Gösterim Tarihi: 26 Ağustos

Bois-d'Enghien (Charles Berling), metresi olan Lucette'i (Emmanuelle Beart) sevmektedir ama ondan ayrılmak zorundadır. Çünkü o öğleden sonra, zengin güzel Viviane Duverger (Sara Forestier) ile evlenecektir. Viviane'in annesi, damat olarak Bois d'Enghien'i beğenmiştir. Irrigua (Stanislas Merhar) ise Lucette'i kendine metres olarak istemektedir. Lucette'in çevresindeki herkes, Bois-d'Enghien de dahil olmak üzere, bunu kabul etmektedir çünkü Irrigua zengindir. Fakat aynı zamanda çok da kıskançtır. Ve sonunda işler arapsaçına döner.

NOTLAR 24. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde izleyici karşısına çıkan ve usta yönetmen Michel Deville imzalı film, Fransız usulü bir yatak komedisi...

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Burak Göral	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Atilla Dorsay	Engin Ertan	Murat Özer	Murat Erşahin	Uygar Şirin	Yeşim Tabak	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel
Batman Başlıyor	★★★	★★½	★★★½	★★★½	★★★	★★★½	★★★★	★★★½	★★	★★★	★★	★★★★½	★★★	★★★	★★★★
Bir Dilim Suç	★★★½	★★★		★★★		★★★		★★★½		★★★½	★★★	★★★½	★★★★		★★
Bir Otostopçunun Galaksi R.	★★★½	★★★★		★★	★			★★★	★★★	★★★½	★★★★	★★★★	★★½	★★★★	★★★
Bombon Köpek	★★★	★★★		★★★	★★½		★★★	★★★		★★½	★★★	★★★½		★★½	
Cevapsız Arama 2	★★★	★★		★	★½		★½	★½			★★	★	★★	★½	
Charlie'nin Çikolata Fabrikası	★★½	★★★★½	★★★	★★★★	★★★★	★★★½	★★★	★★★½	★★★★	★★★★½	★★★½	**★★★★★**	★★★½	★★★½	★★★★
Cinderella Man	★★★	★★★		★★½			★★★			★★★	★★	★★★★	★★★★	★★★	
Çarpışma	★★½	★★★★	★★★	★★★★	★★★★½	★★	★★★½	★★★½	★★★½	★½	★★★★½	★★★½	★★★★	★★★★	★★½
Çıplak Tatil	★★			★½		★		★½	★★½	★★	★	★★	★★½	★★½	
Dünyalar Savaşı	★★★½	★★★	★★½	★★½	★★★★	★★	★★	★★★½	★★★★	★★½	★★★	★★★★	★★★	★★★★	★
Evet	★★½		★★★★	★★★	★★★½	★½	★★★½	★★★½	★½		★★★★	★★★½		★★½	★★½
Eyvah, Yaş 35			★½	★★★	★★★			★★½			★★½	★★★½	★★★½		
Fantastik Dörtlü	★★★	★★		★½	★★½	★	★★½	★★★	★½		★★½	★★★	★★★	★★½	★★
Gizemli Geçmiş	★★★		★★	★★★				★★½	★★	★★	★	★★½	★★★	★★½	★★★★½
Günah Şehri	★★★½	★★★★½		★★★★	★★★★½	**★★★★★**	★★★★½	★★★	★★★	★★★★	★★½	★★½	★★★	**★★★★★**	★★★★
Hotel Rwanda		★★★★		★★★★	★★★½	★★					★★★★				
İskelet Anahtar	★★★	★★★½			★★★½			★★★½			★★	★★★★		★★★	
Karanlık Su	★★★	★★½	★★★½	★★★	★★	★★★½	★★★	★★★	★★★		★★	★★★★		★★★½	★★★★
Ölüler Ülkesi	★★★	★★		★★★½	★★½	★★★★	★★★	★★★★		★★★	★★★	★★★½	★★★	★★★½	★★★½
Son Sosyalist Mitterrand	★★★			★★★	★★★			★★★			★★★½	★★★½			
Tatlı Cadı	★★½	★★★½		★★	★½			★★	★★		★★½	★★	★★★	★★★	★★½
Tony Takitani	★★★½	★★★		★★★½	★★★	★★★½	★★★	★★★	★★	★★★½	★★★★	★★★	★★★½	★★★½	★★★½
Zevk Düşkünü	★★½	★★		★	★	★	★★½	★★		★★	★★	★★★½			★★

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

Ölüler Ülkesi

Etkileyici bir alegori

Engin Ertan

Açıkça politik derdi olan bir film seyircilerin kolektif bilincinde öncelikle çekildiği dönemin siyasi ortamına dair bir şeyler canlandırıyor ister istemez. Tıpkı George Romero'nun zombi filmleri gibi. "Ölüler Ülkesi" ile dörtlenen serinin önceki filmleri Soğuk Savaş dönemine ve nükleer silahların yan etkilerine dair paranoyalara (1968 yapımı "Yaşayan Ölülerin Gecesi"), tüketim çılgınlığına (1978 yapımı "Ölülerin Şafağı"), orduya ve faşizan bir yönetime (1985 yapımı "Ölülerin Günü") giydirmekle meşguldüler. Bir bakıma "Ölülerin Günü"nün bıraktığı noktadan devralan "Ölüler Ülkesi" de bu bağlamda 11 Eylül'e dair çağrışımlara neden oluyor. Zombilerin saldırdıkları gökdelen ikiz kuleleri, zombilerin liderinin ölmeden önce bir benzinci olması ise petrol üzerine kurulu savaşı anımsatıyorlar dolayısıyla. Dennis Hopper'ın canlandırdığı Kaufman'ın "Teröristlerle pazarlık yapmayız" repliğini de unutmayalım. Ancak "Ölüler Ülkesi"nin güncel olanla dertleri bir yana, esas meselesi çok daha genel ve zamansız konularla. Tıpkı selefi olan üç film gibi.

Örneğin, önceki üçlüyü takiben bu filmin neden "Ölülerin Öğleden Sonrası" veya "Ölülerin Akşam Üstü" ("Ölülerin Çay Partisi" olası bir parodi için sıkı bir isim olabilirdi) olarak isimlendirilmediğini düşündünüz mü? Günlük zaman dilimleri tükenmiş olmasalar bile hem kulağa pek hoş gelmiyorlar, hem de Romero kâbusları gündüz vaktine taşıma ve "öteki" olan zombileri gündelik hayata aktarma konusunda mümkün olduğunca ileri gitti zaten. Seri içerisinde zombi nüfusunun giderek arttığını düşünürsek, gelinebilecek son nokta ülkeyi onlara teslim etmek oluyor. Bu tarz filmlerde (misal, uzaylıların saldırılarını konu alanlar) Amerika'nın dünyanın merkezi gibi gösterilmesi genellikle rahatsız edicidir. Ancak Romero'nun filmlerinde, özellikle de "Ölüler Ülkesi"nde felaketin sadece Amerika'da gerçekleşmesi böyle bir boyut taşımıyor. Zira "neden biz?" sorusunun cevabı burada çok açık. İlk filmi bir hatırlayın istersiniz, bu zombiler durup dururken ayaklanmadılar. Amerikan hükûmetinin sürdürdüğü nükleer araştırmalar buna sebep oldu. Kaldı ki, Romero dış dünyayı bütünüyle unutmuş değil. Filmin başkarakteri Riley'nin kurtuluşu dışarıda aramasını, Kanada'ya kaçma hayalleri kurmasını boşuna sanmayın. Romero yoğun bir nihilizmle ördüğü filminde, Amerika'nın kurtulmasını ve "temizlenmesini" pek olası görmüyor. "Neden temizlenmek", diye soracak olursanız kast edilen zombiler değil elbette; sistemin ta kendisi.

Yukarıda andığımız nihilist hâli, "Ölüler Ülkesi"ni post-apokaliptik filmleri anımsatır bir tasarımla beziyor. Romero, dünyanın biricliği, modern hayatın beşiği, sözde demokratik Amerika'yı bir distopya içerisinde resmediyor. Uygarlık tarihinde geriye giderken durulan nokta ise Orta Çağ. Para sahibi ve güçlü olanın ele geçirdiği toprak parçalarını yönetmeye başladığı sistem, derebeylik düzenine epey yakın duruyor. Elbette halkın sokaklarda kurduğu pazarlar veya şövalyeler misali zombilerle savaşan paralı askerler de yine aklımıza Orta Çağ Avrupası'nı getiriyorlar.

Romero'nun filminin girişinde yaptığı ilk şeylerden birisi Amerikan millî değerlerini al aşağı etmek. Motosikletlerine iliştirdikleri Amerikan bayraklarıyla zombilere ait bir yerleşim alanını basan "insan"lar mücadele etmiyor, düpedüz yağmalıyorlar. Atılan çığlıklarla doruğa çıkan zombileri öldürmekten alınan keyif, açıkça vandalizmi çağrıştırıyor. Satır aralarını okumaya ise pek gerek yok, filmin yan karakterlerinden birisi şöyle diyor: "Ben bunun bir savaş olduğunu zannediyordum ancak bu bir katliam".

"Ölüler Ülkesi"nde zombiler gerçek anlamda bir tehlike unsuru değiller. Başka bir deyişle, esas olarak korkmamız istenen onlar değil. Romero filmin kötülük hanesinde en uca Kaufman karakterini yerleştirirken, seyircisine insanlarla empati kurmak ve onlardan taraf olmak için pek olanak tanımıyor. Zira hepsi birer anti-kahraman. Zombilerle özdeşleşmemizin beklendiği de söylenemez ancak yönetmen onları "insanlaştırmak" için elinden geleni yapıyor. Ölü bedenlerinden oluk oluk kan akmasının nedenini başka bir yerde aramamak lazım.

Peki zombilerin insana yakın şekilde resmedilmesi ne gibi bir sonuç veriyor? Buradan "Ölüler Ülkesi"nin en öne çıkan dertlerinden birisine, sınıf ayrımına gelmek lazım. Romero'nun distopyasında insanların yerleşim alanları arasına çekilen sınırlar, örülen duvarlar açıkça ortadalar. Bu sınırları öncelikle gelir düzeyi belirliyor. Zira parası yetenler bir nehirle esas şehirden ayrılmış, güvenli mekân Fiddler's Green'den ev alabiliyorlar. Parası olmayanlar ise nehrin diğer tarafındaki varoşlarda konumlanmak durumundalar. Bölgenin yönetimini elinde tutan Kaufman için çalışmaları zorunlu olduğu gibi, kendi içlerinde örgütlenmeleri de yasak. Mülkiyet hakkı olmayan bu işçi sınıfını zombilerden uzak tutan duvar ise ırksal bir ayrıma denk düşüyor. "Yaşama hakları" teslim edilen zombilerle işçi sınıfının finalde bir bakıma uzlaşmaya varmaları da filmin bu konuyla ilgili derdine destek çıkıyor.

Romero'nun sınıf ayrımı ile ilgili olarak üzerinde durduğu bir konu daha var. Evet, insanlar arasındaki bu sınıfsal farkı para ve ırk belirlemekte. Peki bu sistemi işler kılan ne? "Ölüler Ülkesi"ndeki kilit sembollerden birisi yine açılış bölümünde bize sunuluyor. Zombilerin dikkatini dağıtan ve bir bakıma insanların güvenliğini sağlayan havaî fişekler, zekası pek parlak olmayan Charlie karakterine cenneti anımsatıyorlar. Özetle, insanların kendilerini güvende hissetmek için sığındıkları yer din olarak gösteriliyor. Ancak "Ölüler Ülkesi"nin nihilist dünyasında Tanrı'nın öldüğü çoktan kabul edilmiş durumda. Dolayısıyla bir noktadan sonra, "göz boyayan" havaî fişeklerin işe yaramamaya başlamalarına şaşırmamak lazım. Diğer yandan Romero sadece Amerika'yı değil, bir bakıma cennet ütopyasını da tersine çeviriyor. Sadece cenneti hatırlatan havaî fişekler işlevlerini yitirmiyorlar, ayrıca Fiddler's Green de zombilerin ziyaretini önünde sonunda tadıyor. Parası olanlara güvenli ve huzurlu bir yaşam sunduğunu iddia eden Fiddler's Green reklamlarının bize hatırlatması gereken, yıllar yılı insanlara vaat edilen cennette yaşama hakkından başka bir şey değil. Romero, filmiyle dinin ve öbür dünyaya dair sunduğu ütopyaların kapitalist sistemle bir elden gittiğini imlerken, cenneti cehenneme çeviriyor ve önce bu dünyadaki yaşam hakkınızı talep edin demeye getiriyor. Elbette başkalarının yaşama haklarına da saygı duyarak. Sonuçtaysa ortaya etkileyici ve üzerine düşünmeye fazlasıyla değecek bir alegori çıkıyor.

Land Of The Dead

✪✪✪✪

Yönetmen: George Romero. **Oyuncular:** Simon Baker, John Leguizamo, Asia Argento, Robert Joy, Dennis Hopper, Eugene Clark, Jennifer Baxter, Boyd Banks, Joanne Boland, Krista Bridges. **Senaryo:** George Romero. **Görüntü Yönetmeni:** Miroslaw Baszak. **Müzik:** Reinhold Heil, Johnny Klimek. **Kurgu:** Michael Doherty. **Yapım Tasarımcısı:** Arvinder Grewal. **Yapımcı:** Mark Canton, Bernie Goldmann, Peter Grunwald. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** Kanada, Fransa, ABD. **Dağıtımcı:** UIP. **Gösterim Tarihi:** 12 Agustos

engin_ertan@yahoo.com

bOX Office

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@superonline.com

TÜRKİYE box office

15 Temmuz 2005 - 11 Ağustos 2005

Filmin Adı		Hafta Sayısı	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Dünyalar Savası	UIP	6	174.341	620.326
2. Günah Şehri	Warner Bros.	4	102.977	102.977
3. Karanlık Su	UIP	3	90.328	90.328
4. Bay & Bayan Smith	Pinema	9	82.882	383.568
5. Mumya Evi	Warner Bros.	5	73.497	119.331
6. Batman Baslıyor	Warner Bros.	8	37.335	209.433
7. Ölüler Ülkesi	UIP	1	35.629	35.629
8. Hipnoz	Bir Film	7	21.778	61.644
9. Eyvah, Yas 35	KenDa	4	19.960	19.960
10. Çarpısma	Warner Bros.	7	17.014	56.920

...1 Yıl önce

2004

09 Temmuz - 12 Ağustos
1. Örümcek Adam 2
2. Stepford Kadınları
3. Hayatın Benim
4. Yarından Sonra
5. Harry Potter

...2 Yıl önce

2003

11 Temmuz - 07 Ağustos
1. Terminatör 3
2. Charlie'nin Melekleri 2
3. Daha Hızlı Daha Öfkeli
4. Onlar
5. Atesli Piliç

...3 Yıl önce

2002

02 - 29 Ağustos
1. Öldüren Oyun
2. Stuart Little 2
3. Siyah Giyen Adamlar 2
4. En Büyük Korku
5. Sonsuz Ask

Yeni Sezondan Önce Türk Filmlerinde Son Durum

Geçtiğimiz 2004 senesinde toplam 18 yerli yapımı sinemalarımızda seyretme şansı bulduk. 2005'in ilk yarısında ise, nerdeyse bir önceki yılda vizyona giren Türk filmi sayısı kadar film seyrettik; toplam 16 film. Bu sayının yıl sonuna kadar 21'in üstüne çıkmasını beklemekle beraber bunlardan sadece bir veya ikisi en çok izlenen 20 Türk filmi listesine girme potansiyeline sahip. Yeni rekorlar ise 2006'nın ilk çeyreğinde gerçekleşecek gibi görünüyor.

Filmin Adı	Dağıtım	Vizyon Tar.	Hafta	Toplam Kişi
1. G.O.R.A.	Warner Bros.	12.11.2004	29	4.000.358
2. Vizontele	Warner Bros.	02.02.2001	50	3.308.120
3. Vizontele Tuuba	Warner Bros.	23.01.2004	33	2.894.208
4. Hababam Sınıfı Askerde	Özen Film	14.01.2005	27	2.581.587
5. Eşkiya	Warner Bros.	29.11.1996	57	2.571.133
6. Kahpe Bizans	Özen Film	21.01.2000	38	2.472.162
7. Asmalı Konak Hayat	Warner Bros.	17.10.2003	25	1.791.396
8. O Şimdi Asker	Warner Bros.	21.03.2003	28	1.657.051
9. Hababam Sınıfı Merhaba	Özen Film	16.01.2004	35	1.580.557
10. Komser Şekspir	Özen Film	16.02.2001	37	1.331.462
11. Güle Güle	Warner Bros.	04.02.2000	43	1.275.967
12. Her Şey Çok Güzel Olacak	Warner Bros.	27.11.1998	50	1.239.015
13. Propaganda	Warner Bros.	05.03.1999	46	1.238.878
14. Neredesin Firuze?	UIP	20.02.2004	28	1.064.162
15. Deli Yürek	Özen Film	07.12.2001	42	1.052.907
16. Hırsız Var	UIP	21.01.2005	26	934.126
17. Gönül Yarası	Warner Bros.	07.01.2005	29	891.198
18. Ağır Roman	Özen Film	28.11.1997	41	872.172
19. Abuzer Kadayıf	Warner Bros.	29.09.2000	28	864.312
20. Okul	Özen Film	09.01.2004	37	836.521

ABD box office

15 Temmuz 2005 - 11 Ağustos 2005

Filmin Adı		Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. Charlie'nin Çikolata Fabrikası	Warner Bros.	4	176.5	176.5
2. Davetsiz Çapkınlar	New Line	4	152.1	152.1
3. Fantastik Dörtlü	20th Century Fox	5	68.7	146.1
4. Dünyalar Savası	Paramount	6	49.2	226.4
5. Dukes of Hazzard, The	Warner Bros.	1	44.4	44.4
6. Sky High	Buena Vista	2	37.1	37.1
7. Ada	DreamWorks	3	30.5	30.5
8. Bad News Bears	Paramount	2	30.1	30.1
9. Must Love Dogs	Warner Bros.	2	30.1	30.1
10. İmparator'un Yolculuğu	WIP	7	28.3	30.8

Rakamlar Milyon Dolardır.

FRANSA box office

13 Temmuz 2005 - 09 Ağustos 2005

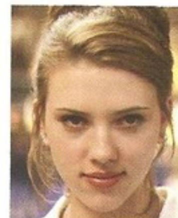
Filmin Adı		Hafta Sayısı	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Charlie'nin Çikolata Fabrikası	Warner Bros.	4	15.6	16.6
2. Dünyalar Savası	UIP	5	12.4	23.7
3. Fantastik Dörtlü	20th Century Fox	5	68.5	11.5
4. Bay & Bayan Smith	SND	2	11.3	11.3
5. Madagaskar	UIP	7	5.5	19.1
6. Les Poupees Russes	Mars	8	3.4	17.2
7. The Transporter 2	EuropaCorp	1	3.1	3.1
8. Herbie: Fully Loaded	BVI	1	2.6	2.6
9. Cinderella Man	BVI	3	1.5	1.5
10. The Skeleton Key	UIP	1	1.1	1.1

*Rakamlar milyon pound.

Russell Crowe
Cinderella Man

2003	Dünyanın Uzak Ucu	223.806
2002	Akıl Oyunları	979.820
2001	Yaşam Kanıtı	267.444
2000	Gladyatör	911.550
1999	Köstebek	150.339

Scarlett Johansson
Ada

2004	Bir Konuşabilse...	50.807
2004	İnci Küpeli Kız	31.221
2002	Sekiz Bacaklı Canavarlar	40.058
2002	Orada Olmayan Adam	15.724
1998	Evde Tek Başına 3	323.900

Fantastik Dörtlü

Bir pilot bölümden öte değil...

Kutlukhan Kutlu

2000'lerin başından beri kapılmış olduğumuz çizgi roman uyarlamaları furyasında, Marvel ve DC şirketleri birer birer ağır toplarını sinemaya taşıyorlar. Bu hareketlenmede eninde sonunda Fantastik Dörtlü'nün de mutlaka beyazperdede arz-ı endam edeceği belliydi, çünkü Dörtlü gerçekten de Amerikan çizgi roman tarihinin en ünlü gruplarından ve en ünlü serilerinden biri. Ama aynı zamanda, sinemanın şimdiye kadar tedirginlikle yaklaştığı bir kaynak. Genellikle Süpermen, Batman, Örümcek Adam, hatta X-Men gibi şöhret olmadıkları vehmedilir - oysa ki bu doğru değildir. Aksine, Örümcek'ten, Hulk'tan, X-Men'den önce basılmaya başlanmış olan Fantastik Dörtlü'ye, 60'larda bildiğimiz Marvel'ı yaratan seri denebilir. Öte yandan, Stan Lee'nin "süper güçleri olan gerçek insanlar" düsturuyla Gümüş Çağ'ı kasıp kavuran Dörtlü, çizgi roman aleminde her zaman muazzam popülerliğini sürdürmesine rağmen, çizgi roman okumayanlar arasında hiçbir zaman bir Süpermen ya da bir Örümcek Adam kadar şöhret sahibi olmamıştır. Tuhaf şey, çünkü Fantastik Dörtlü demek, şöhret demek.

Evet, Fantastik Dörtlü, en çok halkın gözünün önünde duran, her yaptıkları takip edilen süper kahramanlar arasında. Bunun sebebi, gizli kimliklerinin olmaması. Yani tam mesai süper kahraman onlar, alt benliklerini üstlerinden çıkarıp kendi sade insanlıklarına dönme gibi bir rahatlıkları olmadığı gibi, şu ya da bu süper-kötü tarafından kimliklerinin açığa çıkarılması gibi bir tehdit altında da değiller. Bu durumları onların hikayelerinin, süper kahraman öykülerinin en temel ve doğrusu en derin temalarından birinden mahrum olması anlamına geliyor ama Dörtlü bu açığı gayet taşkın bir işlevsiz aile dinamiğiyle haydi haydi kapatıyor. Dahası, Astro City gibi Dörtlü'ye gönderme yapan yeni nesil çizgi romanların da altını çizdiği üzere, sahip oldukları şöhret statüsü de kendi başına bitmek tükenmek bilmeyecek, son derece zengin bir kaynak oluşturuyor. Özellikle de ünlü kimliklerinin birer maskeden, birer "persona"dan ziyade, kişiliklerinin - hayli kaba hatlı - bir dışavurumu olması dolayısıyla.

Tim Story'nin filmi en çok kişilik/güç eşleştirmesindeki bu bodoslama sembolizm üzerinden gidiyor, bununla hayli de eğleniyor. "Fantastic Four" en oyunbaz dönemindeki Stan Lee'nin bile yüzünü kızartabilecek kadar kör kör parmağım gözüne dokundurmalarla, göndermelerle, göz kırpmalarla dolu. Reed Richards'ı elastik Bay Fantastik'e dönüştürecek kazadan önce kendisi hakkında yapılan "hep daha yukarıya, yıldızlara uzandığı" biçiminde yorumlar mı istersiniz, daha sonra Alev olarak tanıyacağımız Johnny'nin kızgın ve ateşli karakteri üzerine kaçınılmaz esprileri mi... Gümüş Çağ Amerikan çizgi romanlarının o bol aliterasyonlu, bol laf oyunlu masum coşkusuyla örülü filmin her yanı. 70'li yıllar gelip de popüler çizgi romanlar "ciddi konular"a eğilme ihtiyacı hissetmeden yaygın olan o eğlenceli süper kahraman evreninin özellikleriyle dolu.

Tim Story'nin filmi, karakterlerin gerçekliğinin de nihayetinde daha samimi bir eğlence yaratmaya yönelik olarak kurgulandığı (Marvel'ın bu tutumunun diğer bir ünlü örneği de Örümcek Adam'dır) o Gümüş Çağ coşkusunu yakalamak için epey çaba sarfediyor. Grubun "kaba kuvvet" işlevli üyesi Ben Grimm'in "Kötek zamanı", Alev'in "Alevlen!" gibi ünlü laflarını neşeyle kullanması bir yana... Tim Story ayrıca dörtlünün süper güçlerini yeni yeni kullandığı bölümlerin de üzerine titriyor. Hayretle, korkuyla, bol bol espriyle ve laf oturtmayla bezenmiş olan bu bölümler öyküde öylesine önemli bir yere sahip ki, filmi tam bir "yaratılış hikayesi"ne dönüştürüyor.

Süper kahraman serilerindeki ilk filmlerde sıkça görülen yaratılış öyküsü sendromunun genellikle çok temel bir avantajı, çok temel bir de dezavantajı vardır. Avantaj, temel karakterleri ve onları neyin insanüstü yaptığını daha iyi kavrayabilecek kadar bilgiye maruz bırakılmamızdır. Dezavantaj ise, bazen ifrata varabilen bu ön bilginin ötesinde bir öyküye yer kalmamasıdır. Marvel'ın Gözüpek karakterinin uyarlaması olan "Daredevil" filmi, bunun en belirgin örneğidir: Karakterin geçmişi üzerine çok sağlam bir öykü sunduktan sonra, finale son derece aceleci bir şekilde varmak zorunda kalan film, ikinci perdesi yokmuş hissi verir. Aynı şeyler "Fantastic Four" için de aşağı yukarı geçerli. Tek farkla: "Fantastic Four", "Daredevil"ın aksine, upuzun girişinde bize karakterlerin içindeki ateşi besleyen psikolojik yakıt konusunda da pek etraflı bilgi vermiyor. Bunun sebebi belki biraz da, Dörtlü'nün, eh, dört kişi olması... Uzun bir girişle bile, hepsinin üzerinde tek tek duracak vakit yok. Ama Tim Story'nin, filmini çizgi romanların 80'lerden bu yana kapıldığı (ve uyarlamalarda da apaçık görülen) "sert ve karanlık" meylinden yalıtmaya ısrarlı görünen tutumunun da bunda çok büyük payı var. Örümcek Adam'ın o meşhur sorumluluğunun sırtında belini büken ve içini karartan bir kambur gibi durmadığı, Batman'in her şey bir yana hafiften deli olmadığı, daha parlak ve güneşli bir dünya arıyor sanki... "İşlevsiz aile"nin, tıpkı 60'ların o ilk Fantastik Dörtlü sayılarında olduğu gibi, karşılıklı iğnelemelerle cilveleştikten sonra nihayetinde birlik olunup düşmanları yendiği; süper kahramanlığın ıstıraplı değil, zorlu ama nihayetinde eğlenceli olduğu bir yer (inanılmaz bir şekilde Ben Grimm'e sunulan tercih de bunun kanıtı zaten).

Bize de ailenin aslında ne açıdan işlevsiz olduğuna; Johnny'nin hevesi ve Grimm'in utancı ötesinde şöhretin bu dört kişiyi nasıl varlıklar haline getirdiğine; aslında X-Men'in Magneto'sununki gibi süper güçlerle donanmış olmaması gereken Doktor Doom'un kininin tam olarak nereden kaynaklandığına bakmaksızın, cazibeli bir eğlence havasına sahip bir "pilot bölüm" izlemek düşüyor.

Fantastic Four

Yönetmen: Tim Story. **Oyuncular:** Ioan Gruffudd, Michael Chiklis, Jessica Alba, Chris Evans, Julian McMahon, Kerry Washington, Mark S. Allen, Paul Belsito, Lorena Gale, G. Michael Gray. **Senaryo:** Michael France, Mark Frost (Jack Kirby ve Stan Lee'nin çizgi romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Oliver Wood. **Müzik:** John Ottman. **Kurgu:** William Hoy. **Yapım Tasarımcısı:** Bill Boes. **Yapımcı:** Avi Arad, Michael Barnathan, Chris Columbus, Bernd Eichinger. **Süre:** 123 dk. **Yapım:** Almanya, ABD. **Dağıtımcı:** Özen Film. **Gösterim Tarihi:** 12 Ağustos

Tatlı Cadı

İçindeki cadıyı susturunca...

Uygar Şirin

Nora Ephron'un yazıp yönettiği "Tatlı Cadı" romantik komedi olma iddiasında. Ne yazık ki bu filme en çok yakışan sıfat "romantik" ya da "komik" değil, "hazin". Birincisi, Amerika'da 1964'ten itibaren, bizde ise 70'li yıllarda gösterilen meşhur diziyi bugüne taşıma ve modernleştirme iddiasında olduğu için hazin. Dizi olan "Tatlı Cadı"yı hatırlayalım öncelikle: Doğaüstü güçleri sayesinde burnunu oynatarak istediği her şeyi yapabilen Samantha, alelade bir insan olan Darrin'le evlenir. Darrin balayı gecesinde karısının cadı olduğunu öğrenir ve ona olağanüstü güçlerini kullanmamasını şart koşar. Samantha kocasının öne sürdüğü koşulu kabul etse de hayat onu marifetlerini sergilemeye zorlar.

Bu özetten de anlaşıldığı gibi "Tatlı Cadı" 1964'ün Amerika'sında kadınlar ve evlilikle ilgili şu iki tespiti yapıyordu: 1. Kadınların bir yanı olağanüstü güçlere sahip bir cadı, diğer yanı ise evlenip çocuk doğurmak için yanıp tutuşan bir ev kadını ve annedir. (Dizinin jeneriğinde Darrin'in kucağına atlayan kedinin aniden Samantha'ya dönüşmesi boşuna değil. Böylelikle, hem bağımsız hem bağımlı, hem başına buyruk ve özgür hem sevgi arsızı kediler ile kadınlar arasında benzerlik kuruluyor.) 2. Evliliğin sürebilmesi için kadının olağanüstü yanlarının törpülenmesi gerekmez; "cadılık" evlilik için yararlı olabilir.

Bu tespitlerin ilki kadınlarla ilgili klişeleşmiş bir yargıyı ifade ediyor. İkincisi ise bugünden bakıldığında muhafazakar görünse bile 40 yıl öncesinin Amerika'sı ve hele hele Amerikan televizyonu için hayli ileri bir adımdı. Kadının ya pasif bir eş ya da tuzak kuran, ocak söndüren "femme fatale" olarak resmedildiği bir dönemde "Tatlı Cadı" merkeze bir kadın karakter yerleştirmiş ve kadının gizemli taraflarından korkulmaması gerektiğini ima etmişti. Samantha ve Darrin'in, Amerikan televizyon tarihinde aynı yatağa giren ilk çift olduğunu da belirtirsek (öncekiler yan yana duran iki ayrı yatakta yatıyordu) durum iyice berraklaşıyor.

O halde bugünkü "Tatlı Cadı" eskisini örnek almak ya da modernleştirmek amacındaysa, kadın ve evlilikle ilgili cümlelerinin, bugünün ilerisinde olması gerekir. Oysa Nora Ephron 40 yıl önceki meseleleri bugüne neredeyse aynen taşımış. Kahramanımızın adı bu kez Isabel Bigelow. Kendisi bir cadı, Samantha'nın kopyası; fakat artık olağanüstü güçlerini kullanmamak ve sıradan bir kadın olmak istiyor. Bu arada, ünlü fakat yıldızı sönmekte olan oyuncu Jack Wyatt, "Tatlı Cadı"nın televizyon için yapılan yeniden çevriminde Darrin'i oynamayı kabul ediyor ve Samantha rolü için tanınmamış birini ararken Isabel'le karşılaşıyor. Gerçek hayatta da bir cadı olan Isabel'in Samantha'yı canlandırmayı kabul etmesi ve Jack'e ilk görüşte aşık olmasıyla, nasıl derler, olaylar gelişiyor. Isabel sahip olduğu güçleri kullanmamak için uğraş verirken, Jack onun kişiliğinin "cadısal" yönlerinden (gücünden, özgürlüğünden) korkmamayı öğreniyor.

Görünen o ki, günümüzün "Tatlı Cadı"sının tek derdi kadının kendi içinde yaşadığı sözümona çatışma: Aşkım için cadılığımdan vazgeçebilir miyim? Sevdiğim erkek cadı olduğumu bile bile beni ister mi?

Bu soruların açıkça gösterdiği gibi, Nora Ephron'un "Tatlı Cadı"sı son derece bayağı ve demode temeller üzerine kurulu. Samantha'nın babası Nigel (Michael Caine) ve Nigel'ın aşık olduğu Iris'in (Shirley MacLaine) hikayesi de, "kadınları bir çırpıda tavlayan, her gece başka bir kadınla birlikte olan erkek" ve "aşık olduğu adama sıkı sıkı sarılan kadın" karakterleri aracılığıyla kadın-erkek ilişkisini "erkeğin ehlileştirilmesi"ne indirgeyip filmin basitliğine basitlik, eskiliğine eskilik katıyor.

Eski "Tatlı Cadı" Samantha'nın cadılığını "gerekli ve yararlı" olarak niteler ve kadının işlerini kolaylaştırmakta kullanırken, yenisi ürkütücü bir yetenek olarak tarif ediyor ve kullanım alanını "erkeğin başka kadınlara bakmasını engellemek" olarak kısıtlıyor. Eski "Tatlı Cadı" zamanının 5-10 yıl ilerisindeyken, yenisi yıllarca geriden geliyor. Dolayısıyla, 2005 yapımı filmin bir modernleştirme çabası içerdiğini söylemek mümkün değil. Yeni muhafazakarlık daha doğru bir tanım olabilir mi acaba?

Filmin ikinci hazin tarafı, Isabel gibi bir kadının Jack Wyatt gibi ukala, zeka yoksunu bir adama aşık olduğuna inanmamızı beklemesi. Kuşkusuz, gerçek hayatta böyle şeyler olur ama bir film inandırıcılığını yaşamla arasındaki bağın kuvvetinden alamaz, kendi dünyasını yaratmak durumundadır. Öte yandan Isabel'in Jack'e aşık olduğuna inanmaktan daha zor olanı, Nicole Kidman'ın Will Ferrell'e aşık olduğuna inanmak.

Filmin üçüncü ve en hazin yanı ise 20 yıl önce "Harry Sally'yle Karşılaşınca"yı yazıp romantik komedi tarihinde (hattâ sinema tarihinde) unutulmaz bir iz bırakan, 12 yıl önce "Sevginin Bağladıkları" ile romantik komedinin dirilmesine ve kimbilir kaçıncı baharını yaşamasına neden olan ünlü senarist/yönetmen Nora Ephron'un bugün "Tatlı Cadı" gibi bir filme imza atmış olması. "Tatlı Cadı", diğer iki enfes filmin yetişkin muzipliğine ergenlik saflığıyla, samimiliğine zorlamalarla, yenilikçiliğine sağlamcılıkla ve klişelerle, zekasına vasatlıkla, heyecanına donuklukla karşılık veriyor.

Belli ki Ephron "Tatlı Cadı benim filanca hikayem için iyi bir araç olabilir" diye düşünmemiş. Tersine "Tatlı Cadı'yı bugüne uyarlasam nasıl uyarlarım?" diye kafa yormuş. Tam da bu nedenle film "Ben bir projeyim" diye bas bas bağırıyor, hesaplılığını açık ediyor. Buradan bakınca Nora Ephron'un bugün "Tatlı Cadı"yı yazıp yönetmesi de yadırgatıcı görünmüyor. O da içindeki cadıyı susturmuş galiba.

Bewitched

Yönetmen: Nora Ephron. **Oyuncular:** Nicole Kidman, Will Ferrell, Shirley MacLaine, Michael Caine, Jason Schwartzman, Kristin Chenoweth, Heather Burns, Jim Turner, Stephen Colbert, David Alan Grier. **Senaryo:** Nora Ephron. **Görüntü Yönetmeni:** John Lindley. **Müzik:** George Fenton. **Kurgu:** Tia Nolan, Stephen A. Rotter. **Yapım Tasarımcısı:** Neil Spisak. **Yapımcı:** Lucy Fisher, Penny Marshall, Douglas Wick. **Süre:** 102 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** WB. **Gösterim Tarihi:** 26 Ağustos.

Charlie'nin Çikolata Fabrikası

Keşke yönetmen biraz daha uçsaymış...

Burcu Aykar

Hangi çocuklar, nasıl anne-babaların yaratılarıdır; çocuklar davranışlarıyla ne türlü ebeveynler ortaya çıkarırlar? "Charlie'nin Çikolata Fabrikası", değişen ölçülerde de olsa hep hastalıklı çocuk-aile ilişkilerini, her iki tarafa da aynı mesafeden bakarak ele alan bir masal. Hem çocuklara, hem de büyüklere öğütleri var. Saçmalama özgürlüğünü kaybetmemekle, hayatta her şeyin mümkün olabileceği hissini içinde yaşatmakla ilgili. Şekerden yapılmış dünyasının altından sızan karanlıkla da, kah korkutup kah gülümsetiyor insanı. Roald Dahl'ın çok sevilen hikayesi tüm bu özellikleriyle Tim Burton için biçilmiş kaftan.

Willy Wonka, dahi bir çikolatacı. Kapılarını kilitli tuttuğu fabrikasında birbirinden nefis şekerler üretiyor. Evlerine lahanadan başka bir şey girmeyen küçük Charlie'nin tüm hayali ise senede bir kere doğumgününde bu çikolatadan bir tane yiyebilmek. Bir gün Willy Wonka, paketlerde saklı biletleri bulan beş şanslı çocuğun fabrikayı ziyaret etmeye hak kazanacağını ve evine bir kamyon şekerle döneceğini duyuruyor. Çikolatalar kapışılırken kazananlar da tek tek çıkıyorlar ortaya. Bir "obur", bir "hırslı", bir "şımarık", bir "ukala", bir de bizim Charlie bileti buluyorlar. Diğer çocuklar birer karikatür olmaktan öteye geçmese de, Charlie hakkında daha fazla şey biliyoruz: Dede ve nineleriyle birlikte 7 kişi eden fakir ailesiyle, yıkılmak üzere olan bir evde yaşıyor. Terbiyeli, ailesini seven, paylaşmasını bilen, dürüst ve iyi bir çocuk. Çocukları ilk gördüğümüz andan itibaren nasıl davranacaklarını tahmin edebiliyoruz, burada bir sürpriz yok. Sürprizler, Wonka'nın fabrikasının içinde. Şelalesi çikolatadan, çimleri şekerden, ağaçları puf şekerden bir cennet burası. Fabrikanın mucidi ve mimarı Willy Wonka ise obsesif, lastik eldivenlerle dolaşan, herhangi bir insanla yanlışlıkla temas ettiğinde irkilen, özellikle çocuklardan pek hoşlanmayan bir adam. Johnny Depp'in Wonka'sının dahi mi, gerizekalı mı; iyi mi, kötü mü olduğunu ayırdedemiyorsunuz. Garip, eksantrik ve biraz çatlak hiç şüphesiz. Ama bir an sonra ne olacağını adı gibi bilen uyanık bir adam mı, yoksa saf mı, karar vermek zor. Onu cazip kılan biraz da bu anlaşılmazlığı aslında. Ancak romandan farklı olarak, Burton, Wonka'nın neden böyle bir adam olduğunu açıklamak üzere geçmişe dönüyor. Wonka'nın itici gücü, babasıyla olan ilişkisi(zliği)ymiş meğerse. Biraz da, kendine şeker yedirmeyen dişçi babasına inat, dünyanın en büyük şeker imparatorluğunu kurmuş. Çikolata düşmanı baba rolünde Christopher Lee'yi görmek güzel bir sürpriz olmakla birlikte, insan düşünmeden edemiyor; "çikolata gibi amaçsız" olmayı, günlük hayatın kural ve sınırlarını kabul etmemeyi, yani bir anlamda hep biraz çocuk kalmayı öven bir hikayede, Wonka karakterini bir neden-sonuç ilişkisine bağlamak gerekli miydi diye... Tüm o baba-oğul ilişkisi, özellikle de tatlı olmaktan çok şekerlenmiş finaliyle birlikte, filmi sıradanlaştırıyor. Wonka'nın, küçük Charlie'nin bir lafıyla çözülecek veya düğümünü çözecek bir karakter olduğunu düşünmek üzücü. Kendi geçmişine duyduğu nefret nedeniyle, tüm çocukları itici bulan bu adam, yaşayamadığı çocukluğu yüzünden de tam büyüyememiş. Ama bu onun, kendini çocuklara yakın hissetmesini sağlamıyor. Zaten buradaki çocuklar biraz büyümüş de küçülmüşler. Daha yetişkin olmadan kurallara boyun eğmiş, kendilerini sınırlamış, yaratıcılıklarını kaybetmişler. Sonuçta Wonka'nın sözünü dinlemeyen çocuklar oburluk, hırs ve ukalalık gibi "günah"larının cezasını çekiyorlar. Böylece hepsi bir şeyler öğrenmiş, değişmiş (renk değiştirmiş, uzamış, incelmiş) olarak ayrılıyorlar fabrikadan. Charlie ise derviş sabrı sayesinde fabrikanın sahibi oluyor. Her söyleneni yapan, kuzu gibi bir çocuğun en büyük ödülü kazanacağına inanmayabilir, Dahl'ın öğüdüne katılmayabilirsiniz. Televizyon izlemenin zararları ya da fabrikada işçilerin yerini makinaların alması, modası geçmiş konular gibi görünebilir. Fakat Burton'ın görsel dünyasına diyecek yok. Filmin tasarımı ve görsel dokusu, mizahın önemli bir kaynağı. Renkler, şekiller ve açılar durmadan bir şeyler söylüyor. Charlieler'in evinde yaşam öyle zor ki mesela, yıkık dökük olan ev bir de eğimli! Dışardan bir modern sanatlar müzesi gibi görünen fabrikanın içi, kanalları, hareketli yapısı ve geometrik şekilleriyle organik bir yapı adeta. İnsanı baştan çıkaracak pek çok şey var burada. Johnny Depp'in aseksüel Wonka'sı adeta gizli bir ibadet yeri, bir haz dünyası yaratmış. Fabrika turunu yaparken çocuklardan beklediği ise kendilerini tutmaları. Ancak çikolata şelalesinin göze, kulağa geldiği kadar hoş gelmediğini, hatta insanın aklına kanalizasyon kanallarını getirdiğini de söylemek gerek. Filmin şekerden atmosferini gölgeleyen bolca karanlık unsurdan sadece bir tanesi bu.

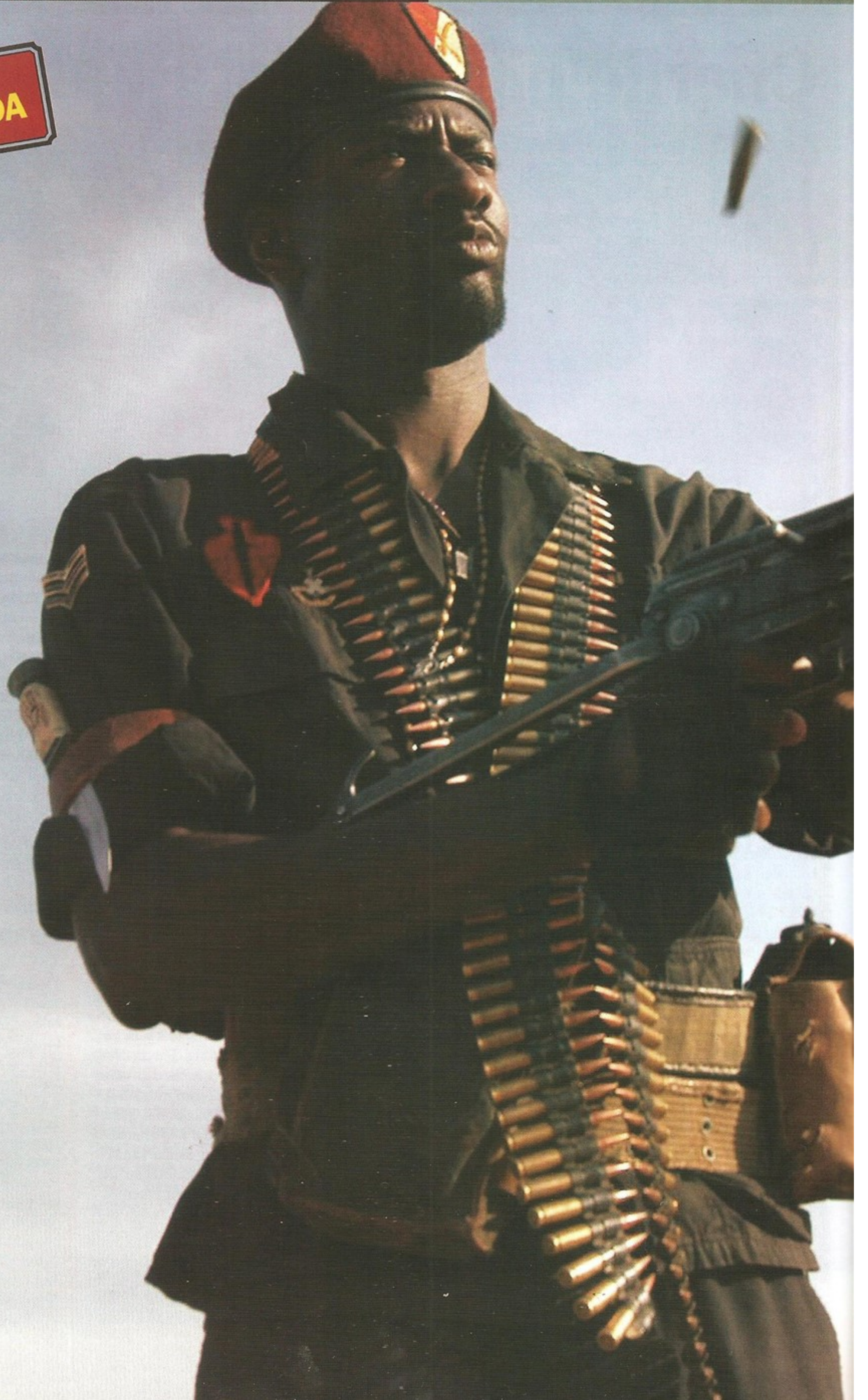
Televizyon bağımlısı bir çocuğun kendini Kubrick'in "2001 Uzay Yolu Macerası"nda, ilk sahnelerdeki maymunların arasında, yani medeniyetin ilk adımlarında bulması ya da "Sapık"taki bıçaktan son anda kurtulması, sinemaseverleri memnun edecek referanslar. Fabrikanın kakao karşılığında çalışan işçileri Umpa Lumpalar'ın performansları da, müzikallerden, Beatles'a pek çok eğlenceli referans içeriyor. Burton'ın filme damgasını vurmasına rağmen, ortaya çok sadık bir uyarlama çıkması, yazarla yönetmen arasındaki kanbağının bir kanıtı. Ama keşke yönetmen biraz daha özgürce uçsaymış.

Charlie And The Chocolate Factory

✪✪✪

Yönetmen: Tim Burton. **Oyuncular:** Freddie Highmore, Johnny Depp, Helena Bonham Carter, Sandra Darnell, Eileen Essel, James Fox, Jordan Fry, Noah Taylor, Dominique Gerrard, Nikki Gerrard. **Senaryo:** John August (Roald Dahl'ın romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Philippe Rousselot. **Müzik:** Danny Elfman. **Kurgu:** Chris Lebenzon. **Yapım Tasarımcısı:** Alex McDowell. **Yapımcı:** Brad Grey, Jeff Werner, Richard D. Zanuck. **Süre:** 106 dk. **Yapım:** ABD, İngiltere. **Dağıtımcı:** WB. **Gösterim Tarihi:** 12 Ağustos.

aykarburcu@hotmail.com

PEK YAKINDA

Silahların efendisi

"Lord of War" iki ünlü ismi; başarılı senarist/yönetmen Andrew Niccol ile Oscar'lı Nicolas Cage'i biraraya getiriyor.

"Matchstick Men"de takıntılı bir hırsızı canlandıran Nicolas Cage, bu sefer bir silah kaçakçısı olarak karşımıza çıkacak. "Lord of War", çevirdiği dolaplarla mesleğinde zirveye ulaşmış, ihanetlerden ve kurşunlardan yakasını sıyırmayı başarmış bir silah satıcısının macerasını anlatıyor. Oyuncu kadrosundaki tek yıldız o değil. Jared Leto, Cage'in kardeşini canlandırırken, Ethan Hawke'ı da Cage'in peşine düşen ajan rolünde izliyoruz. Filmin yönetmeni "The Truman Show"un Oscar adayı ve Bafta ödüllü sena-risti Andrew Niccol... "Gattaca" ve "Simone"dan sonra yazıp yönettiği üçüncü filminde Niccol, katıksız bir aksiyon denemesine soyunuyor.

MUNICH

Spielberg, olimpiyat katliamını anlatıyor

Son olarak "Dünyalar Savaşı"yla sinemalarımıza konuk olan usta yönetmen Steven Spielberg, kamerasını yeniden tarihin kanlı sayfalarına çeviriyor. "Schindler'in Listesi"nde 2. Dünya Savaşı sırasında yaşanan Yahudi katliamını anlatan ve Oscar kazanan Spielberg bu sefer de 1972 Münih Olimpiyatları'nda Filistinli teröristlerin İsrailli sporcuların kaldığı kampı basarak İsrailli 11 sporcuyu öldürmesiyle sonuçlanan korkunç saldırıyı beyazperdeye yansıtıyor. Filmde, katliamı planladığı saptanan Filistinlilerin izini sürerek hepsini yok etmekle görevli İsrail gizli intikam birliğinin öyküsü anlatılıyor. Çekimlerine başlanan filmde başrolleri Eric Bana, Daniel Craig, Geoffrey Rush ve Mathieu Kassovitz paylaşıyor. ABD'de 23 Aralık'ta, ülkemizde ise 27 Ocak'ta gösterime girecek filmin Oscar'a aday olmasına kesin gözüyle bakılıyor.

BASIC INSTINCT 2: RISK ADDICTION

Stone'a yeni partner

Sharon Stone'u bir anda yıldız yapan "Basic Instinct - Temel İçgüdü"nün ikinci filmi yolda ve ilk filmden 14 yıl sonra vizyona girmeye hazırlanıyor. Çekilip çekilmeyeceği yılan hikâyesine dönen filmin Stone dışında oyuncu kadrosu uzun süre netleşmemişti. Projenin başında "Rob Roy" ve "The Jackal"ın aksiyon sever yönetmeni Michael Caton-Jones var. Filmin konusu Londra'da geçiyor. Yazar Catherine Tramell'ın başı bu sefer Scotland Yard ile derde giriyor ve teşkilatın görevlendirdiği psikiyatrist Dr. Andrew Glass, güzel kadının cazibesine kapılıyor. Stone'un partneri "Captain Corelli's Mandolin"den hatırlayacağımız David Morrissey. Bu rol için 15 milyon dolar civarında bir ücret aldığı iddia edilen Stone, söylentilere göre filmin çekimleri için Türkiye'ye gelecek.

GHOST RIDER

Cage'in intikamcı ruhu

Nicolas Cage'in çizgi roman tutkusunu bilmeyen yoktur. Ünlü aktör, hayranı olduğu bir serinin sinema uyarlamasında yani Marvel Comics'in en eski karakterlerinden Ghost Rider'da başrolde... Yaklaşık 4 senedir gündemde olan proje için birçok yönetmenin adı geçse de, "Daredevil" uyarlaması ile adından söz ettiren Mark Steven Johnson yönetmen koltuğuna oturdu. Film, intikamcı bir hayaletin, motorsiklet gösterileri yapan Johnny Blaze'in bedenine girerek dünyadaki kötülüklerle savaşmasını anlatıyor. Ghost Rider hayranları, alevden tekerlekleri olan motorsikletin yer aldığı sahneleri oldukça beğenecek gibi görünüyor.

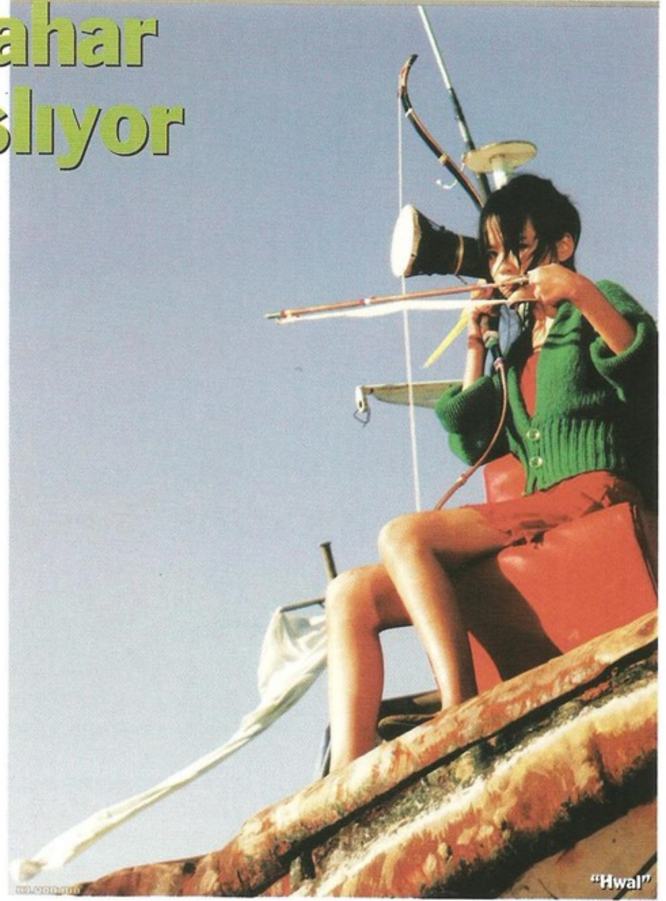
THE FOG

Ünlü korku filminin yeniden çevrimi

Bir John Carpenter klasiği olan "The Fog"un, korku türüne ilgi duyanların gönlünde özel bir yeri vardır. Yeniden çevrime doymayan Hollywood, genç bir kadroyla ve yeni teknolojiden faydalanarak bu filmin de tekrarına soyundu. "The Core"un senaristi Cooper Layne'in yazdığı senaryosunun orijinaline sadık kaldığı söyleniyor. Hikâyenin kahramanları, sisli bir gecede dirilerek balıkçı kasabasında terör estiren denizciler... Carpenter'ın ismini bu sefer yapımcı olarak görüyoruz. Filmi "Stigmata"nın yönetmeni Rupert Wainwright devralırken oyuncu kadrosunda da Tom Welling (Cheaper by the Dozen) ve Selma Blair (Legally Blonde, Hellboy, In Good Company) yer alıyor.

İstanbul'da sonbahar Filmekimi ile başlıyor

"Hwal"

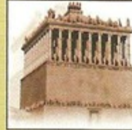
İstanbul Kültür Sanat Vakfı tarafından bu yıl dördüncü kez düzenlenecek olan Filmekimi, 30 Eylül - 6 Ekim tarihleri arasında, İstanbullulara sinemanın büyüsünü yaşatacak.

Beyoğlu Emek Sineması'nda 7 gün boyunca, 20 filmin gösterileceği Filmekimi'nin programında, 2005 yılının en çok ses getiren filmleri, Türkiye'de henüz vizyona girmemiş ve merakla beklenen filmlerin ilk gösterimleri, Cannes, Berlin ve Sundance gibi önemli film festivallerinde gösterilen 2005 yapımı filmlerden seçmeler ve ödüllü filmler yer alıyor. Lars von Trier'in "ABD - Fırsatlar Ülkesi" üçlemesinin "Dogville"den sonraki merakla beklenen ikinci filmi "Manderlay"; Michael Haneke'nin Cannes'da En İyi Yönetmen ödülünü kazanan son filmi, psikolojik gerilim - siyasi taşlama "Caché"; Kore sinemasının dünyaca ünlü üretken yönetmeni Kim Ki-Duk'tan "Hwal"; Macar usta István Szabó'nun son eseri "Being Julia"; "Trainspotting" ve "28 Days Later"ın yönetmeni Danny Boyle'dan bir komedi-dram "Millions"; senaryosu Lars von Trier'e ait olan, Thomas Vinterberg'in ilk kez Sundance Film Festivali'nde gösterilerek büyük ilgi toplayan son filmi "Dear Wendy", Filmekimi programının yıldızlarından...

Filmekimi'nin program çizelgesini ve film bilgilerini içeren broşürler 16 Eylül tarihinden itibaren ücretsiz olarak dağıtılacak. Filmekimi biletleri, 24 Eylül Cumartesi günü, BİLETİX ve Emek Sineması gişelerinde satışa sunulacak. İstanbul Kültür Sanat Dostları (İKSD) "Lale Kartı" üyelerine bilet ücretlerinde yüzde 20 indirim uygulanacak ve kart sahiplerine 22 ve 23 Eylül tarihlerinde öncelikli satış yapılacak.

Mausoleum Bodrum'a geri gelsin

Remzi Kazmaz'ın yazıp yönettiği "Antik Halikarnassos; Bodrum" belgeseli, İngiltere'de sergilenen Mausoleum'un anavatanına getirilmesini amaçlıyor.

Avukatlığını yaptığı davalarla ünlenen Remzi Kazmaz, bir yandan da sinema ile uğraşan bir belgeselci. "Gayrımuayyen", "Gereği Düşünüldü" gibi belgeselleri ile tanınan Kazmaz, "Antik Halikarnassos; Bodrum" adlı belgeseli tamamladı. Bodrum'da seyirciyle buluşan yapım, M.Ö. 5. yy'dan beri burada yaşamış medeniyetleri anlatıyor. Bilgisayar animasyonlarının da kullanıldığı 60 dakikalık belgesel, tarihi mekânlarda çekildi ve 18 ayda tamamlandı. Bodrum'da yaşayan sanatçıların rol aldığı belgeselde Ergin Ocaklı Heredot'u, Selçuk Aydın Büyük İskender'i, Fedon Kaptan Georgios'u, Merve İldeniz de İmparator Agustus'un karısını canlandırdı. Belgeselin asıl misyonu ise İngiltere'deki British Museum'da sergilenen Mausoleum'un ait olduğu topraklara geri getirilmesini sağlamak. Bu amaçla imza kampanyası başlatıldı.

Değişen sinema İzmir'de!

İzmir Enternasyonal Fuarı kapsamında 5 yıldır düzenlenen Sinema Burada Festivali'nin bu seneki başlığı "Değişen Sinema İzmir'de!"...

"İstanbul Hatırası"

İzmir Enternasyonal Fuarı bünyesinde düzenlenen ve 5 yıl önce Prof. Dr. Oğuz Makal danışmanlığında başlatılan Sinema Burada Festivali, bu yıl "Değişen Sinema İzmir'de!" başlığıyla 14-18 Eylül tarihleri arasında seyirciyle buluşacak. Festival izleyicileri bu tema çerçevesinde hem "değişen"i yansıtan yeni filmleri izleyebilecek hem de "Türk sinemasında değişen...nerede?" başlığını taşıyan paneldeki tartışmalardan yararlanabilecek. Festival kapsamında "Notre Musique-Müziğimiz", "İstanbul Hatırası", "Gelibolu", "Yazı Tura", "Gora", "Strings-İpler", Bin Jip-Boş Ev", Turtles Can Fly-Kaplumbağalar da Uçar" gösterilecek. Programda kısa filmlere ağırlık verilecek; Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali'ne katılan ve ödül alan filmlerden yapılan seçki gösteri yer alacak. "Sinema Burada"da, Mesut Kara'nın sinema oyuncusu Erkan Yücel üzerine belgeseli, Yasemin Alkaya'nın "küçük bir Türkiye" gibi gördüğü restoranının öyküsü "5. Kat" adlı filmi ilk gösterimi yapılacaklar yapımlardan.

"Bazıları Onlara Levanten Diyor", "İzmir'in Kayıkları"nın başı çektiği yapımlar "İzmir Belgeselleri" başlığı altında sunulacak. Festival Onur Ödülü verilecek Filiz Akın'ın oynadığı Yılmaz Güney'in yönettiği "Umutsuzlar", Akın'la ilgili bir afiş fotoğraf sergisi, Ömer Kavur anısına gösterilecek "Anayurt Oteli" ve Erden Kıral'ın "Yolda" filmi, festivali renklendirecek.

Çocukların beklediği festival

3. Uluslararası İstanbul Çocuk Filmleri Festivali, 20-29 Eylül tarihleri arasında küçük izleyicileriyle buluşacak.

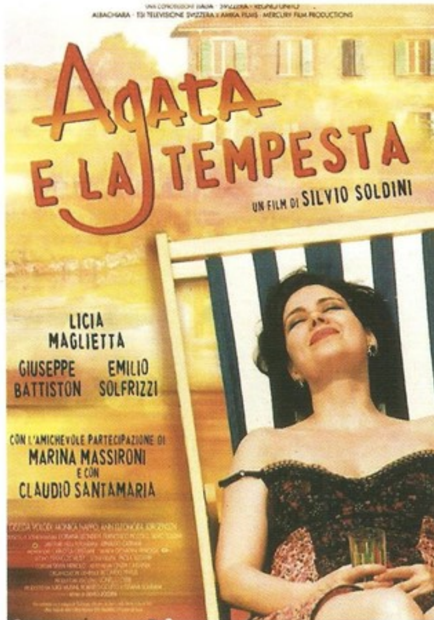

Bu sene 3.sü düzenlenen Uluslararası İstanbul Çocuk Filmleri Festivali, 10 gün boyunca film gösterimleri , atölye çalışmaları ve söyleşilerle renkleniyor. Yönetmenlik, çizgi film, oyunculuk ve senaryo atölyelerinin de yer aldığı festivalde atölye çalışmaları Tunç Başaran öncülüğünde yapılacak. Festivalde 2-5, 6-8, 9-12 ve 13 üzeri yaş grupları için özel seçilmiş filmler, animasyonlar, küçük sinemacıların çektiği filmler, belgeseller, komedi filmleri ve masal filmleri yer alacak. ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Finlandiya, Güney Kore, Hindistan, Hollanda, İran, İngiltere, İspanya, Japonya, Kanada, Küba, Portekiz, Rusya, Uruguay ve Türkiye'den eserlerin katılacağı festival; Etiler Alkent Peugeot Cinecity, Kozyatağı Trio Bonus Premium Cinecity ve Zeytinburnu Olivium Peugeot Cinecity sinemalarında izlenebilecek.

Eurimages Filmleri İstanbul ve Ankara'da

Bu sene 2.si düzenlenen Eurimage Filmleri Festivali, Eylül ayında İstanbullu ve Ankaralı sinemaseverlerle buluşacak.

Film, yapım, dağıtım ve ülkelerarası ortak yapımları desteklemek, Avrupa film endüstrisinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla 1988'de kurulan Eurimages'ın destek verdiği filmlerden 6 tanesi İstanbul'da Umut Sanat Feriye Sineması'nda ve Ankara'da da Kavaklıdere Sineması'nda izleyicilerle buluşacak. 2. Eurimage Filmleri Festivali, 9-15 Eylül tarihleri arasında Ortaköy Feriye Sineması'nda, 16-22 Eylül tarihleri arasında da Ankara Kavaklıdere Sineması'nda gerçekleşecek. Umut Sanat ve Denk Ajans-Kavaklıdere Sineması işbirliği ile gerçekleştirilecek gösterimlerde, Avrupa'nın ünlü yönetmenlerinin 6 filmi yer alacak. Bu filmler: "Agata E La Tempesta-İçimdeki Fırtına" (Silvio Soldini), "Unconscious-Aşk Çılgınlığı" (Joaquin Oristrell), "Histoire de Marie et Julien-Marie ve Julien'in Hikâyesi" (Jacques Rivette), Böse Zellen (Barbara Albert), "Nha Fala-Benim Sesim" (Flora Gomes) ve "Confituur-Tuur Reçeli" (Lieven Debrauwer).

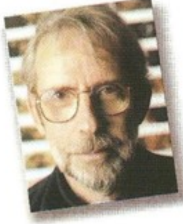
Çevreci festival başlıyor

Profilo Alışveriş Merkezi tarafından düzenlenen Çevre Kısa Film Festivali, 21-25 Eylül tarihleri arasında gerçekleşecek.

21-25 Eylül 2005 tarihleri arasında, Profilo Alışveriş Merkezi-Kültür Merkezi salonlarında yapılacak olan ve Kültür ve Turizm Bakanlığının da desteklediği 3. PAM Çevre Kısa Film Festivali'nin bu seneki özel teması "Çocuk ve Çevre"... Bu kapsamda, ulusal ve uluslararası çevre konulu film gösterimleri düzenlenecek, çevre temalı film ve öykü yarışmaları ile sergi, söyleşi, müzik dinletisi gibi etkinlikler yapılacak. Festival programında bu yıl, Türkiye, İspanya, Hollanda, Fransa, İran, ABD ve Afrika'dan kısa filmler gösterilecek. Prof. Dr. Orhan Kural, Ediz Hun'un söyleşileri ile katılacağı festival kapsamında BASAD (Bakırköylü Sanatçılar Derneği) ve Doğal Hayatı Koruma Vakfı da çevre temalı çeşitli etkinlikleri ile yer alacak. Tüm etkinlikler ve gösterimler ücretsiz olacak. Vural Çavuşoğlu'nun yönetmenliğini yaptığı, çocuk ve çevre temalı 7-12 yaş arası çocuklara yönelik eğitsel ve eğlendirici kısa dizi yapımı olan "Fırtına Çocuklar"ın ilk 2 bölümünün galası ve ilk gösterimleri de festivalde yapılacak. Türkiye'de ilk kez VCD/DVD amaçlı yapılan bu filmde, Atatürk'ün Yalova'daki evinin bahçesinde ağacın dalının eve dayanması üzerine, ağacı kesmek veya budamak yerine evin ağaçtan uzaklaştırılması tarihi gerçeği günümüze uyarlanarak işleniyor.

"Kesme"nin püf noktaları

Usta kurgucu Walter Murch'ün "Göz Kırparken" adlı kitabı raflarda. Film kurgusunun inceliklerini ve bilgisayar temelli kurgunun bugünkü durumunu örneklerle anlatan kitabı genç yönetmen İlker Canikligil'in çevirisinden okuyacağız.

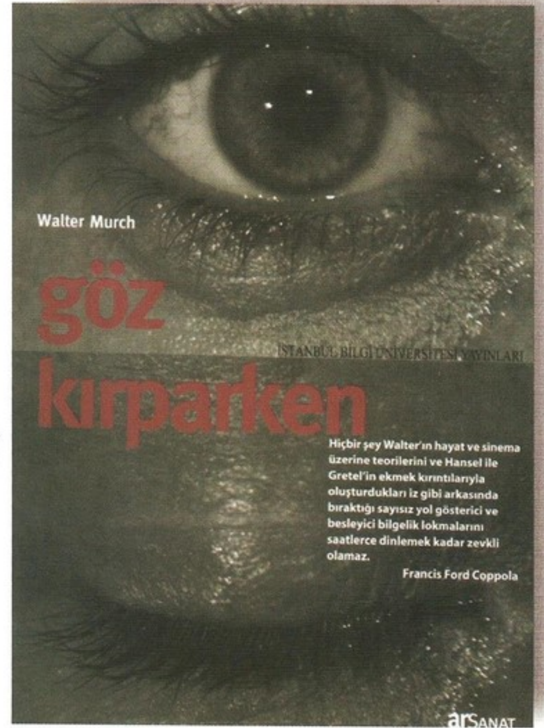

"DNA içindeki bilgi 'kesilmemiş film'e benzetilebilir. Gizemli sıralama kodu da kurgucu olarak görülebilir. Bir filmin ham çekim malzemesi ile bir odaya otursanız ve başka bir kurgucu da aynı malzeme ile yan odada otursa, ikiniz de aynı malzemeden bambaşka filmler kurgulardınız." Ödüllü kurgucu Walter Murch, "Göz Kırparken" adlı kitabında kurguyu böylesine hassas ve kişisel bir eylem olarak tanımlıyor. Kurgunun temeli olan kesmeyi "göz kırpma"ya benzeterek kesmenin işlevini, kurguda devamlılığı ve devamsızlığı, iyi bir kesmenin ölçütlerini anlatıyor.

Kitap, Walter Murch'ün 1988'de Avustralya'da verdiği konferansın gözden geçirilmiş metninden oluşuyor. ABD'de ilk defa 1995'te yayımlanan kitabın sonsöz kısmı, 2001'de bilgisayar temelli kurgu konusundaki gelişmeleri yansıtmak amacıyla yeniden yazılmış. Kitap, Murch'un mesleğe adım attığında çalıştığı ilk yönetmen olan Francis Ford Coppola'nın önsözüyle başlıyor. İlerleyen sayfalarda Murch, görev aldığı filmlerden örneklerle ve yaşadığı deneyimlerle kurgunun sadece "biraraya koymak" değil, aslında "bir yolun keşfi" olduğunu anlatıyor. Sayısal Film Kurgusu başlıklı 45 sayfalık sonsözde ise kurgunun mekanikten elektroniğe geçişiyle ilgili anılarını ve mesleği hakkında geleceğe dair düşüncelerini yansıtıyor.

Usta sinemacı George Lucas'a göre "Göz Kırparken"; "Sinema sanatının kalbi, film yapımının en önemli işçiliği kurguya dair inanılmaz açıklıkta bir yolculuk. Walter Murch'ün konu hakkındaki kavrayışının derinliği şaşırtıcı. Bu kitap film yapım sürecini gerçekten anlamak isteyen herkes için vazgeçilmez bir kaynak."

İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları'ndan çıkan "Göz Kırparken", İlker Canikligil'in çevirisiyle yayımlandı. 1972 doğumlu Canikligil, Marmara Üniversitesi Sinema-TV bölümünden mezun oldu. Yönettiği kısa filmlerle ulusal ve uluslararası festivallerde pek çok ödül kazandı. Reklam sektöründe kurguculuk, yönetmen yardımcılığı yapan ve halen yönetmenliğe devam eden Canikligil, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema-TV bölümünde ders vermekte.

Walter Murch

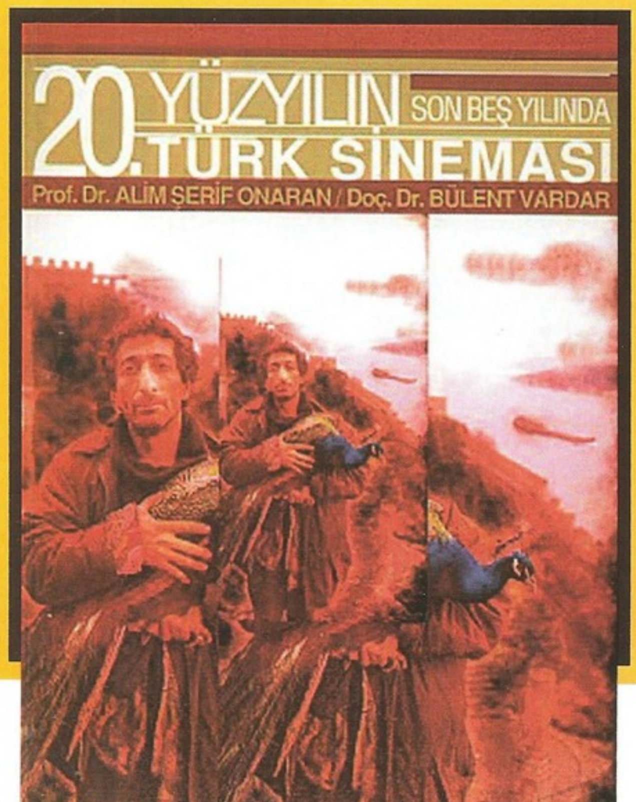
1943 New York doğumlu Walter Murch, Hollywood'un en prestijli kurgucularından... Francis Ford Coppola'nın "The Rain People" adlı filmiyle kurguculuğa başlayan Murch, aralarında "Ghost", "The Godfather: Part III", "I Love Trouble", "The Talented Mr. Ripley", "K-19: The Widowmaker" ve "Cold Mountain"ın da bulunduğu birçok ünlü filmin kurgusunu yaptı. 1980'de "Apocalypse Now" ile En İyi Ses Kurgusu dalında ilk Oscar'ını kazandı. 1997'de ise "The English Patient" ile bir ilki gerçekleştirerek hem ses hem de görüntü kurgusunda çifte Oscar'a layık görüldü. Murch, 1985'te "Return to Oz"u yazıp yönetti.

Türk sinemasından "eski" manzaralar

"20. Yüzyılın Son Beş Yılında Türk Sineması", 1994 - 2002 tarihleri arasında çekilmiş Türk filmleri hakkında bilgi veren ve rehber niteliği taşıyan bir kitap...

Doç. Dr. Bülent Vardar, hocası Prof.Dr. Alim Şerif Onaran'ın Türk sineması tarihi hakkında başlattığı çalışmalarını, vasiyeti üzerine onun ölümünden sonra tamamladı ve 1994 -2002 tarihleri arasında çekilmiş Türk filmlerinin yer aldığı "20. Yüzyılın Son Beş Yılında Türk Sineması" adlı kitabı hazırladı. Toplam 119 filmin bulunduğu kitabın girişinde söz konusu tarihler arasında Türk sinemasının içinde bulunduğu durum üzerine genel tespitler yapılıyor ve çekilmiş filmler ile gösterime giren filmler gibi bazı istatistiklere yer veriliyor. Kitap, 20. yüzyılın son yarısı ve 21. yüzyılın ilk yıllarında hazırlanmış, gösterime girmiş ve vizyona çıkmamış filmleri 3 başlıkta inceli-yor. Her filmin kazandığı ödüllerin de yer aldığı künyesi, sonra detaylı konusu (finali de dahil olmak üzere) ve nihayetinde de film hakkında dergilerde, gazetelerde çıkmış eleştirileri biraraya getiriyor.

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

Tipik "All American" aktör: Gary Cooper ve beş filmi

"Aslında amacım yepyeni bir Gary Cooper yazısı yazmak veya övgüsü yapmak değil. Ama onu anmak için ilginç bir fırsat çıktı: amazon.com'da beş filmlik bir Gary Cooper paketi. Üstelik hepsi de dönemlerinin en önemli filmleri arasında, hatta çoğu birer başyapıt."

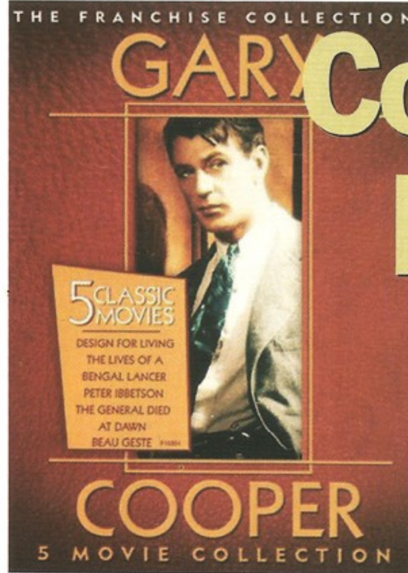
Gary Cooper elbette sinemayı sinema yapan oyunculardandı. O parlak dönemde, stüdyoların tüm dünyaya Amerikan Rüyası'nın en farklı yüzlerini dur-durak bilmeden ihraç ettiği, görselliğin ve görsellikle anlatılmış hikayelerin, sınırları aşarak insan yaşamlarına daldığı, büyük stüdyo patronlarının sayısız film aracılığıyla kimi değerleri yalnız tüm ABD'ye değil, tüm dünyaya empoze ettiği bir dönemde, Gary Cooper tipik Amerikalı olmakla kalmadı. Upuzun boyu, hiç de ağzı kalabalık olmayan sessiz kişiliği, kültür adamından çok eylem adamına yakın karakterleri, adeta ruhundan yüzüne yansıyan masumluk ve dürüstlüğüyle, tüm dünyada olumlu, temiz ve idealist kahramanı canlandırdı. Belki bir ölçüde kendisiyle birlikte ya da hemen sonra James Stewart, Henry Fonda, Cary Grant gibi oyuncuların da yaptığı biçimde...

Ama o yine de başkaydı, Hepsinden, herkesten farklıydı. Yönetmen King Vidor istediği kadar "sadece bir sonraki cümlesini düşündüğü için adı büyük oyuncuya çıktı" diye alay etmiş olsun... O, hem de 30 küsur yıl boyunca, çok büyük kitleler için tutarlı, kararlı ve güvenilir erkeği oynadı. Ve öylesine evrensel boyutlara uzandı ki, artık "Kahraman Şerif"in Amerikalı olup olmamasının bile nerdeyse önemi kalmadı.

Beş filmi birarada!..

Aylar önce bir yemekte Umut Sanat'ın sahibi Üstün Karabol dostumla konuşurken şöyle dediğini hatırlıyorum: "Gençler sinema deyince hiçbir şey bilmiyor. Hatta Gary Cooper'i bile". Gary Cooper onun için sinemayı bilmek veya bilmemek için ölçü olmuştu. Ben o kadar katı bakmıyordum: eskiler de günümüz sinemasından kimi zaman ne az şey biliyorlardı!... Ayrıca tam o sıralarda Sinema Büyüsü'nde üstüste Gary Cooper filmleri sunmuştum: "Arzu"dan "Mavi Sakalın Sekizinci Karısı"na. Dolayısıyla görevimi yapmış olmanın rahatlığı ve kaygısızlığı içindeydim.

Aslında amacım yepyeni bir Gary Cooper yazısı yazmak veya övgüsü yapmak değil. Ama onu anmak için ilginç bir fırsat çıktı: amazon.com'da beş filmlik bir Gary Cooper paketi. Hepsi de 1930'ların filmleri ve fiyatı sadece 20 dolar kadar. Üstelik hepsi de dönemlerinin en önemli filmleri arasında, hatta çoğu birer başyapıt. Kaçırılır mı? Bu yazıda bu paketten söz etmek ve sinemaseverlere (elbette en azından İngilizce altyazıyla bir filmi izleyecek kadar İngilizce bilmek kaydıyla) öğütlemek istedim.

100 küsur film, iki Oscar

Cooper, 1901 yılında doğmuş, 1961'de tam 60 yaşında hayata veda etmişti. 1920'lerde başladığı kariyerinde önceleri küçük roller almış, 1926'da "The Wininng of Barbara Worth" filmindeki baş rolüyle birden parlamıştı. Ölene dek çalışmıştı: 100'ü aşkın filmi vardı. Demek ki yılda ortalama üç film... Böylece ve o dönemde hemen tüm starların yaptığı gibi, her türlü rolde ve her türden filmde oynamıştı. Aksiyon filmlerindeki başarısını, sofistike komedilerde de göstermişti. Aşk hikayelerinin olduğu kadar, gizemli casusluk öykülerinin de kahramanı olmuştu. Savaş filmleri de, western filmleri de onun alanına girmişti: nitekim iki Oscar'ından ilkini bir savaş filmi olan "Sergeant York- Aslan Yürekli Çavuş", ikincisini ise bir western olan "High Noon- Kahraman Şerif" ile kazanmıştı.

Noel Coward'dan sinemaya

Paketteki beş film, bu çeşitliliği çok iyi temsil ediyordu. Kronolojik olarak gidersek, 1934 yılında çekilen "Design for Living", aslında ünlü İngiliz yazarı Noel Coward'ın bir oyunundan uyarlamaydı. Paramount şirketi oyunun film haklarını satın almış, ama sonra bunu 'fazla İngiliz' bularak yazar Ben Hecht'e nerdeyse tümüyle yeni bir senaryo yazdırmıştı!... Allahtan Hecht de çok iyi bir yazardı ve böylece ortaya, Coward'a aidiyeti tartışmalı olsa da, ona çok da ihanet etmeyen bir incelikli komedi çıkmıştı. Film, kuşkusuz Coward'ın ana teması olan 'üçlü yaşam' (ünlü Fransız deyimiyle 'menage a trois') olayını, yani bir kadınla biri ressam, öbürü yazar olan iki erkeğin birlikte yaşamasını oldukça yumuşatmıştı. Ortalıkta pek cinsellik gözükmüyordu, daha çok insan ilişkilerine ağırlık verilmişti. Ama tüm bunlar, usta yönetmen Ernst Lubitsch'in büyülü dokunuşuyla canlanı-

"Arslan Yürekli Çavuş" aktörün en bilinen filmlerinden biri.

yor ve ortaya, Cooper, Fredric March ve Miriam Hopkins'in oyunlarıyla ilginçleşen bir fantezi çıkıyordu.

Düşler gerçek olabilir mi?

İkinci film, 1935 yılından gelen "Peter Ibbetson"du: benim yıllardır görmek isteyip ulaşamadığım bir film... Sinema okurları belki hatırlar: bir buçuk-iki yıl kadar önce, dergi sinema yazarlarına hayatlarında en çok görmek istedikleri 10 filmi sormuştu, ben de bir liste vermiştim. Aralarında Henry Hathaway'ın "Peter Ibbetson"u da vardı. Ama filmin ne videosu çıkmıştı, ne de DVD'si. Sonunda bu paket sayesinde filme kavuştum.

"Peter Ibbetson" gerçekten de çok özel bir filmdi. Yazar George du Maurier'nin İngilizce yazdığı (ve Fransızca'ya tanınmış yazar Raymond Queneau tarafından çevrilmiş) romanı, aslında o kadar da önemli değildi. Tam bir 'çılgın aşk', ya da 'ölümsüz aşk' hikayesiydi bu...Bir mimar, birlikte büyüdüğü çocukluk aşkını unutamıyor, aralarına ülkeler girmiş olsa da genç kadını sık sık düşünüyordu. Kader onları karşılaştıracak ve genç adam, sevdiği kadının huysuz ve kıskanç kocasını hiç istemeden öldürecek, bu yüzden de hapse düşecekti. Ama duvarlar, sınırlar, ülkeler ve kıtalar onları ayırsa da, iki sevgili düşleri içinde sürekli buluşacaklardı. Gerçek aşk, maddi imkansızlıklara karşın hep yaşayan bir duygu değil miydi?

Gerçek-üstücülerin başucu filmi

Genelde aksiyon filmleri ustası Hathaway'dan beklenmeyecek kadar lirik ve şiir yüklü bu filmi Amerikalılar hiçbir zaman önemsemediler, hatta anlamadılar. Ama Gerçek-Üstücülük (Sur-Realisme) akımının heyheyli günlerinde, rivayete göre ünlü ozan Paul Eluard Paris sokaklarında güzel bir kadını izlerken, onun girdiği sinemaya dalıverdi. Perdedeki film "Peter Ibbetson"du.

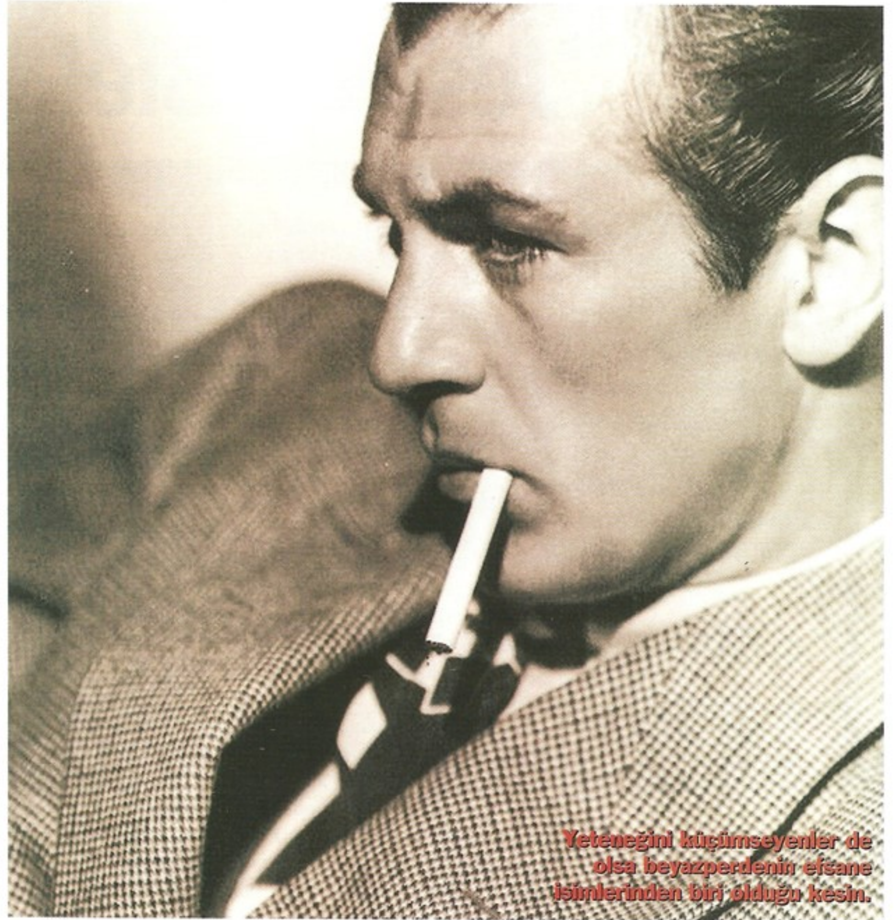
Böylece filmin ünü başladı. Tüm gerçek-üstücüler filme sahip çıkıverdiler. Andre Breton, "L'Amour Fou- Çılgın Aşk" eserinde filmden "Harika bir film... Gerçek-üstücü düşüncenin zaferi" diye söz etti. Ado Kyrou şöyle dedi: "Bu filmde düş, gerçek boyutlarına ulaşır ve somutlaşarak, iki bedeni birleştirir. İnsanların getirdiği yasaklar, hatta ölümün kendisi, görebildiğimiz somut yaşamın tüm koşullarından daha güçlü olan aşka yenilirler". O dönemde en gerçek-üstücü yıllarını yaşamakta olan yönetmen Luis Bunuel de heyecanlıydı: "Bu dünyanın en güzel 10 filminden biri".

İşte ardında böylesi bir ün bulunan bir filmi izlemek...Ve işin tuhafı, hiç de hayal kırıklığı duymamak... Önemli bir deneyim, değil mi?

Egzotik macera filmleri

Cooper'in diğer üç filmi ayni türde sayılabilirdi: egzotik macera filmleri. Özellikle 1930'larda (aslında sonraları da) Hollywood'un çok farklı ülkelerde ve kültürlerde geçen serüven-aksiyon filmlere merakının bir göstergesi. Yine bir Henry Hathaway filmi olan 1935 yapımı "Lives of A Bengal Lancer", Frances Yeats-Brown'un popüler romanından uyarlanmıştı ve bir zamanlar İngiliz egemenliği altında olan Hindistan'daki ünlü Kuzey-Batı sınırında geçiyordu. Dönem sinemasında "Hafif Süvari Alayının Hücumu", "Gunga Din" gibi çok ünlü filmlerde de ele alınmış olan bir dönem, bir tarih. Asi Hintlilerle savaşan üç arkadaşın bu sürükleyici öyküsünde elbette hafiften emperyalist bir bakış açısı vardı. Ama bu, filmin tarihsel serüven kategorisinde bir zirve sayılmasını önlememişti.

1936 yapımı "The General Died At Dawn- General Şafakta Öldü", uzun yıllar önce TRT'nin 'Siyah-Beyaz' adlı bir kuşağında izlediğimden beri hayranı olduğum bir filmdi. Tarihsel bir romandan Clifford Odets'in uyarladığı ve erken dönem ustalarından Lewis Milestone'un yönettiği filmde, bu kez Cooper birzamanların Çin'inde halkı haraca kesen bir yerel generalle mücadele eden ve böylece ülkenin 'kurtuluş savaşı'na katılan Amerikalı serüvenci rolündeydi. Milestone, öyküyü sanki Josef Von Sternberg'n ünlü "Şangay Ekspresi"ne bir saygı duruşu gibi çekmişti: yine Şangay, yine bir tren yolculuğu ve yine Alman Dışavurumcu akımı etkileri taşıyan son derece zengin ve yaratıcı bir görsellik. Cooper'e dönemin güzel sarışını Madeleine Carroll ve şaşırtıcı bir Çinli general portresi çizen Akim Tamiroff eşlik ediyorlardı. Yine belli bir emperyalist ve ırkçı öz içeren filmde, Gary Cooper'in canlandırdığı O'Hara kişiliği belli bir vicdan sorumluluğu ve hakkaniyet duygusu katıyordu sanki: Çinlileri küçük gören bir İngiliz binbaşıyı yumrukladığı sahnedeki gibi...

Yeteneğini küçümseyenler de olsa beyazperdenin efsane isimlerinden biri olduğu kesin.

Ölülerin yönettiği kale

Ve de 1939 yapımı tanınmış "Beau Geste-Gönüllü Kahramanlar". Bu kez hikaye Yabancı Lejyon'da geçiyordu: Fransızların Kuzey Afrika'yı yönetmek için kurdukları ünlü 'paralı askerler' ordusu. Yine popüler bir romandan uyarlanan film, 1926'daki başarılı çevriminin yolunu izlese de, kimi önemli katkılar içeriyordu. Karmaşık bir 'kayıp safir'le ilişkili olarak Yabancı Lejyon'a katılan ve ünlü çöl savaşçıları olan Tuaregler'in ölümcül kuşatması altında bir kalede mahsur kalan üç İngiliz kardeşin egzotizm ve kahramanlıkla örülü hikayeleri... Bir eleştirmenin alayla dediği gibi "Gary Cooper, Ray Milland ve Robert Preston ne gerçekten İngiliz, ne de gerçekten kardeş gibi duruyordu". Ama seyirci bu görkemli tarihsel aksiyonda buna hiç aldırmadı. Baştaki 'ölüler tarafından savunulan kale' sekansı gerçekten nefes kesiciydi. Ve film tümüyle avantür sinemasının görkemli bir klasiği olup çıktı.

Bu filmleri izlerken, ayni zamanda 30'lu yılların Amerikan sinemasının ve bu çerçeve içinde adına Paramount denen büyük şirketin filmlerinin ne denli çekici, çeşitli ve önemli olduğunu bir kez daha farkettim. Kimilerini -örneğin birçok Marlene Dietrich filmini- yakın zamanda Sinema Büyüsü'nde sunmuştuk. Ama kimsenin pek kılı kıpırdamamıştı. Bu döneme fırsat buldukça eğilmeli ve bu klasikleşmiş filmleri imkan buldukça izlemeli diye düşünüyorum.

Jessica Biel

en güzel savaş pilotu

Aksiyon katkılı "Stealth / Görünmez Savaşçı" adlı bilimkurgu-gerilim de izleyeceğimiz güzel ve çekici yıldız, Hollywood'un son dönemde en çok aranılan aktrisleri arasında yer alıyor.

MURAT ERŞAHİN

Düzgün fiziği, ela gözlerinden taşan keskin ve davetkar bakışları, güzel kahverengi saçları ve insanın aklını başından alan ifadesiyle, rol aldığı hemen her filmde, izleyiciyi etkilemeyi başaran bir aktris Jessica Biel. Aslında Hollywood'un son dönem yıldızlarından biri desek daha doğru olur. 3 Mart 1982 doğumlu genç yıldız, yönetmenliğini, "The Fast and the Furious / Hızlı ve Öfkeli" ve "XXX / Yeni Nesil Ajan" gibi özellikle genç neslin favori aksiyon filmlerine imza atan Rob Cohen'in üstlendiği 2005 yapımı dinamik ve nefes kesici, zıpkın gibi bir yapımla, "Stealth / Görünmez Savaşçı" ile bu ay sinemalarımıza konuk oluyor.

Bilimkurgu çıkışlı senaryoya aksiyon ve gerilimi başarıyla ekleyen filmde, başrolleri yakışıklı aktör Josh Lucas, "Ray" deki üstün performansıyla En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ını kazanan son dönemin güçlü oyuncusu Jamiee Foxx ve usta aktör/yazar Sam Shepard ile paylaşan Jessica Biel'i gökyüzünde savaşan jet pilotu Kara Wade rolünde izleyeceğiz. Afişi ilk bakışta "Top Gun"ı çağrıştıran film, üç savaş pilotunun, çok gizli bir askeri operasyon çerçevesinde kontrol dışına çıkan bir yapay zeka programını etkisiz hale getirmeye uğraşırlarken, olası bir nükleer savaş tehlikesine, yani yeni bir dünya savaşına engel olmaya çalışmalarını konu alıyor.

Kara Wade karakteriyle bizi yeniden kendine hayran bırakmaya hazırlanan Jessica Biel, Ely, Minnesota'da dünyaya gelmesinin ardından ailesiyle birlikte Boulder, Colorado'ya taşındı. Kariyerine henüz çok küçükken müzikallerde şarkı söyleyerek başladı. 9 yaşındayken "Annie", "The Sound of Music" ve "Beauty and the Beast" gibi ünlü klasik müzikallerde başrolü üstleniyordu Biel. Doğal güzelliği kısa sürede aranan bir model olmasına neden oldu. 1994'te henüz on iki yaşındayken The International Modeling and Talent Association's Annual Conference'da yarışan güzel kıza, podyumların ve reklam yıldızlığının yolu kendiliğinden açılıyordu. Televizyonun beğenilen yüzü, 1996'da kendini bir anda beş yıl süresince oyuncu kadrosunda yer alacağı sevilen TV dizisi "7th Heaven"da buldu. Yetenekli genç kızın beyazperdeyle tanışması uzun sürmedi. 97'de yönetmenliğini Victor Nunez'in üstlendiği ilginç ve derinlikli dram "Ulee's Gold"da, Peter Fonda'nın torununu canlandırdı. Fonda'ya 'En İyi Erkek Oyuncu' dalında Oscar adaylığı getiren ödüllü film, aktöre aynı dalda Altın Küre kazandırıyordu. 98 tarihli aile komedisi "I'll Be Home for Christmas"ın ardından üç yıl ara verdiği sinemaya 2001 yapımı "Summer Catch" ile geri döndü Biel. Bu arada 99 yapımı 5 Oscar'lı Sam Mendes filmi "American Beauty / Amerikan Güzeli"nde Kevin Spacey'nin kızı "Jane Burnham" rolünü Thora Birch'e kaptırdığını eklemekte fayda var. Moralini bozmadan yoluna devam eden Biel, başrolü Freddie Prinze Jr. ile paylaştığı sportif soslu romantik komediden sonra, 2002'de yönetmenliğini ayrıksı isim ve çok yönlü sanatçı Roger Avary'nin üstlendiği "The Rules of Attraction / Çekim Kuralları"nda rol aldı. Avary'nin etkileyici bir yaratıcılıkla -yine beyazperdeye yansıyan 'American Psycho / Amerikan Sapığı' adlı ünlü eseriyle tanıdığımız- Bret Easton Ellis'in kışkırtıcı romanından uyarladığı sınıflandırılması güç filminde "uçuk kaçık, haşarı, hafif meşrep oda arkadaşı" rolü Jessica Biel'ı çok konuşulan bir isim haline getirdi. O zaman 20 yaşında olan Biel, kendine fanatik hayranlar edinmenin yanısıra, birçoklarının düşlerini süslemeye başlıyordu.

Tobe Hooper'ın 74 yapımı korku klasiği "The Texas Chainsaw Massacre"nin 2003 tarihli Marcus Nispel imzalı yeniden çevriminde, başrolü üstlenen Jessica, attığı çığlıkların yanında filmin psikopat katillerinden biri olan meşhur testereli cani Leatherface ile olan ölümüne mücadele ile korku filmlerinin oyuncusu olduğunu da kanıtlıyordu. Güzel yıldız 2004'te üç projede yer aldı. İlk olarak "It's a Digital World" adlı müzikal animasyona sesiyle renk katan Biel ardından, Kim Basinger'ın başrolde olduğu gerilim "Cellular" ve ünlü vampir avcısı "Blade" serisinin şimdilik son filmi olan "Blade: Tirinity"de rol aldı. Biel, Wesley Snipes'ın canlandırdığı karakterin en büyük yardımcısı ve tek dostu Whistler'ın (Kris Kristofferson) vampir avcısı kızı Abigail Whistler rolünde Blade'e elinden gelen yardımı yapıyor ve filme ayrı bir estetik katmayı başarıyordu.

Alman, Fransız, İngiliz ve Amerikan yerlisi (Choctaw) kanı taşıyan güzel Jessica, amatör bir fotoğrafçı olmasının yanısıra sıkı bir hayvansever olarak boş zamanlarında hayvan sığınaklarında gönüllü olarak çalışıyor. Vejetaryen olduğunu her fırsatta dile getiren Biel, bale, futbol ve yoga ile ilgileniyor. Köpeği East ile birlikteyken paten yapmayı seven aktris, Boston'da Tufts Üniversitesi'nde üç sömestr okuduktan sonra yarım bıraktığı eğitimine, yaşadığı California'da devam etmek istiyor. Güzel yıldızı izleyeceğimiz yeni projeler arasında çekimleri tamamlanan, yönetmenliğini Cameron Crowe'un üstlendiği "Elizabethtown" adlı romantik komedi özellikle dikkat çekici. Başrolleri Orlando Bloom, Kirsten Dunst ve Susan Sarandon gibi ünlü yıldızlarla paylaşan Biel, yapım aşamasında olan iki projede daha yer alıyor. Bunlar, ser verip sır verilmeyen "London" ve başrolü Edward Norton ile paylaştığı romantik dram "The Illusionist".

"Görünmez Savaşçı", 23 Eylül'de gösterimde.

murat.ersahin@superonline.com

Yeni Aktüel devrimi!

Haftalık haber dergiciliğinde **19 Temmuz 2005**'te yeni bir dönem başladı. Yeni Aktüel Türkiye'deki dergiciliği sorgulayarak kendisini yeniledi, daha çok okura ulaşabilsin diye fiyatını **1 YTL**'ye indirdi. Öteki haftalık dergiler de Yeni Aktüel'in izinden yürüdü. Türkiye'de haftalık haber dergilerinin toplam satışı **30.000** civarındayken, bugün toplam satışlar **250.000**'lere yükseldi. Türkiye'de yüzbinlerce insan haber dergisi okuru oldu. Yeni Aktüel haber dergiciliğinde gerçekleştirdiği devrimden gurur duyuyor. Teşekkürler Türkiye!

Yeni Aktüel devrimine devam ediyor, devam edecek!

Salı bayilerde.

MERKEZ DERGİ | ciner KURULUŞUDUR

Janset

sonuna kadar oyuncu

On yılı aşkındır dizilerde pişirdiği oyunculuğunu "Neredesin Firuze"den beri sinemanın hizmetine sunan oyuncu, her şeyin bir zamanı var diye düşünüyor ve şimdi onun için tam sinema zamanı. Günün birinde, zamanı gelince tiyatro sahnesine de çıkacak ama şimdi değil, şimdi en çok istediği şey sinema yapmak.

SENEM ERDİNE

Anneanne, dede, çocuklar, hep birlikte yaşayan kalabalık bir ailede mutlu bir çocukluk geçirmiş Janset. "Ne arkadaşsız kaldım ne oyuncaksız ne de sevgisiz. Hepsinden bol bol vardı" diyor. Çok olunca kıymeti bilinmez derler ama tanıyan herkesin etrafa yaydığı iyimser hava ve kimseden sakınmadığı içten gülüşüyle hatırladığı bu güzel kadına bolluk yaramış görünüyor. İlk karşılaştığınızda bile yabancılık hissetmiyor, nasıl olduğunu anlamadan rahat, eğlenceli ve sıcak bir sohbetin içinde buluyorsunuz kendinizi. Konuşmayı seviyor, söyleyecek sözü de bol ama kelimeleri dikkatle seçiyor; özellikle de söz mesleğine yani oyunculuğa gelince. İşini çok ciddiye alıyor ve hayatının sonuna dek sürmesini dilediği uzun bir macera gibi gördüğü bu meslekte geçirdiği her günün hakkını vermeye, birlikte çalıştığı herkesten bir şeyler öğrenmeye, yavaş ama sağlam adımlarla ilerlemeye çalışıyor. Nasıl iyi oyuncu olunur, diye sorunca "İyi insan olarak" diye cevap veriyor. "Samimi, dürüst ve önyargısız olmalısınız çünkü yargıladığınız birini anlayamazsınız, o zaman da oynayamazsınız. Çok yönlü düşünmeye açık olmalısınız. Gözlem ve analiz yeteneği de önemli tabii, bir de öğrenmeye açık olmak." Bu konuda da kendine güveniyor. "Teknik olarak bu iş için gereken niteliklerin ne kadarına sahip olduğumu hala tam olarak bilmiyorum ama öğrenmeye açık bir oyuncu olduğumu düşünüyorum" diyor. "Sürekli empati kurarak insanları anlamaya çalışıyorum, insan ilişkilerini gözlemliyorum, kendi duygularımı irdelemeye ve kendime karşı dürüst olmaya çalışıyorum."

Oyuncu olmak çocukluk hayaliymiş. Hayallerindeki işi yapma fırsatı bulan mutlu azınlıktan biri olduğunun farkında, bu yüzden kendini şanslı buluyor ama bu işi yapabilmek için ne kadar uzun bir yol kat etmek zorunda kaldığı düşünülürse geldiği noktayı yalnızca şansla açıklamak haksızlık olur. Çocukluğundan beri oyunculuk hevesini tatmin edeceğini düşündüğü her fırsatı sonuna kadar değerlendirmek için uğraşmış; okulda tiyatro kolu, çocuk tiyatrosu denemeleri, animatörlük... Ama sanatla uğraşmak istediğini söyleyen her çocuk gibi o da bir miktar dirençle karşılaşmış zamanında. Neyse ki abisi ondan yana çıkmış. "O yaşta çok önemli aileden birinin desteğini görmek" diyor. "Oyunculukla ilgili fikrime kimse sıcak bakmazken kendime olan güvenimi güçlendirip, bana yol gösteren ve karar vermemi kolaylaştıran abimdir."

1992'de modellikle başladı şov dünyasındaki kariyeri. Ama çoğumuz onu ilk kez 90 bölüm boyunca Okan Bayülgen'e eşlik ettiği talk şov programı "Televizyon Çocuğu"nun deli dolu hostesi olarak tanıdık. "Okan beni korkutmayı başaramadı" diyor. "Çok akıllı bir çalışma yaptık onunla. Ne yapmak istediğini bilen insanlarla çalışmanın ne kadar keyifli olduğunu ondan öğrendim." Ardından hepsi de gayet başarılı ve bir hayli uzun soluklu olan televizyon dizileri geldi arka arkaya. Önce 66 bölüm devam eden "Tatlı Kaçıklar", sonra sırasıyla "Ayrılsak da Beraberiz", bir TRT yapımı olan "Baykuşların Saltanatı", "Yarım Elma" ve son olarak da Cem Davran'la birlikte rol aldığı "Patron Kim?". 90'lı yıllarda yükselişe geçen dizi furyası, kendine bir yol arayan birçok çiçeği burnunda oyuncu gibi ona da, tiyatro sahnelerinden ya da sinema dünyasından televizyona transfer olan birbirinden değerli ve deneyimli oyuncuyla birlikte çalışma fırsatı sundu. O da bu fırsatı iyi değerlendirdi. On yılı aşan dizi deneyimini hem mesleki hem de kişisel gelişimi açısından son derece değerli buluyor şimdi. "Oyunculuğa başlama süreci biraz uzun sürdü ama sonradan melekler yüzüme güldü" diyor. "İşlerim çok yolunda gitti ve yönetmeninden ışıkçısına kadar karşılıklı oynadığım ya da çalıştığım herkesten çok şey öğrendim. Bu 10 yılda öğrendiklerimi hiçbir okulda öğreteceklerini sanmıyorum." Öyle ince ince kurgulanmış bir kariyer planı yok ama adımlarını dikkatli atıyor, ona hep göz kulak olduklarına, iyi bir iş yaptığında sırtını sıvazladıklarına inandığı meleklerine güveniyor, kesinlikle yapmayacağı şeyleri bir kenara koyduktan sonra kalbinin sesini dinleyerek karar veriyor ve her şeyin bir zamanı olduğuna inanıyor. Şimdi onun için sinema zamanı. "Sinemayla devam etmek istiyorum oyunculuğa" diyor. "Tiyatro da olacak ama ileride. Her şey yavaş yavaş. Onun da zamanı gelecek ama şu anda en çok yapmak istediğim şey sinema." Geçtiğimiz yıl, Ezel Akay'ın ilk uzun metrajlı filmi "Neredesin Firuze"de küçük bir rolde izlediğimiz oyuncu, bu filmin kendisi için iyi bir başlangıç olduğunu düşünüyor. "Bence dozunda bir giriş oldu" diyor. "Hem heyecanımı atmama yardımcı oldu hem de sinema setinin nasıl bir yer olduğuna dair fikir sahibi olmamı sağladı. Ezel'e çok teşekkür ediyorum bana fırsat verdiği için; ama tadı damağımda kaldı tabii." O zamandan beri yeni projelerle yeniden kamera karşısına geçmek için sabırsızlanıyor elbette ama rol peşinde koşmak yerine iyi bir oyuncu olmak için uğraşmak gerektiğini düşünüyor. Bu işe o kadar konsantre olmuş durumda ki artık normal bir seyirci gibi kendini hikayenin akışına bırakıp tadını çıkararak bir film bile seyredemez olmuş. "Işığın nereden geldiğine, oyuncunun ifadesine, karakteri nasıl yorumladığına, senaryonun nasıl yazıldığına, nasıl kurgulandığına, filmin temposuna, müziklerine, kostümlerine, renklerine bakmaktan fırsat bulduğum zaman filmi seyredebiliyorum ancak. O yüzden 'Matrix'i dördüncü seyredişimde anladım" diyor. Sinema zevki çok geniş bir yelpazeye yayılmış durumda. Sevdiği yönetmenleri sorduğumuz zaman, Luc Besson'u, Stanley Kubrick'i, Jean Jacque Annaud'yu, Jean Pierre Jeunet'yi ve Guy Ritchie'yi sıralıyor bir çırpıda. Oyunculuğa gelince, Johnny Depp ve Gary Oldman hayranı. "Çok minimalist bir oyuncu" diyor Johnny Depp için. "Elindekini birden ortaya dökmüyor ve bir anı tek bir göz hareketiyle ifade edebiliyor."

Bir gün o da bu kadar iyi bir oyuncu olmayı, bir filmi sürükleyebilen, bir filmi bir noktaya taşıyabilen bir oyuncu olmayı, yönetmenle, ekiple, repliklerle ve kameralarla birlikte yapılan bir dans gibi gördüğü bu işi hayatının sonuna kadar devam ettirebilmeyi hayal ediyor. Şimdi bu ay, eski dostu Mustafa Altıoklar'ın filmi "Banyo"da, "Neredesin Firuze"ye göre daha dişe dokunur bir rolde izleyeceğiz Janset'i. "Sevildiğini bilen ama duymaya hasret kalmış bir kadın" diye tarif ediyor canlandırdığı karakteri. "Tamam biliyorum ama bu kadar mı zordu seni seviyorum demek diye hayıflanan kadınlar vardır ya onlara ithaf ediyorum Nesrin karakterini" diyor. "Sevildiğini öğrenmenin çok acı yolları var ama bunlara gerek kalmadan daha yumuşak yollardan da öğrenilebilir aslında. Filmi seyredince onlar benim ne demek istediğimi anlayacaklar."

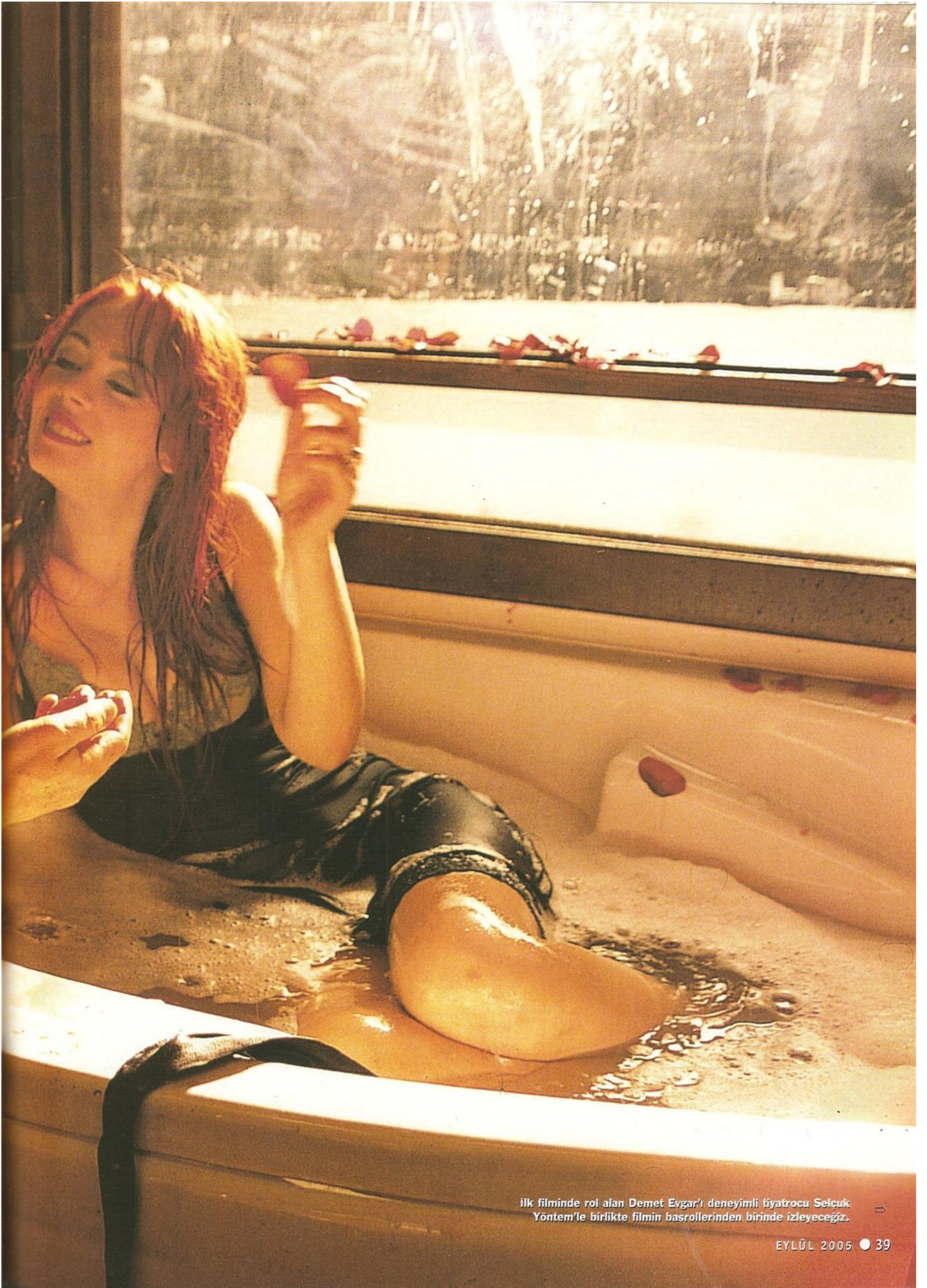
"Banyo", 2 Eylül'de gösterimde.

Bu ay, ikinci sinema filmi "Banyo"da izleyeceğimiz oyuncu, canlandırdığı karakteri "Sevildiğini bilen ama duymaya hasret kalmış kadınlara" ithaf ediyor.

Banyoda soyunan aşklar

Mustafa Altıoklar, tamamı banyoda geçen yeni filminde zamanın kadın erkek ilişkilerine bir banyonun kapı aralığından bakıyor. Bugüne kadar çok işlenmiş bir konu olan ihanet meselesini, zekice kurgusu ve mizahi yaklaşımıyla farklılaşan yeni bir yorumla ele almak iddiasındaki "BANYO", Gül Abuz Semerci'nin iki yıl önce yazdığı tiyatro oyunundan sinemaya uyarlandı. SENEM ERDİNE

ilk filminde rol alan Demet Evgar'ı deneyimli tiyatrocu Selçuk Yöntem'le birlikte filmin başrollerinden birinde izleyeceğiz. ⇨

İki saatlik bir zaman dilimi içinde üç ayrı banyoda yaşananları anlatıyor film. Bir banyoda en fazla ne yaşanabilir ki diye düşünüyor olabilirsiniz ama bu filmin en ilgi çekici taraflarından biri de bu belki çünkü bu filmdeki banyolarda düşündüğünüzden çok daha karmaşık şeyler oluyor. Filmde üç ayrı hikaye var aslında; üç çiftin birbiriyle çakışan hikayesi. Üç banyo arasında gidip gelerek anlatılan bu hikayeler, zaman içindeki geri dönüşlerle gözlerimizin önünde yavaş yavaş tamamlanıyor, birbirine bağlanıyor ve bir bütün oluşturuyor. Bu arada hikayenin kahramanları arasında yaşanan karmaşık ilişkilere, ihanetlere, aşklara, acılara, ayrılıklara, hesaplaşmalara ve trajikomik bir boyut kazanan ego savaşlarına tanık oluyoruz biz de. "Tüketim toplumundaki ahlaki yozlaşma neticesinde bir oyun gibi başlayıp trajik sonuçlar doğuran ihanet meselesini ele alıyorum" diyor Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan bir röportajında Mustafa Altıoklar.

İhanet, ezelden beridir insanoğlunun hep ilgisini çekmiş ve dolayısıyla sayısız filme konu olmuş bir mesele şüphesiz ama tam da bu yüzden, yani bu kadar çok işlenmiş bir konu olduğu için Altıoklar'ın asıl ilgisini çeken ihanet meselesi değil, filmin uyarlandığı oyunun yazarı Gül Abuz Semerci'nin konuya yaklaşım biçimi olmuş. "'Banyo'da beni en çok cezbeden şey kurgusal anlatım dili oldu" diyor basına yaptığı açıklamada. "Bir de Gül'ün muzip dili beni çok etkiledi. Bu, hem yalın bir dil hem de gençlerin kendi aralarında çok kullandıkları ama sinema gibi kalıcı eserlerin satırları arasına girmeyi başaramamış bir dil."

Gül Abuz Semerci'yi, yönetmenin "Banyo"dan önce üzerinde çalışmaya başladığı "Pisuvar Tedirginliği" adlı film projesinin uyarlandığı romanın yazarı olarak hatırlayacaksınız. "Pisuvar Tedirginliği" ilk romanı Semerci'nin. Ondan önce yayınlanmış iki de öykü kitabı var ("Canım Kocacığım", "Hamdi Bey"). Aynı zamanda dizi senaryoları yazıyor. Son zamanlarda sinemanın daha çok ilgisini çektiğini söylüyor ama edebiyattan da tamamen uzaklaşmış değil.

Seray Sever, ihanete uğramış bir kadını oynuyor.

"Banyo"yu sinemaya uyarlamak fikri nasıl ortaya çıktı diye soruyoruz, o da anlatıyor. Altıoklar'la "Pisuvar Tedirginliği"ni sinemaya uyarlamak için çalıştıkları sırada açılan bir sinema sohbetinde söz Richard Linklater'ın bir otel odasında geçen filmi "Kaset"ten açılmış. O film hakkında konuşurlarken Semerci'nin aklına tıpkı "Kaset" gibi tek mekanda geçen, kendi yazdığı tiyatro oyunu "Banyo" gelmiş. (Bu arada "Banyo"yu yazarken 'Kaset'ten esinlenmediğini, filmi oyunu yazdıktan sonra okuduğunu ekliyor). Oyun, yönetmenin çok ilgisini çekmiş, okumak istediğini söylemiş ve sonra da diğer projelerinin önüne alarak hemen sinemaya uyarlamaya karar vermiş. Böylece birlikte yeni projenin senaryosu üzerinde çalışmaya başlamışlar. Yönetmenin bir sonraki projesi olacak "Pisuvar Tedirginliği"nin senaryosu tamamen Mustafa Altıoklar'a ait, ancak "Banyo"nun senaryosunu, elbette yönetmenin önerilerini göz önünde bulundurarak, Gül Abuz Semerci yazmış. Oyunu, bir sinema filmi senaryosuna dönüştürürken pek fazla değişiklik yapmamışlar aslında. Ancak yine de, özellikle finaldeki değişiklikte kendini gösteren Altıoklar yorumunun hikayeye çok şey kattığını düşünüyor Semerci. "Benim yazdığım oyunun finalinde kadınlardan bir tanesi, olur böyle şeyler hayatta, üzülme tatlım, diyordu ve oyun bitiyordu. Filmde bambaşka bir şey oldu. Başka türlü bir final yapmak Mustafa'nın fikriydi ama oyunun halet-i ruhiyesine uymasaydı ben yapmak istemezdim. Sahiden de onun yorumu başka ve enteresan bir yere götürdü hikayeyi ama dediğim gibi halet-i ruhiyesini de bozmadı. Anlaştık yani."

Semerci, iki yıl önce yazdığı bu oyunu değerlendirilmesini umut ederek Devlet Tiyatroları da dahil olmak üzere birçok tiyatroya göndermiş daha önce aslında ancak kimisinden hiç cevap alamamış, kimisi de oyunu fazla sert ve saldırgan bulmuş. "Yıldız Kenter'e de yollamıştım" diye anlatıyor, "İlle de oynansın diye değil, fikrini merak ettiğim için. Yıldız Hanım, 'Hikaye çok enteresan ama bu ülkede oynanması çok zor, yine de konuşalım' dedi ama sonra olmadı."

Sonuç olarak oyunun bir sinema filmine dö-

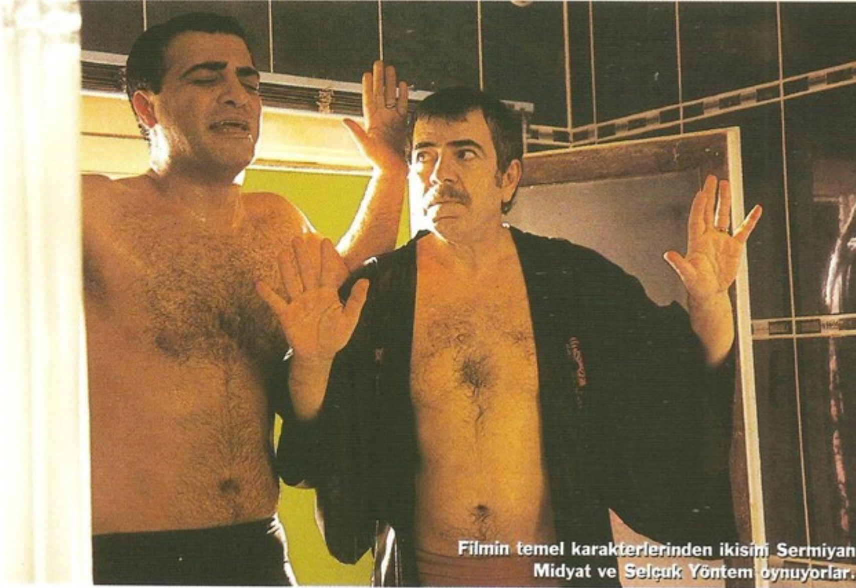
"Soruları ben sormalıyım..."

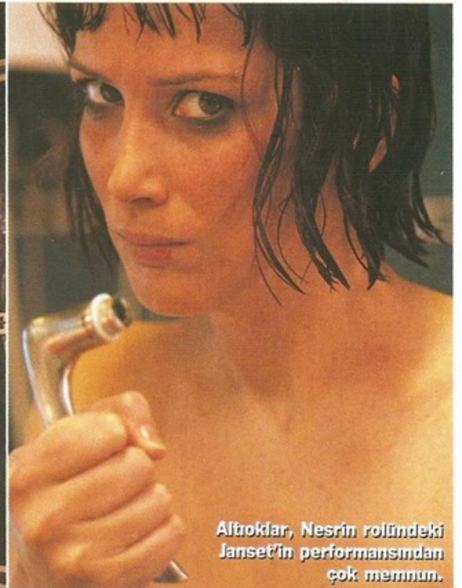
Şöhret ARDA KURAL'ın umurunda değil, tek derdi sinema yapmak. Her şeyi yazmayı, senaryolaştırmayı seviyor. 2 kısa film, bir 90'lık TV filmi ve daha sonra da uzun metraj projesi var.

Halkalı'da Ziraat Meslek Lisesi'nin artık dizi film platosu olarak da kullanılan eski ve görkemli taş binasında "Emret Komutanım" dizisinin çekim arasında, Arda Kural ile buluşuyoruz. Kural, 2000 yılından beri dizi, reklam ve sinema piyasasının içinde. İlk kez "Eyvah Kızım Büyüdü"de Haluk Bilginer ve Yıldız Asyalı'yla kamera karşısına geçip Leonardo DiCaprio'ya benzerliğiyle dikkat çekmişti. Artık 25 yaşında, saçları kısacık asker tıraşı ve yüz hatlarının oturmuşluğu ve ağırbaşlı tavrıyla oldukça umut veren bir genç oyuncu var karşımızda. Şöhret, magazin ve dedikodudan uzak bildiği yolda ilerlemek istiyor. Aslında röportaj vermekten pek hoşlanmadığından hakkında fazla şey bilmediğimizi fark ediyoruz, çünkü asıl amacı sinemanın teknik yönünde uzmanlaşmak, senaryo yazmak ve film çekmek. Başından beri hedefi hiçbir zaman oyunculuk olmamış zaten. Eylül'de gösterime girecek olan "Banyo" ve henüz çekimleri sürmekte olan "Beyza'nın Kadınları"nda rol alan Kural, Mustafa Altıoklar ile "Lise Defteri" ve "Çınaraltı" gibi daha çok gençlere yönelik dizi filmlerden tanışıyor. Kimyalarının tutmuş olmasından mutlu, çünkü Altıoklar'ın, içindeki oyun gücünü ve yeteneğini açığa çıkarmada yadsınmaz bir rolü olduğunu düşünüyor. Sinemadaki amaçlarına erişmede okulun şart olmadığını söylüyor: "Soruları ben sormalıyım, cevapları da ben bulmalıyım". Tabii bu düşüncelerinin sadece kendisini bağladığının altını çizmeden geçmiyor. Mustafa Altıoklar'ın gerek oynarken gerekse kameranın arkasında kendisine geniş bir hareket alanı sağladığını ve sürekli fikir alışverişinde bulunarak bir tür eğitim verdiğini ifade ediyor. Favori yönetmenleri, ülkemizden Mustafa Altıoklar ve Kutluğ Ataman; dünyadan ise Guy Ritchie, Martin Scorsese ve Quentin Tarantino. Sinemamızda artık "yeni" ve "deneysel" işler yapılması gerektiğini düşünüyor. Eski ve alışılmış kalıpların dışına çıkıldığında, bunun yabancı taklidi gibi algılanıp yaftalanmasından şikayetçi.

Daha önce 2,5 yıl amatör boks yapan oyuncu, sakatlanınca bırakmış ama şimdilerde başlamak istiyor. Boksun şiddeti çağrıştırdığını ama gerçekte sakinlik verdiğine inanıyor. Zeka ve farkındalığa önem veriyor. Farklı alanlara da ilgi duyuyor, mesela mitoloji bunlardan biri. "Keşke ben oynasaydım" dediği karakter ise "Truva"daki Asil. Hayatın karmaşasını seviyor, yazmayı, her şeyi senaryoya çevirmeyi ve hayatını karmaşık bir senaryo gibi yaşamayı da...

Fotoğraf: Cem Uşak

Filmin temel karakterlerinden ikisini Sermiyan Midyat ve Selçuk Yöntem oynuyorlar.

Altıoklar, Nesrin rolündeki Janset'in performansından çok memnun.

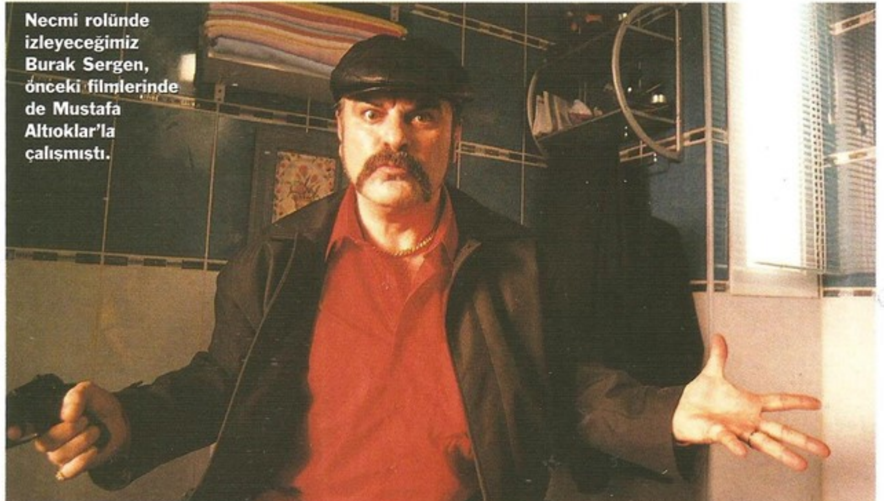
nüşmüş olmasından çok memnun şimdi ama hala oyun olarak sahneye koyulursa da çok güzel olacağını düşünüyor. Bu konuda Altıoklar da onunla hemfikir aslında. "'Banyo' şahane bir tiyatro metniydi" diyor yönetmen basın açıklamasında. "Mutlaka sahnelenmesi gerekir diye düşündüm başlangıçta ama okudukça enteresan bir sinematografik yapısı olduğunu gördüm aynı zamanda."

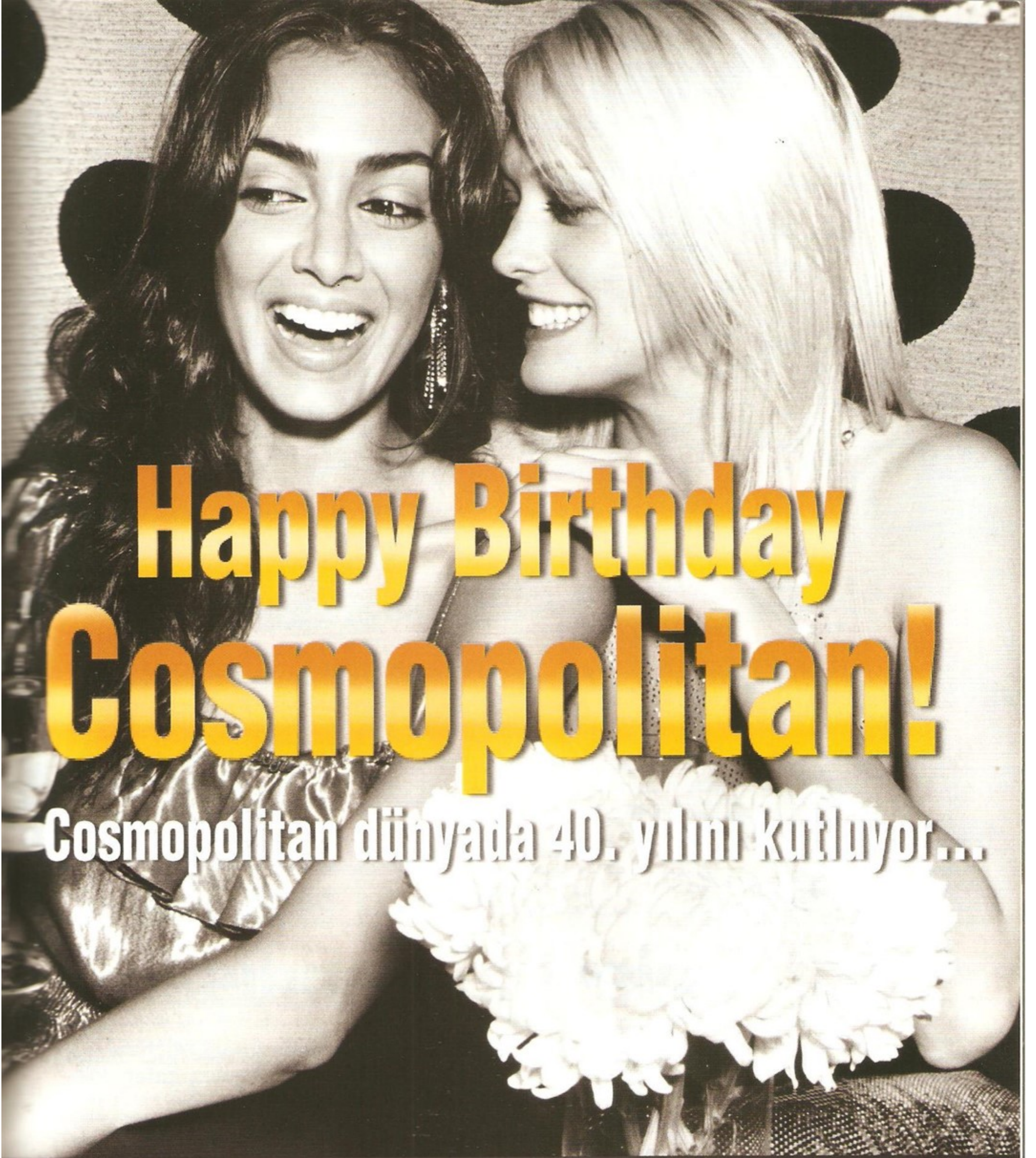
Semerci, "Küçük bir öyküden yola çıkarak kadın erkek ilişkileriyle dalga geçen bir hikaye. Utanmazlık duygusundan da, çok insani açmazlardan da söz ediyoruz ama eğlenceli bir hikaye" diye tarif ediyor filmi. "Üç banyoda bir şekilde kapı kilitleniyor ve insanlar içeride kapalı kalıyorlar. Değişik bir kurgusu var. Birinci banyoda olanları üçüncü banyoda olanları izledikçe anlıyoruz mesela. Banyodan banyoya kesmelerle geri dönüşler var yani. Parçalı kurgu daha önce de yapılmış bir şey aslında. 'Paramparça'da ya da 'Rezervuar Köpekleri'nde de benzer bir şey vardı. Bu kurgu oyun da da böyleydi ama senaryoda bunu biraz daha fazlalaştırdık. Her bölüm kendi içinde bağımsız bir hikaye ama aynı zamanda bir bütün. Bu hikayeler kendi içinde ilerlerken kesmelerle bir hikayeden bir hikayeye geçiyoruz ve bütünü yavaş yavaş kavrıyoruz. Her bölüm bir kısa film gibi görülebilir aslında."

Çıkış noktalarını sorduğumuz zaman, "Bir sürü şeyden besleniyorum yazarken, o yüzden tam olarak bir şey söylemem zor aslında ama modern, kentli insanın bir mana arayışı var ya, kadınların ya da erkeklerin bu manayı karşı cinste aradıklarında beceriksizleştiklerini, iki yüzlü davrandıklarını görüyoruz" diyor. "Onun için bir anlamda kadın erkek ilişkilerindeki samimiyetin çok yozlaştığına, çürüdüğüne dair bir hikaye bu. Dönüp dolaşıp sadakatsizlik meselesine geliyor konu ama kadınla erkeğin birbirinden ne kadar farklı olduğunu ortaya koyuyor aynı zamanda aslında. Kadınla erkeğin ne kadar farklı halet-i ruhiyeler içinde davrandıklarını, mesela iki erkek hesaplaşmasıyla üç kadın hesaplaşmasının birbirinden ne kadar farklı olabileceğini görüyoruz. Kadınların kendi aralarındaki hesaplaşma da çok enteresan ve komik gerçekten. Değişik bir film oldu. Aynı mekanda geçmesi sıkıntı yaratabilir mi diye düşünmüştük ama hiç öyle olmadı, temposu çok hızlı, çok akıcı bir hikaye. Kadın erkek ilişkileriyle dalga geçen bir tarzı var. Çok yeni bir şey değil belki, Woody Allen'ın bütün filmleri böyle zaten ama yine de buradan bakılmadığını düşünüyorum ve Türk sineması için yeni olduğunu düşünüyorum."

Banyoyu bir metafor olarak kullanmış olabilir mi acaba diye soruyoruz. "Çok sıradan banyolar bunlar çok da mana yüklemeye gerek" diyor. "Metafor olarak kullanmayı düşünmedim ama orada geçmesi söyleyeceğimiz cümleye de çok denk düşüyordu. Kadın erkek ilişkilerindeki kirlenmişliğe ilişkin bir şey söylüyoruz. Bir utanmazlık var. Ruh halimizdeki davranış biçimlerimizdeki utanmazlıktan bahsediyorum. Arınmamız lazım. Ama bu yorumları biz değil eleştirmenler yapacaktır. Banyo arınmaktır, ana rahmine dönmektir falan gibi psikolojik çözümlemeleri onlar yapabilir ama ben çok bunları düşünerek yazmadım."

Dar bir mekanda film çekmenin zorlukları malum. 13 gün 13 gece süren çekimler boyunca bu zorlukları doğru saptayıp profesyonelce üstesinden geldiklerini söylüyor Mustafa Altıoklar. Üstelik çok eğlenmişler. Bu biraz metnin eğlenceli olmasından kaynaklanıyor biraz da ekibin birbiriyle kurduğu iyi iletişimden. Çekimlerden önceki bir aylık prova süresince rollerine hazırlanan oyuncuların olağanüstü performansları sayesinde güzel ve temiz bir iş çıkardıklarını söylüyor yönetmen. İlk filminde rol alan Demet Evgar'la deneyimli tiyatro oyuncusu Selçuk Yöntem'in yanısıra Janset Paçal, Seray Sever, Sermiyan Midyat, Burak Sergen ve Arda Kural'ın rol aldığı film bu ay gösterimde. ■

Necmi rolünde izleyeceğimiz Burak Sergen, önceki filmlerinde de Mustafa Altıoklar'la çalışmıştı.

Happy Birthday
Cosmopolitan!
Cosmopolitan dünyada 40. yılını kutluyor...

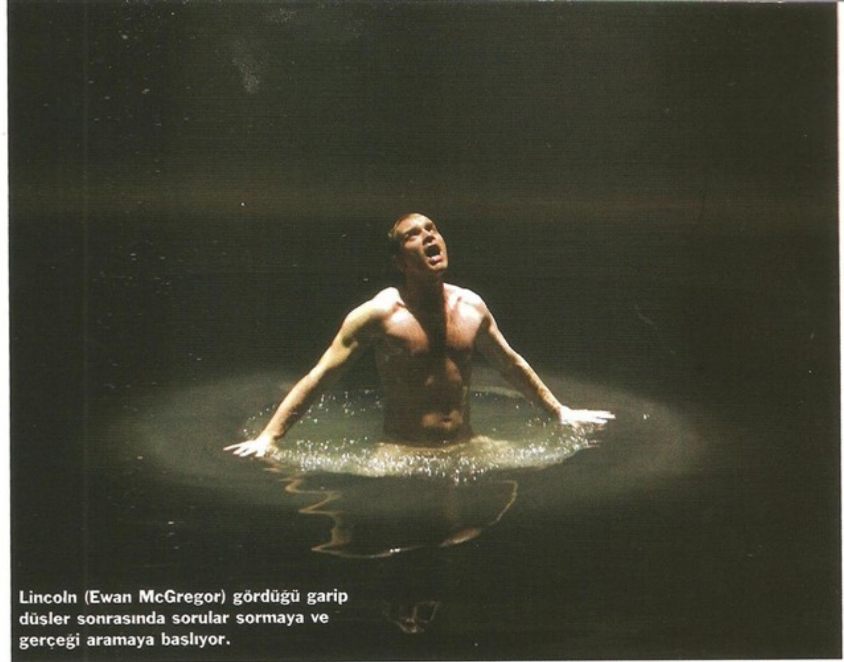
Yakın geleceğin endişeleri

Büyük bütçeli "blockbuster"ların tartışmalı ve unutulmaz yönetmeni Michael Bay; bilim kurgu, aksiyon ve gerilimi birleştiren "ADA" ile, bu kez yakın gelecekte insan klonlama gibi tartışmalı bir konuyu gündeme getiriyor.

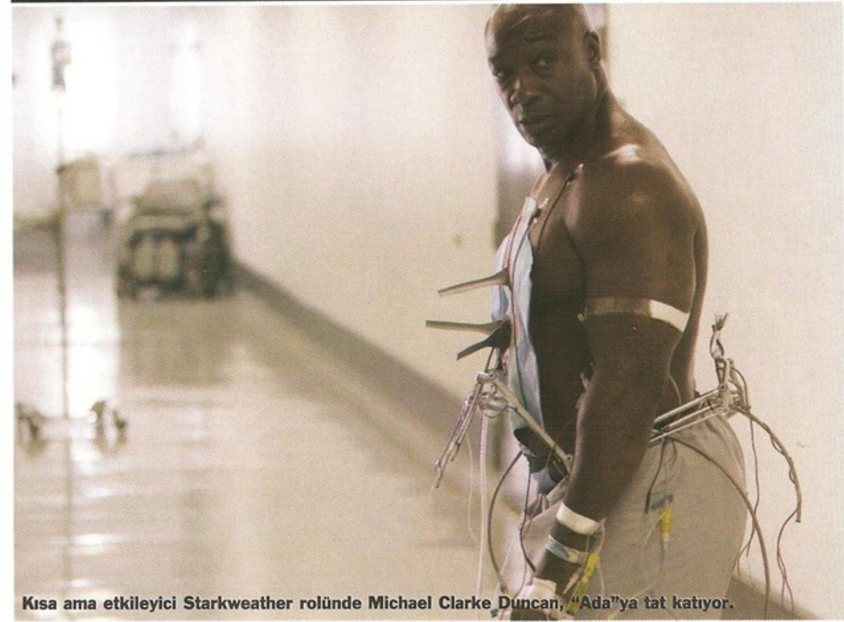
Kimi eleştirmenlerin "bu yılın en zeka dolu aksiyon-gerilimi" diye değerlendirdiği "Ada"; "Azınlık Raporu" ve "Matrix"ten de etkiler taşıyan distopik bir bilim kurgu-aksiyon filmi. En vurucu özelliği, anlatılanların çok ileri bir tarihte değil, sadece 15-20 yıl sonra gerçekleşme olasılığını taşıması. 90'larda genetik biliminin ilerlemesiyle klonlamanın günlük yaşantımızda gerçekleşme olasılığı git gide artıyor. Kopyalanan bir koyunun ardından başlatılan ve buluşun dini, etik ve bilimsel açılardan doğruluğunu sorgulayan tartışmalar hala sürüyor; doğaya bu denli müdahale etmenin ne derece doğru olduğu da hala bir meçhul. Klonlamanın epeydir insanlar üzerinde denendiği söylentileri de hızla yayılıyor ama bunların birer şehir efsanesi olup olmadığı da bilinmezler arasında. Kamuoyunun içindeki şüpheleri daha da artıransa, Hollywood'un, bilimsel gelişmelerin hatta bir zamanların ütopyalarının gerçeğe dönüşmesinin öncüsü oluşu.

İnternetteki bazı kaynaklara göre, şu aralar, Warner Bros ve Dreamworks yöneticileri, "Ada"nın, 1979 yapımı "Parts: Clonus Horror" adlı bilim kurgu filmiyle olan müthiş benzerlikler nedeniyle, bu filmin yapımcısı Myril A. Schreibman ve yönetmeni Robert S. Fiveson'ın açtıkları davayla uğraşmak zorundalar. Filmin fragmanını izleyen Fiveson, önce kendi filminin yeniden çekildiğini sanmış. Her iki filmde de kapalı bir alanda, her şeyden soyut ve steril bir hayat yaşayan bir örnek giyimli insanlar, günün birinde gönderilecekleri çok güzel bir yerin ("Clonus"da bu Amerika, "Ada"da ise cennet gibi bir ada olarak betimlenmiş) hayaliyle yaşıyorlar.

Lincoln (Ewan McGregor) gördüğü garip düşler sonrasında sorular sormaya ve gerçeği aramaya baslıyor.

Kısa ama etkileyici Starkweather rolünde Michael Clarke Duncan, "Ada"ya tat katıyor.

Ama içlerinden bir erkek, her şeyin koca bir yalanın parçası olduğunu keşfedip sevdiği kadını da alıp kaçmanın yollarını arıyor. Dreamworks yetkilileri, herhangi bir telif hakkına tecavüz etmedikleri üzerinde ısrar etseler de son kararı mahkemenin vereceği kesin.

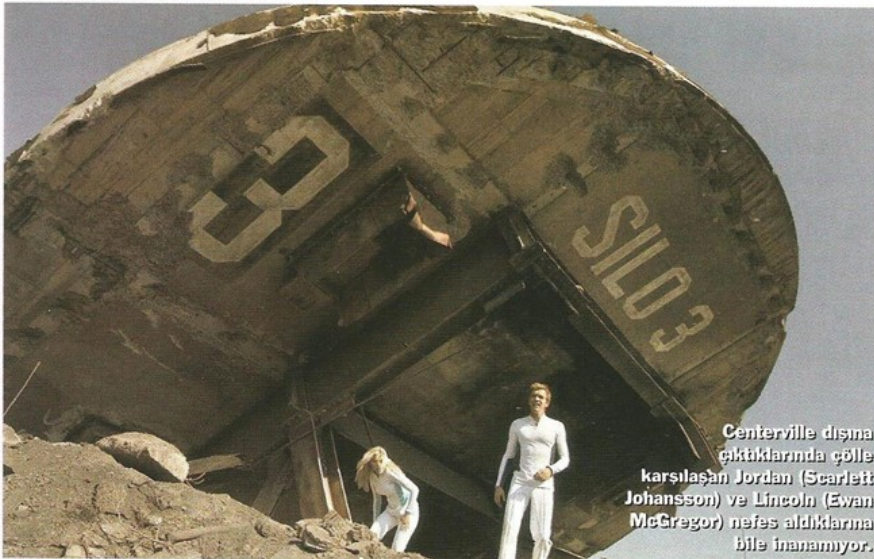
Dreamworks başkanı Steven Spielberg, senaryoyu okuduğunda böyle bir projenin altından kalkabilecek isimlerin başında Michael Bay'in geldiğini düşünüp teklifini yapmış. "Armageddon", "Pearl Harbour", "The Rock" ve "Bad Boys" gibi, eleştirmenlerce beğenilmeyen ama gişe anlamında yapımcıları tatmin eden büyük bütçeli, kalabalık kadrolu aksiyon filmlerinin ünlü yönetmeni Michael Bay'in ilk kez Jerry Bruckheimer dışında bir yapımcıyla çalışacak olması bakalım nelere yol açacak? Günümüzde hep genç ve güzel olma, yaşlanmayı geciktirme, uzun yaşama ve hatta ölümsüzlüğü arayan tıbbın, insanlığa bunu, bir benzerini klonlayarak sağlamasının etiğini sorgulatan film, aksiyon filmlerinin yönetmeni olarak tanınan Bay'i, bu açıdan daha fazla etkilemiş.

Günümüzden fazla uzak olmayan bir zamanda, dünya ekolojik felaket yüzünden yaşanamayacak kadar kirlendiği için, tamamen kapalı ve steril bir ortamda suni oksijenle nefes alıp veren; her yaptıkları kameralarla takip edilip her ihtiyaçları karşılanan bembeyaz bir örnek giysili insanların arasında, Lincoln Six-Echo (Ewan McGregor) ve Jordan Two-Delta (Scarlett Johansson) adlı kahramanlarımız olup biten her şeyin aslında bir aldatmaca olduğunu anlar ve kaçmaya başlarlar. Merkezi yöneten Merrick (Sean Bean), peşlerine güvenlik ekibini yollar, (ekibin şefini Djimoun Hounsou canlandırıyor). Enstitü için çalışmasına rağmen Lincoln ile arkadaş olan ve verdiği bilgiler yüzünden başı derde giren McCord (Steve Buscemi) ve adaya gönderilmek için seçilen enstitü sakini Starkweather (Michael Clarke Duncan) ise diğer yan karakterler.

Kariyerinde ilk kez böyle kritik konulu bir bilim kurgu filminde rol alan Ewan McGregor, rolüyle ilgili olarak şunları söylüyor: "Düzenli, aşırı kontrollü bir toplumda yaşayan Lincoln adlı birini canlandırıyorum. Yiyip içtikleri, giydikleri, nerede çalışacakları hep başkaları tarafından kararlaştırılan bir yer. Herkese, cennet gibi bir ada dışında dış dünyada her yerin hastalıklı olduğu anlatılmış ve düzenli olarak çekilen bir piyango var. Bunu kazananlar adaya gönderiliyor. Adaya gitmek için yaşadıklarına inanıyorlar ve herkes mutlu gibi görünse de Lincoln, sorduğu sorularla ortalığı karıştırmaya başlıyor". Lincoln hiçbir şeyin göründüğü gibi olmadığına dair yaşayan bir kanıt bulduktan sonra adım adım korkunç gerçeğe ulaşıyor. Arkadaşı Jordan Two-Delta'nın hayatının tehlikede olduğunu anlayınca da gerilim artıyor. Jordan rolünde izleyeceğimiz Scarlett Johansson, günümüz genç oyuncuları içinde en dikkat çeken yeteneklerden biri. Henüz 21 yaşında olmasına rağmen "Lost in Translation" ve "İnci Küpeli Kız" gibi filmlerde gösterdiği başarıyla Woody Allen ve Brian DePalma gibi yönetmenlerin de ⇨

Ewan McGregor ve Scarlett Johansson arasındaki kimya ve sinerji, en çok yönetmen Michael Bay'i memnun etmiş.

gözdesi durumunda. Lincoln'ün gerçeğin peşine düşüşünde önemli rol oynayan Starkweather rolünde "Yeşil Yol"dan hatırlayacağımız Michael Clarke Duncan'ı izleyeceğiz. Kısa ama yorucu bir role renk katan yetenekli oyuncu, filmin dönüm noktalarından birini oluşturan ve olayları tetikleyen bir karakteri canlandırıyor. Çölde, yeraltında yaratılmış steril bir dünyanın misafirleri, Merrick'in (Sean Bean) iyiliksever, onların sağlığını ve iyiliğini düşünen, belki biraz mütecaviz biri olduğunu düşünedursunlar, Merrick bu görünümünün altında, bilimin sınırlarını genişletmek adına etiğini yitirmiş bir kötü adam portresi çiziyor. İngiltere'nin ünlü aktörlerinden Sean Bean ("Yüzüklerin Efendisi"nin Boromir'i) karakterinin soğuk, mantıklı bir iş adamı gibi görünen, kendi alanında bir öncü ve yaptıklarının doğruluğuna inanan yolunu şaşırmış birisi olarak tanımlıyor. Enstitü çalışanlarından McCord, Lincoln'ün dostu ve ara sıra ona içki gibi kaçak mallar getiren bir işçi. Tesiste olup bitenlerin farkında ve bunlardan suçluluk duymakla beraber bulabildiği tek iş bu. Hollywood'un en kaliteli ve saygıdeğer oyuncularından biri sayılan Buscemi, bağımsız filmlerin de aranılan oyuncusu olarak tanınmakta. Lincoln ve Jordan'ın bir an önce yakalanması için Merrick, hükümetten yardım isteyemez, çünkü yaptıkları yasalara aykırıdır; bu yüzden özel bir güvenlik timi oluşturur, timin başında "Amistad" ve "Gladyatör"de izleme fırsatı bulduğumuz Djimoun Hounsou'nun canlandırdığı Laurent vardır. İki ayrı dünyada geçen filmde, görüntü yönetmeni Mauro Fiore, ışık ve kamera konusundaki düzenlemelerle bu ayrımı sağlamaya çalışmış: "Yeraltı ortamı yapay olarak ışıklandırılıyordu; bu yüzden tam bir kliniğe benzetebilmek için çok daha fazla beyaz, renksiz ışık kullandık. Ama Lincoln ve Jordan dış dünyayı keşfettiğinde güneş ve doğanın canlı renklerini de keşfetmiş olmalıydı. İlk kapalı ve steril ortam kontrol altında bir yer olduğu için kamerayı burada sabit tuttuk; böylece daha resmi ve nesnel bir yaklaşım benimsedik. Dış dünyadaysa çok daha hareketli ve öznel bir görüntü yakalamak için el kameralarını kullandık." Çekimler Nevada ve Kaliforniya'da başladı. Çorak çöl ortamı, aşağıdaki gizli tesisi havalandıran 30 metre genişliğindeki vantilatörler ve iki kaçağı Los Angeles'a götüren manyetik tren, dijital olarak post prodüksiyon aşamasında filme eklendi. Saatte 150 mil hız yapan dünyanın en hızlı helikopterleri Eurocopter EC120'lerin kullanılmasında, teknik destek alındı. Los Angeles çekimleriyse Detroit'te yapıldı. Gerek kentlerin birbirine benzerliği, gerekse rahat ve sorunsuz çalışma ortamı, bu tercihte etken oldu.

Centerville dışına çıktıklarında çölle karşılaşan Jordan (Scarlett Johansson) ve Lincoln (Ewan McGregor) nefes aldıklarına bile inanamıyor.

Konsepte uygun bir yeraltı şehri yaratabilmek için yapım tasarımcısı Nigel Phelps araştırmalara başladığında çeşitli amaçlarla inşa edilmiş

yeraltı yapılarından, Kuzey Denizi petrol platformlarına kadar geniş çapta yapıyı incelemiş. Sonunda filmin steril ve dünyadan ayrı "Centerville"ini beton, cam ve çelikten inşa etmeye karar vermiş. Özellikle renksizleştirilen yapının, Lincoln ve Jordan'ın daha sonra keşfedeceği dünyanın canlı renkleriye tezat oluşturması sağlanmış. Centerville sakinleri gökyüzünü pencerelerin ardından görebiliyor ama baktıkları şey holografik bir yansıma sadece. Centerville'i oluşturan setler, Los Angeles'ta NASA/Boeing havacılık tesisi üzerinde kurulu ve bölgenin en büyük film platosu. Beş ay boyunca hazırlanan setlerin büyüklüğü 191.000 metrekareye ulaşmış.

Bütçe yüksek olunca, yönetmen ve yapım ekibinin hayal ve fantezilerini canlandırma olasılığı da artıyor; "Ada"nın türlü aksiyon sahnelerinde kullanılacak araba, motosiklet, yat ve helikopter gibi araçların seçimi ve tasarımı da bu yüzden olabilecek en yüksek teknolojiyi yansıtacak modellerden oluşmuş. "Esas" Lincoln'ün sosyal statüsüne uygun araba için Michael Bay bizzat en pahalı arabayı seçti: Cadillac Cien. Maliyetinin son hesaplamalarda yedi milyon doları bulduğu söylenen araba, tabii sette en çok üzerine titrenen aksesuar olmuş. Ama çok geçmeden araba "klonlanmış", 17 gün içinde orijinal Cadillac Cien'in bire bir kopyası yapılıp çekimlerde kullanılmış. Filmdeki en fütürist tasarımlardan biri de Jordan ve Lincoln'ün kovalama sahnelerinde özel güvenlik timinin kullandığı "Wasp" adlı uçan motosikletler. Aksiyon sahnelerinin seyirciyi iyice içine alabilmesi için, "Bay Fırtınası" denen ve ilk kez Michael Bay'in "Bad Boys II/Çılgın İkili II"de kullanılan özel kamyona başvuruldu. Kamyonun arkasındaki yuvarlak kafes, en patlamalı sahnelerde bile çok sayıdaki kameraya kalkan görevi görüyor ve sahnelerin gerçekçiliğini artırıyordu. Kamyon arabaların üstüne sürülüp takla attırıldığında bile kameralar yerli yerinde durabiliyordu. Kamyonu süren dublör koordinatörü Kenny Bates'in buluşu olan kamera aracı da ilk kez bu filmde kullanıldı: çok hızlı bir go-cart'ı andıran aracın önüne veya arkasına uzaktan kumandalı kamera monte ediliyor; yavaş yavaş hızlanıp saatte 210 km.'ye kadar yalpalamadan hareket edebilen araç, takip sahnelerine büyük renk katıyordu.

Filmin en çarpıcı tasarımlarından biri de kuluçka halindeki klonları barındıran kuluçka silosu ve yeni "doğmuş" klonlara anıların yüklendiği tesis odası. Farklı gelişme aşamalarındaki klonlar, tanınmış yaratık efekti sanatçısı Greg Nicotero ve ekibince yaratıldı. Kaliforniya Bilim Müzesi'ndeki "Gerçek İnsan Vücutlarının Anatomik Sergisi"nden esinlenerek yaratılan klonlar ve bir klonun doğumunu anlatan sahne, filmin çarpıcı sahnelerinden biri olarak hatırlanacağa benziyor. Michael Bay, bu kez bizlere "benim bir klonum olsaydı, olup biteceklere razı olur muydum?" sorusunu sorduruyor. Hepimiz daha uzun ve iyi yaşamak istiyoruz; ama bedeli ne olacak? ■

Hızlı yönetmen

Çektiği her filmi sinemaseverleri ikiye bölen; eleştirmenlerin hışmından kurtulamayan ama gişede yapımcılarını düş kırıklığına uğratmayan MICHAEL BAY filmlerini hatırlayalım.

Bad Boys (Kötü Çocuklar) (1995)

Yapımcı Jerry Bruckheimer'ın, reklam ve klip piyasasında başarılı bir yönetmen olarak tanınan Bay'e ilk kez bir uzun metraj yönetmenliği bahşettiği proje. Will Smith ve Martin Lawrence'ın komik ve sevimli bir ikili oluşturduğu film, daha sonraki aksiyonların habercisi gibi hızlı, eğlenceli ve patlamış mısırla tüketilecek hafif bir macera. Kurallara pek uymayan iki polis, polis merkezinden çalınan 100 milyon dolarlık uyuşturucunun peşine düşer; olayın tek görgü tanığının (Téa Leoni) hayatı da onlara emanettir.

The Rock (1996)

Bu kez kadro genişlemiş, daha karışık bir prodüksiyon ve büyük bütçe emanet edilen Michael Bay, ilk "blockbuster"ını çekmiştir. Hükümetin gizli operasyonlarında hayatını kaybeden askerlere verilmesi için 100 milyon dolar isteyen General Hummel (Ed Harris) ünlü Alkatraz Adası'nı, turistlerle birlikte rehin alır. Aksi takdirde biyolojik silah kullanacaktır. Alkatraz'dan kaçabilmiş tek kişi olan Mason (Sean Connery) ve FBI'dan kimyasal silah uzmanı Goodspeed (Nicolas Cage) adaya operasyon düzenleyerek rehineleri ve herhalde dünyanın geri kalanını kurtarmaya çalışırlar. İyi oyuncuların varlığıyla heyecanlı bir film olarak eleştirmenlerin de beğenisini kazanan "The Rock" ile Bay, dikkatleri çekmeyi başarır.

Armageddon (1998)

Bu çapta bir felaket filmine hızlı geçiş yapan Bay, eleştirmenlerin pek beğenmediği ama gişede hatırı sayılır başarı sağlayan, gene bol bütçeli ve iyi bir oyuncu kadrosuna sahip "Armageddon" ile yerini sağlamlaştırıyor. Büyük bir meteor dünyaya yaklaşmaktadır ve eğer düşerse bakterileri bile öldürecek kadar tehlikelidir. NASA, 18 gün sonra dünyaya çarpacak olan meteoru durdurmak için, dünyanın en iyi petrol sondajcısı olan (tabii ki Amerikalı) Harry'yi (Bruce Willis) ekibiyle beraber görevlendirir; plan şudur: Harry ve adamları, hızlandırılmış astronot eğitimi alıp, uzay gemisine atlayıp, meteoru kendi aletleriyle delip, ortasına nükleer bomba yerleştirip patlatacak; böylece ikiye ayrılan meteor, dünyanın kenarlarından geçip gidecektir. 140 milyon dolar bütçesi ve NASA'nın giysiler başta olmak üzere pek çok ayrıntıda projeye arka çıktığı filmin zengin kadrosunda; Bruce Willis'in yanında Billy Bob Thornton, Ben Affleck, Liv Tyler, Owen Wilson ve Steve Buscemi yer almıştı.

Pearl Harbour (2001)

Gene bol promosyonla iddialı bir şekilde reklamı yapılan, eleştirmenlerin hiçbir şekilde elle tutulur bir şey bulamadığı, ama izleyicilerin sinema salonlarını boş bırakmayarak Bay'in tartışmalı yönetmenliği konusunda iyice kafaların karışmasına neden olduğu bir proje daha. Pearl Harbour baskını, bir aşk üçgeni, iyi oyuncuların varlığı kar etmiyor ve ortaya bir savaş pornosu olarak nitelendirilen, üstelik Amerikan milliyetçiliğinin parlatıldığı bir bozgun çıkıyor. Ama Jerry Bruckheimer, Bay'e inancını sürdürdü, çünkü film zarara da uğratmadı. Sadece eleştiriler biraz daha sertleşti ve Bay, artık hiçbir eleştiriyi okumamaya karar verdi.

Varoluşçu Kazanova

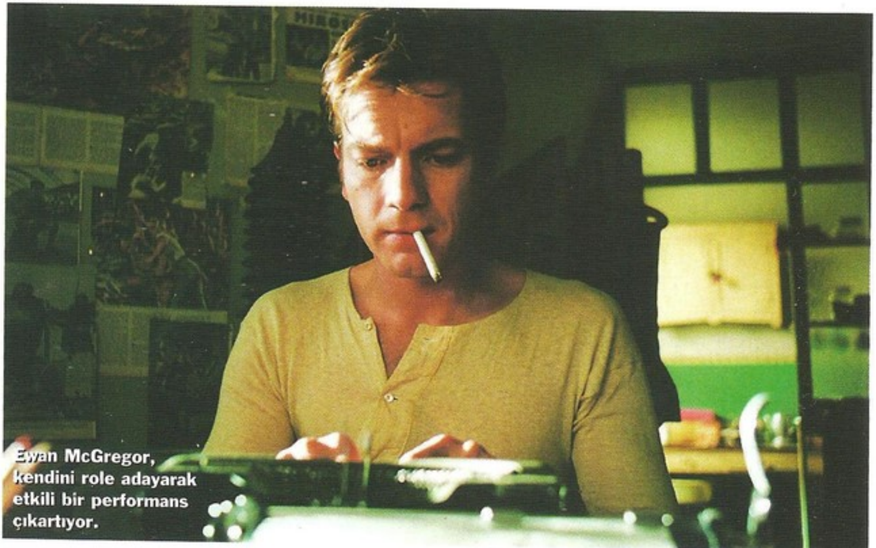

Bir yasak ilişki: Joe (McGregor) ve Ella (Swinton)

ABD'de gösterime girdiği dönemde sevişme sahneleri nedeniyle ufak çapta bir tartışma yaratan "Young Adam", "TUTKU NEHRİ" adıyla bu ay ülkemizde vizyona giriyor. Ewan McGregor, Tilda Swinton, Peter Mullan gibi ilgiye değer oyuncuları kadrosunda bulunduran film, Alexander Trocchi'nin aynı isimli romanından yapılmış bir uyarlama. ENGİN ERTAN

Ülkemizde bu ay vizyona girecek olan "Tutku Nehri"nin orijinal ismi "Young Adam", yani "Genç Adam". Ancak filmde, gençliğini yaşlılığını bir yana bırakın, Adam isminde bir karakter yok. Öyleyse neden bu isim, bu Adam kim ki? Yoksa, dini metinlerde bize hepimizin babası, ilk erkek ve ilk insan olduğu anlatılagelmiş Adem mi? Evet, gerçekten de o. Zaten izlediğinizde göreceksiniz ki, "Tutku Nehri", hani şu klişe tabirle "insan ruhunun karanlık tarafına bakan", dolayısıyla insan olmayı ama daha çok erkek olma hâlini didikleyen bir film. Yoksa roman mı demeliydik? Zira karşımızdaki İskoç yazar Alexander Trocchi'nin aynı isimli romanından uyarlanmış bir film. Tahmin etmenin zor olmayacağı gibi sözkonusu malzemenin büyük kısmı da romandan miras.

Filmden önce biraz Trocchi'den bahsetmek yerinde olabilir. Bu nevi şahsına münhasır yazarın hayatı, en az romanları kadar ilginç. Elbette kaleme aldıklarını özel hayatı ışığında değerlendirmek de ayrıca mümkün. 1925 Glasgow doğumlu olan Trocchi, kimilerince İskoçya'nın Camus'sü olarak isimlendiriliyor. Yazdıklarında Bukowski'nin veya Burroughs'ın izlerini bulanlar da fazlasıyla mevcut. Trocchi'nin edebiyat dünyasının içine girmesiyse büyük ölçüde '40'ların sonlarında Paris'e yerleşmesiyle başlıyor. '50'li yılların başına değin burada yaşayan Trocchi, bir edebiyat dergisinin editörlüğünü yapıyor ve hem çeşitli yazarlarla, hem de yayımcılarla tanışıyor. Sonraki yıllarda Avrupa ve Amerika arasında gidip gelen Trocchi, editörlük işini bıraktıktan sonra maddi zorluklar çekmeye başlıyor ve takma isimle pornografik öyküler yazarak geçimini sürdürmeye çalışıyor. Yazarın ölümüne değin sürecek eroin bağımlılığının başlaması da bu yıllara denk düşüyor. 1957 yılında en ünlü romanı "Young Adam"ı kaleme alan Trocchi, romanın ilk kopyasını yayımcısına götürdüğünde kendisinden erotizmin dozunu arttırması isteniyor. İlk yayımlandığında kimilerince dışlanan "Young Adam", hem varoluşçuluğun, hem de Beat Generation'ın etkilerini taşıyan bir roman olarak belirli bir kitleden ilgi de görüyor. Ancak yazar yaşadığı süre zarfında tam anlamıyla saygı gören bir yazar olmayı ne yazık ki tadamıyor. Bir dönem kendisi gibi eroin bağımlısı eşinin fahişelik yapmasına önayak olan, eroin sattığı iddiasıyla aranmaya başladığında Montreal'e kaçan ve Leonard Cohen'in evinde saklanan Trocchi, 1984 yılında Londra'da zatürreden ölüyor. Daha önce de belirttiğimiz gibi, eserlerinin antolojilere girmesi ve ilgi çekmeye başlamasıysa büyük oranda ölümü ertesinde oluyor.

Genç bir erkeğin yaşadığı dünyaya karşı hissizliği ve yabancılaşması üzerine kurulu olan "Young Adam"ın, yazarının bohem hayatından izler taşıdığını söylemek de mümkün. Romanın sinema uyarlaması da bu temanın üzerine gitmekte. Bir nevi gezgin olan Joe (Ewan McGregor), Glasgow ve Edinburgh arasında yük taşıyan bir mavnada iş bulur. Mavnanın sahibi Ella'dır (Tilda Swinton). Joe gün içerisinde Ella'nın kocası Les (Peter Mullan) ile çalışır, geceleriyse kendine ait ufak odada kalır. Bir sabah Joe ve Les nehirde genç bir kadının cesedini bulurlar. Birdenbire tüm kentin dikkatini üzerine toplayan bu ölümün kaza mı, yoksa cinayet mi olduğu tartışmaları başlar. Diğer yandan cesedin bulunması ertesinde mavnadaki hayat da hareketlenir. Joe ve Ella arasında cinsellik üzerine kurulu bir ilişki başlarken, Les yavaş yavaş dışarıda kalmakta

Ewan McGregor, kendini role adayarak etkili bir performans çıkartıyor.

olduğunun farkına varır. İşin ilginç yönü, ölü bulunan genç kadın Joe'nun eski kız arkadaşı Cathie'dir (Emily Mortimer). Joe ve Cathie'nin ilişkisi geriye dönüşlerle verilirken, genç erkeğin çevresindeki insanlardan sakladıkları bir bir önümüze dökülür.

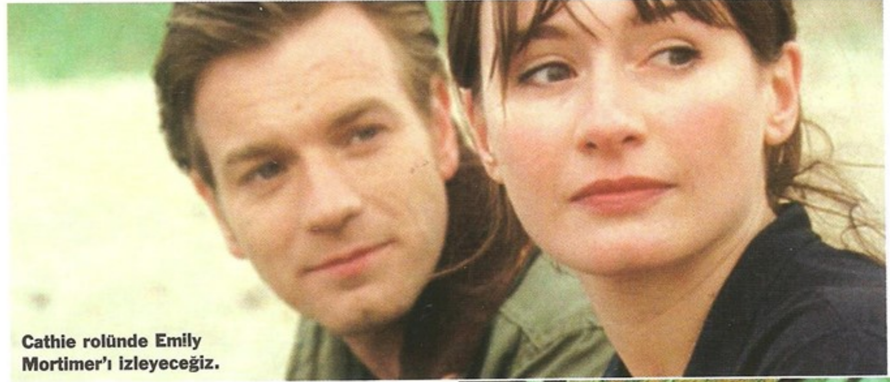
Trocchi romanında Joe'yu anlatıcı konumuna yerleştirmişken, uyarlamanın yönetmeni (filmin senaryosu da kendisine ait) David Mackenzie öyküyü geriye dönüşlerle tamamlamaya karar vermiş. Bir bakıma Joe'nun geçmişi hatırlaması şeklinde motive edilen bu sahneler, filmi düz bir zaman akışından çıkartıyor ve sürekli geçmiş ile şimdiki zaman arasında gidip gelmesini sağlıyorlar. Cathie'nin ölümünün bir kaza mı, yoksa cinayet mi olduğuysa filmin tansiyonunu sağlıyor. Her ne kadar bu soru biz seyirciler için filmin ortalarında cevaplansa bile, Jeo ve Cathie arasındaki ilişkinin ortaya çıkıp çıkmayacağı gerilimi benzer şekilde yüksek tutuyor. Ancak filmin esas derdi bu değil. Öykü dünyası Joe'nun algısı ve bakış açısıyla sınırlanırken, ister istemez genç erkeğin iç dünyasıyla baş başa bırakılıyoruz. Film bir şeylerin çözülüp çözülmemesinden ziyade, Joe'nun gördüklerini ve yaşadıklarını nasıl yorumlayacağıyla ilgileniyor. Trocchi'nin romanının varoluşçuluğa, hatta Camus'nün "Yabancı"sına benzetilen yönü de burada ortaya çıkıyor. Joe'nun hissizliği ve umursamazlığı, etrafında olan bitene, hatta kendisiyle ilgili bir cinayete karşı duyarsızlığı onu "Yabancı"nın başkarakteri Meursault'ya yakın kılıyor. Zira Joe'nun yabancılaşmasının ardında da etrafındaki dünyayı anlayamaması, ona uyum sağlayamaması yatıyor.

Joe'nun bir türlü çözemediği şeylerden bir diğeriyse kadın erkek ilişkileri. Neredeyse gördüğü her kadına karşı cinsel bir arzu duyan, evli olmaları veya eşlerini yeni kaybetmeleri gibi şeyleri umursamayan genç erkek sürekli başını belaya sokuyor. İşlerin kızıştığı ve sorumluluk alması gereken anlarda ise kaçıyor. Filmin erkek olma hâline dair tarafı da büyük ölçüde Joe'nun bu davranış şekliyle ilgili. Kendisinin asla bitiremediği romanından haberdar olduğumuzda durum daha da netleşiyor. Esasında Joe'nun derdi ölmeden önce hayatta geriye kalıcı bir şeyler bırakmak. Önüne gelen her kadınla yatması, bir bakıma tohumlarını sürekli etrafa saçması da bununla ilintili. Ancak içinde yaşadığı dünyaya yabancılaştığı için bu "yaratma" sürecinin sorumluluklarını bir türlü kabullenemiyor. Romanını bir türlü tamamlayamıyor, çünkü insanların anlayamayacağı bir şey yazmaya çalışıyor. Hamile kız arkadaşına sırtını dönmesi, beraber olduğu hemen her kadını işler ciddileşmeye başladığında terk etmesi de yine sorumluluktan kaçmasından kaynaklanıyor.

Joe'nun etrafındaki kadınlarla sürekli düşüp kalkması hem Trocchi'nin romanının erotik boyutunun, hem de filmin cinsel tansiyonunun öncelikli sebebi. Kaldı ki, her ne kadar zamanında romanın çektiği tepkiler kadar olmasa bile, "Tutku Nehri" de yurt dışında gösterime girdiğinde sevişme sahneleri nedeniyle epey tartışılmıştı. Hatta ABD'de sansürlenmiş bir versiyonunun gösterime girmesi bile gündeme geldi. Ancak başrol oyuncusu McGregor'un itirazları sonrasında film, ABD'deki en ağır yaş sınırı NC-17'yi alarak ve kesintiye uğramadan seyirci karşısına çıktı. Açıkçası cinsellik konusunda pek tahammülsüz yeni sansür yasası sonrasında filmin ülkemizdeki akıbeti ne olur, bilmiyoruz. Yine de "Tutku Nehri"nde daha önce görmediğiniz bir şey yok. Buna, ABD'deki film değerlendirme kurulunu nedense pek rahatsız eden McGregor'un cepheden çıplak görüntüsü de dâhil.

McGregor'un çıplak gözüktüğü sahnelerin kesilmesi gündeme geldiğinde filmi sahiplenmesiyse hiç şaşırtıcı değil. Oyuncu gerçekten kendisini role adayarak, etkili bir performans ortaya koymuş. Ella'yı canlandıran, Derek Jarman filmlerinin taçsız kraliçesi Tilda Swinton ise her zamanki gibi mükemmel. Peter Mullan başta olmak üzere yan rollerdeki oyuncular da gayet başarılılar. Filmin '50'li yılların İskoçya'sını yeniden yaratmak konusunda da tatmin edici olduğunu, başka bir deyişle sanat yönetimi ve kostüm tasarımında da iyi bir sonuç yakalandığını eklemek gerekiyor. Ancak "Tutku Nehri"nin esas öne çıkan özelliği David Byrne imzalı müzikleri. Talking Heads sonrası müzik kariyerinde ilginç denemelerin peşinden koşmayı sürdüren Byrne, filmin soundtrack'i için çeşitli İskoç indie gruplarını (Mogwai, Belle and Sebastian gibi) etrafına toplayarak son derece atmosferik bir tema müziği bestelemiş. Özellikle kapanış jeneriğine eşlik eden "The Great Western Road" kolay kolay unutulacak gibi değil.

Tüm bu olumlu ve ilginç özelliklerine karşın, "Tutku Nehri"nin geride tam bir tatmin hissi bıraktığını söylemekse ne yazık ki güç. Yönetmen Mackenzie, ziyadesiyle atmosferik bir film yapmaya soyunurken, Trocchi'nin romanının sarsıcı ve kışkırtıcı tarafıyla düşünsel boyutu arasında bir yerlere sıkışıp kalmış. Ne üzerine çok konuşulan sevişme sahneleri şaşırtıcılar, ne de film düşünsel açıdan yenileyici ve çarpıcı. Ancak, eğer bardağın yarısını dolu olarak görmeye niyetlenirsek, olgun ve eli yüzü düzgün bir karakter draması olarak da tanımlanabilecek "Tutku Nehri", görmek için yeterli neden içeriyor. ■

Cathie rolünde Emily Mortimer'ı izleyeceğiz.

Ünlü oyuncu Peter Mullan da kadroda.

Yönetmen David McKenzie

Joe, kadın-erkek ilişkilerini bir türlü çözemiyor.

dosya

Yerli sinemada sezon başlıyor

Yeni sezona hazırlanan sinemacılarımız Türkiye'nin dört bir yanında hummalı bir çalışma sürdürürken biz de her yıl bu zamanlar yaptığımız gibi setlerdeki ve yeni projelerdeki son durumu gözden geçirdik. Her zamanki gibi proje bol ama sete çıkabilen az ama yine de yerli yapımlar açısından geçtiğimiz yıllara göre biraz daha bereketli bir sezon bizi bekliyor. SENEM ERDİNE

Babam ve Oğlum

Hümeyra, telsiz ve traktör kullanan sıradışı bir babaanneyi oynuyor

Yön: Çağan Irmak
Oyuncular: Çetin Tekindor, Fikret Kuşkan, Özge Özberk, Şerif Sezer, Hümeyra, Binnur Kaya, Yetkin Dikinciler, Ege Tanman.
Yapımcı: Avşar Film.
Konu: Hikaye 1987'de geçer. 1980 darbesinde annesini kaybeden küçük Deniz, yedi yaşına girdiği o yaz babası Sadık'la (Fikret Kuşkan) beraber o güne kadar hiç görmediği dedesi Hüseyin Efendi'nin (Çetin Tekindor) Ege'nin küçük bir kasabasındaki çiftlik evine doğru yola çıkar. Hüseyin Efendi, yıllar önce okumak üzere gittiği İstanbul'da politik olaylara karışan oğlu Sadık'a yüz çevirmiştir. Sadık o zamandan beri babasıyla küstür ancak küçük oğlu Deniz'i güvenilir ellere emanet etmesi gerekince baba evinden daha iyi bir yer düşünemez. Doğduğundan beri İstanbul'dan hiç ayrılmamış olan küçük Deniz burada, tatlı kaçık tiplerle dolu, büyük, gürültülü ve eğlenceli bir ailenin ortasında bulur kendini; küskün bir teyze (Şerif Sezer), traktör kullanan ve telsizle haberleşen sıradışı bir babaanne (Hümeyra), saf bir amca (Yetkin Dikinciler) ve bileğinden boğazına kadar bileziklerle dolaşan gelin Hanife (Binnur Kaya)... Küçük oğlunu bırakmak için geldiği baba evinin canlandırdığı anılar Sadık'ı geçmişe götürür; Deniz ise bir yandan çiftlik yaşamına uyum sağlamaya çalışırken bir yandan da büyüklerin dünyasında olup bitenleri anlamaya çalışmaktadır.
Notlar: "Mustafa Hakkında Herşey"den iki yıl sonra yeni filmiyle seyirci karşısına çıkmaya hazırlanan Çağan Irmak, "Babam ve Oğlum"un çekimlerini Ağustos ayında tamamlamayı planlıyordu. Bu iki yıllık arada 1980 darbesine uzanan 70'li yılları anlatan "Çemberimde Gül Oya" adlı diziyi çeken yönetmen, "Babam ve Oğlum"da bir anlamda dizinin kaldığı yerden devam ettiğini söylüyor. 80'lerde geçen film, Egeli bir ailenin hikayesini küçük bir çocuğun gözünden anlatıyor. Ayvalık'ta yapılan çekimler sırasında görüştüğümüz yönetmen, çok eskiden ilk filmi olarak düşündüğü bir projeyi hayata geçirmekte olduğunu, bu filmin zannedildiği gibi çocukluğunu anlatan bir film olmadığını ancak yüzde 60 oranında otobiyografik özellikler taşıdığını söyledi ve hüzünle komedinin iç içe geçtiği filmi "eski tabirle acıklı bir güldürü" diye tanımladı.
Gösterim Tarihi: Kasım 2005.

Çetin Tekindor'u ise, yedi yaşındaki torunuyla yeni tanışan Hüseyin Efendi rolünde izleyeceğiz.

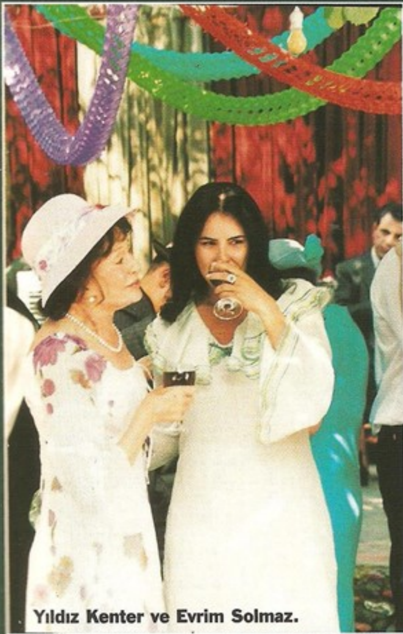
Organize Işler

Yön: Yılmaz Erdoğan
Oyuncular: Yılmaz Erdoğan, Demet Akbağ, Altan Erkekli, Tolga Çevik, Özgü Namal, Başak Köklükaya, Ebru Akel, Özkan Uğur, Erdal Tosun, Neslihan Yeldan, Cem Yılmaz.
Yapım: BKM Film.
Konu: İstanbul'da suç oranı o kadar artmıştı ki acilen bir kurtarıcıya ihtiyaç vardı. Ne var ki Süpermen bile çaresizdi, çünkü Kripton'lı değil, Evreşeli'ydi. Ve günün birinde bir çete lideri olan Asım Noyan'la karşılaştı.
Notlar: Son yılların en fazla gişe yapan filmlerine imza atan BKM Film'in,"Vizontele", "Vizontele Tuba" ve "G.O.R.A."nın ardından gelen dördüncü film projesi, senaryosunu ve yönetmenliğini Yılmaz Erdoğan'ın üstlendiği bir film oldu yine. "Organize İşler"in hikayesi hakkında pek fazla ipucu yok elimizde ancak Erdoğan'ın son zamanlarda özellikle İstanbul'da iyice yükselen suç olaylarından yola çıkarak suç dünyasını yine kendine özgü mizahi bir yorumla ele alacağı biliniyor. 72 oyuncu, 1500 figürandan oluşan çok geniş bir kadroyu biraraya getiren filmin İstanbul'da başlayan ve Ağustos ortalarında İzmir'de tamamlanan çekimleri 2 ay sürdü. Şu anda post-prodüksiyon çalışmaları devam eden filmin bütçesi 3.5 milyon dolar.
Gösterim tarihi: 23. Aralık.2006

Fikret Kuşkan, Haldun Boysan ve Ahmet Mümtaz Taylan, "Sen Ne Dilersen"de.

Sen Ne Dilersen

Yön: Cem Başeskioğlu
Oyuncular: Yıldız Kenter, IşıkYenersu, Fikret Kuşkan, Işın Karaca, Hasan Yalnızoğlu, Okan Yalabık, Ali Taygun, Zeynep Eronat, Evrim Solmaz, Ayçin İnci, Haldun Boysan, Ahmet Mümtaz Taylan, Asuman Krause, Ayşin Zeren, Anta Toros, Leman Çıdamlı, Güler Ökten, Begüm Birgören, Ebru Karanfilci.

Yıldız Kenter ve Evrim Solmaz.

Yapım: Kara Film.
Konu: 40 yıl önceki bir aile trajedisi yüzünden sevdikleri tarafından dışlanan ve zeka özürlü kızı Marika'yla birlikte kaderiyle baş başa bırakılan Eleni, 60'lı yaşlarında bir gün kanser olduğunu öğrenir. Kendi ölümünden çok yardıma muhtaç kızını bu dünyada bir başına bırakıp gitmek düşüncesiyle dehşete kapılır ve gururunu ayaklar altına alarak yıllardır görüşmediği ablasının kapısını çalar. Ancak ablası Eftimiya aralarındaki düşmanlığı unutmak niyetinde değildir. Türlü hakaretler ederek kapıyı Eleni'nin yüzüne çarpar. Tanrı'ya yakarmaktan başka çaresi kalmadığını düşünen Eleni kiliseye gidip bir mum yakar. Gelecekten umudu kesmiş bir sokak serserisi olan Musa, işte o sırada girer yaşamına.
Notlar: Kendi alanında deneyimli sinema işletmecileri, film yapımcıları ve dağıtımcılarından oluşan bir ekibin biraraya gelmesiyle kurulan Kara Film'in ilk filmi olan "Sen Ne Dilersen", 1993'te "Acılar Veriyor Böylesi Bağlılık" adlı kısa filmiyle Altın Koza'da ödül kazanan ve bugüne kadar daha çok dizilerdeki kostüm çalışmalarıyla tanınan Cem Başeskioğlu'nun da ilk sinema filmi. 16 yıl önce yazmaya başladığı bu senaryoyu Kara Film'in desteğiyle hayata geçirme fırsatı bulan yönetmen, "Sen ne Dilersen"i, "Kendi hayatları için mucize bekleyen insanlar, başka hayatlar için mucize olduklarını fark etmez" cümlesinden yola çıkan ve Türkiye'nin iki farklı dönemi (1960'lar ve günümüz) arasındaki farklılığı ve çatışmayı yansıtan bir film diye tarif ediyor. Zengin bir oyuncu kadrosunu biraraya getiren filmin müziklerini, geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz müzisyen Kazım Koyuncu yapmış.
Gösterim Tarihi: 28 Ekim 2005.

Karagöz ve Hacivat Neden Öldürüldü?

Yön: Ezel Akay
Oyuncular: Haluk Bilginer, Beyazıt Öztürk, Şebnem Dönmez, Ragıp Savaş, Ayşe Tolga.
Yapım: İFR
Konu: Hikaye, Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı 14. Yüzyıl'da Bursa'da geçer. Moğol saldırılarından kaçan Anadolu halkı yöneticileriyle birlikte akın akın Bursa'ya sığınmaktadır. Moğollar'ın vergi memurlarından kaçıp annesiyle birlikte Bursa'ya yerleşen Karagöz, cahil ancak zeki bir Türkmen göçeridir. Hacivat ise konuşma becerisi sayesinde Moğollar'ın elinden kurtulmayı başarmış, devletler arasında haber götürüp getiren bir postacıdır. Zeki, lafazan, sefahat ve eğlenceye düşkün, tam bir fırsatçı olan Hacivat, Karagöz'ün mizah yeteneğini fark edince, bunu şan, şöhret ve para kazanmak için kullanmaya karar verir. Birlikte Sultan Orhan'ın yaptırdığı bir cami inşaatında çalışmaktadırlar ancak bu arada aralarındaki atışmalar herkesi o kadar güldürmektedir ki birdenbire ünleri yayılmaya ve şehrin ileri gelenlerinin düzenlediği davetlere komedyen olarak davet edilmeye başlarlar. Ne var ki sivri dilleri günün birinde başlarını belaya sokar.
Notlar: Ezel Akay, ilk filmi "Neredesin Firuze"nin ardından, geleneksel Türk gölge oyununun ünlü kahramanları Karagöz'le Hacivat'ın hayat hikayelerini anlatan bir filmle seyirci karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Senaryosunu Levent Kazak'ın yazdığı filmde Karagöz'ü Haluk Bilginer, Hacivat'ıysa Beyazıt Öztürk canlandıracak. Karagöz'ün doğum yeri Orhaneli'nde kurulacak dev bir platoda çekilecek olan filmin 7 hafta sürecek çekimleri 22 Ağustos'ta başladı. Yönetmen, filmde rol alacak 1500 figüran için hazırlanan 14. yüzyıl kostümlerinin bundan sonra çekilecek tarihi filmler için eşi bulunmaz bir arşiv oluşturacağını söylüyor.
Gösterim tarihi: 17.Şubat.2006

"Şaşkın"ın başrol oyuncuları Onur Ünsal ve Evrim Akın.

Şaşkın

Yön: Şahin Alparslan
Oyuncular: Onur Ünsal, Evrim Akın, Ahmet Mümtaz Taylan, Serdar Yeğin, Çelik Bilge, Serkan Keskin.
Konu: Deniz, sevgilisi tarafından aldatılmış, bu yüzden erkeklere ve hatta aşka inancını kaybetmiş bir genç kızdır. Bir gün Kırık Kalpler Oteli adlı bir radyo programına bağlanır ve aşkla ilgili düşüncelerini dile getirir. O sırada, üniversiteden arkadaşı Çetin'le paylaştığı öğrenci evinde tesadüfen bu programı dinlemekte olan Mehmet, radyoda konuşan kızın sesinden ve aşkla ilgili sözlerinden o kadar etkilenir ki sevgilisi Müge'yle yaşadıklarının aşk olmadığına karar verir ve arkadaşı Çetin'i de yanına alarak gerçek aşkın yani Deniz'in izini bulmak üzere yola çıkar. Elindeki tek ipucu, kızın Antalya'da bir otelde stajyerlik yaptığıdır.
Notlar: Şahin Alparslan'ın ilk filmi "Şaşkın", gerçek aşkı bulmak üzere yollara düşen üniversiteli iki gencin macerası üzerine kurulu bir romantik komedi. Senaryosunu "Okul" filminin senaryo yazarı olarak hatırlayacağınız Doğu Yücel'in kaleme aldığı filmin hikayesini, yönetmen Şahin Alparslan, Cengiz Ketenci'yle birlikte tasarlamış. Antalya, Side'deki çekimleri geçtiğimiz ay tamamlanan filmin başrollerinde ilk kez Atıf Yılmaz'ın filmi "Eğreti Gelin"de izlediğimiz genç tiyatro oyuncusu Onur Ünsal ve "Avrupa Yakası"ndaki rolüyle çıkış yapan Evrim Akın var. "Şaşkın"ın, Türkiye'nin ardından Avrupa ve Avustralya'da da gösterime girmesi planlanıyor.
Gösterim tarihi: Ocak 2006.

Döngel

Yön: Hakan Algül
Oyuncular: Ahmet Uğurlu, Metin Akpınar, Şenay Gürler, Şebnem Dönmez, Fadik Sevin Atasoy, Goncagül Sunar, Nezih Tuncay, Erkan Taşdöğen, Rahmi Dilligil.
Yapım: Replik AŞ./Medyavizyon.
Konu: Ekonomik sıkıntıya düşen pavyon sahibi Bertan, bankadan kredi alır ancak krediyi zamanında ödeyemez. Bunun üzerine TMSF pavyona el koyar ve işletmeyi yürütmek üzere bir memur görevlendirir. Keskin adlı memur, görev yerine geldiğinde ummadığı bir manzarayla karşılaşır çünkü resmi evrak üzerinde "Döngel Eğlence Merkezi" olarak görünen bu mekanda, düpedüz kadın satışı yapılmaktadır.
Notlar: Senaryosunu Necef Uğurlu'nun yazdığı bir politik komedi olan "Döngel", "Avrupa Yakası"nın yönetmeni olarak hatırlayacağınız Hakan Algül'ün ilk sinema filmi. İznik, Sapanca'da yapılan çekimlerin Eylül ayında tamamlanması planlanıyordu.
Gösterim tarihi: 28. Ekim.2006

Anne ya da Leyla

Yön: Mesut Uçakan
Oyuncular: Turgay Başyayla, Bülent Polat, Orhan Aydın, Özcan Varaylı, Oğulcan Gezgin, Aylin Coşkun, Müge Oruçkaptan, Şehnaz Dilan, Ahmet Fırat, Mehmet Aslan,Yıldırım Yanılmaz.
Yapım: Sinema Ajans.
Konu: Senaryosunu Mesut Uçakan'ın yazdığı film, annesini arayan bir çocukla sevgilisini arayan bir adamın bir günlük hikayesini anlatıyor. "Bir arayış hikayesi" diyor yönetmen film için. "Bu arayışın altında elbette kaçınılmaz bir toplumsal yergi var. Annesini arayan bir çocukla sevgilisini arayan bir gencin şahsında bugünkü toplum yapımızda kaybolan değerler sorgulanıyor."
Notlar: 80'li ve 90'lı yıllarda çektiği filmlerle Türkiye'deki muhafazakar dindar kesimin sinemadaki sözcülerinden biri olarak isim yapan Mesut Uçakan, 1995'te çektiği filmi "Ölümsüz Karanfiller"in ardından sinemaya uzun bir ara vermişti. Bu süreçte çeşitli dramatik belgesellere imza atan ve TRT için "Otel İstanbul" adlı bir televizyon filmi çeken yönetmen, aradan geçen yıllar içinde değiştiğini ve olgunlaştığını ileri sürdüğü sinema dilini ve bakış açısını yansıtan yeni bir sinema filmiyle seyirci karşısına çıkmaya hazırlanıyor şimdi. "Anne ya da Leyla"nın Beyoğlu'nda yapılan çekimleri tamamlandı. Ağustos'ta post-prodüksiyona giren filmin Antalya Film Festivali'ne yetiştirilmesi ve önümüzdeki sezon gösterime girmesi planlanıyor.
Gösterim tarihi: Aralık 2005.

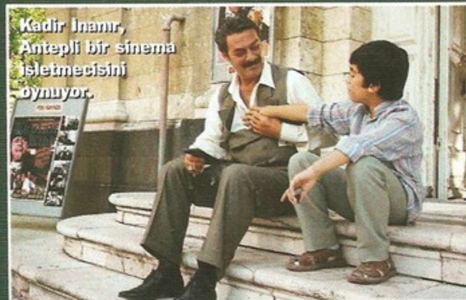

Annesini arayan bir çocukla sevgilisini arayan bir adamın bir günlük hikayesi.

"Büyülü Fener"in başrollerden birisinde Fatma Girik'i izleyeceğiz.

Büyülü Fener

Yön: Memduh Ün-Tunç Başaran
Oyuncular: Kadir İnanır, Fatma Girik, Ali Poyrazoğlu, Hikmet Karagöz, Gülsen Tuncer, Eser Ali Yıldırım, Batuhan Levent.
Yapım: Uğur Film.
Konu: 1950'li yıllarda Gaziantep'te geçen filmde, sinema işletmecisi yaşlı bir adamla sinemaya merak salan küçük bir çocuğun dostluğu çerçevesinde Antepliler'in sinema sevgisi, bu sevginin onların hayatlarındaki yansımaları ve yeni iktidara gelmiş Demokrat Parti'nin yöre halkının yaşamında yarattığı değişim anlatılıyor.
Notlar: Memduh Ün'ü 12 yıl sonra yeniden setlere döndüren filmin dokuz hafta süren çekimleri geçtiğimiz Ağustos ayında tamamlandı. Sağlık durumu bozulan yönetmen çekimlerin son üç haftasında yerini eski asistanı Tunç Başaran'a bırakmak zorunda kalmıştı biliyorsunuz. Ağustos ortalarında filmin post-prodüksiyonu sürerken Memduh Ün'ün hastanedeki yaşam mücadelesi de devam ediyordu.
Gösterim tarihi: Ekim 2006.

Kadir İnanır, Antepli bir sinema işletmecisini oynuyor.

Usta yönetmen Memduh Ün, 12 yıl aradan sonra yeniden setlere döndü.

Öteki Türkiye'de Bir Cumhurbaşkanı

Zeki Alasya, "Öteki Türkiye'de Bir Cumhurbaşkanı"nın setinde.

Yön: Zeki Alasya
Oyuncular: Zeki Alasya, Derya Baykal, Kadir Çöpdemir, Şahap Sayılgan, Yeliz Yeşilmen, Ayla Algan, Sezai Altekin, Bahadır Tokmak, Ali Uyandıran.
Yapım: Plato Film.
Konu: Yoğun iş programından bunalıp halkın arasına karışmaya karar veren bir cumhurbaşkanının hikayesi.
Notlar: Yapımcılığını Plato Film'in üstlendiği filmin çekimleri geçtiğimiz yılın Nisan ayında tamamlanmıştı aslında. Ancak yapımcı Sinan Çetin ve yönetmen Zeki Alasya'nın ortak kararıyla ilave çekimler ve bazı sahnelerin yeniden çekilmesi gündeme gelince filmin gösterimi gecikti. Geçtiğimiz ay filmin son durumunu öğrenmek üzere görüştüğümüz Plato Film yetkilileri, ilave çekimlerin henüz tamamlanmadığını, gösterim tarihiyle ilgili belirsizliğin devam ettiğini ancak filmin önümüzdeki sezon gösterime gireceğini söylediler.
Gösterim tarihi: Henüz kesinleşmedi.

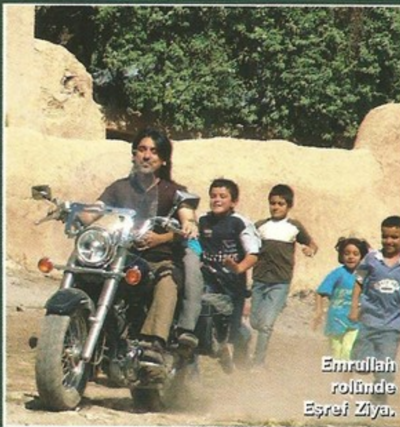
Ispanaktan Nağmeler

İlk filminde rol alan Nadide Sultan İlhan Daner'le birlikte.

Yön: Sümer Tilmaç
Oyuncular: Levent Kırca, Tarık Tarcan, Billur Kalkavan, Nadide Sultan, Esin Moralıoğlu, Abdullah Şahin, İlhan Daner, Kaan Urgancıoğlu, Balık Ayhan, Volkan Severcan, Çoşkun Gönen, Olgun Gür, Melih Çardak.
Yapım: Görsel Filmcilik.
Konu: Filmin hikayesi konusunda neredeyse hiç ipucu alamadık. Montaj çalışmaları sürerken görüştüğümüz yönetmen Sümer Tilmaç, "Küçük bir kasabada geçen bir hikaye" diyor. "İnsan nerede olursa olsun yine insan, nerede yaşadığı önemli değil. İnsanı bozan varoşta yaşaması, köyden ya da kentten gelmiş olması değil, düzendir, diyoruz ve biraz ıspanak biraz nağmeler bir hikaye anlatıyoruz."
Notlar: Temmuz sonunda Antalya, Çakırlar'da başlayan çekimleri tamamlanan film, Ağustos ayı ortalarında montaj aşamasındaydı. Deneyimli oyuncu Sümer Tilmaç, komediyle dramın içiçe geçtiği sevgi üzerine bir film diye tanımladığı ilk uzun metrajlı çalışması için "İddialı bir film yapıyoruz ama iddialı bir isim koymak istemedik. Ispanaktan nağmeler demek, içinde nağmelerimiz, çok önemli müziklerimiz var demek" diyor.
Gösterim tarihi: Kasım 2006.

T.h.e. İmam

Yön: İsmail Güneş
Oyuncular: Eşref Ziya, Ahmet Yenilmez, Emin Gürsoy, Yeşim Ceren Bozoğlu, Mehmet Usta, Mete Dönmezer, Mehmet Ali Tuncer, Turgay Tanülkü.
Yapım: Marmara Müzik.
Konu: İmam Hatip mezunu dindar bir Müslüman olduğunu gizleyerek modern bir yaşam süren, yüksek öğrenim görmüş genç bir girişimci olan Emrullah'ın yaşadığı kimlik sorunları, İmam Hatip'ten tanıdığı eski arkadaşı Mehmet'in beklenmedik ziyaretiyle yeniden açığa çıkar ve onu ciddi bir iç hesaplaşmaya sürükler.
Notlar: En son, 12 Eylül dönemindeki işkenceyi ve şiddeti ele alan 1999 yapımı filmi "Gülün Bittiği Yer"le seyirci karşısına çıkan yönetmen İsmail Güneş, senaryosunu önceki filminin de senaryo yazarı olan Ömer Lütfi Mete'nin yazdığı yeni filminin çekimlerini Eylül ayında tamamlamayı planlıyordu. Konusuna bakılınca İmam Hatip Liseleri'yle ilgili tartışmaların tam ortasına düşen bir film gibi görünen "T.h.e. İmam"ın önümüzdeki sezon gösterime girmesi bekleniyor. Toplum içinde gerçek kimliğini saklayarak yaşamak zorunda kalan İmam Hatip öğrencilerinin dışlanmışlığını anlatan yönetmen öncelikli hedefinin teknik kalitesi yüksek, iyi bir film çıkarmak ve seyircinin kafasında soru işaretleri oluşturmak olduğunu söylüyor. Güneş, bu filmi şiddeti ele alan bir üçlemenin ilk halkası olarak görüyor. Ardından toplumsal şiddeti ele alan "Sözün Bittiği Yer" ve ailenin birey üzerindeki baskısını konu alan "Ateşin Düştüğü Yer" gelecek.
Gösterim tarihi: Henüz kesinleşmedi.

Emrullah rolünde Eşref Ziya.

İşte Öyle Bir Şey

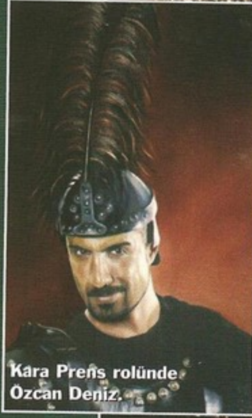
Yön: Şahin Gök
Oyuncular: Yeşim Salkım, Aytaç Arman.
Yapım: Naz Film.
Konu: Senaryosunu İnci Uluçay'ın yazdığı film, bir zamanlar büyük bir aşk yaşadıkları söylenen ünlü müzisyen Melih Kibar ile söz yazarı Çiğdem Talu'nun hikayesinden yola çıkıyor. Ömer (Aytaç Arman), trafik kazası geçiren sevgilisi Derin'in (Yeşim Salkım) öldüğünü zanneder. Oysa Derin ölmemiş ancak herkesin öldüğünü sanmasını istemiştir.
Notlar: Adını, Melih Kibar'ın ünlü şarkısı "İşte Öyle Bir Şey"den alan filmin çekimleri geçtiğimiz ay Bodrum'da başladı.
Gösterim tarihi: Henüz belli değil.

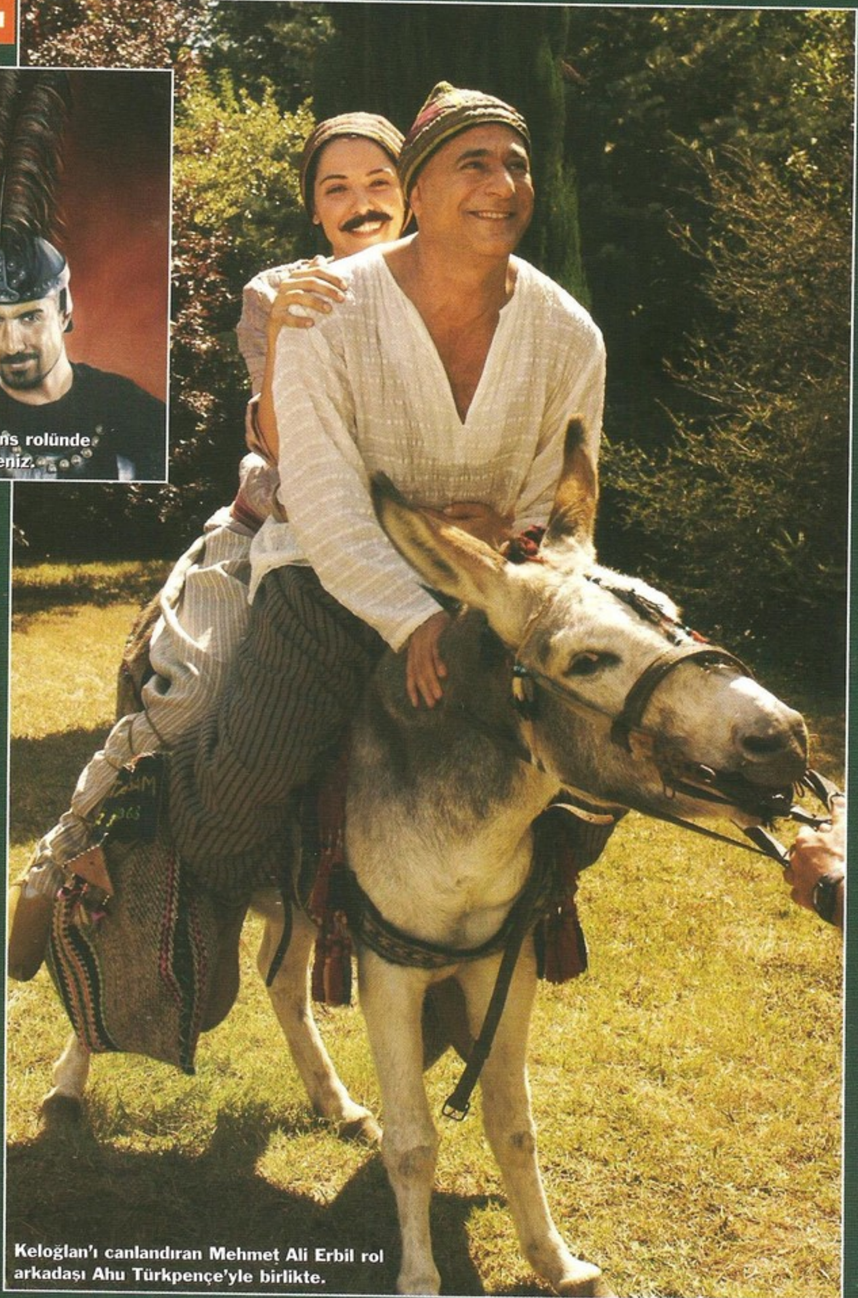
Beyza'nın Kadınları

Yön: Mustafa Altıoklar
Oyuncular: Tamer Karadağlı, Levent Üzümcü, Demet Evgar.
Yapım: Hermes Film, Altıoklar Film Prodüksiyon, Key Productions.
Konu: Hayatındaki her şeyin yolunda gittiğini düşünen, kocası Doruk Türker'e aşkla bağlı bir kadın olan Beyza Türker aniden tuhaf bilinç kayıpları yaşamaya başlamıştır. Bu sırada İstanbul, bir seri katilin ortalığa saçtığı dehşetin etkisindedir. Her gün, şehrin değişik bölgelerinde kesik bacaklar bulunmaktadır. Cinayetleri araştıran Komiser Fatih, bu davada bilirkişi olarak görev alacak olan yeni ortağı Doruk Türker'le tanışır. Amerika'da psikiyatri eğitimi görmüş ve seri cinayetler konusunda uzmanlaşmış bir doktor olan Doruk Bey, polisle birlikte katilin peşine düşer. Bu arada, eşi Beyza Hanım da kendi gerçeğiyle yüzleşmektedir; öldürülen kurbanlarla arasında kendisinin de çözemediği bir ilişki vardır.
Notlar: "Banyo"nun hemen arkasından bir polisiye film projesiyle yeniden sete çıkan Mustafa Altıoklar, "Beyza'nın Kadınları"nın çekimlerine 5 Ağustos'ta başladı. Yönetmenin Ebru Hacıoğlu ve Nükhet Bıçakçı'yla birlikte kaleme aldığı senaryo, Ersel Serdarlı ve Göktuğ Güngör'ün bir hikayesinden uyarlanmış. Konuk oyuncu kadrosunda Salih Güney, Sevin Okyay, Ahmet Mümtaz Taylan, Haldun Boysan, Hakan Aygün ve Sarp Levendoğlu'nun yer aldığı film, yeni kurulan ve bu yıl üç film çıkarmayı planlayan Altıoklar Film'in ikinci filmi olacak. Tamamı İstanbul'da yapılan ve büyük bir gizlilik içinde yürütülen çekimler Ağustos ayında tamamlanacaktı.
Gösterim tarihi: Aralık. 2005

Keloğlan Kara Prens'e Karşı

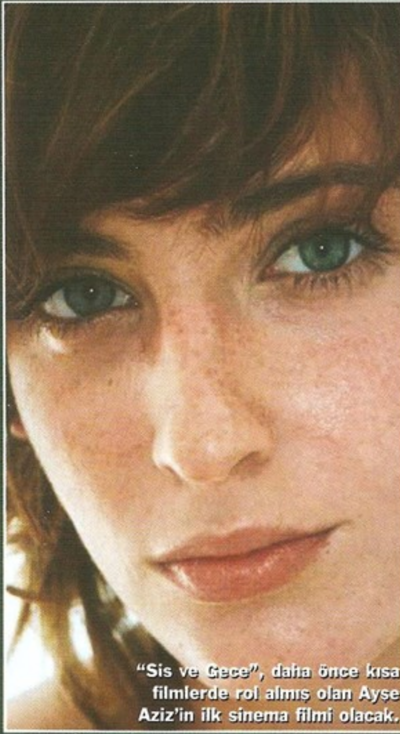
Yön: Tayfun Güneyer
Oyuncular: Mehmet Ali Erbil, Özcan Deniz, Ahu Türkpençe, Gazanfer Özcan, Bülent Polat, Petek Dinçöz, Nükhet Duru, Ayşen Gruda, Sinemis Candemir, Ekin Türkmen.
Yapım: Energy Medya ve Prodüksiyon.
Konu: Senaryosunu Tayfun Güneyer'in yazdığı film, Keloğlan ve Kara Prens'in yanı sıra birçok başka masal kahramanını buluşturan bir komedi.
Notlar: Sinema seyircisinin karşısına ilk kez "Şans Kapıyı Kırınca" ile çıkan yönetmen Tayfun Güneyer'in ikinci sinema filmi, medyatik isimlerin de yer aldığı geniş bir oyuncu kadrosunu bir araya getiriyor. "Keloğlan Kara Prens'e Karşı", geçtiğimiz yıl AFM Sinemaları, BKM Filmcilik ve Plato Film'le birlikte KENDA Film Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.'yi kuran Energy Medya ve Prodüksiyon'un yapımcılığını üstlendiği ilk uzun metrajlı sinema projesi. Bugüne ilişkin pekçok ayrıntının da zekice hikaye edildiği, çoluk çocuk izlenebilecek eğlenceli bir aile komedisi olarak lanse edilen filmin çekimlerine geçtiğimiz ay başlandı. Belgrad Ormanları, Darphane-i Amire, Yedikule Zindanları ve İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü'nde gerçekleştirilecek çekimler altı hafta sürecek. Seyirciyi zengin bir masal dünyasıyla buluşturabilmek için çok kapsamlı bir kostüm ve dekor çalışması yapıldığı söyleniyor. Mehmet Ali Erbil'i Keloğlan, Özcan Deniz'i onun rakibi Kara Prens rolünde izleyeceğimiz filmde Nükhet Duru Kara Prens'in ablası Makarena'yı, Gazanfer Özcan Padişah'ı, Ayşen Gruda Sultan'ı, Sinemis Candemir Pamuk Prenses'i, Ekin Türkmen ise Külkedisi'ni oynuyor.
Gösterim tarihi: Ocak 2006.

Kara Prens rolünde Özcan Deniz.

Keloğlan'ı canlandıran Mehmet Ali Erbil rol arkadaşı Ahu Türkpençe'yle birlikte.

Hazırlık Aşamasındakiler

Sis ve Gece

"Sis ve Gece", daha önce kısa filmlerde rol almış olan Ayşe Aziz'in ilk sinema filmi olacak.

Yön: Turgut Yasalar
Oyuncular: Cem Özer, Ayşe Aziz, Lale Mansur, Mehmet Güleryüz, Kemal Bekir, Ümit Çırak, Işık Yenersu, Taner Birsel, Uğur Polat, İlyas Salman, Oktay Kaynarca, Mehmet Ali Nuroğlu, Savaş Akova.
Yapım: Leopar Film.
Konu: Ahmet Ümit'in polisiye romanı "Sis ve Gece"den uyarlanacak olan filmde, Sedat bir MİT ajanıdır. Amirinin öldürülmesinden sonra teşkilatla arası açılmaya başlar. Pasifize edilmiştir. O zamana kadar hayatının merkezinde yer alan gizli servis onun için anlımını yitirmeye başlamıştır. Tam o sırada karşısına komşusunun kızı Mine çıkar. Sedat Mine'ye aşık olur ancak bir gün kız birdenbire ortadan kaybolur. Film, Sedat'ın Mine'yi arayışının hikayesini anlatır.
Notlar: İlk filmi "Leopar'ın Kuyruğu"nu 1998'de çeken Turgut Yasalar, bu kez kendi tabiriyle "polisiye kalıplarla ilerleyen bir aşk hikayesi"yle çıkacak karşımıza. Uzun zamandır bu projesini gerçekleştirmenin koşullarını yaratmaya çalışan yönetmen, Kültür Bakanlığı'ndan 200 milyarlık kredi desteği almış olmasına rağmen hala gerekli bütçeyi biraraya getirebilmiş değil. Dolayısıyla finans arayışı devam ediyor ama 17 Ekim'de mutlaka sete çıkılacak. "Sis ve Gece"nin, kimilerinin malzemesiyle, kimilerinin emeğiyle katkıda bulunduğu çok ortaklı bir proje olacağını söylüyor yönetmen. Çekimleri altı hafta sürecek olan filmin görüntü yönetmenliğini Jürgen Jürges yapacak. Sedat rolünde Cem Özer'i, Mine rolündeyse Almanya'da ve Türkiye'de kısa filmlerde rol almış genç oyuncu Ayşe Aziz'i izleyeceğiz.
Gösterim tarihi: Mart 2006.

Kusursuz Ölüm

Yön: Cem Başeskioğlu
Oyuncular: Henüz belirlenmedi.
Yapım: Kara Film
Konu: "Lale Devri'nde gerçekleşen seri cinayetler etrafında gelişen ve dünyaya hükmeden bir padişahın kendi sarayındaki kaçak yaşamını gözler önüne seren bir kara film denemesi" olarak tarif ediliyor.
Notlar: Her yıl üç sinema filmi gerçekleştirmeyi hedefleyen yeni kurulmuş bir film şirketi olan Kara Film'in "Sen Ne Dilersen"den sonraki ikinci projesi olacak "Kusursuz Ölüm", senaryosunu ve yönetmenliğini Cem Başeskioğlu'nun üstlendiği bir film yine. Kara Film, Aralık ayında çekimlerine başlanması planlanan bu projenin ardından yine bir Cem Başeskioğlu filmi olacak "Damızlık" adlı projeyi de hayata geçirmek istiyor.
Gösterim tarihi: 2006.

Mavi Gözlü Dev

Yön: Biket İlhan
Oyuncular: Nazım Hikmet'i canlandırması kararlaştırılan Yetkin Dikinciler dışındaki oyuncular henüz belirlenmedi.
Konu: Metin Belgin'in dört yıldır üzerinde çalıştığı senaryo, ünlü şairin yaşamının yurtdışına kaçmadan önceki dönemini, yani 1932 ile 1950 arasındaki dönemini ele alıyor.
Notlar: Geçtiğimiz sezon gösterime giren filmi "Ayın Karanlık Yüzü"nde serüven peşindeki dört kaçak mahkumun hikayesini anlatan yönetmen Biket İlhan ve senaryo yazarı Metin Belgin, finans kaynağı bulmakta zorlandıkları için gerçekleştiremedikleri bu projeyi nihayet önümüzdeki ay çekmeye başlayacaklar.
Gösterim tarihi: Henüz kesinleşmedi.

Saklı Yüzler

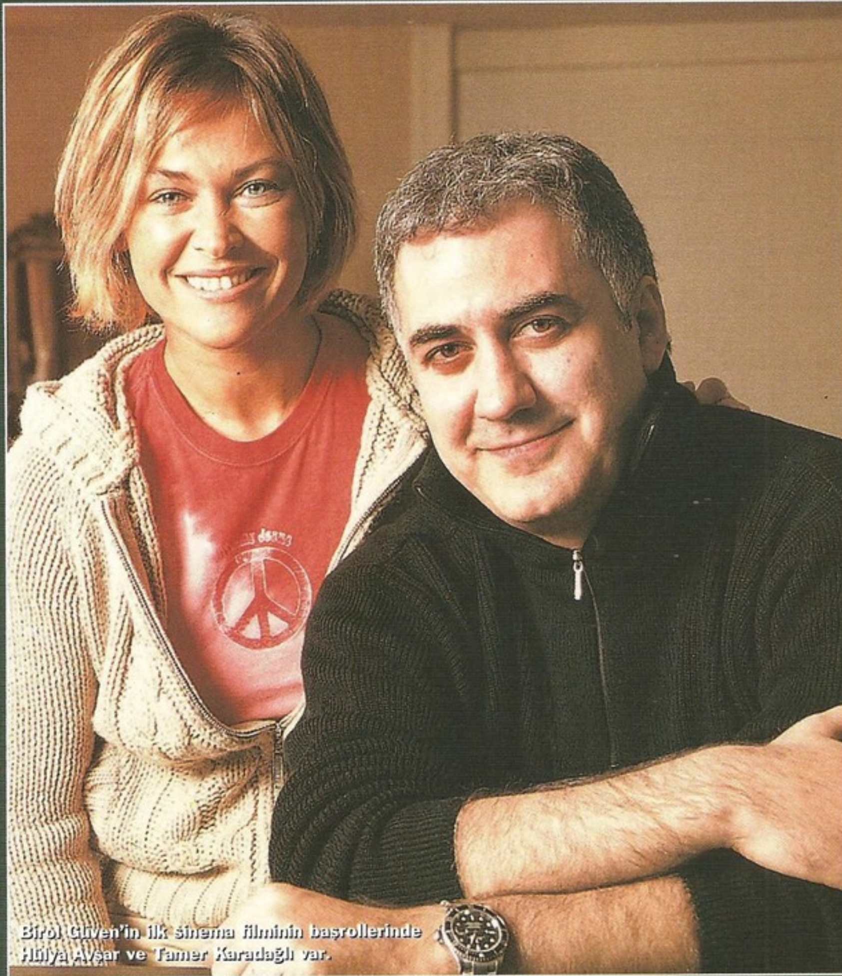
Yön: Handan İpekçi
Oyuncular: Şenay Aydın, İştar Gökseven, Cem Bender, Berk Hakman, Füsun Demirel, Nurinisa Yıldırım, Dilan Erçetin.
Yapım: Handan İpekçi.
Konu: Namus cinayetlerini konu alan bir hikaye.
Notlar: Handan İpekçi kendi yazdığı senaryoyu 22 Ağustos'ta çekmeye başlayacak. Henüz gerekli bütçeyi biraraya getirebilmiş değil, o yüzden finans arayışı devam ediyor ama maddi nedenlerle çekimlere ara vermek zorunda kalsa bile Ağustos sonunda mutlaka çekimlere başlamak istiyor.
Gösterim tarihi: Mart.2006

Cenneti Beklerken

Yön: Derviş Zaim
Oyuncular: Uğur Polat, Taner Birsel, Mehmet Aslantuğ, Ozan Güven, Melisa Sözen.
Yapım: Maraton Film.
Konu: 17. Yüzyıl'da Anadolu'da ve İstanbul'da geçen bir hikaye.
Notlar: Senaryosunu da kendisinin yazdığı yeni projesi için finans arayışını sürdüren Derviş Zaim Eylül ayında sete çıkmayı planlıyordu.
Gösterim tarihi: 2006

Takva

Yön: Özer Kızıltan
Oyuncular: Erkan Can, Meral Ülgen, Erdal Parmaksızoğlu, Duygu Şen.
Yapım: Yeni Sinemacılar.
Konu: İstanbul'da İslami bir tarikat çevresinde geçen film, bütün iyi niyetiyle kendisini günahlardan ve kötü duygulardan uzak tutmaya çalışarak hayatını sürdüren inançlı bir adamın modernizm karşısında düştüğü açmazları konu alıyor.
Notlar: "Gemide", "Laleli'de Bir Azize", "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar" ve "Maruf" filmlerinin arkasındaki ekip olarak tanıdığımız Yeni Sinemacılar bir süredir devam eden suskunluklarını bu projeyle bozuyorlar. Yönetmenliğini, "Gülbeyaz", "Yağmur Zamanı" ve "Zümrüt" gibi dizilerin yönetmeni olarak tanıdığımız Özer Kızıltan'ın yapacağı filmin senaryosunu, Yeni Sinemacılar'ın as üyelerinden Önder Çakar yazmış. Kızıltan'ın ilk sinema filmi olacak "Takva"nın çekimleri önümüzdeki Kasım ayında başlayacak.
Gösterim tarihi: 2006

Birol Güven'in ilk sinema filminin başrollerinde Hülya Avşar ve Tamer Karadağlı var.

Sınavdan Sonra

Yön: Birol Güven
Oyuncular: Hülya Avşar ve Tamer Karadağlı dışındaki oyuncular henüz belirlenmedi.
Yapım: Mint Prodüksiyon.
Konu: Birol Güven, ilk sinema filminde Türkiye'nin en önemli sorunlarından birisi olarak gördüğü lise ya da üniversiteye giriş sınavlarını, sınavdan sonraya ertelenen hayatları, kabus dolu hazırlık dönemini ve sınav stresinin çocukların ve ebeveynlerin ruhunda açtığı yaraları ele alan bir hikaye anlatacak. Yönetmenin, "Schindler'in Listesi" tarzında bir doku-drama olarak tanımladığı filmde hikaye, kendilerini bu sınav işine kaptıran ve sonunda çocuklarının sağlığı bozulunca "Hayat mı sınav mı?" noktasına gelen bir aile etrafında gelişiyor.
Notlar: "Çocuklar Duymasın" ve "Ayrılsak da Beraberiz" gibi çok izlenen, başarılı televizyon dizilerinin yaratıcısı Birol Güven, ilk sinema filminin hazırlıklarına başlamış durumda. Ağustos ortalarında deneme çekimleri yapılıyor ve mekanlar belirleniyordu. Başrollerini Hülya Avşar'la Tamer Karadağlı'nın canlandıracağı filmde rol alacak çocuk oyuncularsa yüzlerce çocuğun katıldığı bir elemeyle belirleniyor. Ülkemizdeki sınav gerçeğini her yönüyle ele alan komik, neşeli ama aynı zamanda düşündürücü bir film olarak tasarlanan "Sınavdan Sonra"nın Türk eğitim sistemini de tartışmaya açması bekleniyor. Oyuncularının dizi çalışmaları nedeniyle filmin çekimlerini parçalı olarak gerçekleştirmeyi planlayan yönetmen, toplam beş hafta sürecek çekimlerin bu sene içinde tamamlanacağını söyledi. İlk filminde iyi bildiği bir konuyu ele almak istemiş ama ileride daha deneysel çalışmalar yapmak istiyor.
Gösterim tarihi: Şubat 2006.
Yön: Atıf Yılmaz

Ada

Oyuncular: Henüz belirlenmedi.
Yapım: Yeşilçam Filmcilik A.Ş.
Konu: Bir uçak kazası nedeniyle aynı adada mahsur kalan biri kadın üçü erkek, birbirinden çok farklı dört kişinin hikayesini anlatan film politik göndermeler içeren bir komedi.
Notlar: Atıf Yılmaz'ın bir süredir Kültür Bakanlığı'ndan destek alan yeni projesi "Ada" üzerinde çalıştığını biliyorduk. Ağustos ortalarında görüştüğümüz Yeşilçam Filmcilik yetkilileri, yönetmenin Aytuna Tosunoğlu ve Ömer Günaydın'la birlikte üzerinde çalıştığı senaryonun Eylül ayına yetiştirilemeyeceği anlaşılınca projenin gelecek Nisan'a ertelendiğini söylediler. Bu sebeple Kültür Bakanlığı'nın desteğinden yararlanamayacak olan filmi gerçekleştirebilmek için şimdi Eurimage'a başvurmayı düşünüyorlar.
Gösterim tarihi: Henüz belli değil.
Yön: Mesut Uçakan

Anka Kuşu

Oyuncular: Henüz belirlenmedi.
Yapım: Sinema Ajans.
Konu: Aşkını aramak üzere İstanbul'a gelen bir yönetmen sonunda onu bir film setinde bulur, ancak gördüğü manzara karşısında yaşadığı hayalkırıklığı öyle büyüktür ki tetiği çekip kadını vurur. Hikaye, metafizik sıkıntılar yaşayan bir yönetmenin, bu olayla başlayan serüvenini takip ediyor.
Notlar: Mesut Uçakan'ın iki yıldır finans sorunları nedeniyle gerçekleştiremediği proje, bu yıl Kültür Bakanlığı'ndan destek aldı. Yönetmen "Anka Kuşu"nu, bir önceki filmi "Anne ya da Leyla"nın hemen arkasından Eylül ya da Ekim gibi çekmeye başlamak istiyordu.
Yön: Reha Erdem

5 Vakit

Oyuncular: Taner Birsel, Bülent Emin Yarar, Tilbe Saran, Cüneyt Türel, Sevinç Erbulak.
Yapım: Atlantik Film
Konu: Küçük, fakir bir köyde, çocukluktan gençliğe geçmekte olan üç çocuğun büyüme serüvenleri.
Notlar: Reha Erdem, Kültür Bakanlığı'ndan destek alan yeni projesi "5 Vakit"in çekimlerine Eylül ayında Çanakkale'de başlıyor. Yöre halkı arasından seçilen oyuncuların da rol alacağı filmin çekimleri altı haftada tamamlanacak.
Gösterim tarihi: Henüz belli değil.

Hababam Sınıfı 3.5

Yön: Ferdi Eğilmez
Oyuncular: Büyük oranda önceki filmlerin kadrosu korunacak. Yeni oyuncular da olacak. Bunlardan biri Seda Sayan ama kadro

henüz kesinleşmiş değil.
Yapım: Arzu Film.
Konu: Senaryosunu Kemal Kenan Ergen'in yazdığı filmin hikayesi hakkında henüz hiçbir ipucu verilmiyor. Yalnızca bu kez bir tür korku komedi izleyeceğimiz söyleniyor.
Notlar: "Hababam Sınıfı" geleneğini sürdürecek yeni filmin çekimlerine önümüzdeki aylarda başlanması planlanıyor. Ağustos ayında görüştüğümüz Arzu Film yetkilileri, "Hababam Sınıfı 3.5 atıyor" sloganıyla gösterime girecek olan bu bölümde korku unsurlarının öne çıkarılacağını söylediler.
Gösterim tarihi: Ocak ya da Şubat 2006 olarak tahmin ediliyor.

Maskeli Beşler

Yön: Murat Aslan
Oyuncular: Mehmet Ali Alabora, Ceyhun Yılmaz, Ceyhun Küçükayvaz, Melih Ekener.
Yapım: Arzu Film/Fida Film
Konu: Çocukluktan tanıdığımız beş çocuk büyüyüp İstanbul'un değişik yerlerinde farklı hayatlar kurmuştur. Film bu beş çocuğun hikayesini anlatıyor.
Notlar: Arzu Film'in sömestr tatilinde gösterime sokmaya planladığı "Hababam Sınıfı"ndan önceye aldığı yeni projesi, senaryosunu yönetmen Murat Aslan'ın yazdığı bir komedi. Ağustos ortalarında İstanbul'da devam eden çekimler beş haftada tamamlanacaktı.
Gösterim tarihi: Ekim ya da Kasım 2005 olarak tahmin ediliyor. ■

Diğerleri

Ümit Ünal, "Sultan Mutfakta" projesini yeniden gündeme almış durumda. Yönetmenin, "Her yemek tarifiyle birlikte bir cinayetin işlendiği, yemekle yakından alakalı bir kara komedi" diye tarif ettiği filminin oyuncu kadrosunda, en baştan beri başrol için düşündüğü Serra Yılmaz'ın yanısıra Mehmet Günsür ve Ahmet Mümtaz Taylan var. Ünal, önümüzdeki yılın bahar aylarında çekmeyi düşündüğü film için bir İngiliz şirketi olan Diva Film'le anlaşmış ancak finans arayışı devam ediyor. Bu arada ilk filmi "Dokuz" tarzında düşük bütçeli bir projesi de var. Senaryosu hazır olan bu proje için oyuncularla konuşmaya başlamış ancak çekip çekmemek konusunda henüz kesin bir karara varmış değil. Bu ikinci projeyi çekmeye karar verirse Eylül'de sete çıkacak.

Tayfun Pirselimoğlu'nun uzun zamandır gerçekleştirmeyi düşündüğü iki projesi, "Mutlu Yıllar Herkese" ve "Kuartet" de hala gündemde. Anadolu'dan İstanbul'a gelen dört müzisyenin büyük şehirdeki macerasını konu alan "Kuartet"te Ruhi Sarı'nın rol alacağı söyleniyor. Bir yılbaşı gecesi yolları İstanbul'da kesişen üç kişinin hikayesini anlatan "Mutlu Yıllar Herkese"de ise Taner Birsel'in rol alma ihtimali var.

Ömer Uğur, Kültür Bakanlığı'ndan destek alan yeni projesi "Eve Dönüş"ü önümüzdeki aylarda çekmeye başlayacak. Film, cezaevinden çıkan bir mahkumun hikayesini anlatıyor. Oyuncu kadrosu henüz belirlenmemiş ancak başrol için Özcan Deniz'le görüştüğü söyleniyor.

Oyuncu Ümit Çırak yönetmenliğini üstlendiği ilk sinema filmi olacak "Yedi Günah, Yedi Tepe, Bir Metropol"de büyük şehir insanının karanlık yüzünü perdeye getirecek. Tomris İnceer, Taner Barlas, Yelda Reynaud, Atilla Şendil, Mete Horozoğlu, Melike Güner, Mustafa Uzunyılmaz, Faruk Akgören ve Hakan Akın'ın rol alacağı filmin çekimlerine geçtiğimiz ay sonunda başlanacaktı.

Murat Şeker, senaryosunu Tuna Kiremitçi ile birlikte yazdığı ilk sinema filmi "İki Süper Film Birden"de deneysel film çekmek isteyen iki idealist sinemacının hikayesini anlatacak. Filmin çekimlerine bu ay başlanması planlanıyor.

Nuri Bilge Ceylan, eşi Ebru Ceylan'la birlikte rol aldığı yeni filmi "İklimler"in çekimlerini tamamlamış ancak gösterim tarihi henüz belirlenmiş değil.

Reha Erdem'in yurtiçi festivallerde birçok ödül kazanan filmi "Korkuyorum Anne", 18-28 Ağustos tarihleri arasında Danimarka'da, Kopenhag Film Festivali'nde, 26 Ağustos-4 Eylül tarihleri arasında Kore'de Gwangju Film Festivali'nde izleyiciyle buluştu. 7-13 Eylül tarihleri arasında da Mısır'da İskenderiye Film Festivali'nde gösterilecek; ancak ülkemiz seyircisiyle ne zaman buluşacağı hala kesinlik kazanmadı.

Zeki Demirkubuz'un, "Masumiyet"teki hikayenin öncesini anlatan yeni filmi "Kader"in çekimlerine önümüzdeki günlerde başlaması bekleniyor.

Reis Çelik, "Mülteci" adlı projesinin hazırlıklarını sürdürüyor.

Dizi çalışmalarıyla tanınan ve kendisi de bir Muğlalı olan yönetmen Yüksel Aksu, Muğla'da Muğlalı oyuncularla çektiği ilk sinema filmi "Dondurmam Gaymak"ın çekimlerini geçtiğimiz ay içinde bitirmeyi planlıyordu. Aralık ayında gösterime girmesi öngörülen film, Muğla'nın dağ köylerinde dondurma satan Ali Usta'nın, motosikletini çaldırmasıyla başlayan trajikomik hikayesini anlatıyor.

Plato Film'in, çeşitli nedenlerle uzun zamandır beklettiği beş filmini önümüzdeki sezon gösterime sokması bekleniyor. Sinan Çetin'in beş yıl önce çekmeye başladığı filmi "Romantik"in 16 Ocak 2006'da, "Banka"nın 16 Aralık 2005'te gösterime gireceği söyleniyor. Genç sinemacı Barış Denge'nin hem yönetmenliğini hem de başrolünü üstlendiği "Plajda"nın vizyon tarihiyse 3. Şubat olarak belirlenmiş.

Wes Craven
Ağırbaşlı korku ustası

Birkaç ay önce izlediğimiz "Lânet"ten sonra, bu ay ikinci bir filmle karşımıza çıkacak olan WES CRAVEN, yıllardır korku türünün ustaları arasında anılan bir yönetmen. Ancak bu "ustalık hâli" filmlerinin başka ve daha derin dertlerini, ayrıca kariyerinin başından bu yana devam ettirdiği tür karıştırma denemelerini gölgeliyor sanki. Eylül ayı içerisinde izleyeceğimiz yeni Craven filmi "Gece Uçuşu"nun (Red-Eye) sürprizleriyle karşılaşmadan önce, yönetmenin filmografisinde kısa bir tur atabilir ve hafızamızı tazeleyebiliriz. ENGİN ERTAN

Freddy Krueger'i milyonlarca seyircinin kâbuslarına sokmuş, voodoo yapan büyücülerden yamyamlara kadar tekinsiz pek çok alana el atmış, filmlerindeki ceset sayısının toplamı epey yüksek olan bir yönetmenin nasıl birisi olmasını beklersiniz? Aslında yönetmenler biraz da bu noktada şaşırtmazlar mı bizleri? Filmlerinden yola çıkarak kafanızda onlara bir karakter biçersiniz ama işin aslı hiç öyle değildir. Örneğin, sadece çektikleri filmlere bakarak, "Evil Dead" serisinin yaratıcısı Sam Raimi'nin tombik yanaklı bir şirinlik muskası çıkmasını ve yıllar sonra "Basit Bir Plan" gibi ciddi bir suç filmi yönetmesini bekler miydiniz, veya Dario Argento'nun bir vejetaryen olmasını? Korku türünü sevmeyenler başta olmak üzere, büyük çoğunluk Wes Craven'ı da bol kanlı ve zevksiz filmlerin "piyasa" yönetmeni olarak tanımlar ve dolayısıyla ona filmografisini süsleyen kötü adamlara denk düşecek bir rolü lâyık görecektir. Hâlbuki Craven son derece iyi bir eğitim almış, kültürlü ve nazik bir adam. İnanmıyorsanız herhangi bir filminin DVD ekstralarındaki röportajlara göz atabilirsiniz. Kullandığı kelimeleri özenle seçen, tane tane konuşan, her eve lazım bir baba veya dede (artık yaşı epey ilerledi) modeliyle karşılaşacaksınız. Aslında Craven'ın biyografisine şöyle bir göz atmak da bu konuda yeterince ipucu veriyor insana.

1939 yılında Cleveland'da dünyaya gelen Wes Craven, koyu protestan bir ailenin oğlu. Aldığı katı eğitim ve baptist çevresinin, önce mutsuz çocukluk döneminin, ileriki yıllardaysa filmlerinin karanlık yönünün öncelikli kaynağı olduğu söylenir. Dindar ailesi ve yakın çevresine uyum sağlamakta zorlanması bir yana, henüz dört yaşındayken babasının ölmesi Craven'ın çocukluğunu zorlaştıran bir diğer etken. Kendi hâlinde, sessiz ve sakin bir çocuk olmasıysa okulda zaman zaman tartaklanmasını beraberinde getirirmiş. Hatta bir söylentiye göre, tüm sinema tarihinin en ünlü gulyabanisi Freddy Krueger'in adı, Craven'ı öğrencilik yıllarında rahatsız eden bir erkek çocuktan gelmekteymiş. Ancak lise yılları bitip, üniversite çağı geldiğinde Craven tüm bunları geride bırakmış ve Illinois'e yerleşmiş. Whe-

aton Üniversitesi'nde İngiliz edebiyatı üzerine eğitim görmeye başlamış ancak geçirdiği bir rahatsızlık sonrasında programı yarım bırakmak zorunda kalmış. Bir yıl sonraysa okula geri dönmüş ve psikoloji okumaya başlamış. 1963 yılındaysa hem psikoloji, hem de edebiyat alanında diploma alarak mezun olmuş. 1964 yılındaysa J. Hopkins Üniversitesi'nde felsefe üzerine eğitim gördüğü yüksek lisans programını tamamlamış ve böylece akademik kariyeri başlamış. Üniversitede uygarlık tarihi dersleri veren Craven, bir süre sonra başka bir alana kayma kararı almış. Bahsettiğimiz dönem '60'ların sonları. Başka bir deyişle bütün bir sanat anlayışının değiştiği, isteyen herkesin üretebileceğinin kanıksandığı bir dönem. Craven da bir süre taksi şöförü olarak çalıştıktan sonra New York'taki bir prodüksiyon şirketinde ses kurgucusu olarak çalışmaya başlamış. Elbette bağımsız filmler üreten, ufak bir şirketten bahsetmekteyiz. Çoğunlukla B tipi filmlerle uğraşan Craven, bu dönemde sinema dünyasından arkadaşlar da edinmiş; Peter Locke ve Sean S. Cunningham (ünlü yapımcı ve ilk "13. Cuma" filminin yönetmeni) gibi. 1968'de çekilen ancak 1971'e kadar seyirci karşısına çıkmayan Peter Locke'nin "You've Got to Walk It Like You Talk It or You'll Lose That Beat"inin kurgusunu yaptıktan sonraysa, ilk yönetmenlik deneyimi için kolları sıvamış. 1971 yılında Cunningham ile beraber yönettiği, belgeselimsi seks filmi "Together"ı tamamlayan Craven, bu projeden pek hayır görmemiş. Bunun üzerine Cunningham ile sert bir korku filmi için hazırlanmaya başlamışlar. Yapımcı Cunningham yoğun şiddet içeren bir film konusunda ısrarcıymış. Craven'ın önerdiği projeyse yapımcısının bu talebini karşılasa bile son derece beklenmedik olmuş; Ingmar Bergman'ın "Kaynak"ının (Jungfrukällan) yeniden çevrimi.

"Lanet" uzun bir aradan sonra çektiği ilk filmdi ama eleştirmenlerin pek hoşuna gitmedi.

"Gece Uçuşu" üstadın merakla beklediğimiz yeni filmi...

Wes Craven'ın biyografisinde bu noktaya geldiğimizde solo yönetmenlik kariyerinin başlangıcına da tanıklık ediyoruz. Bahsettiğimiz yoğun şiddet içeren proje, sinema tarihinin en kötü şöhrete sahip filmlerinden "The Last House on the Left". 1972 yılında seyirci karşısına çıktığında büyük tepki çeken film, çoğu ülkede sansürle sorun yaşamış, hatta yasaklanmıştı. Günümüzde ilk kurgulandığı hâline yakın bir versiyonuyla seyredilebilen film (Craven'ın filmi tamamladıktan sonra onbeş dakikasını bizzat kestiği söylenir), gerçekten de yer yer tahammül sınırını aşmakta. İçerdiği yoğun şiddet ve sadizm bir yana, teknik açıdan epey alt düzeyde seyretmesi filmi izlemeyi daha da zor kılmakta. Aslında "The Last House on the Left" '70'lerin o garip filmlerinden. Bir yandan basit, çiğ ve yüzeysel, diğer yandan sofistike ve iddialı. Dindar bir ailenin 17 yaşına yeni basan kızları Mari'nin (Sandra Cassel) bir çete tarafından tecavüze uğraması ve öldürülmesi üzerine kurulu olan film, ailenin çeteden aldığı intikamla sona ermekte. "The Last House on the Left" basit, kötü oyunculukla ve gözden kaçmayacak hatalarla bezeli, anti estetik bir film. Rahatsız edici olmak uğruna şiddet unsurunu abartmasıysa bir diğer eksisi. Diğer yandan sofistike, zira daha önce Bergman tarafından anlatılmış, çok katmanlı bir hikâyeyi kaynak almakta. Elindeki metnin mevcut derinliğinin de bilincinde. Craven'ın filmde "şehre giden kızların başlarına gelen felâketler" gibi bir klişenin ardına sığınmadığını görmekse son derece kolay. Finalde Mari'nin ebeveynlerinin intikam alırken başvurdukları şiddet, genç kızların başlarına gelenlerle yarışacak düzeyde. Filmin bu WASP (Beyaz Anglo Sakson Protestan) aileden taraf olmadığını, onların uyguladıkları eylemleri de en az öncekiler kadar sert şekilde gösterdiğini eklemek gerekiyor. Ancak "The Last House on the Left" için tam bir başarı demek son derece zor. Filmin bizce esas sorunuysa, neye hizmet ettiği belli olmayan kaba mizah anlayışı. Ancak türleri karıştırmayı seven ve ustası olarak kabul gördüğü korkuya mizah sosu katmaktan hemen hiç vazgeçmeyen Craven'ın bu konuda sonraki yıllarda daha yetkinleştiğini eklemek gerekiyor.

Her ne kadar kötü bir şöhreti olsa bile epey dikkat çeken "The Last House on the Left"in yeni projeler için Craven'ın önünü açtığını söylemek mümkün. Arada iki porno deneyimi yaşadıktan sonra (Peter Locke'nin yönettiği 1973 yapımı "It Happened in Hollywood"da kurgucu, yine Locke'nin yönettiği 1975 yapımı "Angela, the Fireworks Woman"da ise ikinci yönetmen olarak), ikinci uzun metraj filmini çekmeye başlayan yönetmen, bir bakıma tematik bir devamlılığın üzerinden gidiyor. Epey sert sahneler ⇨

"Music of the Heart"ın setinde.

"Hills Have Eyes"

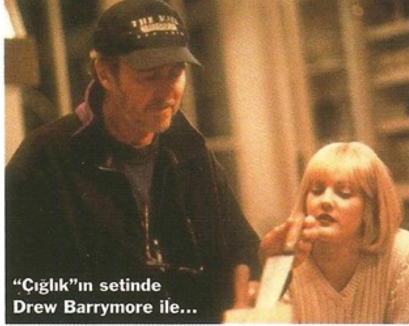
içerse bile, "The Last House on the Left" ile karşılaştırıldığında zemzem suyuyla yıkanmış gibi duran 1977 yapımı "The Hills Have Eyes" aslında tematik olarak benzer yerlerden beslenmekte. Şehirli bir ailenin (yine WASP) çıktığı yolculukta yolunu kaybetmesi ve kamp kurmak zorunda kaldığı alanda bir grup yamyamın saldırısına uğramasını konu alan film, şehir ve kırsalı ilginç şekilde karşı karşıya getiriyor. Hatta bir bakıma tarafsız olduğunu söylemek bile mümkün, zira her iki taraf da hayatta kalma mücadelesi veriyor. Filmin yabanîlerinin fiziksel olarak birer ucubeye dönüşmelerinin ve dağlara saklanıp hayatlarına yamyam olarak devam etmelerinin sebebiyse, devletin bu bölgede yürüttüğü nükleer araştırmalar. Dolayısıyla filmin gerçek "kötü adamı"nı kadrajın dışında bir yerlerde aramak gerekiyor.

Aslında bu filmlerde olduğu tarzda uçların çatışmasını Craven'ın çoğu filminde görmek mümkün. Belki de kendisinin de yetişme sürecinde benzer bir ikilem yaşaması, içinde yetiştiği dindar ortama uyum sağlayamaması nedeniyle. Duygusal olanın akıl ve mantıkla, modernin gelenekselle çatışması yönetmenin birden fazla filminde karşımıza çıkan bir tema. Örneğin, bir Amish yerleşim bölgesinde geçen hayalet hikâyesi (kendi traktörü tarafından öldürülen bir adamın hayaletinin geri dönmesi üzerine kurulu) "Deadly Blessing", aşık olduğu kız öldüğünde onu robot olarak "hayata döndüren" bir gencin başkarakter olduğu "Deadly Friend" veya Haiti'deki voodoo ayinleri üzerine araştırma yapmaya karar veren bir bilim adamının yaşadığı doğaüstü olayları konu alan "Yılan ve Gökkuşağı" (The Serpent and the Rainbow) aklımıza ilk gelenler.

Ancak bu tematik devamlılıktan ziyade, türleri karıştırmak ve korkuyu yeniden tanımlamak Craven'ın sinemasal derdi açısından çok daha belirleyici. Bunun için "Çığlık" (Scream) serisine kadar ilerlemenize gerek yok, 1984 yapımı "Elm Sokağı'nda Kâbus" (A Nightmare on Elm Street) yeterli olabilir. "The Hills Have Eyes"ın kazandığı başarı ertesinde görece daha büyük bütçeli projelere yönelen Craven'ın, korku filmi endüstrisinde bir markaya dönüşmesinin önünü açan bu meşhur filmin düz bir tür örneği olduğunu iddia etmek yanlış olacaktır. Tıpkı, Freddy Krueger karakterinin etrafına sayısız hayran toplayıp, âdeta bir popüler kültür ikonuna dönüşmesinin bir tesadüften ibaret olduğunu düşünmenin olacağı gibi. Senaryoyu da kaleme almış olan Craven'ın, hem Krueger karakteri için yazdığı repliklerde, hem de rüya sahnelerindeki yönetmenlik tercihlerinde son derece ölçülü bir mizah anlayışını araya sıkıştırdığını fark etmemek neredeyse imkânsız. Diğer yandan, gerek Fritz Lang'ın "M"ine yaptığı göndermeler, gerekse gerçeküstü atmosferiyle hayli sofistike bir korku filmi olduğunu da teslim etmek gerekiyor "Elm Sokağı'nda Kâbus"un. Elbette bilinç ve bilinçdışını, rüya ve gerçeği karşı karşıya getirmesi de daha önce andığımız tematik sürecin bir devamı olarak görülebilir. Filmlerinde dine ve toplumsal değerlere bir sığınma aracı olarak pek itibar etmeyen Craven'ın bu anlamda tavrının en belirgin olduğu, en radikal filmi de diyebiliriz. Zira "Elm Sokağı'nda Kâbus" çocuklarını korumaktan aciz ebeveynlerin cirit attığı, duaların ve haçların da bu bağlamda pek işe yaramadıkları bir evrende geçmekte ne de olsa. Bilinçaltına itilmiş korkuların su yüzüne çıktıkları ve durdurulamadıkları bir mekân Elm Sokağı.

Kariyeri iniş çıkışlarla dolu olan Craven'ın filmografisinde özellikle bakmaya değecek bir diğer örnek ise 1991 yapımı "Merdiven Altındakiler" (The People Under the Stairs). Craven'ın prodüktör olarak da çeşitli projelere soyunduğu, gitgide bir markaya dönüştüğü ve yönetmenlik performansının zayıfladığı bir döneme denk düşen bu film, aslında yaratıcısının filmografisindeki kayda değer işlerden birisi. Korku ve komediyi harmanlaması bir yana, açık şekilde sınıf farklılıkları ve ırkçılık üzerine konuşmayı denemesi nedeniyle. Gettoda yaşayan küçük bir Afro-Amerikalı çocuk, kiracısı oldukları beyaz ailenin evine yapılan soygunda yardımcı olmayı kabul eder. Ancak başarısız denemede bu büyük ve garip banliyö evinde hapis kalır. Evin sahiplerinden gizlenmeye çalışırken merdiven altına hapsedilmiş çeşitli çocuklar bulur. Craven'ın filminde beyaz ailenin evini sınıf ilişkilerini açıklamak için bir metafor olarak kullandığı son derece açık. "Merdiven altına hapsedilenler"den taraf olduğunu söylemeye ise gerek yok herhalde. Ne yazık ki gösterime girdiği dönemde pek beğenilmeyen, söylemeye çalıştıkları nedeniyle iyi niyetli ancak zorlama bulunan film, yine de Craven filmografisinin ilginç halkalarından birisi olma özelli-

"Elm Sokağında Kabus"

"Çığlık"ın setinde
Drew Barrymore ile...

"Gece Uçuşu"nun setinde.

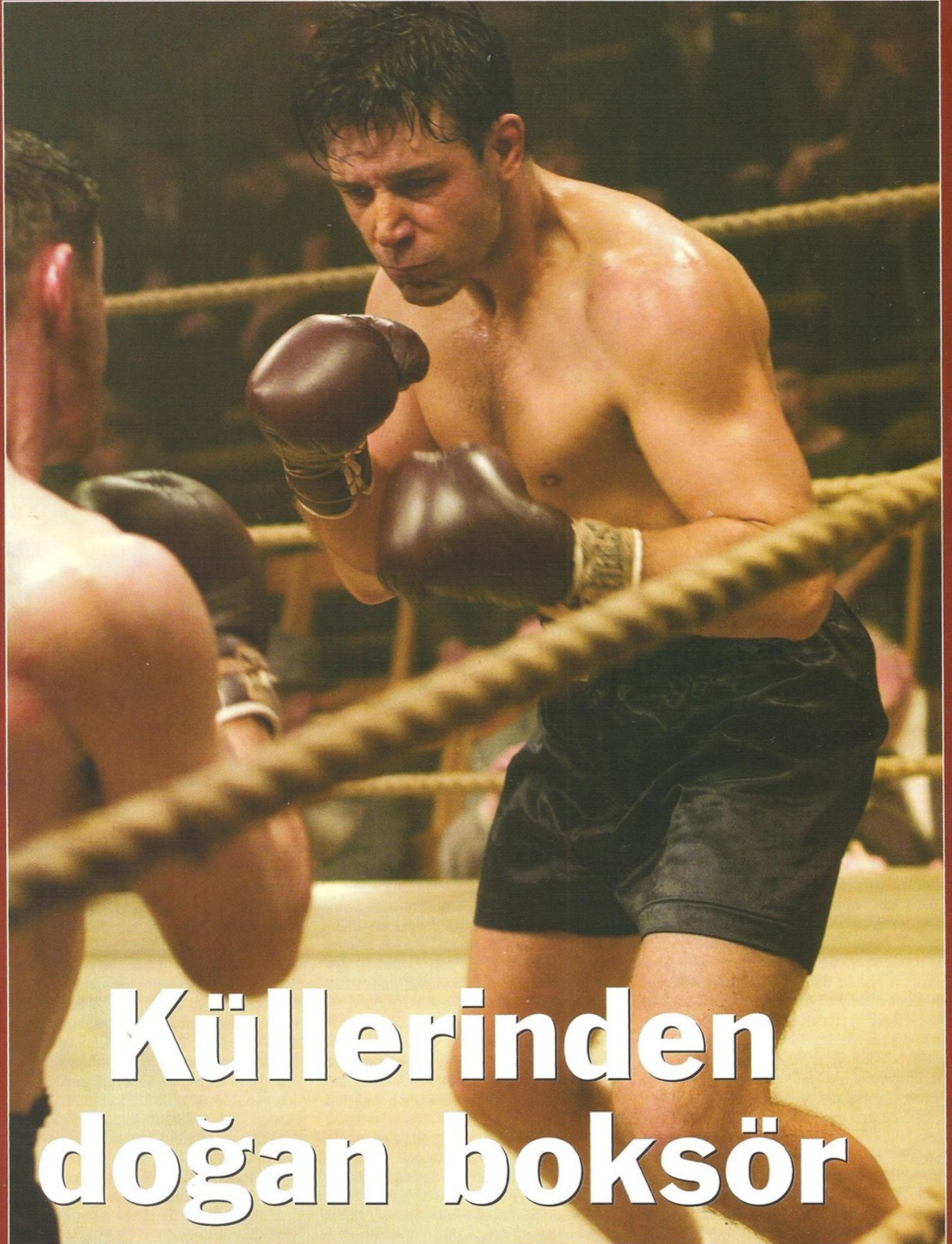

"Merdiven Altındakiler" Craven sinemasının yüzakı işlerinden biri.

ğini koruyor bizce.

Doksanlı yılların Craven filmografisine en ilginç getirisi ise postmodern iki "oyun" oldu. Önce 1994 yapımı "Elm Sokağı'nda Son Kâbus"ta (Wes Craven's New Nightmare) yönetmen kendi yarattığı miti ters yüz etti. Filmin kendi oluşum sürecine gönderme yapan bu ilginç, zeki ve yaratıcı film, Craven'ın eleştirel anlamdaki en büyük başarılarından birisi oldu. 1996 yılındaysa, belki de hayatını korku filmlerini deşifre etmeye adamış, film manyağı Kevin Williamson'ın senaryosundan "Çığlık"ı (Scream) yönetti. Korku türüne yeniden doğuş yaşatan ve peşinden gelen türdaşlarının tarzını ve bakış açısını toptan değiştiren bu film hakkında aynı şeyleri tekrar etmeye gerek yok aslında. Sadece "Elm Sokağı'nda Son Kâbus" ve "Çığlık"ın o zamana değin Craven'ı ciddiye almamış, türleri birleştirme ve filmlerine derinlik katma çabalarını görmezden gelmiş seyirci ve eleştirmenler için büyük birer sürpriz olduklarını ekleyebiliriz. Ancak peş peşe çekilen "Çığlık" serisinin devam filmlerinin aynı düzeyi tutturamadıklarını da eklemek gerekiyor.

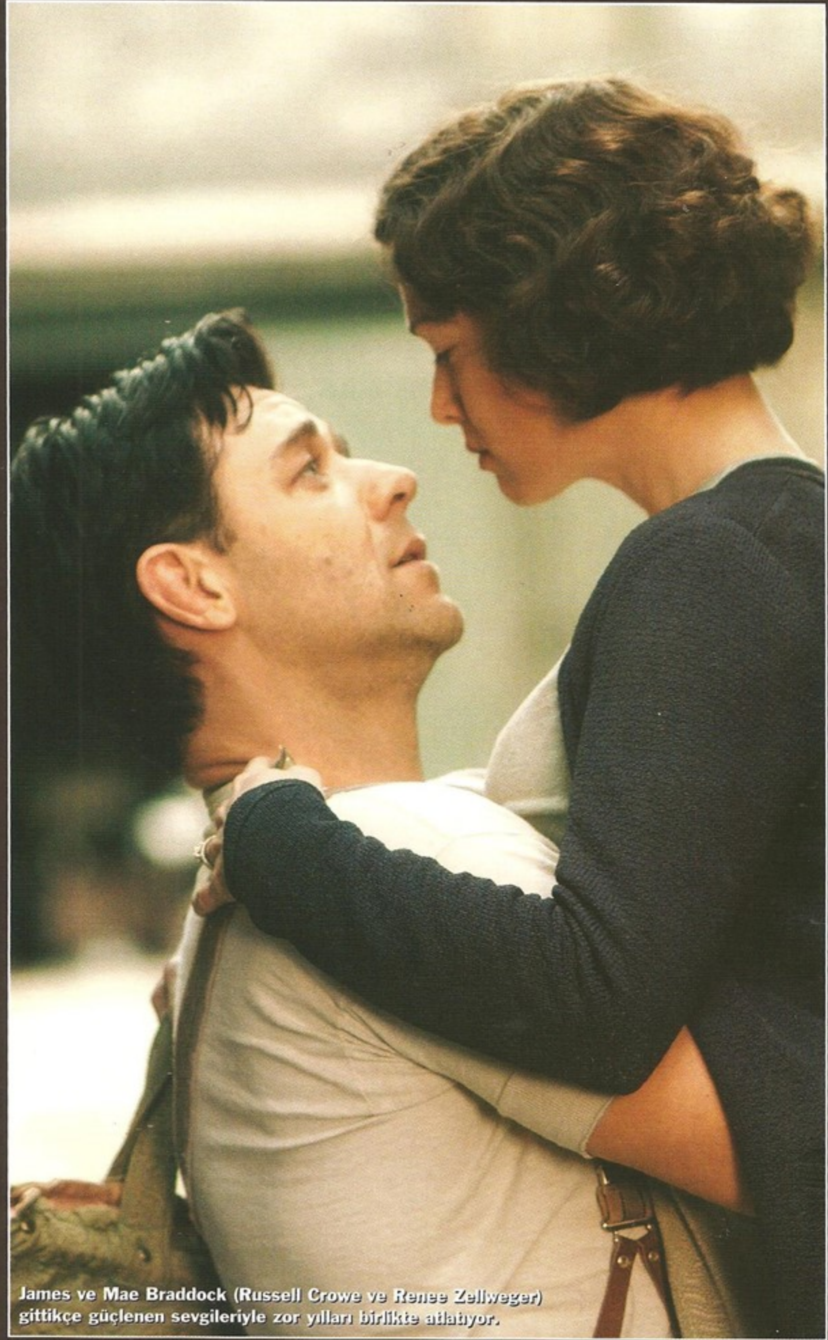
İki "Çığlık" filmi arasında Craven'ın bu sefer şaşırtmayı tercih ettiği kitle ise kendi hayranlarıydı. Başrolünde Meryl Streep'in oynadığı, gerçekten yaşanmış bir olayı konu alan, dram türünde bir aile filmi... Ülkemizde "50 Cesur Kemancı" adıyla gösterime giren "Music of the Heart" gerçekten de Craven'dan beklenecek tarzda bir film değil. Yönetmenin niye bu projeyi kabul ettiğiyse hâlâ kimilerinin yöneltmekten bıkmadığı bir soru. Craven, korku türünden biraz olsun uzaklaşmayı ve farklı bir şey denemek istediğini söylese bile, esasında bu projeye dahil olmasının ardında Miramax ile üç "Çığlık" filmi, artı bir düşük bütçeli bağımsız çekmek üzere yaptığı anlaşma yatıyor. Yine de "50 Cesur Kemancı" kötü bir film değil. Hatta Craven'ın kendisine uzak bu türün altından başarıyla kalktığını, eli yüzü düzgün bir film çektiğini söyleyebiliriz. Esas ilginç olan ise, Craven'ın bu hikâyenin barındırdığı yabancı bir ortama girmek, dışlanmak, kendini kabul ettirmeye çalışmak gibi temaları işlemekte yakaladığı başarı. Acaba benzer konuların korku filmlerinde de sık sık kullanılmasından dolayı olabilir mi?

2000'li yıllar şimdilik Craven açısından durgun geçti diyebiliriz. Çoğunlukla yapımcılığa ağırlık veren Craven, üçüncü "Çığlık" filminden beri süregelen beş yıllık sessizliğini nihayet bu yıl iki filmle birden bozdu. Bunlardan ilki olan "Lânet"i (Cursed) yaz sezonu başında izleme imkânı bulmuştuk. Yönetmenin bir kez daha Kevin Williamson'ın senaryosu ile çalıştığı film, günümüzde geçen bir kurtadam hikâyesi sunarken, Craven ve Williamson'dan beklenecek şekilde bu alt türün mitolojisiyle oynuyor, yer yer komedi unsurlarını öne çıkartıyordu. Ancak bir bütün olarak bakıldığında pek başarılı bir film değildi "Lânet". Bu ay vizyona girecek olan "Gece Uçuşu" (Red-Eye) ise fragmanlarının vaat ettiğine göre daha sıkı bir tür çorbası. Başlangıçta iki yabancının bir uçuş esnasında tanışması üzerine kurulu bir romantik komediye aitmiş gibi duran fragman, kısa zaman içerisinde gerilime dönüyor. Kulağımıza çalınanlara göre aksiyon/dram ve gerilimin aynı potada eridikleri bir Craven filmi bizleri beklemekte. Fakat anlaşıldığı kadarıyla bu sefer doğaüstü olaylara yer yok. Elbette aksi de olabilir. Ayrıca, uçakta tanımadığı bir yabancı tarafından kaçırılan genç kadının hikâyesi bir yerinden günümüzün politik ortamına bağlanırsa hiç şaşırmayın. Yazının başından beri sık sık değindiğimiz üzere, Craven sürprizlere açık, şaşırtmayı seven ve bunu da iyi yapan bir yönetmen. Stüdyo sistemi içerisinde bu kadar uzun zamandır saygın bir isim olarak yerini korumasını da büyük ölçüde bu özelliğine borçlu zaten. ■

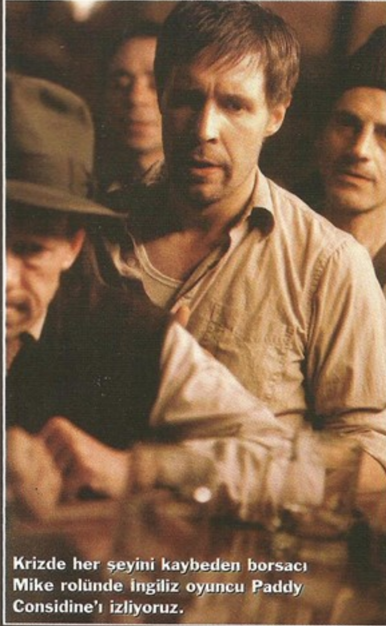

Küllerinden doğan boksör

Boks tarihinin unutulmaya yüz tutmuş figürlerinden James J. Braddock'ın yaşamından bir kesiti, ekonomik ve sosyal bunalım günlerinin kasveti ve yıkıcılığı çerçevesinde anlatan "CINDERELLA MAN", bir fedakarlık, azim ve kahramanlık öyküsü. EBRU ÇELİKTUĞ

James ve Mae Braddock (Russell Crowe ve Renee Zellweger) gittikçe güçlenen sevgileriyle zor yılları birlikte atlatıyor.

Yönetmen Ron Howard, oyuncu Russell Crowe ve senarist Akiva Goldsman "Akıl Oyunları"ndan sonra yine bir araya gelerek, bu kez ABD tarihinin en karanlık dönemlerinden biri olan Büyük Bunalım'ın fon oluşturduğu ve Amerikan kültürünün o dönem kahramanlık ikonu olmuş ama günümüzde unutulmuş karakteri, boksör James J. Braddock'ın öyküsünü anlatıyor. Spor yazarı arkadaşının kendisine Cinderella Man lakabını taktığı Braddock, gerçekten de sonu mutlu biten bir masal yaşamış. Amerikan tarihinin en şaşaalı ve altın dönemi olarak nitelenen 1920'lerde, I. Dünya Savaşı sonrasında gittikçe canlanan bir refah ve barış ortamı yaşanmakta ve halkı eğlendiren bir spor olan boks maçlarına da ilgi artmaktaydı. Kıvrak ayak oyunlarıyla dansı ve içerdiği şiddeti garip bir estetiğe dönüştüren boks maçları, ringde tek amacı rakibini yere yıkmak ve kazanmak olan boksörler üzerinde yapılan bahislerle ve yaşattığı heyecanla en gözde gösteriydi. New York'un ünlü Madison Square Garden"ı, çok sayıda seyirciyi içine alıyor ve tarihi karşılaşmalara ev sahipliği yapıyordu. Amerika'nın farklı ülkelerden gelen göçmenleri artık "yerli" oğullarının boks maçlarını izlemekten ve kazanmalarından mutlu oluyordu; zaten her boksör kendi köklerinin dayandığı ülkenin renklerini mutlaka üzerinde taşıyan küçük bir sembolle ringe çıkıyordu. Bu yıllarda, işçi sınıfından James J. Braddock adlı bir boksör, çeşitli işlerde çalıştıktan sonra amatör boksörlükten profesyonelliğe terfi etti ve tıpkı diğer boksörler gibi, bir üst sınıfa dahil olmak için boksu bir basamak olarak kullandı. İyi bir boksördü ve İrlandalı atalarından gelen azmi, inadı ve gücüyle "Bergen'li buldog" lakabını kazanmış; başarılı dövüşler yapmıştı. Karısı ve üç çocuğuyla güzel ve konforlu bir yaşam sürerken, en güçlü yumruklarını attığı sağ eli kırıldı ve bu, adeta yaşanacak felaketlerin ve şanssızlıkların başlangıcı oldu: 1929 yılıydı, hafif- ağır sıklet şampiyonu Tommy Loughran kaşısında 15 raunt boyunca dayanmaya çalıştı ama ezici ve yürek burkucu bir yenilgiye uğradı. Aynı yıl, bilindiği üzere borsa çöktü, hisse senetlerinin değeri düştü, şokun dalga dalga yayılmasıyla her sınıftan Amerikalı işini, birikimini, evini, çiftliğini kaybetti. 1932 itibariyle her dört Amerikalı'dan biri işsizdi. Salvation Army adlı Protestan yardım kuruluşunun önünde kuyruklar uzayıp gidiyordu. Birçok Amerikalı'nın asla ülkelerinde görmeyi beklemediği yiyecek, iş ve bağış kuyrukları da öyle... En fakir kesim, kentlerin kenar mahallelerinde "Hooverville" denen derme çatma malzemeden mamul gecekondularda yaşamak zorunda kalmıştı. (Bu isim ironik olarak, 1932 seçimlerini Roosevelt'e kaptıran başkan Herbert Hoover'dan geliyordu; yoklukla mücadele eden aileler için federal yardım programları uygulamak istemiş ama başarısız olmuştu). Binlerce insan ülkede boydan boya dolaşıp duruyor, ne kadar ağır, tehlikeli ya da düşük seviye iş olmasına aldırmayıp durmaksızın iş arıyordu. İşini kaybeden erkek- ⇨

Krizde her şeyini kaybeden borsacı Mike rolünde İngiliz oyuncu Paddy Considine'ı izliyoruz.

ler arasında intihar oranı artmıştı. Büyük göçten beri ilk kez tüm ülke açlığın ve kötü beslenmenin gerçek yüzüyle karşılaşmıştı. Tüm parçalanan hayatlar gibi Braddock da hayatının en zor dönemini yaşamaktaydı: yerel boks komisyonu lisansını iptal ederek emekli olmaya zorlamış; Jim de fazla seçeneği olmadığı halde iş aramaya başlamıştı. Doklarda, ağır ve vasıfsız işlerde beden gücüyle çalıştı. Ayda sadece 24 dolarla beş kişilik ailesine bakmaya çalıştı. Savaşı kaybetmişe benziyordu çünkü bir süre sonra elektrik, gaz, süt gibi en temel ihtiyaçları bile karşılayamayacak duruma geldiler. Bu düşüşün sonunda, o günlerde pek çok kişi için korkunç bir darbe ve gizli bir utanç olan devletten bağış başvurusunda bulunmak zorunda kaldı. Bu süreç, 1934'te Roosevelt'in ekonomik çöküntüyü aşmak için yaptığı çeşitli düzenlemelerle, yani "New Deal" (Yeni Düzen) dönemiyle iyileşme yoluna girdi: kendisine umulmadık şekilde John (Corn) Griffin ile -kazanamayacağına emindi herkes- bir maç ayarlandı. Yıllar sonra karşısına çıkan bu fırsatı çok iyi değerlendirdi ve kazandı; çünkü doklarda çalışırken kırık sağ eli yerine sol eli güçlenmişti ve güçlü sol yumrukları ona başarıyı getirdi. Bunun bir tesadüf olmadığını ispatlarcasına John Henry Lewis'i 10 rauntta, Art Lasky'yi de 15 rauntta yendi ve böylece yıldızı bir kez daha parlamaya başladı. Kazandığı paralarla yaptığı ilk şey, devletten aldığı bağışı geri ödemek oldu; bu da onu halkın gözünde yükseltti, centilmenliğiyle kalpleri fethetti. Ama sırada ağır siklet boks şampiyonu Max Baer vardı ve tek yumrukla rakibinin ölümüne neden olmuş, fazla güçlü ve tecrübeli bir rakipti; son derece tehlikeliydi. Basın, tüm dostları, eşi ve Jim'i kaybetmek istemeyen herkes onu maçtan vazgeçirmeye çalıştıysa da bu ölümcül maça sıkı şekilde hazırlanmaya girişti.

13 Haziran 1935'te, Madison Square Garden'ı dolduran 35.000 kişinin ve radyoların başındaki milyonlarca kişinin beklediği maç geldi çattı...

Unutulmuş bir kahraman

Eskiden beri spora ve özellikle boksa meraklı olan yazar Cliff Hollingsworth, 1994'ten beri Braddock'ın izlerini sürmekteydi. 1930'larda halkın umudu ve kahramanı olan bu figür, artık unutulmak üzereydi. Ama Hollingsworth, bunalım döneminin zor şartları altında, ailesine bakabilmek için her sıkıntıyı çeken ve azmiyle şampiyonluğa kadar yükselen Braddock'ın öyküsünün derin ve zengin bir filme dönüştürüleceğine inanıyordu. Çeşitli tesadüfler sonucunda Braddock'ın yeğenlerinden biriyle, onun aracılığıyla da oğullarıyla tanıştı. Buluşmalarında onlarla Braddock'ın öyküsünden yola çıktığı senaryo taslağını paylaştı ve onaylarını aldı.

Braddock'ın bir diğer hayranı da Russell Crowe'du. Onu en fazla etkileyen şey, sıradan bir insanın hayatının iniş çıkışları karşısında azim ve cesaretle duruşu; bir boksör olarak da kişisel bir amaç uğruna değil, tamamen sevdiklerini koruyup gözetmek adına dövüşüp şampiyonluğa yükselmesiydi. Zaten Braddock'ı insanların kahramanı haline getiren özelliği de onun kendileri gibi sıradan bir hayatın içinden gelen ve aynı zor koşullardan sıyrılabilmeyi başarmasıydı. "Akıl Oyunları"nda birlikte çalıştığı yönetmen Ron Howard'a hikayeden bahsetti;

James J. Braddock

Fedakar bir eş ve baba, iyi bir boksör ve işçi sınıfının Büyük Bunalım dönemindeki kahramanı James J. Braddock 1906'da, New York'ta, kalabalık bir ailede dünyaya geldi: yedi kardeştiler. İrlanda kökenleri yüzünden midir bilinmez, Saint Joseph Kilise Okulu'ndaki öğrenimi, sürekli kavga etmesi ve tek yumrukla nakavt ettiği bir öğrenci nedeniyle yarım kaldı. Kargo işçisi, kamyon şoförlüğü ve çeşitli ayak işlerini denedikten sonra 1923'te ringlere adım attı. Jimmy Ryan adıyla dövüştüğü ilk maçını izleyen 10 yıllık süreçte 100'e yakın maç yaptı. Depresyon dönemiyle birlikte zorluklar da başladı. Meşhur sağ yumruğunu, sağ elini kırdığı için kullanamaz hale geldi. Doklarda çalıştı. Ama bu en zor günlerde karısı ve çocuklarını hiç yanından ayırmadı ve türlü fedakarlıklarla elinden geleni yaparak onları bu zor dönemden sağ salim çıkarmayı başardı. Onu halkın kahramanı haline getiren maç ise Max Baer ile dövüşüp ağır sıklet şampiyonu olduğu maçtı. Çünkü eleştirmenler, spor yazarları, dostları ve hatta menajeri bile bu maçın Braddock'ın aleyhine sonuçlanacak adaletsiz bir maç olduğunu söylüyorlardı. Baer kışkırtıcı ifadelerle gerilimi artırıyor, Braddock ise hiç konuşmuyor ve sadece kendini antrenmanlara veriyordu. Beklenen gün geldi, 13 Haziran 1935'te Madison Square Garden'da 35.000, radyoların başındaysa milyonlar nefeslerini tutmuş, bu büyük karşılaşmaya odaklanmışlardı. Baer ilk birkaç rauntta güçlüydü ama Braddock da azim ve hırs doluydu, çünkü ailesinin hayatta kalması bu maça bağlıydı. 15 raunt yenişemediler ve sonuçta oybirliğiyle maçın galibi Braddock oldu. Ülkenin her yanında, Braddock'ın zaferi çılgınca kutlanıyordu. Bu dövüş sayesinde insanlar, umutsuzlukla dolu bir dünyada sadece hayatta kalmanın değil, dünyanın en iyisi olunabileceğini de anlamıştı.

Braddock, 1937'de, Joe Louis'e ünvanını kaptırana dek dövüştü. O sırada Louis 23, Braddock ise 32 yaşındaydı. Louis daha sonra dövüştüğü boksörler içinde en cesur olanın Braddock olduğunu söyleyecekti. Akıllı ve becerikli menajeri Joe Gould sayesinde, Louis'in menajeriyle yapılan anlaşmaya istinaden Braddock bu maçta yenilse bile, Joe Louis'in 10 yıl boyunca yapacağı her maçın gelirinin yüzde 10'unu alacaktı. Bu sayede 1937-1939 yılları arasında Braddock'ın eline 150 bin dolardan fazla para geçti ve ailesiyle bir daha zor günler yaşamadı. Son bir kez bahis için ringe döndü ve 1938'de Tommy Farr'ı yendi; ama maç sonrasında kendini emekliye ayırdı. II. Dünya Savaşı'na katıldı. Sonra da, depresyon döneminde ağır işlerde çalıştığı doklardaki bazı iş makinalarının sahibi oldu. 1974 yılında, 68 yaşında hayata veda etti.

Joe Gould (Paul Giamatti) Jim'in çıkarlarını korumaya gayret ediyor.

Howard da çeşitli türlerde filmler çekmekten hoşlanan ve bireysellik, kahramanlık, aile değerleri, ideallere bağlanma, ruhun güçlenmesi ve güce duyulan hayranlık gibi Amerikan ruhunun ve kültürünün çekirdek öğelerini gayet iyi bilen bir yönetmen olarak Braddock'ın hikayesinden fazlasıyla etkilendi. Lise yıllarından beri beraber olduğu eşiyle ve çocuklarıyla mutlu ve mütevazı bir aile reisi de olan Howard, bu nedenle Jim ve Mae Braddock ile üç çocuklarının güçlüklerle dolu yaşantısıyla yoğun empati kurabilmişti: "Öyküde Amerikalı'larla ilgili doğal olarak sert, çetin, zor bir şey var: yenilgiyi asla kabul etmeme gibi. Başarısızlık bir seçenek değil. 'Apollo 13'teki astronotlar vazgeçmedi. 'Akıl Oyunları'nda John Nash vazgeçmedi. Braddock da fakirliğe teslim olmadı". 1954 doğumlu yönetmen, oyuncu bir anne babanın çocuğu olarak, sinema kariyerine çok küçükken oyuncu olarak başlamıştı. Ama on beş yaşındayken yönetmenliğe karar vermiş ve günümüzün en başarılı yönetmenlerinden biri haline gelirken, çok sayıda akılda kalan filme imza atmıştı. Ron Howard, babası sayesinde Braddock efsanesine yabancı olmadığını da anımsamıştı; babası çocukken Braddock ile Baer arasındaki yoğun ve elektrikli karşılaşmayı radyodan dinlemişti: "Bu maç babamın hatırladığı ilk maç. Dedem onu alıp bahis salonunda maçı dinlemeye götürdüğünde yedi veya sekiz yaşındaymış. Ben büyürken hep bana Braddock'ın hikayesini cesaret, kişisel bütünlük ve bir şeyi sadece kendi için değil etrafındaki insanlar için de başarmak gerektiğinin örneği olarak anlatırdı".

Böylece Howard, yazar Hollingsworth'ü, Braddock'ın hikayesine saygıyla yaklaşılacağı ve çocuklarına emanet edilmiş olan bu mirasa özen gösterileceği konusunda ikna etti; sonra sık çalıştığı bir senarist olan Akiva Goldsman'a özgün taslak teslim edildi.

Russell Crowe rolüne hazırlanırken sadece psikolojik değil bedensel olarak da hazırlanmak zorundaydı. Sonuçta döneminin en önemli boksörlerinden birini canlandıracaktı. Bu yüzden fiziksel yetenek ve boksa dair bedensel hazırlığa da girişmeliydi. İşe, Braddock'ın en parlak maçlarının film ve fotoğraf arşivine yoğunlaşmakla başladı. Saatlerce boksörün ringdeki hareketlerini, yüzünün aldığı şekilleri analiz etmekle geçirdi; içinden gelen esrarengiz gücü ve azmi tahlile çalıştı. Aynı zamanda boks çalışmaya da başladı, bunun için tüm zamanların en ünlü antrenörlerinden, 21 yıl Muhammad Ali'yi çalıştırmış olan Angelo Dundee'den dersler aldı. Zarafet, dayanıklılık ve stratejinin bileşimi olan boksu, günümüzün çalışma teknikleriyle değil, o dönemin teknikleriyle öğrenmek istiyordu. Yaptığı araştırmalardan öğrendiğine göre o yıllarda boksörler nadiren ağırlıklarla çalıştırılıyordu, fizisel olarak bugünkü boksörlerden daha zayıftılar. Bu nedenle, kesin bir orijinalliği yakalamak isteyen Crowe 100 kilodan, Braddock'ın kilosu olan 80 kiloya indi. Angelo Dundee, oyuncunun doğal atletikliğini güçlendirmek için resmi olimpiyat boksörü olan antrenör Wayne Gordon'ı çağırarak, içerisinde kayak, yüzme, koşu, bisiklet, tırmanma, ip atlama gibi vücudun gücünü ve dayanıklılığını artıran bir çalışma kürü başlattı. Crowe da bu tempoya uyup kilo vermeye ve böylece Braddock'a daha fazla benzemeye başladı. Dundee, Crowe'a sol yumruğunu kullanmasını ve kendisinden daha uzun olan Braddock'ın dövüşürken vücudunu nasıl koruduğunu da öğretti. Detaylar birleşince, Crowe'daki değişim yılların usta antrenörü Dundee'yi şaşkına uğrattı: "Russell'ın üslubu, ayak hareketlerini kapması ve dövüş tarzından çok etkilenip şaşırdım. Jim gibi, gördüğüm en iyi sol yumruğu attı. Her şeyden önce iyi ⇨

Toplumun birçok kesiminin kriz yüzünden her şeyini kaybettiği 1930'lar sayısız dramın yaşandığı karanlık yıllar olarak hatırlanıyor.

bir dövüşçü gibi dövüşmeyi öğrendi. Braddock ile ilgili önemli bir özellik de akıllı bir boksör oluşuydu ve Russell da aklını Braddock gibi kullandı. Eğer oyuncu olmasaydı Russell çok iyi bir boksör olurdu". Daha önce Crowe ile çalışmış olmasına rağmen Ron Howard da Crowe'un Braddock'a dönüşmesini çok başarılı buldu: "Russell'ı başarılı kılan en önemli şey, Braddock'ı filmin akışı boyunca evrime uğratmak -hem bir dövüşçü hem de kişilik olarak. Önce detayları biriktiriyor, sonra da bunların hepsini yansıtıyor. Yeteneğinin kökleri bunda yatıyor".

Çekimler başladıktan bir hafta sonra Crowe saldırgan bir tarzda dövüşürken omzunu yerinden çıkardı. Tedavi çekimleri yedi hafta geciktirecekti. Ama bu durumu da Crowe lehine çevirdi; büyük bir azimle ayak hareketleri çalıştı. Yapım ekibiyse bu gecikmeyi ring koreografisi üzerinde çalışarak değerlendirdi.

Crowe'un Jim Braddock'a olan ilgisi gibi benzer şekilde Rene Zellweger'in de eşi Mae Braddock'a büyük ilgisi vardı. Üstelik başarılı ve yaratıcı bir oyuncu oluşu da, kendisini fazlasıyla heyecanlandıran böyle bir projede yer almasını kolaylaştırdı; çünkü Russell Crowe'un en fazla çalışmak istediği kadın oyuncuların başında geliyordu. Zellweger, Mae ile ilgili araştırmalara kendini kaptırmıştı ve bu konuda kendisine en fazla faydası olan materyaller, Jim'in Mae'e yazdığı 200 kadar aşk mektubuydu: "Böyle orijinal belgelere ulaşmak her zaman rastlanan bir şey değildir. Mektuplarda karı kocanın birbirine olan bitmez tükenmez aşklarına tanık oldum. Klasik, dokunaklı ve ilham verici bir aşk öyküsü. Bana özellikle dokunan şey, çocuklarının ne derece kötü durumda olduklarını bilmeyişleri oldu. Jim ve Mae, zar zor hayatta kalma savaşı verirken, böyle bir ortam yaratmayı başarabilmişler. Her şeyden fedakarlık edip çocuklarının uyumadan önce yiyecek ve başlarının üstünde bir çatı olmasıyla ilgili endişe duymamalarını sağlamak, hayal etmesi güç bir şey. Bu ayrıca bizlerin ne kadar şanslı olduğumuzu da hatırlatıyor".

Yardımcı rollerde Crowe ve Zellweger'e eşlik eden oyuncuların başında "American Splendor" ve "Sideways"den tanıdığımız Paul Giamatti'yi görüyoruz. Jim'in sağduyulu, sadık ve becerikli menajeri Joe Gould rolünde izleyeceğimiz Giamatti, role hazırlanırken şunları yaşamış: "Konuyu bilen tarihçilerle konuştuğumda, boks çevresinde Gould'un pek de sevilen biri olmadığını gördüm. İtici ve sevimsiz biri olarak biliniyor. Ama bilinmeyen nedenlerle Braddock ile çok iyi bir dostlukları ve iş ilişkileri var. Hatta Gould'un tersleşmediği tek kişinin Braddock olduğu bile söylenebilir. Birbirlerine zıtlar ama birbirlerini kardeş gibi görmüşler. Sanki aralarında konuşulmayan bir anlaşma varmış." Gerçekten de ufak tefek, hızlı konuşan Musevi Gould ile iri yarı, sakin ve az konuşan İrlandalı Braddock garip bir ikili oluşturuyor. Braddock'ın kahramanlaşma sürecinde tabii Gould da payına düşeni alıp daha ufak çapta bir kahramanlık dönemi yaşamış. Hatta o dönem hakkında bazı biyografiler de yazılmış. Gerçi bunlar orada burada satılan ucuz kitaplarmış, Giamatti bunların içeriğinin bilgiden çok eğlence dolu olduğunu söylüyor: "Hepsi eski moda popüler kitaplardı; her türlü klişe ve abartıyla, gösterişli ifadelerle doluydu. Gerçekten yardımcı oldukları söylenemez ama bu öykünün, ülke ve kültür üstünde

nasıl etkisi olduğunu net olarak gösteriyordu". Giamatti, Braddock'ın dövüşlerini de izledi ve Gould'un ringde duygularını nasıl ifade ettiğini gözlemledi. Bunlara ek olarak, Crowe'u çalıştıran Angelo Dundee'den de çok şey öğrendiğini söylüyor: "Angelo olmasaydı bu rolün altından kalkmam çok güç olurdu. Bana tüm bilinmesi gerekenleri öğretti, kelimeleri, deyimleri, boksla ilgili her şeyi. Onu sadece seyretmek ve dinlemek bile Joe Gould ile ilgili birçok şeyi yerli yerine oturttu. Hem nasıl biri olduğu hem de ringde Jim'e nasıl yardım ettiği konusunda".

Tek yumruğuyla rakibinin canını alabilen ağır sıklet boks şampiyonu Max Baer'i ise Hollywood ve Broadway arasında hem film hem de tiyatro oyunculuğunu başarıyla yürüten Craig Bierko canlandırıyor. TV izleyicilerinin "Sex and the City" ve "Ally McBeal" gibi dizilerden de anımsayacağı Bierko, Amerikan tarihinin karanlık bir dönemindeki çok şatafatlı ama az bilinen yanını az da olsa gösteren böyle bir filmde önerilen rolü çok sevmiş: "Ron Howard'ın Baer rolü için benle ilgilendiğini ajansımdan duyduğumda, Baer hakkında hiçbir şey bilmediğimi belirtmeliyim. Sonra senaryoyu okudum ve tam anlamıyla vuruldum. Onunla ilgili araştırma yaparken iyi şarkı söyleyen ve dans eden biri olduğunu, bu özellikleri yüzünden de bir film yıldızına dönüştürülmeye çalışıldığını öğrendim. Yani bir yandan eğlenceli, yumuşak öte yandan sağ yumruğuyla ölüm saçan bir boksör". Saç ve kilonun Baer'e benzetilmesinden sonra sıra Baer gibi dövüşmesi meselesine gelince, boksu gerçek hayatında hiç anlamadığı caz müziğine benzeten Bierko, antrenör Hector Roca ile çalışmaya başlamış: "Daha önce hiç boks yapmadım ve hayranı da değilim. Gerçek bir boksörü hazırlamak iki yıl sürüyor oysa ben sadece üç ay süren hızlandırılmış bir eğitime tabi tutuldum. Üstesinden gelememekten korkuyordum. En çok da yüzüme yumruk yemekten korkuyordum! Ama bir gün yüzüme gelen bir yumruğu karşılamayı başarınca, kendimi bir şeyi fethetmiş gibi hissettim".

Filmin tek kurgu karakteri, İngiliz oyuncu Paddy Considine'ın canlandırdığı Mike. Fotoğrafçılıktan oyunculuğa geçen Considine, halkın Jim'e olan sevgisini ve hayranlığını göstermek için, senaryoya özgün hikayede olmamasına rağmen eklenen; bunalım sırasında her şeyini yitiren borsacı Mike rolüne hazırlanırken, dönemi titizlikle incelemiş: "Eşlerine işsiz kaldıklarını söyleyemeyen erkekler her sabah işe gitme saatinde evden çantalarıyla ayrılıp, akşama kadar Central Park'ta vakit geçirdiklerine dair sayısız hikaye duydum. Erkekler ailelerine bakamadıkları için büyük utanç içindelermiş. Eğer Jim olmasaydı, insanlar böyle bir kahraman yaratacaklardı bence. Mike'ın önemli bir yan karakter olduğunu düşünüyorum. Her şeyini yitirmiş biri; karakter olarak da Jim'in tam zıttı. Çünkü doğuştan savaşçı biri değil ve hayatındaki bu uç değişikliklerle başa çıkamıyor. Düştüğü yerden kalkmasını beceremiyor ve daha fazla kaybediyor. Jim'in kendisinde eksik olan güce sahip olduğunu görünce ona sadakatle ve biraz da kıskançlıkla daha fazla bağlanıyor".

Joe Gould'u gerçeğinden daha sevimli yorumlayan Giamatti, arşivlerden de yararlanmış.

1930'ları yeniden canlandırmak

Teknik hazırlıklara göz attığımızda, görüntü yönetmeni Salvatore Totino, Howard'ın gerçekliğe verdiği önem gereği, seyircinin tıpkı 1920 ve 1930'ların New York'unda olduğu gibi dövüşlerin bir parçası olduğunu hissetmesini istediğini belirtiyor. Bu yüzden de kamera ve açıların, dövüşün yoğun doğasını en doğru şekilde yakalayabilmek için yerleştirilmesine özen göstermiş. Bu gerçekliğe ulaşmanın yolu yakın çekimlermiş ama bu tip çekimleri yaparken, oyunculara yaklaşmanın teknik anlamda ufak kazalara neden olması da sözkonusu olmuş. Boks koreografı Nick Powell'ın ifadesine göre: "Birden fazla kamera için gerçek yumruklaşmayı çekebilmek, diğer kişinin saç teli yakınlığı kadar yakınına girmeyi gerektiriyor. Bu da bazen gerçek "temas"ların yaşanması anlamına geliyor. Ron bunlara 'mutlu kazalar' diyor, çünkü çekimlere müthiş gerçeklik katıyor. Görsel olarak da çok heyecan verici -tabii yumruğu yiyen siz olmadığınız sürece!".

Ron Howard dövüş sahneleriyle ilgili olarak şunları söylüyor: "Perdede özgün dövüş sahnelerini yansıtabilmek için her dövüşü tasarlamak, analiz etmek ve koreografisini belirlemeye büyük zaman harcadık. Gerçekte yaptığımız, sadece arşivlerde görebileceğimiz Braddock dövüşlerini bire bir yeniden, ama dramatik bir anlatımla yaratmaktı". Çok sayıda kamerayla yapılan çekimler; en çok Howard ile uzun yıllardır çalışan editörleri Dan Hanley ve Mike Hill'i şaşırtmış, zira 14-15 bin metre kadar çekilmiş filmle karşılaşmayı beklemiyorlarmış. Ama tecrübeli editörler, hızla dövüş sahnelerini derleyip değerlendiren bir sistem geliştirerek en güzel sahneleri bir araya getirmişler.

Boks ringlerinin dışında, filmin görselliğinde önemli yeri olan temalardan biri, bunalım döneminin duygusal ve ekonomik kaosu nedeniyle alt üst olan şehir hayatının tasviriydi. Dönemin sıkıntılı ve boğucu havasını yaratırken Howard'ın niyeti, günümüz seyircisini o zamanın hoyrat ve yıkıcı gerçekliğine fırlatmaktı: "Filmi çekerken karşılaştığım en büyük sürprizlerden biri, bugün çok az insanın sadece 70 yıl önce olmasına rağmen, tüm ülkenin nasıl kötü şartlarda olduğunu ve depresyon süresince sıradan Amerikalıların ne kadar umutsuz ve kötü şartlarda olduğunun farkında olmasıydı. Bu belki yeterince dile getirmediğimiz ama çok önemli öykülerden biri. Ne kadar minnettar olmamız gerektiğini ve ne uzun yollar aştığımızı unutmuşuz". Totino ise filmin görsel atmosferi hakkında şunları söylüyor: "Genelde 1930'ların tasvirinde görmeye alışkın olduğumuzdan daha vurucu resimler kullanmaya çalıştık. Pürüzsüz, güzel ve arkadan aydınlatmalı görüntüler kullanabilirdik, bu çok kolaydı ama daha önceden hep böyle yapılmıştı; dolayısıyla tam ters bir yöntem uyguladık: ışığı ve kamera elde yaptığımız çekimleri daha gerçekçi kılmaya, kaba ve sert şeyler yakala- ⇨

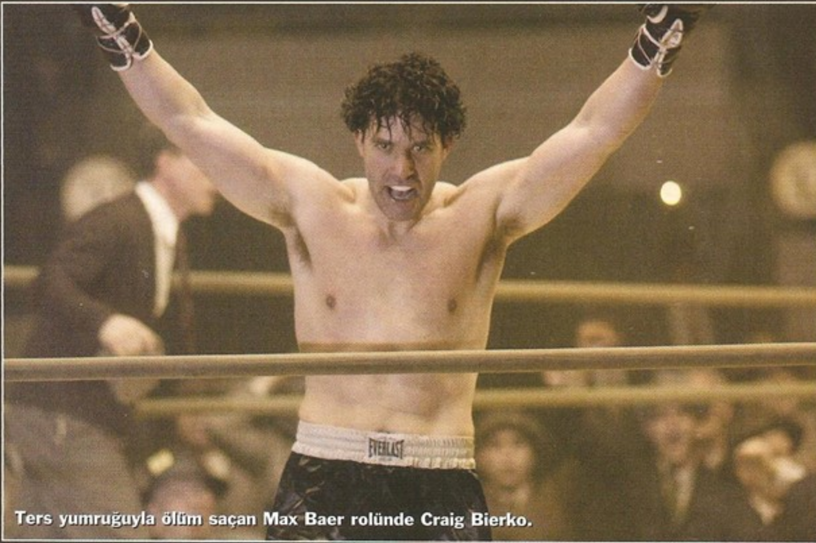
Ron Howard'ın her ayrıntıda titizlikle gerçekçiliği araması kostüm ve mekan tasarımlarında kendini gösteriyor. Refah ve kriz dönemleri ışık, renk, kostüm vb. ile başarıyla yansıtılmış.

maya çalıştık." Bu noktada gene "Akıl Oyunları" ekibinden yapım tasarımcısı Wynn Thomas devreye girmekte ve Braddock'ın çalkantılı hayatını doğru biçimde yansıtmak için neler yaptığını şu sözlerle ifade etmekte: "Benim işim hikayeyi tamamen görsel olarak ele almak. Bu yüzden, henüz şartların iyi olduğu 1928'den başladık; her şey parlak ve renkliydi, arabalar cilalıydı ve ortalıkta hakim olan renkler altın sarısı ve canlı çiçek desenleriydi. Sonra depresyonun başlamasıyla görünüm değişti. Renkler dramatik olarak filmi değiştiriyordu." 1930'ların New York'undaki boks sahneleri için o dönemden kalma son büyük ringlerden birinin, "Maple Leaf Garden"ın bulunduğu Kanada'ya gitmeyi ygun buldu. Şimdi kullanılmayan hokey sahası 1931'de inşa edilmişti, şu andaki modern görünümüyle eski haline pek benzemeyen Madison Square Garden'dan daha uygundu. Üstelik Baer-Braddock karşılaşmasını izleyecek 35.000 kişiyi içine alacak kadar büyüktü. Kullanılmadığı için de sınırsız süre set olarak kullanılabilirdi. Dış çekimler içinse Toronto'da, ünlü yapıyla benzerlik taşıyan "Hudson's Bay Company Store"un binası kullanıldı. Titiz bir tasarımcı olan Thomas, binanın dışını Madison Square Garden'a iyice benzemesi için tadil ettirdi; 10.000 ampulle bezeli ışıklı panoyu da yerleştirmeyi ihmal etmedi. Braddock'ların mahallesinin tasvirindeyse, kapalı dükkanlarla dolu, yalnız, terk edilmiş, kasvetli caddeler tasarladı. Sadece kasap, fırın, Rexall ilaç dükkanı ve rehin dükkanı açıktı. Dükkanların pencereleri dönemin en ünlü mallarının reklamları ve taklitleriyle dolduruldu.

En önemli setlerden biri de Braddock ailesinin çok küçük, rutubetli ve kasvetli daireleriydi. Ama gene de onları git gide daha sert ve acımasız hale gelen dış dünyadan koruyan sığınak gibiydi. Thomas'a göre: "Jim ve Mae zorunlu olarak böyle sert, sevimsiz ve kötü bir çevreye taşınmışlardı. Mae elinden gelenin en iyisini yaparak orayı düzenlemişti. Rence'yi dairenin önceki versiyonundan alıp, odadan odaya geçirip aniden bambaşka nesnelerin içine yerleştirdik. Son olarak diyebilirim ki, setler herkesi alıp zamanın dışına çıkardı ve sanki hepimiz kendimizi 1930'larda hissettik. Hatasız detaylar, öyküyü anlatırken gerçekten de büyük fark yaratıyor. Oyuncuya ve ekibe daha fazla özgürlük tanıyor; çünkü yaratıcılığa izin veren çok fazla şey bir arada oluyor."

Kostüm tasarımcısı Daniel Orlandi de döneme ait araştırmalara dalınca ilginç noktalar yakalamış; insanları o zor zamanlarda bile çok yırtık pırtık giysilerle dolaşmadıklarını ve tersine hoş görüntüler içinde olduklarını görmüş: "Sanırım depresyonla ilgili elimizdeki en genel geçer izlenim, 'Gazap Üzümleri'nde anlatıldığı kadarı. Ama gerçekte olanlar New York'ta farklıydı. İnsanlar sokaklarda yaşadıkları ve paraları olmadığı halde takım elbiseleriyle görünüyorlardı. 1933 yılında basılmış bir kitapta, küçük ilanlara bakan erkeklerin fotoğrafında herkes takım elbiseli, kravatlı ve şapkalı." Tabii depresyon süresince kıyafetler eskiyor ve yıpranıyordu. Bu yüzden aşamalı olarak kostümler epritildi, kirletildi ve tozlu görülmeleri sağlandı. "Russell'ın görünüşünü tarihsel gerçekten daha geniş ele almaya çalıştık. Onu ilk gördüğümüzde hala başarılı bir boksörken, 1920'lerin o güzelim çizgili takımlarını ve iki renkli ayakkabılarını giydirdik. Pahalı bir saat taktık. Ama çöküş başladığında, zaman geçtikçe daha basit ve sıradan bir görünüme kavuştu.Git gide daha halktan biri haline geldi" diyen Orlandi, Max Baer kostümleriyle ilgili olarak da şunları söylüyor: "Max bir boksöre göre uç noktada gösterişli, kürk paltoları ve şık smokinleriyle, kişilik olarak da, görüntü olarak da Braddock'ın tamamen zıttıydı".

Ron Howard'ın lisede bir tarih ödevine basit bir el kamerasıyla Büyük Bunalım döneminde yaşamış yedi-sekiz kişiyle yaptığı görüşmeleri çekip ortaya çıkardığı minik belgeselden duygu olarak neler kalmışır bilinmez ama, "Akıl Oyunları" ekibinin 2006 akademi ödüllerinden bir kısmını toplayacağı kesin gibi gözüküyor. ■

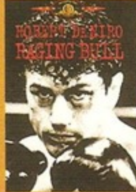

Ters yumruğuyla ölüm saçan Max Baer rolünde Craig Bierko.

Kamera ringlerde dolaşırken...

Boks ringi sinemanın vazgeçemediği mekanlardan biri. Belki de hayatı için yumruk sallayanların hikayesinde herkes simgesel olarak kendine göre birşeyler bulabildiği için... İşte size 9 boks filmi.

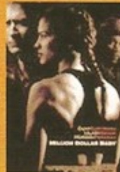
RAGING BULL (ÖFKELİ BOĞA) (1980)

Yönetmen: Martin Scorsese

Jake La Motta'nın hayat hikayesinden yola çıkılan ve Scorsese-De Niro işbirliğinin en takdire değer ürünlerinden olan film, 1980'in boks konulu diğer yedi prodüksiyonundan farklı olmak için siyah beyaz çekildi. De Niro dış görünüşü sağlam ama ruh sağlığı git gide bozulan ağır sıklet boksörü LaMotta'yı canlandırmak için metod oyunculuğunun tüm kurallarını ve gereklerini uyguladı: kardeşini canlandıracak Joe Pesci ile haftalarca aynı evde yaşadı, 30 kilo alıp sıkı boks yaptı; hatta üç tane gerçek boks maçında dövüştü ve ikisini kazandı. Scorsese ise aslında sporla ilgili hiçbir film çekmek istemediği halde, De Niro'nun isteği ve ısrarıyla, kokain tedavisini tamamlayıp kendini ha yata bağlayan başyapıtlarından birini gerçekleştirmiş oldu. Film birçok ödül kazandı ve en iyi oyuncu Oscar'ını Robert De Niro aldı. Pesci, De Niro ve Scorsese de "sıkı dostluk"larının temelini bu filmle atmış oldu.

MILLION DOLLAR BABY (MİLYONLUK BEBEK) (2004)

Yönetmen: Clint Eastwood

Bol ödüllü bir boks draması da Clint Eastwood'un 25. yönetmenlik denemesi olan "Million Dollar Baby". Ama bu kez boksör bir kadın. Küçük yaşından beri garsonluk yapmaktan ve hayatın kıyısında yaşamaktan bıkmış 32 yaşındaki Maggie (Hilary Swank) kendisine aksi, bol prensipli ve sert görünümlü Mr. Dunn'ı (Clint Eastwood) koç olarak seçer. Dunn istemese de kızından görmediği ilgi ve hayranlığı yansıtan Maggie'ye kayıtsız kalamaz ve onun trajik sonuna tanıklık etmek zorunda kalır. Akademi ödüllerinin dağılımı beklendiği gibi oldu: en iyi yönetmen, en iyi film, en iyi kadın oyuncu ve en iyi yardımcı erkek oyuncu (Morgan Freeman) ödüllerini ve çok sayıda başka ödülleri kucakladı.

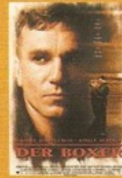
THE HURRICANE (16. RAUNT) (1999)

Yönetmen: Norman Jewison

Bob Dylan'ın uğruna şarkı yaptığı, Rubin "Hurricane" Carter adlı siyah orta sıklet boksörün 1966'da işlemediği bir cinayetten yeterli delil olmadığı halde suçlanıp 1988'de verilen uzun hukuk mücadelesi sonucu serbest bırakılmasını konu edinen filmi, ırkçılığa karşı duyarlılığıyla bilinen Norman Jewison çekti. 1960'lar, siyahların beyazlarla eşitliğe kavuşmak için çaba sarf ettiği karışık ve olaylı yıllardı. Usta yönetmen, 1967'de Sidney Poitier ve Rod Steiger ile, sırf siyah olduğu için cinayetle suçlanan bir detektifin gerçeği arayışını konu alan "In The Heat of the Night"(Gecenin Sıcağında) ile başarılı bir projeye imza atmış ve pek çok ödül kazanmıştı. Denzel Washington da tıpkı Hilary Swank ve Robert De Niro gibi bol bol boks çalıştı, kilo aldı ve kas yaptı. En iyi oyuncu Oscar'ı için aday oldu ama Berlin Film Festivali'ndeki ödülüyle yetinmek zorunda kaldı.

THE BOXER (BOKSÖR) (1997)

Yönetmen: Jim Sheridan

İrlandalı yönetmen Sheridan'ın "In the Name of the Father"dan sonra gene Daniel Day Lewis ile politik bir eksende geçen filmi. 18 yaşında umut vaat eden bir boksör adayı olan Danny Flynn, IRA militanı olmaktan hapse girip 14 yıl sonra özgürlüğüne kavuşur ve yeni yaşamına uyum sağlama sürecinde bir spor salonunda gençlere boks dersleri verir. IRA militanı kocası hapiste olan Maggie'ye (Emily Watson) aşık olur. Artık amacı barış ve huzur dolu bir hayat kurmaktır. Ama örgüt kurallarına göre böyle bir ilişki hoş karşılanmaz. Aslında boksun biraz yan tema olarak işlendiği bir film olan "The Boxer" sonrasında, Lewis'in setlere dönüşü, Martin Scorsese ve Leonardo Di Caprio'nun yoğun ısrarları sonucu ancak 2002'de "New York Çeteleri" için olacaktır.

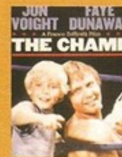
ALI (2001)

Yönetmen: Michael Mann

Senarist, yapımcı ve yönetmenliği birarada götüren Michael Mann'ı, "Mohikanların Sonuncusu", "Heat", "Collateral" gibi filmleriyle hatırlıyoruz. Gelmiş geçmiş en büyük boksörlerden Muhammed Ali'nin 1964-1974 yılları arasındaki hayatını konu alan film, Will Smith'in oyunculuğuyla da göz doldurdu. Cassius Clay'in Malcolm X ile tanıştıktan sonra Müslümanlığı seçip Muhammed Ali oluşu, Vietnam Savaşı'nı protesto edişi ve dünya şampiyonluğuyla önemli bir tarihsel figür oluşunu işlese de; JonVoight'u yardımcı, Will Smith'i en iyi oyuncu dallarında Oscar adayı yapsa da "Raging Bull" kadar ses getiren bir film olmadı.

THE CHAMP (ŞAMPİYON) (1979)

Yönetmen: Franco Zeffirelli

Zeffirelli'nin ABD'deki ilk filmi. İzleyenleri gözyaşına boğan bir dram olarak hatırlanan filmde, eski bir boks şampiyonu olan Billy (John Voight), dokuz yaşındaki oğlu T.J.'i (Ricky Shroeder) tek başına yetiştirmeye çalışmaktadır. Günün birinde eski eşi (Faye Dunaway) çıkagelir ve oğlunu geri ister. T.J. ise idolleştirdiği babasından ayrılmak istemez, annesini de hatırlamıyor ve öldü biliyordur. Ricky Shroeder'e bir Altın Küre kazandıran film, bütün zamanların "izleyenleri en fazla ağlatan filmi" ünvanıyla duygu sömürüsü olarak nitelense de oyunculuk açısından etkileyici olduğu yadsınamaz.

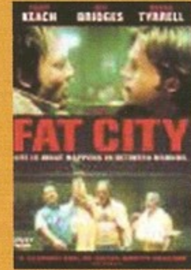
SOMEBODY UP THERE LIKES ME (1956)

Yönetmen: Robert Wise

En iyi sanat yönetimi ve sinematografi dallarında akademi ödülü kazanan film, çocuk-suçlu Rocky Graziano'nun anılarına dayanıyor. Suç dünyasından boksörlüğe uzanan umut, azim ve yetenekle bezeli bu öyküde başrolü aslında James Dean oynayacaktı ama trajik ölümü nedeniyle bu boşluğu Paul Newman doldurdu. Film ayrıca Steve McQueen ve George C. Scott'ın da ilk filmi olma özelliğini taşıyor.

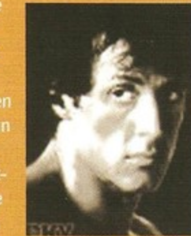
FAT CITY (1972)

Yönetmen: John Huston

Leonard Gardner'ın romanından uyarlanan film, usta sinemacı John Huston'ın baş yapıtı olmasa da doğuştan kaybetmiş kahramanların iç dünyalarına bakışıyla 1970'lerde yeniden ilgi gören boks filmlerinin öncüsü sayılabilir. Şansı yaver gitmemiş eski boksör, alkolik Tully (Stacy Keach), 18 yaşındaki boksör olmak isteyen Ernie (Jeff Bridges) ile yolu çakışınca, bildiklerini ona öğretmeye ve kendi düştüğü şanssızlıklardan korumaya çalışır. Bu arada öfkeli alkolik Oma (Susan Tyrell) ile ilişkisi onu da uçurumun kıyısına sürüklemektedir. Susan Tyrell'ın yardımcı oyuncu dalında Oscar adayı gösterildiğini de hatırlatalım.

ROCKY, I, II, III, IV, V (1976, 1979, 1982, 1985, 1990)

Yönetmenler: John G.Avildsen, Sylvester Stallone.

Rocky I ve Rocky V'i John G. Avildsen, diğerlerini ise Stallone yönetti, tüm senaryolar Stallone'ye ait. Muhammed Ali'nin karşısında 15 raunt direnen tanınmamış bir boksör olan Chuck Wepner'dan ilham alarak Rocky Balboa karakterini yaratan ve üç günde senaryoyu yazan Stallone, bu ilk filmi 28 günde çekti. Apollo Greed'i (Carl Weathers) yenip ağır sıklet boks şampiyonu oldu, nişanlısı Adrian (Talia Shire) ile evlendi; ikinci filmde Apollo ile rövanş yaptı ve yendi; üçüncü filmde Apollo ile dosttu ama Clubber Lang'e (Mr.T) yenildi, ama rövanşta yendi; dördüncüde Apollo Rus rakip Ivan Drago'nun (Dolph Lundgren) kurbanı oldu, Rocky bu kez de arkadaşının intikamını almak için dövüştü ve kazandı; beşincide para sıkıntısını aşmak için dövüştü ve hikaye bitti. İlk film en iyi yönetmen Oscar'ını kucakladı ama diğer filmler gittikçe kötüleşti ve son iki film Razzie (en kötüler) ödüllerine aday oldu.

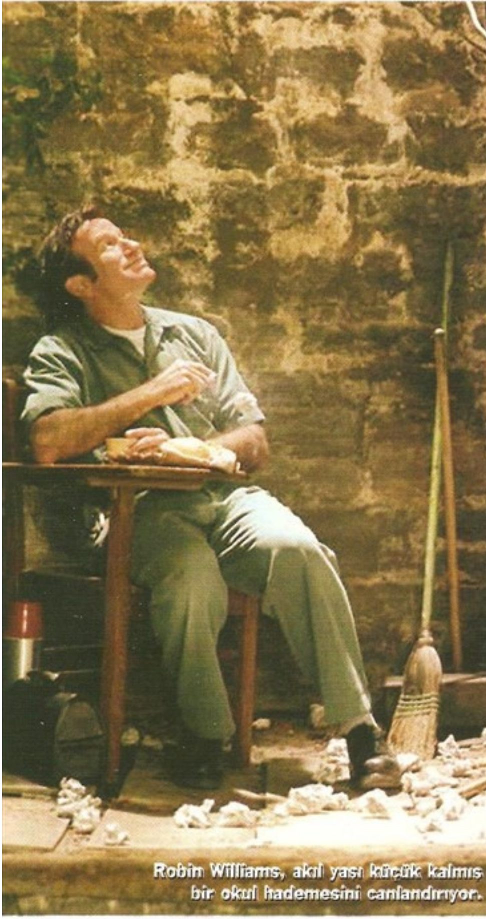

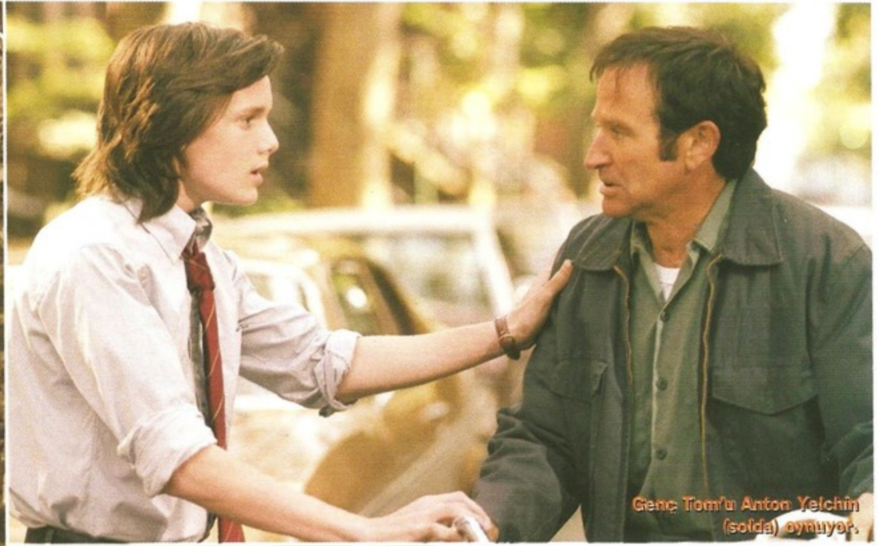
Tekinsiz Mulder gülümserse...

Efsane televizyon dizisi X Files'ın Mulder'ı David Duchovny'nin yazıp yönettiği "HOUSE OF D", 70'li yılların New York'unda geçen sıradışı bir çocukluğun hikayesi anlatan sade ve sıcak bir karakter dramı. DERLEYEN: SELİN GÜREL

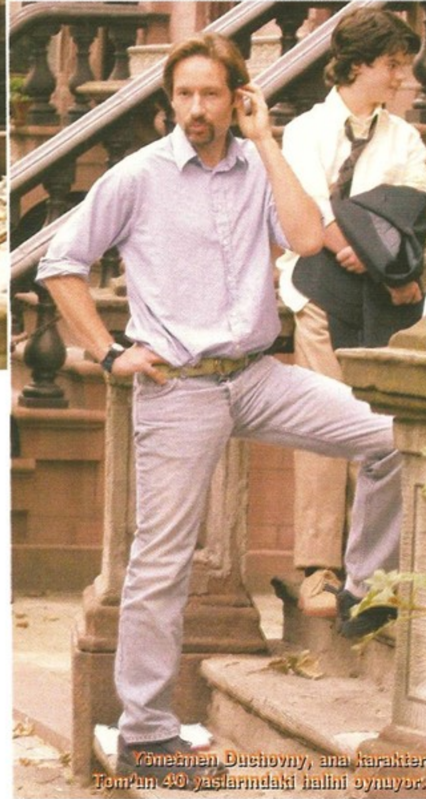
Artık bir televizyon klasiği haline gelmiş X-Files'ın duygusal ve dik başlı yarısı Fox Mulder'a hayat veren David Duchovny'nin, bu karakterin kalıntılarını üzerinden atamaması bir yana, sekiz uzun yıl boyunca kesintisiz bir şekilde somurttuğu bir gerçek. Dolayısıyla yönetmenlik yapmaya niyetlendiğinde, tercihini iddiasız, efektsiz, sade ve sıcak bir filmden yana kullanması o kadar da şaşırtıcı olmamalı. Buradan göründüğü kadarıyla, Duchovny gerçek bir New York'lu olarak, şehre de önemli bir rol vermeye bayılan yönetmenlerin izinde ilerlemekte. Nitekim, "House of D" çoğunlukla 70'lerin New York'unda geçiyor ve dönemin her türlü çalkantısından uzak bir içeriğe sahip olmakla birlikte, o hayran olunan şehrin de karakterlerle birlikte soluk aldığı bir kimliğe bürünüyor. Hikaye kısaca şöyle: Doğup büyüdüğü Greenwich Village'ı otuz yıl önce terk etmiş ve Paris'te yaşamakta olan Tom Warshaw'un hayatı pek de planladığı gibi gitmemektedir. Sorunlu bir yetişkin olarak çözümü yarım bıraktığını hissettiği çocukluğunda aramaya karar veren Tom, doğduğu kente ailesiyle birlikte geri döner. 13 yaşındayken terk ettiği Greenwich Village, ona oldukça sıradışı bir çocukluk sunmuştur. Babasını yeni kaybetmiş küçük bir çocuk olarak, depresyonun eşiğindeki annesiyle uğraşmak zorunda olmadığı zamanlarda en yakın arkadaşı Pappass ile vakit geçiren Tom için 1973 yılı, ilk aşkın o kendine özgü ürkekliğini, çocukluğu arkada bırakma halinin korkularını ve en önemlisi dostluğun paha biçilmezliğini de beraberinde getirecektir.

Yönetmenlik deneyimi X-Files'ın üç bölümünü yönetmekle sınırlı olan Duchovny, senaryosunu da yazdığı bu ilk sinema filminde "gerçeğin orada bir yerde olduğu" bilinmeyenlerle dolu, "paranormal Mulder dünyası"nı geride bırakmış gibi görünüyor. Röportajlarda ikinci bir X-Files filminde memnuniyetle oynayacağının, hatta böyle bir film projesinin söz konusu olduğunun sinyallerini veriyor olsa da, ilk filminin öyküsü açıklanamayan gerçeklerden oldukça uzak diyarlarda geçiyor. Koca bir flashback olarak nitelendirilebilecek "House of D", çocukluğunu geride bırakmak üzere olan Tom (Anton Yelchin) ile okulun hademelerinden biri olan, orta yaşlı ama akıl yaşı Tom ile aynı seviyede seyreden Pappass (Robin Willams) arasındaki özel dostluk üzerinden şekilleniyor. Robin Williams ve üzerine yapışan "sevecen, iyi niyetli adam" etiketi son dönemde ortaya çıkan "ayrılıyor" dedikodularına cevap vermek istercesine, kanlı ve canlı olarak bir kez daha karşımızdalar. Artık Williams gülümsese bile, öğürerek kendini tuvalete atan hatırı sayılır bir kitlenin varlığını yok saymayı tercih eden Duchovny, Pappass rolü için doğru kişiyi bulduğunu düşünüyor. Aslına bakılırsa film bir yandan da, içeriğine uygun bir şekilde aile filmi havasına girmiş durumda. Duchovny'nin eşi Téa Leoni'nin Tom'un depresif annesini canlandırması bir yana, Tom'un hoşlandığı kızı da Robin Williams'ın kızı Zelda Williams canlandırıyor. Özellikle Zelda Williams bu ilk filminde oldukça iyi eleştiriler almış. Filmde Tom'un küçüklüğünü canlandıran ve filmin büyük bir kısmını sırtlayan 16 yaşındaki Anton Yelchin ise bu rolle uzun bir zaman daha kendisine yetecek kadar övgü toplamış durumda. İlk filmi "A Time For Dancing"ten (2000) bu yana oldukça yol kat etmiş olan Yelchin'in filmografisinin en değerli parçası, başrollerini Anthony Hopkins ile paylaştığı "Gizemli Yabancı" (Hearts in Atlantis, 2001). En sevdiği filmler listesi ise yaşından beklenmeyecek kadar esaslı: "İlk olarak 'Taksi Şoför-

Robin Williams, aklı yaşı küçük kalmış bir okul hademesini canlandırıyor.

Genç Tom'u Anton Yelchin (solda) oynuyor.

rü', kesinlikle en sevdiğim film ve her izlediğimde bir kez daha hayran kalıyorum. İkinci olarak da '8 1/2' ya da 'Amarcord', aslında bunları film kategorisine koyma konusunda bile emin değilim. Nasıl şeyler bunlar? Nereden geliyorlar?"
'House of D'nin komediyle melodramı bütünleştiren yapısına kolay uyum sağladığı söylenen ve sinemada sıklıkla rastlanan "ciddi küçük adam" yapaylığına düşmeden, gerektiği gibi doğal bir oyunculuk çıkaran Yelchin'in kariyeri, oyuncunun potansiyeli doğrultusunda çok daha iddialı rollere gebe.
Filmde bir oyuncu daha var ki, kimileri için "House of D"yi diğer "hayatın olgunlaştırdığı çocuk" filmlerinden ayıran en önemli faktör konumunda, üstelik profesyonel bir oyuncu bile sayılmaz: Erykah Badu. "House of D"den önce "Cazcı Kardeşler 2000" (Blues Brothers 2000, 1998) ve "Tanrının Eseri Şeytanın Parçası"nda (The Cider House Rules, 1999) küçük rollerde karşımıza çıkan Badu, bu kez hikaye için oldukça mühim bir karakteri canlandırıyor. R&B, caz ve hip hop türlerini harmanlayıp, kendine özgü bir stil yaratan Badu, şarkıcılık, söz yazarlığı, yapımcılık, şiir, dans, tiyatro ve görsel sanatlar gibi birçok dalda ürün veren gerçek bir sanatçı. Henüz çok genç olmasına rağmen, ilgi gören üç albümü ve Grammy dahil birçok ödülü mevcut. Sesinin Billie Holiday ile benzeşmesi dolayısıyla da yeni Holiday olarak adlandırılıyor. Badu

Yönetmen Duchovny, ana karakter Tom'un 40 yaşlarındaki halini oynuyor.

"House of D"de, filme de adını veren (Women's House of Detention), Greenwich Village'in ortasındaki kadın cezaevinde bulunan bir mahkumu canlandırıyor. 60'larda gerçekten de o bölgede caddenin ortasında bir kadın cezaevinin varlığını duyan Duchovny, mahkumların yoldan gelip geçenleri görememelerine rağmen, onlarla bağırarak iletişim kurmayı başarmaları fikrini filminde kullanmaya karar vermiş ve kısa zamanda Tom'un hayatının bir diğer önemli parçası haline gelen Lady Bernadette karakterini yaratmış. "Mahkumlar genelde kocaları ya da sevgilileriyle iletişim kurmaya çalışıyorlardı, ama Tom'un duvarların arkasından gelen hapsedilmiş ve yüzü olmayan bir ses sayesinde olgunluğa erişmesi fikri hoşuma gitti. "Cinema Paradiso", "Amarcord", hatta "Stand By Me" gibi hayatı ve büyüdükçe yitirdiklerini öğrenen çocukları konu edinen filmlerden ilham aldım. Filmdeki kadın bir suçlu, ama çok fazla hayat deneyimi var ve Tom'un büyüyebilmek için bağlarını koparıp ilerlemesi gerektiğini fark eden de o oluyor. Tom'un annesi ya da Pappass değil." Filmde otuz yıllık Paris sürgünü ardından New York'a dönmeye karar veren 40'larına dayanmış Tom Warshaw'u canlandıran Duchovny'nin filmografisine göz attığımızda, aktörün sinema filmlerinden çok televizyon dizilerinde iyi işler çıkardığına tanık oluyoruz. David Lynch'in kült dizisi Twin Peaks ile başlayan dizi kariyeri, Chris Carter klasiği X-Files ile doruk noktasına ulaşmış ulaşmasına ama, bu arada Sex and the City'e bile bulaşmayı ihmal etmemiş. X-Files ile kazandığı sayısız ödülün dışında Life With Bonnie ve The Larry Sanders Show gibi komedi dizilerindeki başarılı performansı da ayrıca takdir ediliyor. Görüldüğü üzere, Duchovny hem matrak hem ciddi dizilerde kendine has bir çizgi tutturmuş olmasına rağmen, aynı başarıyı sinema kariyerinde yakalayamamış durumda. En son Steven Soderbergh filmi "Çok Özel"de (Full Frontal, 2002) izleme imkanı bulduğumuz aktör, şimdilerde "Kalbinin Sesini Dinle" (My Big Fat Greek Wedding, 2002) ile yakından tanıdığımız Nia Vardalos ve Toni Collette ile birlikte rol aldığı "Connie and Carla" (2004) adlı komedi filmiyle konuşuluyor. Yönetmenliğe devam edip etmeme kararını büyük ihtimalle "House of D"nin aldığı eleştiriler doğrultusunda şekillendirecek olan oyuncu, hayatının riskini almış sayılmaz. Nitekim "House of D" gerek öyküsü gerek atmosferi gerekse türü dolayısıyla, yumuşak bir inişi zaten garantiliyor. Gerçi Duchovny çoktan rahat bir nefes almıştır, çünkü eleştirilere bakılacak olursa, film acemi bir yönetmenin elinden çıkmış olması aşikar olmasına rağmen, ortalama bir düzey tutturmuş gibi gözüküyor. ■

Antalya kapılarını dünyaya açtı

24 Eylül - 1 Ekim tarihleri arasında düzenlenecek olan 42. Antalya Altın Portakal Film Festivali, 1. Uluslararası Avrasya Film Festivali'nin de eklenmesiyle uluslararası bir kimlik kazanıyor.

"Cache"

42. Antalya Altın Portakal Film Festivali bu sene TÜRSAK (Türkiye Sinema ve Audiovisual Kültür Vakfı) ve AKSAV (Antalya Kültür Sanat Vakfı) işbirliğiyle düzenlenerek, yeni bir konsept ve yeni bir yüzle seyircisinin karşısına çıkıyor. Başbakanlık Tanıtma Fonu, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin desteklediği festivaldeki en büyük değişiklik, 1. Uluslararası Avrasya Film Festivali'yle birlikte yapılması. Avrupa'nın en uzun soluklu ulusal festivallerinden Antalya Altın Portakal Festivali böylece, uluslararası bir kimlik kazanıyor ve dünyada hem ulusal hem de uluslararası iki festivalin aynı anda düzenlendiği ender festivallerden biri haline geliyor.

24 Eylül'de başlayacak olan 42. Antalya Altın Portakal Film Festivali açılış gecesi halka açık olarak, kent merkezindeki Konyaaltı Açık Hava Tiyatrosu'nda gerçekleştirilecek. Açılış töreninde Sezen Aksu, sinema müziklerinden oluşan özel bir konser verecek. Bu yıl Onur Ödülleri, Türk sinemasına yıllarca emeği geçmiş sanatçı Nebahat Çehre, Efkan Efekan ve yönetmen Seyfi Havaeri'ne açılış töreninde sunulacak. 1. Uluslararası Avrasya Film Festivali için düzenlenecek olan tören ise 25 Eylül akşamı yapılacak. Kapanış töreni Aspendos Antik Tiyatro'da olacak.

Ferzan Özpetek 42. Altın Portakal Ulusal Yarışmada jüri başkanı olurken, Nuri Bilge Ceylan, Hülya Koçyiğit, Aytaç Arman, Kenan Işık ve Feride Çiçekoğlu da jüri üyeliği yapacak. Altın Portakal Ulusal Belgesel Yarışması ve Altın Portakal Kısa Film Yarışması bölümlerinin yanısıra Yıldızların Altında ve melodram filmlerin yer alacağı bölümlerle Türk sinemasında kendine özel bir yer edinmiş filmler de bir başlık altında toplanarak gösterimi yapılacak. Bu yıl Altın Portakal'da yarışma bölümü dışında 2005 yılı içerisinde kaybettiğimiz usta yönetmen Ömer Kavur'un anısına, filmlerinden oluşan bir toplu gösterim düzenlenecek.

"Manderlay"

Altın Portakal'daki yenilikler

Ekim ayının ilk haftasında düzenlenen Festival bu sene bir hafta öne çekiliyor. Festival, dünyaya açılması dışında birçok yeniliğe de sahne oluyor. En büyük değişikliklerin başında ödül olarak verilecek heykelcik gelmekte. Ödül URART tarafından, mitolojide Mousalar olarak adlandırılan, tarih, lirik şiir, tragedya, destan, gökbilim gibi dokuz disiplini simgeleyen dokuz esin perisinden ilhamla tasarlandı. Ödülde ilk kez gümüş, bronz ve

değerli taşlar kullanılırken, Altın Portakal'ın "portakal"ı ise, 18 ayar altından yapıldı.
Bu sene festival için özel bir mekân, "bir festival vadisi" oluşturuldu. Katılımcılar birbirine çok yakın otellerde konaklarken, gösterimler de yakın mesafedeki modern bir alışveriş merkezinin sinemalarında yapılacak.
42. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin afişi, "Frida", "Cold Mountain" ve "Kill Bill" gibi başarılı Hollywood filmlerine yaptığı afişleriyle adını dünyaya duyuran ünlü grafik sanatçısı Emrah Yücel'in imzasını taşıyor.
İlk kez 2006'daki Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde gerçekleştirilecek olan Avrasya Film Market'in de tanıtımı da bu yıl yapılacak. Amacı iş anlaşmaları ve araştırmalar yapmak; yeni bağlantılar ve ortaklıklar kurmak için bir mekân oluşturmak olan Avrasya Film Market'in tanıtımı 25 - 28 Eylül tarihleri arasında yapılacak ve tüm konuklar festival tarafından ağırlanacak. Tanıtım etkinliği süresince konuklar için özel bir çalışma ofisi hizmete sunulacak, ayrıca çeşitli toplantılar ve Antalya'nın doğal film mekânlarına geziler düzenlenecek. Avrupalı ve Asyalı yönetmenlere son yıllarda Antalya'da film yapımları için hazırlanan stüdyolar ve Antalya'nın doğal platoları bir program dahilinde tanıtılarak, Türkiye'de film çekimi konusunda da "rehberlik" yapılacak.
Bu yıl Antalya'ya Sharon Stone "Basic Instict 2" filminin ekibi ile gelecek. Son filmi "Temel İçgüdü 2"nin 10 dakikalık bir bölümünün de ilk gösterimi festival sırasında yapılacak. Altın Portakal'ın festival davetlileri arasında Goldie Hawn, Abraham Murray, Michael Keaton, Jude Law ve Kevin Bacon da var.

Antalya'da bir ilk; 1. Uluslararası Avrasya Film Festivali

1. Uluslararası Avrasya Film Festivali, 8 bölümden oluşuyor: Yarışmalı Bölüm, Avrupa'nın Kaymağı, Asya'dan Seçme Filmler, İpek Yolu Filmleri, Kim Ki-Duk Toplu Gösterimi, Michael Haneke Toplu Gösterimi, Kayıp Ruhlar: Uzakdoğu'dan Korku Filmleri ve Yılmayan Kaybedenler.
Dünya sinemasının zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtmayı amaçlayan festivalin yarışmalı bölümünde birbirinden ünlü filmler yarışıyor. Michael Haneke'ye Cannes 2005'te En İyi Yönetmen ödülünü kazandıran "Caché - Saklı", Lars von Trier'in ABD üçlemesinin ikinci ayağı olan "Manderlay", ülkemizde hatırı sayılır bir hayran kitlesine sahip Kim Ki-Duk'un son filmi "Hwal-Yay" yarışmanın iddialı yapımları... Yarışma sonunda uluslararası jüri En İyi Film'e 75.000 dolar, En İyi Yönetmen'e de 25.000 dolar ödül verecek.

Haneke ve Ki-Duk Toplu Gösterimi

Festivalde yarışacak olan dünyaca ünlü iki yönetmen, Michael Haneke ve Kim Ki-Duk için özel gösterimler yapılacak. Haneke Toplu Gösterimi'nde "Code inconnu - Bilinmeyen Kod", "La Pianiste - Piyanist" ve Le "Temps du loup - Kurdun Günü" gösterilecek. Kim Ki-Duk Toplu Gösterimi'nde ise "Hae anseon - Sahil Koruma", "Bin-jip - Boş Ev" ve "Samaria - Fedakar Kız" sinemaseverlerle buluşucak.

"Acı Tatlı Hayat"

Avrupa sinemasından örneklerin verildiği Avrupa'nın Kaymağı adlı bölümde usta Fransız yönetmen Alain Resnais'nin "Pas Sur La Bouche - Dudaktan Olmaz"ı, André Téchiné'nin son filmi "Les Temps Qui Changent - Değişen Zamanlar", 2005 Cannes Festivali açılış filmi olarak gösterilen ve Dominik Moll'un yönettiği "Lemming", Emmanuel Carrere'in yönettiği "La Moustache - Bıyık", Thomas Vinterberg'in yönettiği "Dear Wendy - Sevgili Wendy", ülkemizde vizyon şansı bulan Robert Guediguian imzalı "Promeneur du Champs de Mars - Son Sosyalist Mitterrand", Cristi Puiu'nun yönettiği "The Death of Mr. Lazarescu - Bay Lazarescu'nun Ölümü", Fow Pyng Hu'nun yönettiği "Paradise Girls - Cennet Kızları", Pietro Reggiani'nin yönettiği "My Brother's Summer - Kardeşimin Yazı", Giuseppe Piccioni'nin yönettiği "The Life I Want - Özlediğim Hayat" ve Til Schweiger'in yönettiği "Barfuse - Yalınayak" gösterilecek.
Asya'dan Seçme Filmler bölümünde ise "Train De Vie" ile tanıdığımız Radu Mihaileanu'nun yönettiği "Va, Vis Et Deviens - Git, Gör ve Ol", Jiwoon Kim'in yönettiği "A Bittersweet Life - Acı Tatlı Hayat", Mohammad Rasoulof'un yönettiği "Jazireh Ahani - Demir Ada", Rakhshan Banietemad ve Mohsen Abdolvahab'ın yönettiği "Gilaneh" gösterilecek.

"Fedakar Kız"

2005 Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı kazanan Mark Dornford-May imzalı "U-Carmen Ekhayelitsha - Afrikalı Carmen" ile Pieter -Rim de Kroon ve Maarten de Kron'un yönettiği "Hollands Licht - Flemenk Işığı" da gösterimi yapılacak filmler arasında bulunuyor.

Uluslararası Yarışma

Manderlay (Lars von Trier)
Hwal - Yay (Kim Ki-Duk)
Caché - Saklı (Michael Haneke)
Be With Me - Benimle Ol (Eric Khoo)
Shangai Dreams - Şangay Düşleri (Wang Xiaoshuai)
Yek Shab - Bir Gece (Niki Karimi)
4 TG - Dört (Ilya Khrzhanovsky)
Sophie Scholl -Die Letzten Tage (Marc Rothemund)
My Nikifor (Krzysztof Krauze)

Ulusal Yarışma

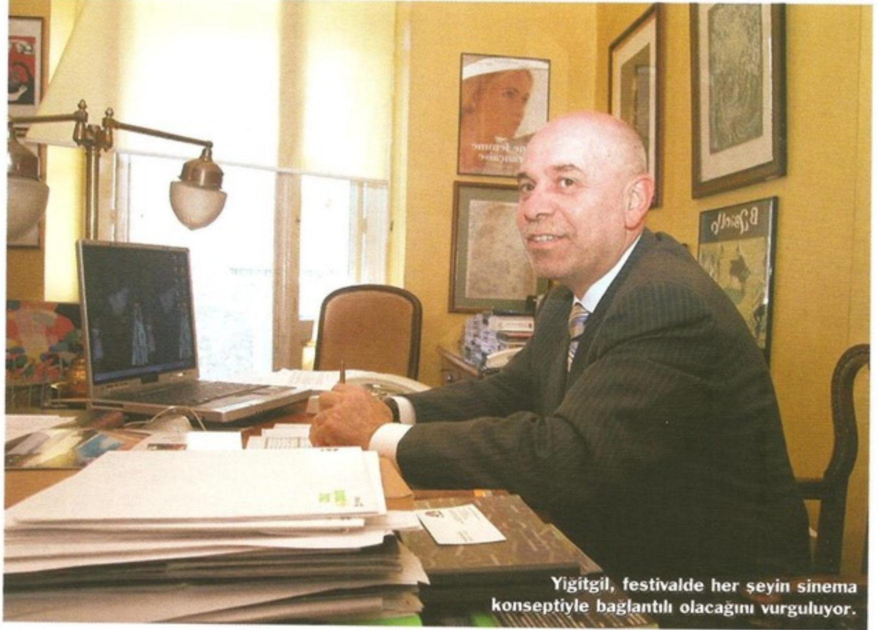
Eğreti Gelin (Atıf Yılmaz)
Kalbin Zamanı (Ali Özgentürk)
Gönül Yarası (Yavuz Turgul)
Hırsız Var (Oğuzhan Tercan)
Türev (Ulaş İnaç)
Pardon (Mert Baykal)
Şans Kapıyı Kırınca (Tayfun Güneyer)
Sen Ne Dilersen (Cem Başeskioğlu)

NOT: "Ulusal Yarışma" bölümünde yer alan filmler, dergimizin baskıya verildiği tarihte yarışmaya katılması kesinleşmiş yapımlardır.

"Festivaller toplumundur"

Altın Portakal'daki değişimleri, festivali bu yıl AKSAV ile birlikte düzenleyen TÜRSAK (Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı) Yönetim Kurulu Başkanı ENGİN YİĞİTGİL anlattı.

SÖYLEŞİ: MURAT ERŞAHİN

Yigitgil, festivalde her şeyin sinema konseptiyle bağlantılı olacağını vurguluyor.

TÜRSAK ve 42. Antalya Altın Portakal Film Festivali "Antalya Film Festivali, istikrar bakımından Türkiye'nin en eski festivali. 42. yılına ulaşmış olan başka bir festival yok. Hatta bu açıdan Avrupa'da da ilk beşe girdiğini tahmin ediyorum. Ulusal alanda Türkiye'nin en büyük festivali. Ancak son on yıllık süreçte bu festival artık 'film festivali' kimliğini yitirip, basında birtakım organizasyon bozuklukları ve birtakım skandallarla anılan bir organizasyon haline gelmişti. Bize de yaklaşık on yıldır eski belediye başkanları döneminde, Altın Portakal ve AKSAV (Antalya Kültür Sanat Vakfı) devamlı müracaat eder, hem uluslararası alana kaymak istediklerini hem de aynı zamanda ulusal organizasyonun tarafımızdan yapılmasını isterlerdi. On yıllık süreç içersinde bize yazılı müracaatları vardır. Biz de yönetim kurulu olarak toplanıp teşekkür eder, o seneki festivalin tarafımızdan düzenlenemeyeceğini bildirirdik. Sebep de şuydu; gerek o andaki belediyenin gerekse Antalya'nın ve AKSAV'ın bizimle beraber profesyonel işbirliğine henüz hazır olmadığını düşünmemizden kaynaklanıyordu. Biz o yüzden 'bu festivali siz yapın isteklerini' geri çeviriyorduk ancak geçen seneden itibaren Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı sayın Menderes Türel ile tanıştık. Başkanın bu konudaki ciddiyeti, kültüre olan bakışı, gençliği ve Antalya'nın bu işe hazır olduğunun tarafımızdan gözlenmesi sonucu bu sene festivali AKSAV ile birlikte düzenlemeye karar verdik. Bunda organizasyonun büyüklüğü, amacı, ulusal ve uluslararası festivalin aynı zamanda yapılması, ayrıca benim üzerinde çok durduğum sinema endüstrisi için çok önemli olan 'fuar'ın ileriki senelerde düzenlenmesi için fuar tanıtımının yapılması büyük rol oynadı. Yani böylesine üç büyük ayaktan, 'ulusal yarışma', 'uluslararası yarışma' ve 'fuar lansmanı'ndan oluşan büyük bir organizasyonunun gerçekten bu güne kadar kırkın üstünde uluslararası film festivali düzenlemiş TÜRSAK'ın başarı ve becerisine güvenerek yapılması çok önemli.

Altın Portakal, ilerde dünya festivalleri arasında çok özel bir yere sahip olacak

"TÜRSAK çok ciddi bir kurum. Sinema için, kültür için var. Türkiye'yi kapsayan bir kuruluş. Türkiye'nin çeşitli illerinde büyük organizasyonlar gerçekleştirmiş bir vakıf. 'Sinema-Tarih Buluşması'nı biliyorsunuz. Örneğin, Türkiye'nin ilk tematik festivali olan çevre filmleri festivalini bundan on yıl önce Bodrum'da biz başlattık. 'Beyazperdenin Ardındaki Kentler' adında çok önemli bir festivalimiz vardı Ankara'da başlamıştı yıllar evvel. Gaziantep'te kültür haftaları düzenledik. Eskişehir'de 'Beyazperdenin Ardındaki Kentler' festivalini devam ettirdik Ankara'dan sonra. Diyarbakır'daki birçok kültür etkinliğine destek olduk. Dolayısıyla yurt içinde çeşitli bölgelerdeki bu faaliyetlerimize şimdi Antalya da katılıyor. Hem şehir yapısı, hem de tarihi mekanlarının bolluğu olarak dünyada eşi benzeri olmayan bir yer Antalya. Aspendos gibi dünyanın en büyük antik tiyatrosuna sahip, Perge gibi eski bir antik şehre, Faselis gibi dünyanın en güzel antik kentlerinden birine, Apollon Tapınağı gibi çok değerli bir 'sit' bölgesine sahip bu muhteşem şehre yakışır dünya çapında bir festival düzenlemek üzere harekete geçtik, AKSAV ile birlikte. Bu bizim için de çok önemli bir kültür etkinliği; hatta bence sadece ülkemizde değil, dünya festivalleri arasında çok özel bir yere sahip olacak ilerde. Ben öyle düşünüyorum.

Sinema aracılığıyla Asya ile Avrupa kültürleri arasında köprüler kurmak

"Sinema, oldukça geniş hedef kitlelere ulaşabilen bir görsel sanat. Gücü çok büyük. Sanat gücü ve görsel gücü yani. Ülkemiz ve toplum için çok önemli bir kültür etkinliği bu. Bu yıl festivalin uluslararası platforma çıkan adı olan 1. Uluslararası Avrasya Film Festivali'nin büyük bir anlamı var; Asya ile Avrupa kültürleri arasında sinema aracılığıyla köprüler kurmak. Dünyanın son zamanlarda diline pelesenk ettiği, özellikle siyasilerin ve entelektüel çevrenin, 'farklı kültürlerle birlikte yaşamak' kavramı. İşte bunu dünya sineması en iyi şekilde gösteriyor. Andrzej Wajda, geçmişte sinema-tarih buluşmasıyla ilgili bir söylev vermesini rica ettiğimizde bir cümlesinde şunu söylemişti: 'Sinema, aslında dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşayan insanların birbirini tanımasına sebep olan çok önemli bir sanat aracıdır'. Farklı ülkelerdeki insanlar, sinema vasıtasıyla birbirlerinin aynı şeylere üzülüp sevindiklerini keşfediyorlar. Aşklarının, sevgilerinin, nefret ve öfkelerinin aynı şekillerde olduğunu gördükleri zaman aralarındaki benzerlikleri fark ediyorlar.

Bu sene değişim senesi

"Bütün toplumlarda var olan en önemli sorunlardan biri değişimdir. Toplumlar, değişime hemen ayak uyduramazlar. Biz 41 yıla büyük saygı duyduğumuzu belirttik. 42. yılda büyük değişiklikler yapmaya başladık. Bunlardan birincisi ödül. Kırk bir senedir verilen ödülün yerine farklı bir ödül vermeyi düşündük. Profesyonel bir firmayla, URART ile çalıştık. Ödül tekrar yapılandı ve en önemlisi ödülün bir felsefesi olmasını istedik. Dokuz

ilham perisinin Altın Portakal'a uzanması ve ilham perilerinin aslında Anadolu mitolojisinden çıkması ve Antalya'nın bu mitolojinin en önemli yerlerinden biri olması bu tasarımın özelliği. Biz ödülü verirken, felsefesini açıklayarak vereceğiz ve bu ödül hakkında konuşulacak. Bu ödül aynı zamanda bir şekilde ülkenin tanıtımını da üstlenmiş olacak. İddialı. İkincisi, Uluslararası Film yarışması. Yarışma, Eurasia/Avrasya adıyla ilk defa yapılacak. 'Neden Avrasya' diye soruluyor. Bunun da bilgisinin verilmesiyle, Türkiye'nin siyasi konjonktürünün öneminin altı çizilmiş oluyor. Geçmişteki 'İpek Yolu' varlığının kültürel açıdan devam ettiğini vurguluyoruz. Çünkü film programımızda da gerçekten bir İpek Yolu bölümü var. Bu bölümde İpek Yolu'nun geçtiği ülkelerin filmleri gösterilecek. Yani artık Antalya Film Festivali'nde her olgu 'sinema konsepti' ile birlikte oluşuyor. İçinde sinema kavramı olmayan hiçbir olaya yer yok. Aslında bunlar sert değişimler bir yerde. Açılış kapanış gecelerinde, festival sırasında devam eden her türlü etkinlikte hep bir sinema konsepti var.

Sosyal sorumluluk bizim için çok önemli

"Bir film festivali dünyada nasıl organize ediliyorsa Antalya'da da aynısı yapılacak. Tabii 41 yılın verdiği bir rehavet bize biraz zorluk çıkartıyor ama halkın da desteğiyle bu zorlukları yeneceğimiz kanısındayım. Halk, iyiyi ve kaliteliyi gördüğü zaman onu derhal benimser. Ben Antalyalıların festivale büyük destek vereceğini düşünüyorum. TÜRSAK adına, Türk toplumunun kültür toplumuna dönüşmesini arzu ediyorum. Biz neden bütün zorluklar içinde kültür faaliyetleriyle uğraşıyoruz? İşte bu yüzden. Kültür toplumu olduğumuz zaman ekonomimiz de çok iyi gidecek çünkü dünyanın en genç nüfusuyuz. Anadolu gibi birçok önemli uygarlığın üzerinde yaşıyoruz. Fırsatlardan biri de iyi bir film festivalidir. Türkiye'nin tanıtımı için iyi bir fırsattır bu. Sosyal sorumluluk bizim için çok önemli. Film gösterim fiyatları çok ucuz olacak. Dört yıldır ücretsiz festival yapıyoruz ya da sembolik ücretlerle. Antalya'da da sembolik ücretler olacak. Çünkü katılım istiyoruz. Özellikle Menderes Türel'e çok teşekkür ederim. Ben Türkiye'de bir yerel yöneticinin, bir belediye başkanının kültüre bu kadar desteği olduğunu zannetmiyordum.

Jüriler büyük bir titizlikle oluşturuldu

"Ulusal Film jüri başkanımız Ferzan Özpetek. Nuri Bilge Ceylan'dan, Hülya Koçyiğit'e, Feride Çiçekoğlu'ndan Kenan Işık'a çok saygın bir jüri oluştu. Hepsi birbirinden değerli sanatçılarımız. Çok saygın bir jüri. Her zaman jüriler saygındır ama biz gerçekten kimsenin itiraz edemeyeceği, sinema sanatına ve kültüre çok büyük hizmetler vermiş uzman kişilerden oluşmasına çalıştık.

Festival, 'Festival Vadisi'nde gerçekleşecek

"Bu işi kabul ederken ilk şartlarımızdan biri, sayın belediye başkanından yeni projemiz 'festival vadisi' için bize destek vermesiydi. Gerçekleştirdik. Festival otellerimiz Hillside Su, Sheraton Voyager ve Falez. Zaten hemen hemen birbirine çok yakın oteller grubu. Sinemalarımız da Migros Alışveriş Merkezi'nde. Yani hafif zorlanılsa da, yürüyerek gidilecek alanlar bunlar. Festival sarayımız AKM de, bu festival vadisinin içinde yer alıyor. Konukların rahatlığı, festivalin katılımı ve saygınlığı açısından çok önemli. Bundan evvelki organizasyon hatalarını incelediğimizde önümüze çıkan hangi madde varsa, onu izole edebilmek için yeni oluşumlar başlattık. Bunun birincisi de festival vadisi. Özellikle basın için çok önemli bu vadi. Bir kere tanıtım, bu festivalin ayakta durabilmesi ve geleceğe sağlam ve güçlü olarak taşınması için gayet önemli. Basın desteği olmadan olmaz. Biz TÜRSAK olarak basını burada adeta bizimle beraber çalışan bir kurum gibi görüyoruz. Basının konumu ve rahatı çok önemli.

"Dış göz" bizim için çok önemlidir

"TÜRSAK, sadece festival yapmıyor, belgeseller çekiyor, çok değerli yayınlarımız var. Sinema eğitimine bir nebze olsun katkı sağlayan seminerler var. Yurtdışındaki Türk film haftalarımız var. Sadece İstanbul'u kapsamıyoruz. Haddimizi ve sınırlarımızı bilerek yaptığımız her projeyi aynı ciddiyetle götürmemiz gerekiyor. İddialıyız tabii ama olumlu bir iddia bu. Hiçbir zaman başkalarına karşı bir iddia değil, sadece yapılan işe karşı iddia sürdürüyoruz biz. İddiamızı, 'biz bunu başkalarından iyi yaparız' şeklinde asla söylemeyiz. Ama yaptığımız projeye büyük saygı duyarız, topluma da gerçekten iyi bir şey verebilmek için çok ciddi, profesyonelce çalışırız anlamı taşıyor bizim iddiamız. Dolayısıyla bizim Antalya'da koyduğumuz çıta oldukça yüksek. Bu sene festivalin ilk senesi. Herkes birtakım mesajlar, işaretler alacak, ikinci ve üçüncü sene çok daha iyisi olacak ama ben buna beş yıllık bir program olarak bakıyorum. Dördüncü ve beşinci seneler tam bir gösterge olacak ve o zaman yapılacak tenkit ve değerlendirmeler bizim için çok önemli olacak. Biz bütün tenkitlere açığız. 'Dış göz' bizim için çok önemlidir. 'İlerde ne yapmalıyız' adlı dosyamıza koyacağız bu tenkitleri ki bu festival ilerde mükemmel bir duruma gelsin.

İddialı bir program hazırladık

"Antalya Film Festivali, modern çağa uygun, şehirli bir festival. Bütün komitelerimiz uzman isimlerden kurulu. Çok iddialı bir program hazırladık. Dünyada şu anda gösterilebilecek en iyi filmleri topladık. Örnek vermek gerekirse, Cannes'ın yarışma bölümüne girmiş olan beş tane film, bize direkt müracaat etti. 'Bizi de bu yarışmaya alır mısınız' diye. Karlovy Vary'de büyük ödülü alan film, bize müracaat etti. Bu şunu gösteriyor, bu festival gerek yurt dışındaki tanıtımı ile -Cannes'da, Karlovy Vary'de ve Moskova Film Festivali'nde- gerekse buradan bizim yaptığımız tanıtım ile çok büyük bir saygınlık kazanmış durumda. Bunu bize yapılan başvurulardan anlıyoruz. Kaliteli filmlerin direkt müracaatından. Ulusal Yarışma'da da çok ciddi bir program hazırlıyoruz. Böyle bir kaygı taşınıyor her zaman. Uluslararasına ağırlık verip, ulusalı asla ikinci planda bırakmayacağız. Çünkü bu festival aslında 'Türkiye'nin ulusal festivali'. Bu festivali daha yükseğe taşımak için düzenliyoruz uluslararası festivali. Aralarında sanatsal ve kültürel bir tanışma, bir alışveriş olsun diye. Zaten bunun üçüncü ayağı da 'fuar tanıtımı' olacak. Türk sinema endüstrisinin temelini oluşturmak amaç. Antalya Film Festivali'nin çok büyük katkıları var ulusal sinemaya. Biliyorsunuz, ödül 350 milyar değerinde. Türkiye'de verilecek en yüksek ödül. Dünya için de oldukça yüksek bir ödül. Uluslararası ödül de rakam olarak yüksek. Aynı zamanda böyle bir fuar düzenlemekle dünyanın çeşitli yerlerinden gelen 150'ye yakın insanı, yapımcı, yönetmen, film alıcısı, satıcısı insanlarla tanıştırmak, kaynaştırmak çok önemli. Ortak projelerin yönetimine doğru yönelmek. Ciddi bir pazar oluşturmak. Çünkü sinemamız ancak bu şekilde kalkınabilir. Sermaye eksikliği var, biliyorsunuz. Her alandaki sermaye eksikliği sinema sektöründe en yüksek noktada. Bunu aşabilmek için de ortak yapımlara gidebilmek gerekli. Meyveler hafif hafif yetişiyor. Biz bu meyveleri büyütmek istiyoruz. Bunun için de Antalya Film Festivali, Türk sinemasının emrinde. ■

"Ulusal yarışma asla ikinci planda kalmayacak."

dosya

20 maddede korku

Bu kalabalık ve hareketli janrdaki başlıca gelenekleri, alt türleri, yönelimleri ve demirbaşları ele alıyoruz. Gotik korkudan "splatter"a, Universal korku filmlerinden Uzakdoğu korku sinemasına, vampirden "sona kalan kız"a 20 madde.... KUTLUKHAN KUTLU

1 Gotik Korku

Horace Walpole'un 1765 tarihli "The Castle of Otranto" adlı romanı, genellikle Gotik kurmacanın ilk örneği kabul edilir. İlginç bir şekilde, Horace Walpole sadece Gotik edebiyatın öncüsü olarak değil, 18. yüzyılın sonlarından itibaren Ortaçağ Avrupası'nın Gotik mimari üslubuna ilginin giderek artmasının - Gotik canlanmanın - da başlıca sorumsu olarak anılır. Yani bir bakıma Horace Walpole'un bir Londra banliyösünde yaptırdığı Gotik mimari eseri malikanesi Strawbery Hill ile romanı "The Castle of Otranto", birbirlerinin destekçisi ve tamamlayıcısı olarak görülebilirler. Roman bugün öncü statüsü dışında öyle çok büyük bir ilgi görmese de, Walpole'un Gotik mimariyi sadece fiziksel bir olgu, bir biçim olarak değil de bir "ruh hali" olarak görmesi, "Gotik edebiyat" denen mefhumu mümkün kılmıştır.

Gotik edebiyat daha sonra elbette Mary Shelley'nin "Frankenstein"ı, Bram Stoker'ın "Dracula"sı ve Edgar Allan Poe'nun kısa öyküsü "The Fall of the House of Usher"ı gibi başyapıtlar verdi. Öte yandan, bugün Gotik edebiyat dendiğinde akla gelen biçimi ve başlıca öğeleri oturtan yazar genellikle Ann

"Bride of Frankenstein"

Radcliffe olarak kabul edilir - 18. yüzyılın sonunda ve 19. yüzyılın başlarında Radcliffe'in romanları çok okunuyordu ve türün popülerliğine muazzam etkisi oldu. Bu türde şatolar, büyük malikaneler, labirentler, zindanlar, yeraltı mezarlıkları gibi mimari unsurlar; geceyle, karanlıkla, gölgeyle, mekanda yaşayan tarihle, ruhlarla, meş'um alametlerle ve ıstırap çeken karakterlerle yoğuruluyordu. Bir bakıma romantizmin tuhaf bir ürünüydü Gotik edebiyat... İç dünyanın derinliklerindeki korkuları, kuşkuları, "mekan"da bedenlendiriyordu - belki bu yüzden, Gotik edebiyatta mekanlar hep canlı gibiydi, geçmiş hep hayattaydı. Bu büyük, karanlık ve gölgeli mekanlar, tıpkı romantizmin iç dünyası faal kahramanları gibi, tarihle, anılarla, hayaletlerle kaynıyordu. Mekanın içiyle insanın iç dünyasının birbirine dolandığı bu tür adeta korku, kuşku ve tedirginliği estetik birer konu haline getiriyordu. Ve bütün bu özellikleriyle şüphesiz günümüzün korku janrının atasıydı.

En çok da bu organik biçim/içerik bağlantısından dolayı, sinemada ilk büyük korku klasiklerinin Gotik türünde olması rastlantı değil. Özellikle Universal Stüdyoları'nın 30'lu yıllarla 50'li yıllar arasında yaptığı (ve her biri hem sinema tarihinin, hem de popüler kültürün önemli kilometre taşları arasında anılabilecek) korku filmlerinin önemli bir bölümü Gotik edebiyattan besleniyordu: "The Phantom of the Opera", "Frankenstein", "Dracula"... Gözle görülür bir şekilde Alman Ekspresyonizmi'nin etkilerini taşıyan bu filmler, Gotik korkuyu en önemli sinemasal coğrafyalardan, sinemanın en önemli görsel dokularından biri haline getirmekle kalmadı, korku sinemasının tamamı için de bugün hâlâ yerinde duran bazı temeller attı (bakınız: Universal Korku Filmleri). Universal'ın altın çağından sonra, 50'li yıllardan itibaren, Gotik korku sinemasının bayraktarlığını İngiliz Hammer Film Stüdyoları aldı. Çoğu filminde vampir rolünü Christopher Lee'nin oynadığı Hammer filmleri, Frankenstein ve Poe öyküleri gibi Gotik edebiyatın diğer önemli başyapıtlarına da el attı (bakınız: Hammer Korku Filmleri).

Bugün Gotik korku, Universal ve Hammer'ın attığı temeller ve getirdiği kalıplar doğrultusunda, ama küçük modernleştirme hamleleri de yapılarak devam ediyor. 80'lerde Ken Russell'ın "Gothic" ve "Lair of the White Worm" ile iki önemli örneğini verdiği tür, Gotik edebiyatın önemli unsurlarından olan "lanetli ev"e ve Dracula ve Frankenstein gibi ünlü karakterlerine ilginin kaybolmaması sebebiyle, hâlâ korku türünün en önemli kulvarlarından birini teşkil ediyor. Gotik korkunun son dönemdeki örnekleri arasında, "The Haunting" ve "The Others" gibi lanetli ev öykülerinin yanısıra, Universal korku filmlerine bir saygı duruşu niteliği taşıyan "Van Helsing"i ve vampirlerle kurtadamların çatışması üzerine kurulu "Underworld"ü sayabiliriz.

10 GOTİK FİLM

The Phantom of the Opera (1925)
The Bride of Frankenstein (1935)
Rebecca (1940)
The Horror of Dracula (1958)
The Haunting (1963)
Black Sunday (1960)
Suspiria (1977)
Sleepy Hollow (1999)
The Others (2001)
Van Helsing (2004)

"The Amityville Horror"ın yeniden çevrimi de yapıldı.

10 LANETLİ EV FİLMİ

The Haunting (1963)
The House on Haunted Hill (1959)
Amityville Horror (1979)
The Shining (1980)
Poltergeist (1982)
Changeling (1980)
Beetlejuice (1988)
The Stir of Echoes (1999)
The Others (2001)
What Lies Beneath (2000)

2 Lanetli Ev Filmleri

Lanetli ev, Korku sinemasının favori motiflerinden biridir. Büyük ölçüde Gotik korkunun bir kolu olarak görülebilecek olan lanetli ev filmleri, gerek bir hayaletin, gerekse iblislerin ya da başka doğaüstü güçlerin musallat olduğu evlerde geçen, genellikle son derece klostrofobik öykülerdir. Korku büyük ölçüde evin "canlı" olduğu izlenimi üzerine kuruludur - kahramanların en yalnız ve savunmasız anlarını geçirdiği bu mekan, özellikle gece gelip güneş ışığı kaybolunca faaliyete geçer, ama bu da şart değildir.

Özellikle 50'li ve 60'lı yıllarda bu tür çok popüler olmuş, önemli ürünler çıkarmıştı. Bu dönemde çekilen "The Innocents" (Henry James klasiği "The Turn of the Screw"un uyarlaması), Robert Wise'ın "The Haunting"i ve filmlerinin gösterimini her tür mekanik düzenekle destekleyen William Castle'ın "The House on Haunted Hill"i, türün unutulmazları arasına girdi.

Lanetli ev filmleri, korku sinemasında "gösterme, ima et" düsturunun etkileyici emsalleri ve yılmaz savaşçıları olarak da önemli bir yere sahipler. Büyük ölçüde gölgelere, ses kullanımına, köşede bekleyen ama bir türlü tam olarak seçilemeyen tehlikelere işaret ederek gerilim yaratma üzerine kuruludur bu üslup. Belki biraz da bu yüzden, 70'lerde bol kanlı ve apaçık şiddet tasvirinden hiç mi hiç kaçınmayan (hatta meramını büyük ölçüde bu apaçık gösterilmiş şiddetle anlatan) "Modern Korku Sineması"nın yükselişiyle, klasik lanetli ev filmleri ufak ufak popülerliğini yitirmişti. 70'lerin sonlarında ve 80'lerdeki örneklerde daha çok kana, daha çok fiziksel tehlike hissine ve daha çok aksiyona yer veriliyordu, lanetli ev filminin o hayli etkili ama kalıplaşmış anlatımının dışına çıkma, Modern Korku sinemasının getirdiği yeni görselliği bu öykü türüne yedirme çabasının eseriydi bu bir bakıma. Üslup değişikliği bir yana, "The Amityville Horror", "The Shining", "Changeling" ve "Poltergeist" (ve elbette geleneksel lanetli evin her yanını iğrenç yeşil bir sıvıya boğup adeta tanınmayacak hale getiren "The Evil Dead" serisi) gibi filmler sinemada lanetli ev motifinin hiçbir zaman tamamen terk edilmemesini sağladı.

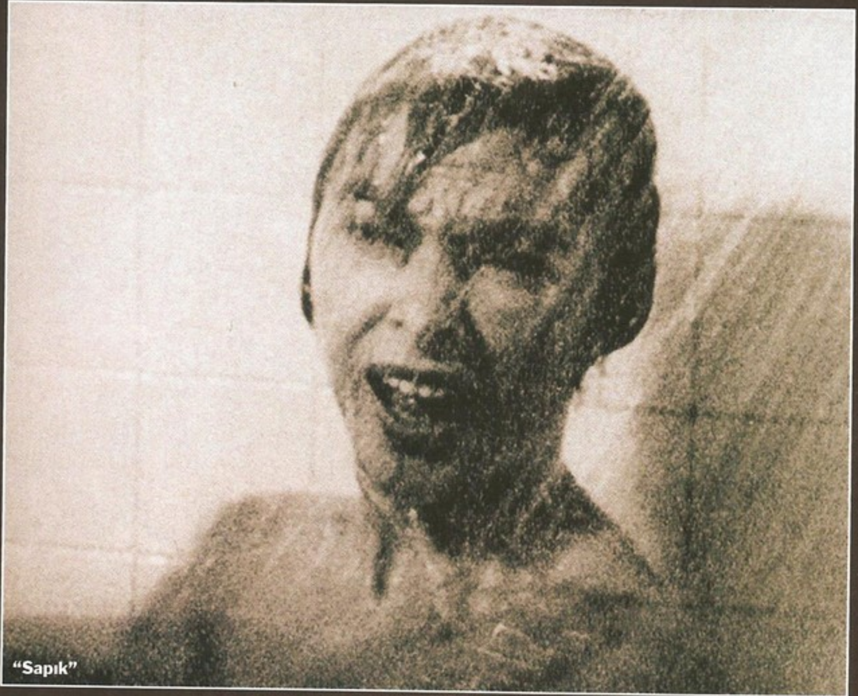
Son yıllarda özellikle "The Haunting" ve "The House of Haunted Hill"in yeniden çevrimleri, M. Night Shyamalan'ın eski lanetli ev filmlerinin soğuk, yavaş, tedirgin edici tarzını hatırlatan "The Sixth Sense"i ve "The Others" gibi filmlerle tür yeniden hayli revaçta görünüyor. ⇨

3 "Slasher" Filmleri

Slash", kesmek / biçmek anlamına geliyor. Buna uygun bir biçimde "slasher" da, korku sinemasının bol bol kesmeli-biçmeli cinayetlere yer veren alt türüne deniyor. "Slasher" deyince akla elbette ilk olarak, 80'li yıllarda popüler sinemanın önemli bir bölümünü ele geçiren korku türü geliyor: insanüstü özelliklere de sahip olabilen, tercihen maskeli, psikopat bir katilin peş peşe işlediği cinayetler üzerine kurulu filmler (hatta seriler). Tabii ki söz konusu cinayetlerin hedefi de genellikle gençler oluyor.

Aslında "slasher" türü korku filmleri tanım gereği ille de 80'lerde belirginleşmiş bu "teker teker öldürülen gençler" formülüne uymak durumunda değil... Mesela, genellikle türün ilk örnekleri arasında 60'lı yılların başında çekilmiş "Peeping Tom" ile "Psycho" da anılıyor. Aynı şekilde, İtalyan yönetmen Dario Argento'nun 70'lerden itibaren yapmaya başladığı korku filmleri de 80'lerin Hollywood gençlik korku filmlerinden birçok açıdan farklı olmakla birlikte "slasher" janrının önemli örnekleri arasında sayılırlar. Kompozisyonları, renk ve ses kullanımıyla dikkati çeken Argento filmleri, kimi zaman "Suspiria" ve "Inferno" gibi doğaüstü hikayelere doğru salınır, kimi zaman ise polisiyenin seri cinayet öyküsü kalıplarına yakın durur.

"Slasher"ın 80'lerdeki o çok tanıdık suretine bürünmesinde ilk önemli fırça darbesi 1974 tarihli "The Texas Chainsaw Massacre"dan geldi. Tobe Hooper'ın klasiği, türün bugün ya da 80'lerde gördüğümüz örneklerinin yanında hayli kansızdı, ama filmin herhangi bir öykü anlatacakmış gibi bile yapmayan tavrı, bir grup gencin Teksas'ın ücra bir köşesinde modern Amerika'nın kabuslarından fırlamış bir aileye birer birer yem oluşunu izlemenin sarsıcılığını iyice artırıyordu. Perdede bir öykü değil de, insanların can havliyle, canavar görünümlü başka insanlardan kaçmaya çalıştıkları kötü bir rüya vardı sanki. Hooper'ın filminden sonra gençlere musallat olmuş katil konusunu John Carpenter ele almış ve 80'ler "teen slasher" yani "yeniyetme slasher'ı"nın yolunu geri dönülmez bir şekilde açmış, başlıca kalıplarını belirlemişti. Tıpkı "Texas Chainsaw Massacre"ın "Meşinsurat" namlı karakteri gibi, "Halloween"in katili Mike Myers da maskeli, soğuk, insanlıktan uzaktı. Sadece bu iki film, 80'lerde sıkça göreceğimiz korku filmi klişelerinin önemli bir bölümünün temelini atmıştır: katilin kurbanını telaşsız, tüyler ürpertici bir sükunetle takip edişi, kurbanların olmadık yerlere girmeleri ve çıkışı olmayan yerlere kendilerini hapsetmeleri, "sona kalan kız"... Ve tabii, bir de ahlaki şemalar vardı: göründüğü kadarıyla 80'ler işi "teen slasher"da (elbette "Friday the 13th serisinin hatırı sayılır katkılarıyla), cinsel tecrübe yaşamayan, içki içmeyen, eşek şakaları yapmayan ve küfür etmeyen, hatta mümkünse büyüklerin nasihatlerini dinleyen (ve onların uyarılarıyla haşa alay etmeyen) gençler hayatta kalma konusunda önemli avantaja sahipti. Her şey, eski neslin ahlak anlayışına uygun davranmayan gençlerin cezalandırılması üzerine kuruluydu adeta - öyle ki 60'ların sonlarında Amerika'da toplumun içindeki kültür ve kuşak farkının keskinleşmesi, cinsel özgürlüklerini elde etmiş, eğlenmek isteyen gençlerin başına nöbetçi olarak koca bir film türü dikmiş gibi görünüyordu. 90'lı yıllar gelip de bu furya dindikten sonra konuyu ele alan "Scream" serisi ve taklitçileri, 80'ler "slasher"ının bu ahlaki yönü üzerinde epey durmuşlar, hatta hayli ironik bir şekilde, zaman zaman kendileri de bu kalıpları uygulamaktan çekinmemişlerdi.

"Sapık"

10 SLASHER FİLMİ

Psycho (1960)
The Texas Chainsaw Massacre (1974)
Suspiria (1977)
Halloween (1978)
Friday the 13th (1980)
A Nightmare on Elm Street (1984)
Candyman (1992)
Scream (1996)
I Know What You Did Last Summer (1997)
Urban Legend (1998)

4 SPLATTER (GORE) FİLMLERİ

"Evil Dead"

İngilizce "gore" kelimesi, "kan pıhtısı" anlamına geliyor. "Splatter" ise "püskürmek". Aynı alt türü tanımlayan bu iki sözcük, bu kategoriye giren filmlerin neye göre belirlendiği konusunda sağlam bir ipucu veriyor zaten. "Gore", bir alt türden çok bir üslup, bir biçim teşkil ediyor... Hatta sıfat şekli bile var: bir film ne tür korku filmi olursa olsun - hatta ne tür film olursa olsun - çok kanlıysa, şiddeti apaçık ve ayrıntıyla gösteren çok resme yer veriyorsa, o kadar "gory", yani o kadar kanlı oluyor... Ve o "splatter" kategorisine de o kadar layık oluyor.

"Gore" sinemasının George Romero'nun "Night of the Living Dead"iyle başladığı söylenebilir. 1968 yapımı bu düşük bütçeli filmde ağır ağır yürüyen ölülerin kurbanlarını yeme çabalarının ortaya çıkardığı siyah/beyaz resimler, filmi seyreden kitlelerin beynine kazınmıştı. Korku sinemasında büyük ölçüde tercih edilen "ima" yönteminin etkisinden çok farklı bir etkiydi bu; iğrençliğinde adeta ipnotize edici, kirli, seyredenin adeta üstüne başına sinen bir taraf vardı. Romero'nun zombi üçlemesinde son derece etkili kullanılan bu yaklaşım, daha sonra 80'ler korku sineması lisanının direği haline geldi ve tür

baştan aşağı kana bulandı. Ancak "gore"u farklı, daha özgün kullananlar da vardı. Örneğin Sam Raimi, "Evil Dead" ile başlayan üçlemesinde kanı ve isimsiz kalması herkesin hayrına olacak envai çeşit sıvıyı, yer yer komedi yaratmak için bile kullanıyordu. 50'lerin EC çizgi romanlarına şapka çıkaran bu korku öykülerinde kopan beden parçaları ve her yana püsküren yeşil sıvılar gırla gidiyordu. Serinin başrol oyuncusu Bruce Campbell, bu hayli aksiyon yüklü ve mizah dolu korku türüne "slapstick" türü hareketli komediye gönderme yaparak, "splatstick" adını uygun görüyordu.

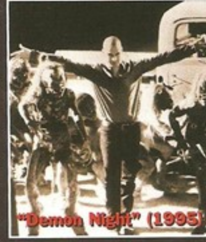
10 SPLATTER FİLMİ

Night of the Living Dead (1968)
Dawn of the Dead (1978)
Day of the Dead (1985)
Land of the Dead (2005)
Evil Dead (1981)
Re-Animator (1985)
Return of the Living Dead (1993)
Bad Taste (1987)
Braindead (1992)
The Beyond (Fulci) (1981)

5 OKÜLT KORKU

"Gizli", "sadece belli bir kesimce bilinen" anlamına gelen "okült", çok kısıtlı kesimler tarafından bilinen metafizik öğretilere, bilgilere ve "karanlık sanatlar" denen alana işaret eder.

"Okült korku" ise, büyücülük, cadılık ve vudu gibi büyülü ve esrarengiz olgularla ve olaylarla ilgilenir. Cadılar, şeytana tapınma, iblislerle ve kötü ruhlarla iletişim kurma, zombileştirme, ruhlar tarafından ele geçirilme, gizemli tarikatlar ve esrarengiz ayinler gibi konular okült korkuda en çok görülen konulardır. Aynı şekilde, insan kurban etme törenleri de. Büyük dinlerin (özellikle de Hıristiyanlığın) penceresinden görülen bir tür olarak, üzerinde biraz da bu "ötekilik"ten gelen daimi bir tekinsizlik bulutu vardır. Okült korkuda esrarlı bilgilere ve metafizik yöntemlere, zaman zaman egzotik mekanlar da eşlik eder - ama elbette buradaki "egzotik" de yine Hollywood için egzotik olan mekanlardır. Örneğin Haiti'ye gidip orada zombilikle ilgili bazı şeyler öğrenen Batılı'nın öyküsü "The Serpent and the Rainbow", tipik bir okült korku filmidir. Ele alınan metafizik konuda bilgili ve güce aç kötü adamlarla, kendini hiç haberdar olmadığı konuların ortasında bularak dehşete düşmüş kahraman ya da kahramanlar arasındaki mücadele sık görülen bir konudur; aynı şekilde, yeterince iyi bilinmeyen mistik yöntemlerin kullanılması sonucu ortaya çıkan dehşeti bertaraf etme çabaları da.

"Demon Night" (1995)

10 OKÜLT KORKU FİLMİ

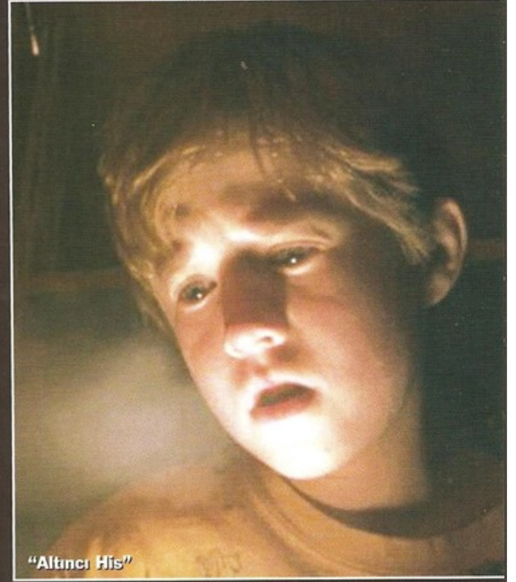
Black Sunday (1960)
Rosemary's Baby (1968)
The Wicker Man (1973)
Suspiria (1977)
Hellraiser (1987)
The Serpent and the Rainbow (1988)
Pumpkinhead (1989)
Pet Sematary (1989)
Lord of Illusions (1995)
Sleepy Hollow (1999)

"Constantine"

6 Psişik / Paraspsikolojik Korku

"Altıncı His"

Nadiren başvurulan bir kategorizasyon. Psişik korku, telekinezi, telepati, medyumluk gibi psişik güçler üzerine filmlerin teşkil ettiği kategoridir. Parapsikolojinin bir diğer favori konusu olan hayaletler de - özellikle de hayaletlerle iletişim ve ruh çağırma - bazen bu kategoriye dahil edilir. Bazı psişik korku öyküleri telepati ya da telekinezi gibi yeteneklere sahip karakterleri bir tür süper kahraman olarak sunar; bazılarıysa öykünün kötü adamı olarak... "Cinayetleri gören kişi" ve "ruhlarla iletişim kuran medyum" muhtemelen bu kategorinin en çok kullanılan karakterleridir. Onların hemen arkasından da, "Carrie" gibi nesneleri dokunmadan hareket ettirme yeteneğine sahip (telekinetik) karakterler gelir.
Stephen King'in "Carrie" ve "Firestarter" romanları ve bu romanlardan yapılan uyarlamalar psişik korku türünün önemli örnekleri arasındadır. Brian De Palma'nın yönettiği ve "Carrie"nin kardeşi sayılabilecek "Fury" de.

10 PSİŞİK KORKU

Carrie (1976)
The Fury (1978)
The Eyes of Laura Mars (1978)
Scanners (1981)
Firestarter (1984)
Trancers (1985)
Witchboard (1986)
The Frighteners (1996)
In Dreams (1999)
The Gift (2000)

7 Yaratık filmleri

Korku türünün en eski, en güvenilir ve kalabalık kalelerinden biri. Prehistorik canlılardan bilinmeyen "kadim mahluk"lara, hatta bilinen bazı canlıların fazlaca yırtıcı, güçlü, büyük temsillerine kadar envai çeşit yaratık, bu türün ana malzemesini oluşturur. Bu yüzden "Jurassic Park"lar da, "Jaws" da, "Alien" da bu kategoriye dahil edilebilir. Genellikle bu kategoriye Universal'ın "canavar filmleri" de dahil edilir - ki nihayetinde insanlara korkutucu gelen gerçek ya da hayali canlılar gibi bir sınıflama üzerine kurulu olduğu için, böyle yapılmaması için pek de bir neden yok gibi görünür. Öte yandan, Universal'ın söz konusu canavarları olan vampirlerin, zombilerin, kurtadamlar ve mumyaların gerek "insandan dönüşmüş" oldukları, gerekse türün tam anlamıyla "süperstarları"nı teşkil ettikleri için, ayrı bir kategoriye, hatta ayrı "birer" kategoriye yerleştirildikleri de görülür.

Yaratık filmlerinin bir kolu serüven öyküsüyle, bir kolu da bilimkurgu ile içiçedir. Serüven öyküleri romantik bir keşif duygusuyla harmanlanmış olduğundan, dünyanın gözden uzak kalmış köşelerinde bulunan tuhaf canlılar ve mahluklara da özel bir ilgi gösterir. Klasiklerden "King Kong", nispeten yeni filmlerden "Anaconda" bu çizginin örnekleridir. Bilimin yan etkilerinin uyandırdığı, yarattığı ya da başka bir şekilde (mesela uzaya yolculukla) karşımıza çıkardığı mahluklara ise "Jurassic Park"ın klonlanmış dinozorları, "Alien"ın yaratığı ve "Frankenstein"ın yaratığı örnek gösterilebilir.

"War of the Gargantuans"

"King Kong" (1933)

10 YARATIK FILMI

Der Golem (1915)
King Kong (1933)
Godzilla (1954)
The Creature from the Black Lagoon (1954)
The Fly (1958)
Jaws (1975)
Alien (1979)
Swamp Thing (1982)
Predator (1987)
Jurassic Park (1993)

8 Sürrealist Korku Sineması

Sürrealizm kabaca, geleneksel gerçekçi öykü anlatma biçimine karşı çıkan bir akım; birbiriyle doğrudan mantık ilişkisi kurulamayacak parçalara, ölüme, şiddete ve cinselliğe bol bol yer veriyor, bilinçten çok bilinçaltına hitap ediyor. Sürrealist korku sineması ise, bu anlayışa göre yapılmış filmlerin yer aldığı bir kategori.

Yirminci yüzyılın başlarında Fransa'da ortaya çıkan sürrealizm, yani gerçeküstücülük, ilk başlarda sinemada avangardın en önemli kaynağı oldu. Sürrealist ressam Salvador Dali ile yönetmen Luis Buñuel'in ortak çalışması "Un Chien Andalou" (Endülüs Köpeği), bu akımın sinemadaki ilk tanınmış temsilcilerindendi. Buñuel'in daha sonra da birçok örneğini verdiği bu tarz, zamanla ana akıma yaklaştı ve 70'lerden itibaren önemli popüler örnekler de vermeye başladı.

Sürrealist korkunun en önemli ismi hiç şüphesiz ki David Lynch. 70'lerin sonunda "Eraserhead" ile adını duyurmuş olan sinemacı, "Twin Peaks: Fire Walk With Me", "Lost Highway" gibi klasik sayılabilecek sürreal korku sineması örnekleri verdi (bakış açısına

"Videodrome"

"Erasedhead"

"Lost Highway"

göre korku türüne dahil edilebilecek "Blue Velvet" ve "Mulholland Drive" gibi klasikler de cabası). Öte yandan, Lynch'in filmlerinin etkileyiciliği hiçbir zaman bir furya yaratmadı - sürrealist korku hiçbir zaman cazibesini yitirmese de, arada bir mutlaka dikkat çekici bir örnek verse de, asla diğer korku akımları gibi furyaya dönüşmedi. Sürrealist korku sinemasına arada bir uğrayan Cronenberg'in kimi filmleri (mesela ("Videodrome"), Ardian Lyne'in müthiş "Jacob's Ladder"ı ve nispeten az bilinen "Begotten" gibi etkileyici örneklere rağmen, az ve öz ürün verdi. Belli ki ana akım, kendi geleneksel öykü anlatma anlayışına aykırı işleri ancak belli aralıklarda, belli sayıda kaldırabiliyordu.

Lynch gibi öncelikle sürrealist sinemacı olup da korkunun alanına adım atan sinemacılara ek olarak, korku yazarı Clive Barker'ın kendi çektiği "Hellraiser" ya da Wes Craven'ın "A Nightmare on Elm Street" gibi, tamamen "korku" janrına ait ama özellikle de "dehşet"i seyircisine anlatmada sürrealist etkiler taşıyan filmler de bu kategoriye giriyor.

10 SÜRREALİST KORKU FİLMİ

Der Golem (1915)
King Kong (1933)
Godzilla (1954)
The Creature from the Black Lagoon (1954)
The Fly (1958)
Jaws (1975)
Alien (1979)
Swamp Thing (1982)
Predator (1987)
Jurassic Park (1993)

9 Polisiye Gerilim (ve Doğaüstü Polisiye)

Slasher" türünün komşusu olmakla birlikte, tam olarak "dehşet filmi" tanımına uymayan, daha çok polisiyenin (ve dehşet hissinden ziyade endişe hissine yaslanan "thriller"ın) bir alt türü olarak görülebilecek filmler de var. Örneğin, Dario Argento'nun ve hatta Mario Bava'nın çektiği, "giallo" denen (ve aşağı yukarı Amerikan "pulp" öykülerine ve filmlerine karşılık gelen) polisiyeler arasında, çok kanlı, hayli korkutucu örnekler var. Örneğin Argento'nun 1970 tarihli "The Bird with the Crystal Plumage"ı, ya da "1975 tarihli "Deep Red"i. Genellikle seri cinayetler üzerine kurulu olan bu kolun Hollywood'daki en tanınan örnekleri arasında Thomas Harris'in Hannibal Lecter karakterinin yer aldığı filmler geliyor ("Manhunter" ve "The Silence of the Lambs" gibi).

Polisiyeyle korkunun bir diğer kesişme noktası ise, "doğaüstü polisiye" denen alt tür. Mantığın, analizin ve genel olarak rasyonalizmin hakim olduğu bir tür olan polisiye, doğaüstüyle kesiştiğinde ortaya çok özel bir karışım çıkıyor. Modernizmin ve bilimsel yöntemin neferi dedektif, hayatta kalmasını mümkün kılan yöntemi, bilgisi ve inanışı gereği varolmaması gereken bir durumla karşı karşıya buluyor kendini. Dolayısıyla bu tür öyküler sadece bir hayatta kalma korkusu değil, hayli ironik şekilde ona eşlik eden ciddi bir varoluş bunalımıyla da örülmüş oluyor. Alan Parker'ın "Angel Heart"ı, Peter Hyams'ın "The Relic"i bu türün dikkate değer örnekleri. Tim Burton'ın "Sleepy Hollow"u ise muhtemelen bu türü en iyi analiz eden ve özetleyen film.

10 POLİSİYE GERİLİM FİLMİ

The Hound of Baskervilles (1939)
The Bird with the Crystal Plumage (1970)
Manhunter (1986)
Angel Heart (1987)
The Silence of the Lambs (1991)
Se7en (1995)
The Relic (1997)
End of Days (1999)
Sleepy Hollow (1999)
From Hell (2001)

"Kuzuların Sessizliği"

10 Bilimkurgu/korku

Korkunun muhtemelen en çok içiçe geçtiği tür, bilimkurgudur. Sonuçta bilimsel gelişme sürekli yeni ufuklar sunduğu için, korkuya her zaman yeni alacakaranlık alanları, yeni tahminlerde bulunmak için fırsatlar verir. Radyasyondan dolayı devleşen karıncalardan atom bombasının etkisiyle uyanan esrarengiz kadim varlıklara kadar birçok yaratık ve canavar, uzaydan gelen istilacılar, yeni ve kontrol edilemeyen virüsler, muhteşem ama bir o kadar da tehlikeli buluşlar yapan çılgın bilimadamları, uzayda yapılan tekinsiz keşifler, bilimkurguyla korkunun keşismesinde en çok takip edilen yollardır. "Frankenstein" ve "Dr. Jekyll and Mr Hyde" bu karma türün klasik bilimadamlarıdır; "Godzilla" nükleer gücün dünyaya getirdiği dehşetin bir ifadesi; "Invasion of the Body Snatchers" ve "The Thing" büyük ölçüde Soğuk Savaş ile Amerika'da başgösteren paranoyasının "içimizdeki uzaylılar" olarak metaforlaştırılmasının örnekleri; "Event Horizon" ve "Titan Find" gibi filmler ise insanlığı uzayda bekleyen tehlikeleri konu alan öykülerdir.

"Incredible Shrinking Man"

Önemli bilimsel sıçramaların yaşandığı dönemlerde (mesela nükleer gücün kullanılmaya başlanmasından sonraki 10 - 15 yıl), bilimsel korku filmlerinde genellikle bir artış görülür. Özellikle de bilimkurgu/korku türünde hatırı sayılır yere sahip olan yaratık filmlerinde (ayrıca bakınız: Yaratık filmleri).

"Alien"

10 BİLİMKURGU KORKU FİLMİ

Dr Jekyll and Mr Hyde (1931)
Them! (1954)
Invasion of the Body Snatchers (1956)
The Andromeda Strain (1971)
Alien (1979)
The Thing (1982)
The Fly (1986)
Jurassic Park (1993)
Event Horizon (1997)
The Faculty (1998)

11 Erotik korku

İstismar sinemasının iki sağlam kalesi olan "seks" ve "şiddet"in buluşma yeri. Aslında cinsellik, ilk King Kong'dan "The Creature from the Black Lagoon"a, korku öykülerinde her zaman önemli bir yere sahip olmuştur; özellikle de kadınları baştan çıkaran, erkeklerin baş düşmanı Dracula, Bram Stoker 19. yüzyılda kendisini kağıt üzerinde yarattığından beri Viktoryen dönem kadınlarının peşindeki vahşi bir avcıdır. Bu avcılık ve ısırma / ısırılma motifi vampir filmlerinin her zaman erotizme açık bir kanal haline gelmesine sebep olmuştur - nitekim erotik korku janrının çok önemli bir bölümü, aynı zamanda vampir filmleridir. Dahası insanların şiddet ile cinselliği (hatta ölüm ile seksi), öteden beri akraba olarak ele almasından gelen bir tür organik bağla, ikisinin sinemada ayrıntılı olarak gösterilmesi birbirlerine neredeyse atbaşı gitmiş, 70'ler geldiğindeyse her zamankinden daha çok içiçe geçmeye başlamışlardır.

İtalyan korku yönetmeni Mario Bava'nın filmlerinde ve Hammer stüdyoları (bakınız: Hammer Filmleri) tarafından gerçekleştirilen yapımlarda cinsellik ve erotizm, o zamana dek alışılandan daha görünür bir şekilde korkuyla içiçe ele alınmaya başlanmıştı... Ama erotik korkunun bir alt tür olarak ortaya çıkışı, istismar sinemasının yükselişe geçtiği dönem olan 1970'lere denk gelir. Kült sinemacılar Jean Rollin ve Jesus Franco, "Fascination" ve "Vampyros Lesbos" gibi filmlerle bu dönemde kendilerine özel bir alan açmışlar, özellikle de "vampir"i korku sineması kadar erotik sinemanın da önemli bir öğesi haline getirmişlerdi. 80'li yıllar "teen slasher" (bakınız: Slasher) alt türü vasıtasıyla cinsellikle şiddeti istismarın alanından alıp ana akımda, geri dönülmez bir biçimde birbirine eklemledi. Ancak bu elbette "erotik korku"nun bir tür olarak yok olup gittiği anlamına gelmiyor.

10 EROTİK KORKU FİLMİ

Necronomicon (1968)
The Vampire Lovers (1970)
Blood Sabbath (1972)
Vampyres (1974)
Twins of Evil (1971)
Vampyros Lesbos (1971)
Shivers (1975)
Fascination (1979)
Not of This Earth (1988)
Def by Temptation (1990)
Embrace of the Vampire (1994)

12 Universal Korku

"The Creature from the Black Lagoon"

Bugün de ünlü bir stüdyo olan Universal'ın 1930'lardan 1950'lere kadar çektiği çok sayıda korku filmi, muhtemelen korku sineması tarihin üzerinde en çok etkiye sahip olmuş filmler bütününü oluşturuyor. Gotik edebiyattan ziyadesiyle faydalanan ve Alman Ekspresyonizmi'nin izlerini taşıyan bu klasikler, vampirin, Frankenstein'ın canavarının, mumyanın, kurt adamın korku sinemasının süperstarları haline gelmesinde önemli paya sahip. En ünlü oyuncuları Bela Lugosi (ki kendisi Kont Dracula) ve Boris Karloff (ki kendisi Frankenstein'ın canavarı ve Mumya) olan Universal korku filmlerinin, korku sinemasının dilinin de temellerini attığı söylenebilir. Universal ayrıca vampir, Frankenstein'ın canavarı, kurt adam gibi canavarları birarada kullanmasıyla da korku sinemasına yol göstermiştir. Spielberg'in 70'lerde Universal için çektiği Jaws, stüdyonun eski yaratık filmlerine bir saygı duruşu olarak görülebilir. 2004 tarihli "Van Helsing" ise, her karesiyle öyledir.

10 KLASİK UNIVERSAL CANAVAR FİLMİ

Dracula (1931)
Frankenstein (1931)
The Mummy (1932)
The Invisible Man (1933)
Werewolf of London (1935)
Bride of Frankenstein (1935)
The Wolf Man (1941)
Phantom of the Opera (1943)
Abbott and Costello Meet Frankenstein (1948)
The Creature from the Black Lagoon (1954)

13 Hammer Filmleri

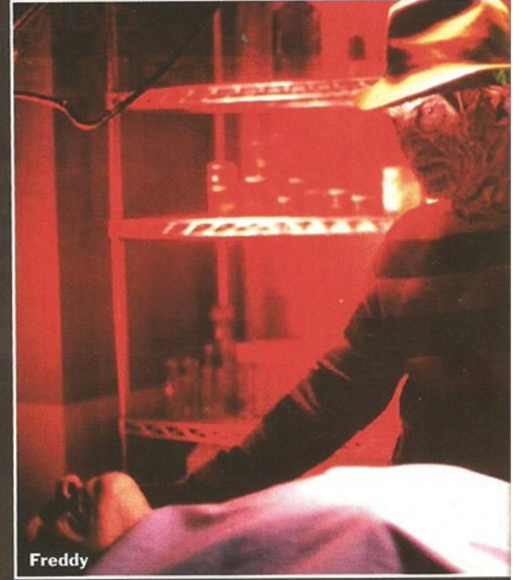

"Blacula"

Universal'dan sonra korku sineması tarihinde en büyük etkiye sahip olmuş (hatta kimine göre, Universal'dan da önemli olan) stüdyo, İngiltere'nin Hammer Film Stüdyoları'dır. Hammer aslında Universal'ın mirasçısı gibidir - tıpkı zamanın Universal'ı gibi korku sinemasındaki üretiminin büyük bölümü vampir, Frankenstein'ın canavarı, kurt adam, mumya, zombi gibi korku türünün belli başlı karakterleri üzerinedir. Hatta Christopher Lee'nin çehresine sahip olan Kont Dracula'yı suyunu çıkarmak raddesinde çok kullandığı, adeta vampir konseptini istismar ettiği bile söylenebilir.
Universal korku sinemasının siyah/beyaz klasiklerini sunmuştur, Hammer ise renkli örneklerini. Sanki renkle birlikte doğal olarak, kan da gelmiştir Hammer filmleriyle - imaya, karanlığın ve gölgelerin, abartılı biçimde tekinsiz surat ifadelerinin ürperticiliğine yaslanan Universal'ın aksine, Hammer şiddete ve kana yer vermekte sakınca görmemiş ve böylece aslında korku sineması açısından çok temel bir şeyi, insanların film izlerken korktuğu şeyi değiştirmiştir. Hammer, kanla ve vahşetle birlikte cinselliğe de daha çok yer vermiştir. George Romero'nun "Night of the Living Dead" ile birlikte daha sonra "Modern Korku Sineması" denecek olan şeyin ortaya çıkışıyla Hammer'ın Gotik filmleri cazibesini yitirmeye başlamış ve düşüşe geçmiştir.
Korku sinemasına getirdiği biçimsel yenilikler bir yana, çoğu korku edebiyatı meraklısı Hammer filmlerinin sinemaya uyarladığı Gotik edebiyat eserlerine daha ciddi ve derinlikli yaklaştığı ve tematik açıdan da korku sinemasına katkıda bulunduğu kanısındadır.

10 HAMMER KORKU FİLMLERİ

The Curse of Frankenstein (1957)
The Abominable Snowman (1957)
The Horror of Dracula (1958)
The Mummy (1959)
The Curse of the Werewolf (1961)
The Phantom of the Opera (1962)
The Plague of the Zombies (1966)
The Reptile (1966)
The Vampire Lovers (1970)
Twins of Evil (1971)

14 Modern Korku Sineması

Freddy

Aslında elbette, "modern korku sineması" dönemden döneme değişecek bir tanım. Burada bahsedilen, Universal ve Hammer stüdyolarının hakimiyetiyle geçen, büyük ölçüde Gotik ağırlıklı korku geleneğinin ardından 60'ların sonunda patlak veren korku sineması anlayışı. Bu anlayış George Romero ile başlamış, 70'lere tamamen hakim olmuş ve 90'lara doğru ufak ufak sahneden çekilmişti.
Romero'nun 1968 tarihli "Night of the Living Dead"i, Universal filmlerinden beri alışılmış şıklıklardan tamamen uzak duran bir filmdi: bu son derece düşük bütçeli film, seyirciye yavaş yavaş yürüyen ve insanların beyinlerini yemek için kıvranan yürüyen ölüleri izletiyordu. Kendi hamlığından da güç alan bu imge insanları öylesine etkiledi ki korku sinemasının gidişatını tek başına değiştirdi
Sonra Wes Craven'ın vahşi bir tecavüz ve cinayeti (ve onun intikamını) konu alan ve çoğu kişi tarafından katlanılmaz derecede rahatsız edici bulunan "The Last House on the Left"i geldi. Daha sonra da Tobe Hooper'ın 1974'te çektiği, aynı derecede çiğ görünen, öykü gibi bir tasası yokmuş gibi duran sarsıcı, şoke edici "The Texas Chainsaw Massacre"ı. Bu filmlerin ortak noktası, zaten 60'ların sonundan itibaren ciddi bir bölünmenin oluştuğu Amerikan toplumundaki iç sürtüşmeye, toplum içi gerginliğe ve şiddete dikkat çekiyor gibi görünmeleriydi. Korku sinemasının oturmuş geleneklerinden ve yerleşik estetik anlayışından uzak duran, yeni konulara el atan ve çiğ ve düşük bütçeli de olsa çok

Amerikan versiyonu "Dark Water"

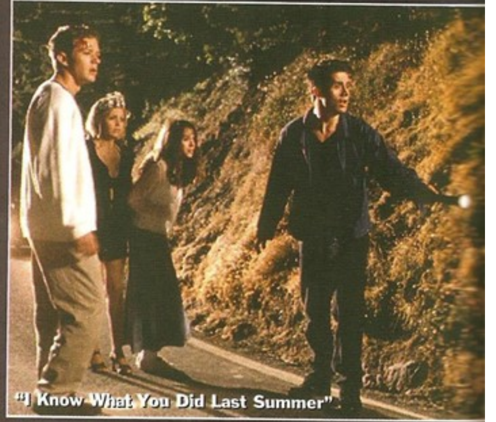
farklı görünen bir korku anlayışıydı bu. Daha sonra Craven'ın "The Hills Have Eyes"ı geldi, sonra da Cronenberg'in "Rabid" ve "Shivers" gibi filmleri. Cronenberg'inki gibi bedenin kendisiyle, deformasyon gibi korkularla yoğurulmuş örneklerde bile, bu yeni korku sineması kişinin bilinçaltı kadar toplumsal gerilimlerle ve çatışmalarla da ilgileniyordu. Ancak 80'lerde, görsel açıdan aslında bu yönelimin (ve elbette John Carpenter'ın 70'lerin sonunda çektiği "Halloween"in) takipçisi olan "teen slasher" filmlerinin hakimiyetiyle, söz konusu toplumsal bağlam ufak ufak kaybolmaya, her şey biçimin kendisine (başka bir deyişle, artık bir nevi koregorafi gibi ele alınmaya başlamış olan ölümlere) odaklanmaya başlamıştı.
Son bir not olarak, Sam Raimi'nin pek toplumsal kaygılar taşımasa da şiddetin resmedilişi konusunda edepsizlik raddesinde oyunbaz filmlerinin de sık sık dönemin modern korku sinemasının içinde gösterildiği söylenebilir. 80'lerde bu sinema usul usul kayıplara karışsa da, bir Clive Barker öyküsünden uyarlanmış olan "Candyman"in 1992'de modern korku sinemasının toplumsal altyapısını ve başlıca tasalarını şehre taşımak gibi muazzam bir işin altından kalktığını belirtmeli.

10 MODERN KORKU SİNEMASI FİLMİ

Night of The Living Dead (1968)
The Last House on the Left (1972)
The Texas Chainsaw Massacre (1974)
The Crazies (1973)
Shivers (1975)
The Hills Have Eyes (1977)
Rabid (1977)
Evil Dead (1981)
A Nightmare on Elm Street (1984)
Candyman (1992)

15 90'lar Çözümlemeci Korku Sineması

1990'lı yıllarda Kevin Williamson'ın "Scream" serisi ile başlattığı ve neredeyse tamamen 80'li yıllar "teen slasher" türü korku sinemasının hoşsohbet bir çözümlemesi üzerine kurulu olan akımdır. "Scream" serisinin ilginçliği, serinin bölümlerinin hem birer korku filmi, hem de birer parodi olarak işlemesidir.
Kevin Williamson'ın senaryosundan çekilen "I Know What You Did Last Summer"da, korku edebiyatının ve sinemasının doğal refakatçisi olan "kamp ateşi başında anlatılan korkutucu hikâyeler"e uğranmış ve bir kez daha bütün bu geleneğin gençleri seksten uzak tutmak için oluştuğu sonucuna varılmıştır. 90'ların çözümlemeci korku sineması "Scream"in itici gücüyle bir ara sık ürün verse de hızı çabuk kesilmiştir. "Urban Legend" ve yine Kevin Williamson'ın senaryosundan Robert Rodriguez'in çektiği "The Faculty", bu akımın diğer önemli örnekleridir.

"I Know What You Did Last Summer"

"The Fly"

"Halka"

16 Uzakdoğu Korku Sineması

90'larda Hollywood, "Scream" yazarı Kevin Williamson'ın rehberliğinde 80'ler "teen slasher" türü filmleri analiz edip alaya almış, ama "korku sineması sohbeti" niteliğindeki bu filmler başka açılardan eğlendirici olsa da, genel olarak seyircinin "korkutucu" film açlığını adamakıllı artırmıştı. Korku sineması yeniden canlanmak için epey çırpındı ve sonunda, Pasifik Okyanusu'nun iki yakasında, ortak bir çözüm çıktı: imaya dayalı, seyircinin yakasına yapışık gerilimi giderek artıran eski usul korku filmleri. Amerika tarafında cevap M. Night Shyamalan'ın "The Sixth Sense"iyle gelmişti... Asya tarafındaysa, Hideo Nakata'nın "Ring" (Ringu / Halka) filminin başını çektiği bir korku filmi akımı.

Öyküsünü bir tür şehir efsanesi gibi kurması bakımından "Candyman"i andıran "Ringu", kahramanlarının ölüme doğru adım adım ilerlediğini hissettiren, tabiri caizse amansız bir sükunete sahip, neredeyse boğucu bir filmdi. Telaşsızlığı, sessizliği, hatta gözle görünür bir ümitsizlikle yoğrulmuş atmosferi, artık sinema tarihinin kazınıp çıkarılmaz bir parçası haline geldi, uzun siyah saçları yüzünü kapatan kızın görüntüsüyle tam anlamıyla bir furya başlattı. "Ringu"nun ardından yine Nakata'nın çocuğuna doğru dürüst bakamayacağı hissiyle kavrulan bekar anne filmi "Dark Water" geldi. "The Eye", "Pulse" ve "Ju-on" gibi Batılı seyirciden de ilgi gören filmler, Amerikan stüdyolarını da uyandırınca, Hollywood çok geçmeden Uzakdoğu korku filmlerinin haklarını alıp yeniden çekerek ABD'de gösterime sokmaya başladı.

10 UZAKDOĞU KORKU SİNEMASI FİLMİ

Kwaidan (1964)
Kyua (Cure - 1997
Ringu (Halka - 1998)
Honogurai Mizu no Soho Kara (Karanlık Sular - 2002)
Phone(2002)
Kairo (Pulse - 2001)
Odishon (Prova - 1999)
Jian Gui (The Eye - 2002)
Ju-on (Garez - 2000)
Janghwa, Hongryeon (A Tale of Two Sisters)

17 Vampir

Farklı şekillerde de olsa dünyanın dört bir yanında var olan bu efsane, muhtemelen korku sinemasının bir numaralı yıldızı. Efsaneler yöreden yöreye farklılık göstermiş ve hakim dinlerin bakış açısınca farklı öğeler kazanmıştır. Örneğin modern vampirde, onun varlığını - belki kendine bağlılığı artırmak amacıyla - reddetmeyen kilisenin izi çoktur (Kutsal suyun ve haçın vampiri püskürtmesi ve yaralaması muhtemelen bu durumun eseridir). Bu kan emici, gece gezgini ölümsüz ölü, edebiyatta popülerliğe 19. yüzyılda ulaşmış, o gün bugündür de ününden hiçbir şey yitirmemiştir. Sinema tarihindeki maceraları boyunca, yok edilmelerinde kullanılan tahta kazık yer yer gümüşe dönüşmüş, yolda bazıları haça ve kutsal suya karşı bir umursamazlık edinmiş, hatta kimileri gündüz dolaşmaya başlamıştır... Ama vampir, hâlâ korku sinemasının en önemli tipidir. Alman Ekspresyonizmi'nin

"Nosferatu"

başyapıtlarından biri olan Frank Murnau'nun muhteşem "Nosferatu"sundan günümüzün "Blade"inin ve "Underworld"ünün şık kan emicilerine, vampir gerektiğinde Gotik köklerini yenilemekte, gerektiğindeyse onlardan tamamen soyunmakta hiç zorluk çekmeyen, çağa ayak uydurmakta zorlanmayan bir sinemasal varlık olmuştur.

10 VAMPİR FİLMİ

Nosferatu (1929)
Dracula (1931)
Vampyr (1932)
The Horror of Dracula (1958)
Hunger (1983)
Near Dark (1987)
Lost Boys (1987)
Bram Stoker's Dracula (1992)
Interview With the Vampire (1994)
From Dusk Till Dawn (1996)
Blade (1998)

18 Zombi

Genellikle Gotik'le, karanlık şatolarla ve Avrupa'yla (Özellikle Kraliçe Viktorya dönemi İngiltere'si ve Doğu Avrupa'sı) ilişkilendirdiğimiz vampirin aksine zombi sinema izleyicisinin zihnine çok daha kaba, çok daha çiğ, çok daha kırsal bir varlık olarak kazınmıştır... Ve hatırı sayılır ölçüde Amerikan bir varlık olarak. Bunun başlıca müsebbibi de elbette ki George Romero. Onun zombi filmleri alışılagelmiş korku filmi estetiğinden tamamen kopuyor, görkemli şatolar ve malikaneler yerine kendini Amerikan taşrasına fırlatıyor ve yürüyen ölülerin beyinlerini yeme uğraşlarını konu ediyordu. Beyin yemek için yanıp tutuşan, acı çekiyormuş gibi görünen, çok yavaş hareket ettikleri için ilk başta tehlikesiz hissi verseler de sayılarının çokluğuyla kaçılıp kurtulunamaz hale gelen bu kabus yaratıkları, daha sonra sinemada zombi konusunda en önemli başvuru kaynağı haline geldi. İtalyan Lucio Fulchi ve daha sonra Peter Jackson'ın da aralarında bulunduğu birçok sinemacı, kendi zombi filmleriy-

"Night of the Living Dead"

lè Romero'ya şapka çıkardılar.
Romero'dan önce zombilik genellikle okült korkunun konusuydu; zombiler genellikle sürü halinde değil, teker teker mezardan kaldırılıyor ve bu da bir tür büyü, tılsım ya da benzeri okült ritüel ile gerçekleştiriliyordu. Romero'nun ardından ise zombiliğin kaynağı daha bir bilimkurgusallaşmaya başladı - devletin üzerinde çalıştığı gizli maddeler, radyoaktivite, vs...
Danny Boyle'un "28 Days Later"ı, bu bilimkurgusal yaklaşımı nihai sonucuna götürüyor ve sinema izleyicisinin doğrudan zombi olarak algıladığı şeyi zombi olmaktan çıkarıyor, bir bulaşıcı hastalığın kurbanı haline getiriyordu (sonuçta Romero'nun filmlerinde ve takipçilerinde de zombilik bulaşıcıydı). "28 Days Later", "Dawn of the Dead"in yeniden yapımı ve nihayet Romero'nun geri dönüşüyle, son yıllarda zombi filmleri yine çok revaçta.

10 ZOMBI FILMI

I Walked with a Zombie (1943)
The Plague of the Zombies (1966)
Night of the Living Dead (1968)
Dawn of the Dead (1978)
The Beyond (1981)
The Return of the Living Dead (1985)
Braindead (1992)
28 Days Later (2002)
Shaun of the Dead (2004)
Land of the Dead (2005)

19 Kurtadam

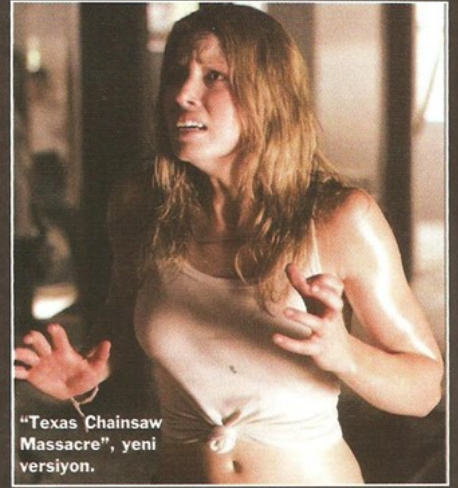
Yine vampir gibi köklü ve yaygın bir efsanedir; dünyanın çeşitli yerlerinde hayvana dönüşen insanlarla ilgili efsaneler vardır ve dönüşülen hayvanlar arasında en sık rastlananlarından biri de kurttur. Geleneksel olarak edebiyatta ve sinemada kurtadam, dolunayda kurda dönüşen, normal bir insandır (bazen insan/kurt arası bir yaratığa dönüşürler, bazen de tamamen bir kurda). Çoğu öyküde normal insan olduğunda başkalarından pek farkı yoktur (ama bazı öykülerde, insan biçimindeyken de en azından gelişkin duyulara sahiptirler). Kurda dönüştüğündeyse korkunç, vahşi, neredeyse alt edilemez bir yaratık halini alır - çoğu öyküde ve filmde, kurtadamı öldürmek, hatta bazılarında yaralamak için bile gümüş gerekir. İşte bu yüzden, Stephen King'in bir romanına da adını veren gümüş kurşunun, kurtadam edebiyatında önemli bir yeri vardır.
Sinemada kurtadam da vampir gibi çok eskiden beri kullanılan bir yaratıktır; Universal da, Hammer da kendi korku serileri içinde kurtadama yer vermişlerdir. Modern kurtadam filminin başlangıç noktasıysa, 1981 kabul edilebilir: 1981, Joe Dante'nin, zamanı için hayli etkileyici "The Howling"in ve John Landis'in korku/komedisi "An American Werewolf in London"ın gösterime girme yılıdır. Özellikle Landis'in filmindeki kurtadama dönüşüm sahneleri, korku sinemasında görsel efekt açısından yeni bir dönemin habercisi olmuştur.

10 KURTADAM FILMI

Werewolf of London (1935)
The Wolf Man (1941)
The Curse of The Werewolf (1961)
An American Werewolf in London (1981)
The Howling (1981)
Company of Wolves (1984)
Teen Wolf (1985)
Silver Bullet (1985)
Wolf (1994)
Dog Soldiers (2002)

20 "Sona Kalan Kız"

John Carpenter'ın "Halloween"inden başlayarak, bu filmin takipçisi 80'li yıllar "teen slasher"larda bunaltıcı sıklıkta görülen bir durum / karakter. "Teen slasher" filmleri büyük ölçüde muhafazakâr ahlaki anlayışla, gençlerin arzuları arasında bir savaş alanı, bir tür gladyatör arenasıydı (bakınız: Slasher). Yeniyetmelerin sapık ve maskeli bir katil tarafından birer birer öldürüldüğü bu sinemasal vahşi diyarda hayatta kalmak için geçer akçe, ahlaklılıktı - ki bu da içki içmemekten, hatta ve hatta büyüklerinin sözlerine kulak vermekten bile önce, bekarete bakıyordu. Dolayısıyla annelerin babaların takdir edeceği türden edepli uslu, ağırbaşlı ve cinsellikten uzak duran kızların uzun süre katile kurban gitmemeleri mümkündü (bu arada erkeklerin bu konuda çok az şansı vardı - bazen söz konusu kızın cinsel istekte haşa bulunmayan erkek arkadaşı olmak, sağ kalmaya yarayabiliyordu, ama kızın bakire ve edepli olması kadar güvenilir bir formül değildi bu).
Aynı zamanda her birinin birer "çığlık kraliçesi" de olması gereken bu güruhun türlü türlü temsilcileri "The Texas Chainsaw Massacre", "Halloween", "Friday the 13th" ve "A Nightmare on Elm Street" gibi serilerde sıkça görülebilir. 90'ların ünlü "Scream" filminde bu konuda hayli eğlenceli bir sohbet de vardır.

"Texas Chainsaw Massacre", yeni versiyon.

"the Howling"

DVD Rehberi

KRİTİK

Ayın DVD'si: Constantine 2 Disk Özel Versiyon

Sürpriz: Garden State

Klasik DVD: Gigi

Criterion Collection: Onibaba

Ve 30 yeni film...

Filmografi: Sandra Bullock

Klasik Sahne: Düzenbaz Roger

kült filmler

Excalibur

teknik analiz

Bebekler

gömülü hazineler

Valerie and Her Week of Wonders

bir film bir an

The Thomas Crown Affair

Engin Ertan
engin_ertan@yahoo.com

Excalibur, bir kılıcın adı.

Epik fantazinin babası

Ünlü İngiliz yönetmen John Boorman'ın '80'li yılların başında çektiği "EXCALIBUR" bildiğimiz Kral Arthur efsanesini konu alan, dört başı mamur bir fantastik sinema örneği. Rahatlıkla döneminin ilerisinde olduğunu iddia edebileceğimiz bu görkemli prodüksiyon, aradan geçen yaklaşık yirmibeş yıla rağmen hâlâ keyifle izleniyor. ENGİN ERTAN

Kral Arthur efsanesi kendisinden sonra gelen sayısız anlatıyı etkilemiştir. Öyle ki, Arthur'un hikâyesi klasik anlatının temellerini çözmek, formüle etmek için bile kullanılır. Efsanenin farklı versiyonları olsa bile, temelindeki unsurlar ve motivasyonlar gerçekten de pek çok başka romanda veya filmde karşımıza çıkarlar. Ufak bir örnek olarak "Yüzüklerin Efendisi"ni ele alalım. Arthur'un şövalye kardeşi Kay'den sorumlu bir silahtar iken Excalibur'u taştan çıkartıp kral olmasıyla, Frodo'nun yüzüğü taşımakla görevlendirilmesi arasında bir benzerlik göremez miyiz? Kaldı ki, yüzük ve Excalibur arasında da taşıyana verdikleri güçler nedeniyle bir yakınlık yok mu? Yuvarlak masa etrafında toplanan şövalyeler ile yüzük kardeşliği de ciddi şekilde birbirlerini anımsatmaktalar. Bunca metin arasından efsaneye benzerliği nedeniyle "Yüzüklerin Efendisi"ni seçmemiz ise boşuna değil. Çeşitli kaynaklarda söylenenlere göre, John Boorman '70'lerin sonlarında "Yüzüklerin Efendisi"ni sinemaya uyarlamayı planlamaktadır. Uyarlama üzerine uzun süre kafa yorar ve gerekli ön hazırlıkları yapar ancak kitabın haklarını satın almakla ilgili sorunlar çıkınca proje suya düşer. Boorman ise onca hazırlığın boşa gitmesini göze alamaz ve Kral Arthur efsanesini çekmeye karar verir. Ortaya çıkan sonuç, yazımızın da konusu olan "Excalibur" olur.

Açıkçası filmin hikâyesini anlatmaya gerek var mı, bilmiyoruz. Boorman ve senaryoyu beraber kaleme aldığı Rospo Pallenberg, Thomas Malory'nin klasiği "Arthur'un Ölümü"nü kaynak alıyorlar efsaneyi sinemaya uyarlarken. Malory'nin Arthur üzerine anlatılan öyküleri derleyip, lineer bir akışa soktuğu metninin hemen her unsuru filmde yerini alıyor. Arthur'un babası Uther'in büyücü Merlin ile yaptığı anlaşmadan ve Excalibur'u ilk kez eline almasından başlayan film, Kutsal Kâse'nin Parsifal tarafından bulunmasına ve Arthur'un ölümüne değin uzanıyor. Arthur'un cesur Lancelot ile karşılaşması, Merlin'e Camelot'u yaptırması, şövalyelerini yuvarlak bir masa etrafında toplaması, yakın arkadaşı Lancelot ve karısı Guenevere'in yaşadıkları yasak ilişki (belki de bütün "üçlü ilişki"lerin atası), üvey kardeşi büyücü Morgana tarafından kandırılması gibi yan öyküler de elbette eksik kalmıyorlar. Özetle, Kral Arthur'a dair bildiğiniz her şeyin en kapsamlı şekilde pelikülе aktarıldığı film belki de "Excalibur".

Boorman'ın filminin başardığı sayısız şeyden birisi bu öyküleri derli toplu şekilde anlatmak, seyirciye sıkı örülmüş bir dramatik yapı sunmak. Bu kadar uzun süreye yayılan epik bir hikâyeyi 140 dakikada toparlamak, takdir edersiniz ki herkesin altından kolaylıkla kalkabileceği bir iş değil. Ancak Boorman ve Pallenberg, Arthur efsanesini takdire şayan bir akıcılık ve bütünlük içerisinde aktarıyorlar. Kimi kaynaklar Arthur'dan bahsederken hikâyenin gerçek üstü boyutunu görmezden gelirlerken, "Excalibur" efsaneye sadık kalıyor. Filmin fantastik türüne yakın duran hâli, dramatik yapının çıkmaza gireceği anlarda yerinde bir kaçış noktası oluyor. Böylece ne zamansal atlamaları, ne de mantık hatalarını kafaya takmanıza gerek kalmıyor. Elbette Boorman'ın fantastik bir filmle hedeflediği diğer şey görkemli bir görsel atmosfer kurmak. "Excalibur" gerek sanat yönetimi, gerek kamera çalışması, gerekse özel efektleriyle, hele ki çekildiği döneme göre, son derece etkileyici bir sonuç veriyor. Özellikle Alex Thomson'ın Oscar'a aday gösterilen görüntü yönetimi nefes kesecek güzellikte. Filmin Altın Palmiye için yarıştığı 1981 tarihli Cannes Film Festivali'nden En İyi Sanatsal Katkı ödülüyle dönmesi de boşuna değil. Bu arada ufak bir not, filmde Boorman'a tasarım ve proje gelişiminde danışmanlık yapan isimlerden birisi de Neil Jordan.

Üstün prodüksiyon özellikleri ve kusursuza yakın anlatımıyla sürükleyici bir seyirliğe dönüşen "Excalibur"un en keyifli yönlerinden bir diğeriyse, metinsel ve görsel anlamda okunmasının verdiği sonuçlar. Boorman kuşkusuz elindeki malzemenin analiz etmeye ve sembolik bir anlatıma ne kadar açık olduğunun farkında. Bu nedenle anlattığı efsanenin fantastik ve mitolojiyle ilintili kısımlarını özenle işliyor. "Excalibur"u izlerken dinsel metinlerden psikanalize kadar uzanan sayısız göndermeyle karşılaşıyor seyirci. En basitinden, krala gücünü veren ve alan Excalibur düpedüz fallik bir obje olarak geliyor karşımıza (gölden neredeyse erekte bir penis gibi çıktığını söylemeye ayrıca gerek var mı?). Akıl ve mantığın doğaüstüyle olan mücadelesi ise pagan kültürünün tek tanrılı dinlerle çatışmasına denk düşüyor. Parsifal'in Kutsal Kâse'yi ilk kez gördüğü sahnede boynundan asılı olduğu ipin yavaş yavaş kesilmesi ve aşağı düşmesi âdeta göbek bağından kopmayı ve doğumu, içinden İsa'nın kanı dökülen Kutsal Kâse ise bir bakıma vajinayı temsil ediyor. Arthur'un üvey kardeşi Morgana'nın çocuk yaşta annesi Igrayne'in babası kılığındaki yabancı bir erkekle beraber olmasını izleyişi ise Freudyen

bir okumayı zorunlu kılıyor ve yolumuzu "ilk sahne"ye çıkartıyor. Elbette Arthur ve kendi kardeşinden olma oğlu Mordred arasındaki çatışmalar da oedipal kompleksi akla getiriyorlar. "Excalibur"da bu ve benzeri göndermelere bolca rastlamak mümkün. Boorman'ın filmini böylesi referanslarla süslemesiyse, hikâyeyi ait olduğu çağın ötesinde değerlendirmeyi zorunlu kılıyor. Şövalye hikâyelerinde ve mitolojik efsanelerde sık sık karşımıza çıkan, kahramanların başlıca derdi ve motivasyonu bu bağlamda ayrıca önem kazanıyor, ölmeye ve unutulmaya dair korku. Boorman'ın tarihi fantezi sosuna bulayarak aktarması, kimilerinin bu türe "kaçış edebiyatı" diyerek aldığı tavrın tam tersi bir sonuç veriyor. Her iyi fantastik roman veya filmde olduğu gibi, "Excalibur"da da anlatılan hikâyeyi zamansız kılan ve geçmişe olduğu kadar bugüne dair cümlelerin de sarfedildiği bir yapı çıkıyor ortaya. Filmin meselesinin ne olduğunu çözmekse pek güç değil. Tutkularının ve iktidar hırsının pençesine düşen kişi ister istemez felakete neden olur ve hem kendisine, hem de çevresindekilere zarar verir. Dolayısıyla herkesin iyilik kadar, kötülük yapmaya da yetisi vardır.

Kuşkusuz bu noktada Arthur efsanesini muhafazakâr, hatta mizojin kılacak öğeler de mevcut. Hikâyede düğümü

Parsifal (Paul Goeffrey)

Arthur (Guenevere'i kast ederek): Merlin, onun bana aşık olmasını sağlayabilir misin?

Merlin: Dur bakalım. Bir erkek istediği kadınla bir gece beraber olabilsin diye ejderhanın nefesine bir kez maruz kaldım. İyileşmem tam dokuz ay sürdü. Hem de aşk denilen o deli saçması uğruna.

Morgana'yı Helen Mirren oynuyor.

Merlin'de Nicol Williamson.

çözecek unsurun farklı derebeyliklerin tek bir hükümdarlık altında birleştirilecek olmasından tutun, hemen her tragedyada olduğu gibi kadınların baştan çıkartıcı ve felaketi peşleri sıra getiren karakterler olmalarına değin. Erkek büyücü Merlin'in iyi, dişi Morgana'nın ise kötü olmasının da benzer bir yoruma kapı açtığı şüphesiz.

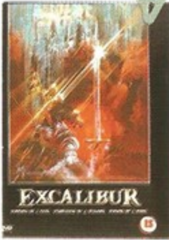
Sinema tarihine baktığımızda sayısız Kral Arthur uyarlaması görebiliyoruz. Ancak bunlardan bazılarının adını anmak gerektiğinde, hazır "Excalibur"un ne demeye çalıştığını deşifre etmişken, özellikle ikisi öne çıkıyorlar. Bunlardan ilki Robert Bresson'un benzerlerinden son derece farklı bir noktada duran adaptasyonu "Gölün Lancelot'su" (Lancelot du Lac). Bresson, minimal sinemasının doğal bir sonucu olarak hikâyenin romantik boyutunu bir kalemde siliveriyordu. Zaten Kutsal Kâse'yi arama görevinden başarısızlıkla dönen ve giderek birbirinden kopmaya başlayan şövalyeleri karakter seçmesi, dolayısıyla "Gölün Lancelot'su"nda kahramanlıktan ve idealize edilmiş karakterlerden eser olmaması boşuna değil. Şövalyelerin katıldıkları bir turnuva sahnesindeyse yönetmen, aksiyonun kendisinden ziyade atların bacaklarını ve şövalyelerin mahmuzlarını göstermeyi tercih ediyordu. Ancak neredeyse tüm bir filmografisini bireyin içindeki kötüyle mücadelesi ve karşı karşıya kaldığı etik sorunlar üzerine kurmuş Bresson'un, hikâyenin barındırdığı malzemenin, bizim de biraz yukarıda andığımız temanın gayet farkında olduğunu söyleyebiliriz. Zira film hem görevini başarıyla yerine getiremediği, hem de en yakın dostunun karısıyla ilişki kurduğu için pişmanlık duyan ve kendisiyle ahlaki bir hesaplaşma yaşayan Lancelot'nun ruh hâli üzerine odaklanıyordu.

Adı anılması gerekli bir diğer film ise geçtiğimiz sezon karşımıza gelen Antoine Fuqua'nın "Kral Arthur"u (King Arthur). Her ne kadar bu projede memur yönetmen olsa bile, Fuqua'nın da ilginç bir iddiası vardı. Yapılan yeni araştırmaların Arthur'un esasında Orta Çağ'da değil, Roma döneminde yaşamış bir savaşçı olduğu iddiasından yola çıkıyor ve bildiğimiz efsaneyi farklı şekilde anlatmaya soyunuyordu. Sonuç, yine geçen yıl izlediğimiz Wolfgang Petersen'in "Truva"sını (Troy) anımsatır nitelikteydi. "Truva"nın tanrılara yer vermeyen bir "İlyada" uyarlaması olmasına benzer şekilde, "Kral Arthur" da fantastiğe yüz vermeyen bir Arthur efsanesi olarak karşımıza çıkıyordu. En nihayetinde dönüp dolaşıp, iktidar hırsı ve demokrasiyi sağlamanın zorluğu gibi temalara bağlandığını, üstelik bu yolculukta epey tökezlediğini düşününce, Fuqua'ya "Excalibur"u bir kez daha izlemesini önermek ve söz konusu temalara değinmek için illa fantastik türe sırt çevirmenin gerekli olmadığını hatırlatmak gerekiyor.

Daha önce bu sayfalara konu ettiğimiz bir diğer filmi, "Monty Python and the Holy Grail"i de atlamamak lazım esasında. Kral Arthur efsanesini absürd bir komediye dönüştüren bu şahane Monty Python filminin, bir yönüyle "Excalibur"a esin kaynağı olduğunu söylemek de mümkün. Zira Boorman kendi uyarlamasında mizaha yer vermekten de kaçınmıyor. Özellikle Merlin ve Arthur arasında geçen sahneler, Merlin'in hazır cevaplığı ve bu roldeki Nicol Williamson'ın performansıyla "Excalibur" yer yer seyircisini güldüren bir filme dönüşüyor. Her daim kendine has ve garip olmuş Boorman, yer yer abartıya kaçsa, seks ve şiddetin dozunu yüksek tutsa bile, kitsch olmanın sınırında duruyor ve ciddiyetini de koruyor. "Excalibur"u diğer ciddi Arthur uyarlamaları arasında kendi hayranlarını kazanmış bir kült filme dönüştüren unsur ise büyük oranda bu garip karışım. En nihayetinde, "Excalibur"u hâlâ izlememiş sinemaseverlerin bu Boorman klasiğini acilen görmelerinde fayda var. Filmin 2. Bölge DVD'sinin ülkemizde de satılıyor olmasıysa bu kendine özgü fantastik sinema örneğine ulaşmanızı kolaylaştıran bir unsur.

EXCALIBUR

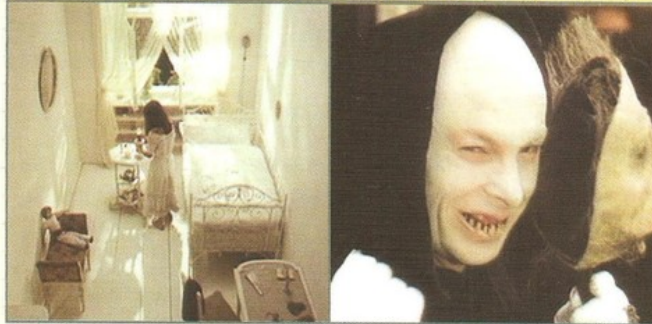
Yönetmen: John Boorman. **Yapımcı:** John Boorman. **Senaryo:** John Boorman ve Rospo Pallenberg (Thomas Malory'nin "Arthur'un Ölümü" adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Alex Thomson. **Kurgu:** John Merritt. **Sanat Yönetimi:** Tim Hutchinson. **Prodüksiyon Tasarımı:** Anthony Pratt. **Müzik:** Trevor Jones. **Kostüm Tasarımı:** Bob Ringwood. **Oyuncular:** Nigel Terry (Kral Arthur), Helen Mirren (Morgana), Nicholas Clay (Lancelot), Cherie Lunghi (Guenevere), Nicol Williamson (Merlin), Paul Goeffrey (Parsifal), Robert Addie (Mordred), Gabriel Byrne (Uther Pendragon), Liam Neeson (Gawain). 1981 ABD/İngiltere ortak yapımı, 140 dakika.

Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@yahoo.com

Valerie and Her Week of Wonders (Jaromil Jires, 1970)

İzleyenlerin beğense de beğenmese de aklından kolay kolay çıkaramadığı bir film duruyor karşımızda. Sinema tarihinin derinliklerinde hazine arayışına çıkacaksak, 1970 tarihli bu Çek yapımı film kadar hazine değeri taşıyan bir film daha bulmak zor olabilir. Nitekim filmi çok önemseyen küçük ama fanatik bir hayran kitlesi de var. Aslında "Valerie and Her Week of Wonders" ne fark edilememiş bir başyapıt ne de tarihsel önemi yüksek bir film. Ancak "Valerie..." film türlerini adeta füzyona sokan sürreal bir masal ve buradan hareketle elde ettiği etkileyiciliğinin yüksekliği sayesinde benzerine rastlanmayan bir film niteliğine bürünüyor. "Valerie..."ye benzeyen veya yakın duran filmleri saymaya kalkışsak büyük ihtimalle bir elin parmak sayısını geçmeyecektir. Bu vesileyle, birçok film yazısında sık sık gördüğümüz "eşsiz" veya "benzersiz" gibi sıfatları "Valerie..."nin fazlasıyla hak ettiğini söyleyebiliriz.

Filmde olaylardan ziyade imgeler yeralıyor.

Bu durumun üstüne filmin örtük hikayesi, lineer anlatımı dışlayan yapısı eklenince filmin konusunu anlatmak bile meşakkatli bir işe dönüşüyor. Buna rağmen filmi tarif etmek ise aksine kolay olabilir: Eğer Alice Harikalar Diyarında hikayesi, Alice'in çocukluktan kadınlığa giriş evresini anlatsaydı ve bunu Marquis De Sade senaryolaştırıp Luis Bunuel filme çekseydi sonuç "Valerie..." olurdu dersek filmin damakta bıraktığı tadı tarif etmiş olabiliriz. Film tamamen Valerie'nin zihninde hatta bilinçaltında geçiyor diyebiliriz. Yoğun bir sembolik anlatıma sahip olan film, 13 yaşındaki Valerie'nin bir çift küpeye sihirli anlamlar yükleyerek düş kurmasıyla başlıyor. Yine filmin hemen başında Valerie'nin ilk adet kanamasını geçirdiğini görüyoruz. Zira hemen akabindeki sahnede Valerie, büyükannesine "Ben artık çocuk değilim" diyerek filmin derdini netleştiriyor. Bu noktadan sonra kasabadaki insanların vampirlere dönüşmesinden, Valerie'nin ölmüş olan babasının canlanıp bir rahip olarak Valerie'ye tecavüz etmeye çalışmasına kadar birçok tuhaf, düşsel ve çoğu zaman korkutucu olan olaylarla karşılaşıyoruz. Filmin aslında olaylardan ziyade imgelerden oluştuğunu belirtmek ise çok gerekli. Geleneksel anlatıyı tamamen dışlayan film, devamlılık veya nedensellik bağı gibi konvansiyonel sinemanın en temel prensiplerine de pay vermiyor. Buna rağmen sadece filmin muazzam görselliği bile izleyiciyi filme bağlamaya yetiyor. Alman Dışavurumculuğu dönemini hatırlatan karakterler olsa da film güneş ışığından, parlak ve canlı bir görsellik yaratıyor. Bu canlılık filmin erotizm boyutuna katkıda bulunuyor ve tüm görüntüler gotik ve sürreal bir atmosfer yaratılmasına katkıda bulunuyor. Filmin sembolizmi, sürreal imgelemleri Alejandro Jodorowsky'nin "Fando ve Lis"i kadar, Fellini filmlerini ve Neil Jordan'ın "Company of the Wolves"ını andırıyor. Jodorowsky ile "Valerie..."nin yönetmeni Jaromil Jires zaten tarz olarak birbirlerinin ikizleri gibi oldukları için bu durum çok normal ama "Company of the Wolves" ile "Valerie..." arasındaki benzerlik şaşırtan cinsten. "Valerie..." Amerikan sinema sitelerinde Eurotrash veya 1970'lerin Sexplotation filmlerinin meraklılarına tavsiye ediliyor ama filmde çok daha fazlası mevcut. "Valerie..." gerçekten de özellikle 1970'lerin erotik Avrupa sineması ile yine Avrupa ağırlıklı B tipi korku filmlerinin tüm trüklerini içerse de bunu amacına uygunlaştırmayı biliyor. Filmin görsel atmosferi ve masalsı yapısına tapan hayranları kadar filmin her sembolünü okumaya soyunan ve "Valerie..."yi alegorik bir mit olarak gören hayranları da mevcut. Filmin her iki durumda da her şeyin hakkını verdiğini belirtmek gerek. İngiliz alternatif pop grubu Broadcast'in tamamen filmin etkisinde geçirdikleri bir aydan sonra bu filmden ilham alarak kaydettikleri "Haha Sound" (2003) adında bir albümleri var (Filmi sevenlerin bu albüme bir göz atmalarını şiddetle tavsiye ederim). Bu olgu yukarıda yazılanları doğruladığı gibi filmin üzerinden geçen onca seneye rağmen etkisini yitirmediğini de gösteriyor. Yine filmin altmetinlerine bakarsak karşımıza zengin bir içerik çıkıyor. Provokatif görüntüleriyle bir ergenin fantezilerini cesurca ortaya koyan film, Freudiyen açıdan tüm aile değerlerini topa tutuyor. "Valerie..."nin en büyük dertlerinden birisi din. İdeolojiye hizmet eden din sistemi sinsi ve acımasızca eleştiriliyor. Filmin bu eleştirel yapısı ile her şey daha da derinleşebilir; özellikle filmin çekildiği zamanın Çek Cumhuriyeti'nin Sovyet işgalini yaşadığı yıllardan hemen sonraya denk düştüğü göz önüne alınırsa. Bu açıdan, filmde sık sık rastladığımız kanlanan beyaz elbiselerin nasıl bir kirlenmeyi anlattığı farklı yorumlanabilir. Sovyet işgali sonrasında, 1970'ler başından itibaren ise hızla endüstrileşen Çek Cumhuriyeti'nde her şey kontrol altına alınmaya çalışılıyor ve filmler sansürden kaçamıyordu. Ki, Jaromil Jires'in 1960'lar ortasında Çek Yeni Dalga sinemasını ateşleyen insanların başını çektiğini de hesaba katmak gerekir. İlgilenenler bilir, Çek Yeni Dalga'sının sansürle özel bir problemi vardır (Jires ile benzer muhafazakar değerlere savaş açan ve provokatif filmler çeken Vera Chytilova'nın aynı yıllarda filmlerinin yasaklanmasını bir kenara bırakın, film endüstrisinde çalışması yasaklanmıştı). Jaromil Jires de çok formda geçirdiği 1965-1970 arasından sonra yavaşça sessizliğe gömüldü ve önemsiz filmlere imza attı. "Valerie..."nin Jires'in son iyi filmi olduğu yaygın kanıdır. Özetlemek gerekirse, Jan Svanmajer'in tatlı sürreal filmlerinden bir adım öteye geçmek istiyorsanız, düşle kabus arasında gezinen "Valerie and Her Week of Wonders"ı mutlaka bir yerlerden edinin. Belki nefret edersiniz belki de 7. sanatın içinde uzun süredir böyle farklı bir soluk almadığınızı hissedersiniz.

DVD Filmin DVD'sini www.amazon.com adresinden temin edebilirsiniz. Facets tarafından basılan DVD'nin özel seçenek fakiri olduğunu, mono ses formatına, çok temiz olmayan bir görüntü aktarımına ve kaldırma seçeneği olmayan İngilizce altyazıya sahip olduğunu belirtelim. Ama yine de erotik filmler basan video şirketlerinden çıkan Amerikan VHS kopyalarını istemiyorsak, şimdilik bu DVD en ideal seçim.

Uğur Bayazıt
riget123@yahoo.com

The Thomas Crown Affair

Yerinde bir işbirliğinin ne derece üstün vasıflara sahip sonuçlara yol açabileceğinin göstergesi olan bu ayrıntı güzeli film, öylesine göz alıcı "an"larla perdeyi kaplıyor ki, herkesin ayrı bir "an"a odaklanması muhtemel.

1968 yapımı "The Thomas Crown Affair", görünürde bir soygun filmi. Elindeki kartları açtığında ise, hikayesinin odağında, soygundan ziyade kaçınılmaz sonunu aşkta bulacak olan bir cinsiyetler savaşı duruyor. Bu savaş, tarafların, kuralları çoktan koyulmuş, başı sonu belli bir oyunu oynuyormuşcasına yaşadıkları flört sürecinin git gide bir ilişki formunu almasının izini sürüyor. Bu ilişkinin bir ucunda, soygunun fikir babası Thomas Crown diğer ucunda ise soyguncunun peşine düşen sigorta müfettişi Vicki Anderson duruyor. Thomas Crown, izole yaşamını belli kıstaslar doğrultusunda sosyalleşmeye açan, hali vakti yerinde, pahalı zevklere düşkün, zengin ve başarılı bir işadamı kisvesi altında ilkin bir süper kahraman izlenimi yaratmıyor değil. Uşağı ile birlikte yaşadığı malikanesi de cabası! Ne var ki, süper kahramanların, sistemin işleyişine kol kanat germeleri işlevini üstlenmek yerine, sistemin içinden yetişmiş, olağanüstü güçleri olmayan bir birey olan Thomas Crown, sistem ile çatışma halinde bir yaşamı tercih ediyor. Bu çatışmanın kaynağı ise, bireyin, sistemin sunduğu önermeler sonucu elde ettiklerinin karşılığında varoluşunun en önemli unsurunu, heyecanını kaybetmesi. Thomas Crown ise bu heyecanı, kaybetmek bir yerde dursun, hayatının her anına nüfuz ettirmek için fırsatlar yaratıyor. Soygun da, bu fırsatların -meydan okumalarınson halkası. Vicki Anderson ise, her ne kadar sistem adına çalışsa da değer yargıları doğrultusunda sistemin dışında hareket edebilen, kendi deyişiyle kirli, küçük işini gerçekleştirirken, işi ve eğlenceyi karıştırmaktan kaçınmayan biri.

Hayatta durdukları noktalar itibariyle ayrı düşen bu ikilinin, değer yargıları, tercihler ve tensel çekim üçgeninde gelişen birlikteliklerine eşlik eden "The Thomas Crown Affair", iyi kondükte edilmiş bir soygunu kendine çıkış noktası alıyor. Gerçi bu soygun, seyircinin, beyazperdede görme beklentisi içinde olduğu, aksiyon dozu yüksek mizansenler içeren, zeka kat sayısının izleyiciyi koltuğuna çivilediği türden değil. Daha doğrusu böyle olmak için pek çaba sarfetmiyor. Soygun, Thomas Crown'ın gözünde, maddi getirimden ziyade bir meydan okuma, yıldızının bir türlü barışmadığı "sistem" ile giriştiği aşık atma yarışında belirlediği bir başka hedef. Thomas Crown, "sistem"in sahte bir gösterişten ibaret olduğunun farkında. Analitik bir zihin ve iyi bir zamanlama ile oldukça rahat kotarılan soygun da, Crown'ın bu farkındalığını kanıtlıyor. Tam da bu noktada, "The Thomas Crown Affair", gerek çekildiği dönemde geniş kitleleri maceradan maceraya sürükleyen James Bond hikayelerinden gerekse kendisiyle benzer kulvarda koşan diğer filmlerden ayrılıyor. Seyirciyi, teknolojik icatlar, kusursuz planlar ile etkilemeyi tercih etmiyor. Vicki'nin, soygun planı hakkındaki çıkarımlarını basit bir denklem ile çözümlemesi ya da soygunu gerçekleştirmesi potansiyel şahısların resimlerine bakarken kendisine en çekici gelen kişide karar kılması filmin zeka oyunlarıyla pek ilgilenmediğine, olay örgüsünü bütünüyle cinsiyetler savaşına yönlendirmeye çalıştığına işaret ediyor. "The Thomas Crown Affair"in bu tavrı da, ister istemez elindeki malzemeye git gide jarırına ironik bir yaklaşım getirmesine yol açıyor.

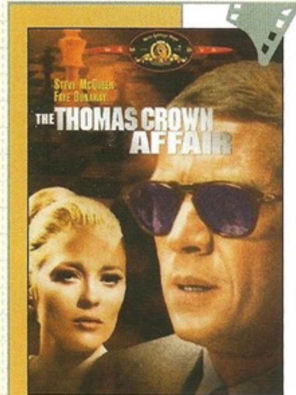
Filmin senaryosundaki bu hassas denge nedeniyle, yapımı gerçekleştirildiği dönemde belli sinema çevrelerinden pek yüz bulamayan, "vitrin hoş ama dükkan boş" kategorisine dahil edilen "The Thomas Crown Affair", sinemanın anlatı aracı olarak tercih ettiği unsurları en klas formda birleştiren dört başı mamur bir ekibin elinden çıkmış istisnai bir film.

Belli ki, yönetmen Norman Jewison, elindeki malzemeyi şımartmak istemiş. Üstelik bunu bir sinemaseverin kayıtsız kalamayacağı birinci sınıf bir işçilikle gerçekleştirmiş. Kurgusundan görüntü yönetmenliğine, sanat yönetiminden kostümlere son derece stilize, mükemmeliyetçi bir yapıyla karşı karşıyayız. Haskell Wexler'ın şık ve zarif çerçevelerinden, mevzu bahis ilişkinin nabzını tutan ışık ve renk çalışmasından, oyuncularıyla flörtleşen çekim ölçeklerinden oluşan görüntü yönetimi ve yer yer görüntüyü dilimleyerek gerçek zamanlı anlatı hissiyatı yaratan enerjik kurgusu "The Thomas Crown Affair"in göz kamaştırıcı vitrininin en dikkat çekici unsurları. Ne var ki, bu meziyetlerini bile gölgede bırakacak iki kozu daha elinde bulunduruyor. Filmin başrol oyuncuları, karizma sözcüğünün zihinlerdeki tanımı konumuna gelmiş, kariyerinin zirvesinde bir Steve McQueen ve bu filmin çekimlerinin başlamasından kısa bir süre önce ilk filmi "Bonnie and Clyde" ile yıldızı ışık hızıyla parlayan Faye Dunaway. Beyaz perdenin ender tanık olduğu bir kimya uyumunu tutturan bu gözlere şenlik ikili, filmin iskeletini oluşturan cinsel tansiyonu her daim yüksek tutmakta son derece başarılılar. Bu ayrıntı güzeli filmin, en müşkülpesent sinemaseverleri bile ortak bir beğeni noktasında buluşturan ve sinema tarihinde kendine has bir yer edinmesine vesile olan satranç sahnesinin izleyiciye yaşattığı unutulmaz "an"a gelince. Taraflar arasındaki tensel çekimin zirveye ulaştığı bu "an", başta, Steve McQueen ve Faye Dunaway'in

vücut dillerine verdikleri oyunlar olmak üzere yukarıda adı geçen film ekibinin de üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirmesiyle gerçekleşiyor. Satrancı, seksüel bir düello hatta bir ön sevişme gibisinden bir çizgiye yerleştiren bu sahne, tensel etkileşimin ne denli küçük ayrıntılarla oluşabileceğini, cinsel çekimin çıplaklık ya da tam anlamıyla bedensel bir temas olmadan da ne derece etkili olabileceğini göstermekteki becerisi ile sinema tarihinin en unutulmaz anlarından birini belgeliyor.

Günümüz sinema endüstrisinin bazı çalışanları için hala işlenecek bir maden niteliği gören "The Thomas Crown Affair"in, 1999 yılı yapımı bir yeniden çevrimi bile mevcut. Gerçi bu versiyon orijinaline kıyasla sekizde sekiz suçlu! Orijinal filmdeki pek çok malzemenin, ideal popüler sinema adına misal olabilecek "Ocean's Twelve" gibi aynı sularda yüzen günümüz örneklerine esin kaynağı olduğunu da belirtmekte fayda var.

DVD

The Thomas Crown Affair -1968
Yönetmen: Norman Jewison
Yapımcı: Hal Ashby, Norman Jewison **Görüntü Yönetmeni:** Haskell Wexler
Müzik: Michel Legrand
Kurgu: Hal Ashby, Byron Buzz Brandt, Ralph E. Winters
Oyuncular: Steve McQueen, Faye Dunaway, Paul Burke, Jack Weston
Süre: 102dk.
Filmin 1.Bölge DVD'sini www.amazon.com internet adresinden satın alabilirsiniz.

Hazırlayan: Kerem Akça
k_akca@yahoo.com

Bebekler

Kamera

Kamera Türü

Sabit-normal: % 75,74
Vinç: % 10,49
El kamerası: % 7,04
Dolly: % 5,79
Steadicam: % 0,47
Skycam: % 0,47

Kamera hareketi-duruşu

Sabit kamera

Hareket
Pan: % 38,71
Tilt: % 27,42
Zoom in: % 16,13
Zoom out: % 11,29
Slow disclosure (yakın plandan geniş plana açılım): % 6,45

Açı

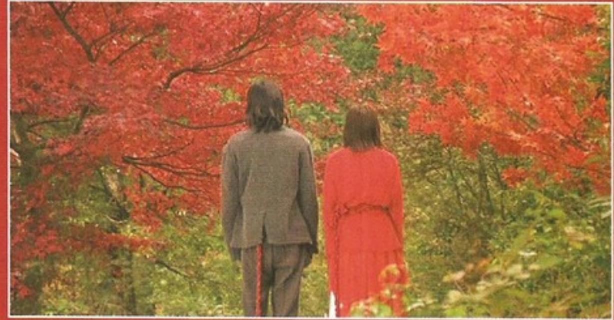
Üst açı: % 57,81
Bakış açısı (öznel kamera) : % 29,69
Alt açı: % 9,38

Locked-down shot: % 3,12

Diğer kamera çeşitleri

Vinç hareketi: % 36,58
Kaydırma: % 28,46
Yükselme: % 12,2
Alçalma: % 10,57
Hareketli üst açı: % 6,5
Bakış açısı (öznel kamera): % 4,07
Roll: % 1,62

Bu planda Takeshi Kitano, sabit kamerayla "minimalist" bir kamera hareketi olarak "slow disclosure" tekniğine başvurur. Yakın planla başlayan plan, geniş plana doğru yavaşça açılır yani "zoom out" yapar. Böylece hem renk cümbüşünü çerçevesinin içine katmış olur hem de şiirsel görselliğinin üzerine gitmiş olur.
Plan uzunluğu: 15 saniye

Filmin Ana İmajı

Oyuncak bebeklerin karaktere dönüşerek yürüyüşleri, Kabuki tiyatrosunun bebeklerinin ya da kuklalarının insan haline dönüşleri, filmin ana "görünümü"nü oluşturuyor. Bütün hikayeleri birbirine birleştiren bu iki karakter, aynı zamanda kendi sonlarını da filmdeki yan hikayelerin yolundan geçerek çiziyorlar. Onları sürekli yürürken görüyoruz. Bir anlamda da filmin hikaye akışının karmaşıklığından dinlenmemizi sağlayan bir noktaya yerleşiyorlar. Tema müziği ve bu iki kilit karakterin birbiri üzerine bindirilmiş anları film boyunca aşina olduğumuz görüntünün temelini oluşturuyorlar. Birbirlerine kırmızı iple bağlı bu çift, asla ayrılmıyorlar ve filmin sonunda bu nedenle uçurumdan aşağı yuvarlanıyorlar. Kostümlerinin renkleri de önemli bir yer tutuyor.

Çekim ölçekleri

Geniş (genel): % 23,16
Çok geniş (uzak): % 20,14
Orta: % 17,67
Orta yakın (omuz): % 9,45
Tam (boy): % 7,95
Yakın (diğer objelere): % 7,53
Yakın: % 7,40
Orta-uzun (diz): % 6,16
Establishing (master): % 0,27
Amors: % 0,27

Filmde geniş ölçekli planlara çokça rastlıyoruz. Bunlar çoğunlukla yürüyüş sekanslarında devreye giriyorlar. Burada da "erkek ve kadın bebek" yürürken, çok geniş plan kullanılıyor. Kameranın "pan" hareketi de bu planın içinde devreye giriyor.
Plan uzunluğu: 33 saniye

Objektif

Normal objektif: % 49,42
Geniş açı objektif: % 28,74
Teleobjektif: % 21,07
Zoom objektif: % 0,77

Geniş açı objektifi, Kitano'nun en çok başvurduğu lenslerden biri. Zira minimalist tarzı da bu tercihin getirdiği alan derinliği yaratan görsellikten geliyor. 2 oyuncak bebeğin yürüyüşünde bu kullanımı çokça hissediyoruz.
Plan uzunluğu: 29 saniye

Filmdeki şarkıcının evinin önünde elinde çiçek ile onu bekleyen karakterimizi, bir sonraki planda yolda yürürken görüyoruz. Yani devamlılığı engellemeyen zaman atlaması yapılıyor. Böylece filmin dramatik yapısı zaman kazanmış oluyor. "Cutting on Action" tekniği, Kitano'nun az diyalog çok "çerçeve özeni" ile anlattığı hikayesinde çokça kullanılıyor.

Kurgu

Geçiş

Intercut (Araplan): % 40
Paralel kesme: % 25,56
Cutting on Action: % 22,22
Creative Geography: % 6,11
Uyum kesmesi: % 1,67
Cutaway: % 1,67
2 kademeli (orta+yakın): % 1,67
Tekrar: % 1,11

Sergei Eisenstein'ın film gramerine kazandırdığı "Creative Geography" kavramı, filmin coğrafyalar arası değişim mantığı içinde kendine çokça yer buluyor. Buradaki geçişte de karanlık bir ekranın üstünde duran iki oyuncak bebeğin aşağı doğru baktığını görüyoruz. Ardından baktıkları yerdeymiş gibi ormana geçiyoruz. İple bağlı iki karakterimizin iplerini üst açı ile (yani bebeklerin bakış açısıymış gibi) görüyoruz. Yani mekan yanılsaması gerçekleştirilmiş oluyor. (Creative Geography)

Efekt

Kararma-Açılma: % 40,54
Dissolve (erime): % 32,43
Superimposition (bindirme): % 27,03

Hız

Normal hız: % 97,39
Yavaş Çekim: % 2,61

Renk

Solgun renk skalası: % 25,86
Işık yalıtımı (solgun renkte): % 11,34
Işık yalıtımı (karanlık): % 8,05
Kırmızı: % 7,15
Beyaz: % 6,91
Parlak renk skalası: % 6,15
Işık yalıtımı (aydınlık): % 5,58
Yeşil: % 5,51
Solgun renk skalası(karanlıkta): % 5,25
Siyah: % 5,03
Mavi: % 4,25
Sarı: % 2,62
Parlak renk skalası (karanlıkta): % 1,92
Gri: % 1,26
Pembe: % 1,05
Turuncu: % 0,66
Solgun Renk skalası (dv): % 0,55
Işık patlama: % 0,48
Kahverengi: % 0,38

Filmin renk kullanımının merkezini solgun renkler oluşturuyor. Zira her minimalist yönetmen gibi Kitano da çerçevelerin peşinde, dikkat çekmenin değil. Bu nedenle ya fazlasıyla soldurulmuş renkler ya da hiç üzerinde oynanmamış ana renkler kullanıyor. Işık da bunların üzerinde etkili oluyor. Aydınlık-karanlık farkı gözetilmiyor. Bunun dışında parlak renkler genelde bu renk skalasının içinde abartılı bir şekilde belirli bir obje veya sanat yönetimi öğesi veya kostüm aracılığı ile kullanılıyor. Yeşil, kırmızı, mavi, yeşil, sarı gibi renkler bu noktada filmin içine dahil oluyor. Beyaz renk ise filmin sonlarında hikayelerin kaderini çizen iki ana "anlatıcı" karakterimizin kendi sonlarını belirledikleri karlı coğrafyada çokça kullanılıyor.

Focus

Derin odak: % 81,73
Dar odak: % 17,09
Odak Kaydırma: % 0,84
Out of Focus: % 0,34

Önplanda netsiz olarak gördüğümüz yapraklarla kaplı yolun ardından 2 baş karakterimiz çıkarlar. Odak onlardadır. Ancak yürüyüp yola doğru geldiklerinde "odak kaydırma" gerçekleşir. Bu planda kameranın "focus puller"ı düzenli bir şekilde yavaş yavaş kullanılarak yürüyüşün hızını, karakterlerin yüzünü netleştirmek için özenli bir şekilde yakalamıştır.

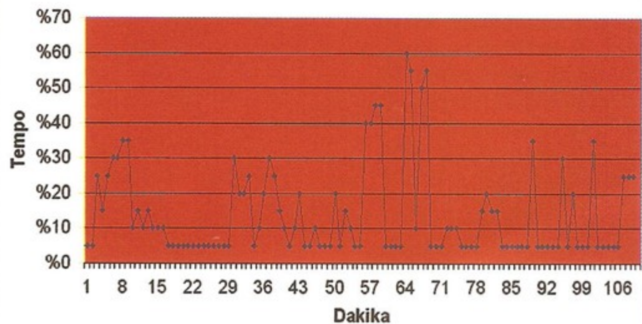

Plan uzunluğu: 27 saniye

Genel rakamlar

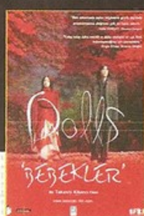
Mcguffin: 2 Oyuncak bebek
En kısa plan: 1 saniye
En uzun plan: 2 dakika 28 saniye
En kısa sahne: 5 saniye
En uzun sahne: 3 dakika 43 saniye
En kısa sekans: 11 saniye
En uzun sekans: 4 dakika 44 s
Plan sekans sayısı: 18
Müzik girişi: 17

2002 Japonya yapımı
Yönetmen: Takeshi Kitano
Oyuncular: Miho Kanno, Hidetoshi Nishijima, Tatsuya Mihashi, Chieko Matsubara, Kyoko Fukada, Tsutomo Takeshige
Senaryo: Takeshi Kitano
Görüntü yönetmeni: Katsumi Yanagishima
Kurgu: Takeshi Kitano

DVD

Ülkemizde Bir Film'in piyasaya sürdüğü DVD kopyası, birkaç özel ek ile sunuluyor. Türkçe altyazı da bulunan DVD'nin görüntü formatının geniş ekran olması da sevindirici. www.hepsiburada.com adresinden temin edilebilir.

Hazırlayan: Müjde Işıl
mujde.isil@superonline.com

Sandra Bullock

Sandra Annette Bullock, 26 Temmuz 1964 tarihinde Virginia'da dünyaya geldi. Alman asıllı annesi Helga opera sanatçısı, Amerikalı babası John ise ses eğitmeni ve müzik öğretmeniydi. Aralarında üç yaş olan kızkardeşi Gesine de şimdilerde başarılı bir avukat... Annesinin mesleği nedeniyle onunla sık sık yurt dışına turneye çıkan Sandra, henüz 8 yaşındayken sahne aldı ve annesiyle karşılıklı oynadı. Annesinin kanatları altında geçen çıraklık dönemi dışında çocukluğuna dair hatırladığı en önemli olay ise 11 yaşındayken geçirdiği kazaydı. Nehir kıyısında oynarken düşen Sandra'nın sağ gözünün üstünde bir yara izi kaldı.
Arlington'daki Washington Lee Lisesi'nde eğitim gören Bullock, 1982'de buradan mezun oldu ve ardından East Caroline Üniversitesi'nde oyunculuk eğitimi aldı. Üniversite yıllarında Çehov'un Üç Kızkardeş oyununda sahneye çıktı ve performansı hocaları tarafından "parlak" bulundu. Bir an önce mesleğe atılmayı arzuluyordu ve mezuniyetini beklemeden New York'a gitti; Sanford Meisner'den metot oyunculuğu dersleri aldı. 80'lerin ikinci yarısında "No Time Flat" başta olmak üzere çeşitli tiyatro oyununda rol aldı. "No Time Flat"teki performansı, tiyatro eleştirmeni John Simon tarafından oldukça beğenildi ve bir yazıya konu oldu. İlk sinema filmi 1987 yapım tarihli casus macerası "Hangmen"di. 1989'dan itibaren "Bionic Showdown : The Six-Million-Dolar Man and the Bionic Woman" ve "The Preppie Murder" gibi yapımlarla televizyonda göründü. Aynı yıl, "Who Shot Patakango?" ve "Religion, Inc." adlı sinema filmlerinde yardımcı rollerde kendini gösterdi. 1988 yapımı sinema filmi "Working Girl"ün NBC için çekilen televizyon dizisinde daha önce Melanie Griffith'in hayat verdiği Tess McGill karakterini Sandra Bullock canlandırdı. 1993'te üç filmde rol aldı: "Me and the Mob", "Love Potion No. 9" ve "When the Party's Over". Sevgilileri tarafından terk edilmiş bilim adamlarını konu alan romantik komedi "Love Potion No. 9"da Bullock biyolog rolündeydi. Başrolü paylaştığı Tate Donovan ile üç yıl sürecek ve nişandan döneceği ilişkisi bu filmle başladı. Bullock, Jeff Bridges ve Kiefer Sutherland'li "The Vanishing"de çocuk kaçırma olayının kurbanını, Robert Duvall, Richard Harris ve Shirley MacLaine'li "Wrestling Ernest Hemingway"de garson kızı, Sylvester Stallone ve Wesley Snipes'lı "Demolition Man"de de kadın polisi canlandırdı. Aynı dönemde rol aldığı ve bir country şarkıcısını canlandırdığı "The Thing Called Love"da ise Heaven Knocking on My Door adlı şarkının sözlerini kendi yazdı ve seslendirdi. Oyunculuk yeteneğini her fırsatta sergilemeye çalışıyor, yıldız isimlerle aynı filmlerde rol alıyor ancak bir türlü "gölgede" kalmaktan kurtulamıyordu. Buna son verecek film, Jan De Bont'un yönettiği "Speed" oldu. Bomba yerleştirilmiş bir otobüsün şoför koltuğuna oturmak zorunda kalan Annie'yi canlandıran Bullock hem kariyerindeki en yüksek ücreti alıyor (500.000 dolar) hem de 30 yaşında şöhreti yakalıyordu. Bu durumu "Her zaman açılmasını umut ettiğim kapıların bir otobüs sayesinde açılacağını hayal bile edemezdim" cümlesiyle açıklayacaktı. "Speed" ona MTV Movie Award'da En İyi Kadın Oyuncu ödülünü getirdi. Şöhretin bir sonraki basamağı romantik komedi "While You Were Sleeping" oldu. Tren gişesinde jeton satıp beyaz atlı prensinin hayallerini kuran Lucy karakteri için önce Demi Moore düşünülmüş; ancak rol Sandra Bullock'a gitmişti. Bu rol En İyi Kadın Oyuncu dalında Golden Globe ve MTV Film Ödülleri adaylığı getirdi. Bir aşk masalının bütün klişelerini kullanan bu filmle "şirin komşu kızı" sıfatını kazanan Bullock, kariyeri boyunca bundan şikayet edecek; farklı rollerin peşinden koşacaktı.

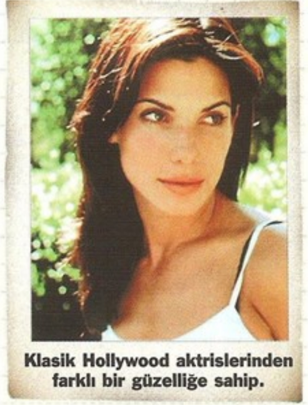

"Şirin komşu kızı" sıfatından bir türlü kurtulamadı.

1995'te "The Net"te başrolde oynadı. Filmde gizemli bir disket yüzünden başı derde giren bir bilgisayar uzmanını canlandırdı. Ertesi sene romantik komedi "Two If by Sea"de komedyen Denis Leary ile beraber oynadı; ancak film başarılı bulunmadı. "In Love and War"da genç Ernest Hemingway'in aşık olduğu, gönüllü hemşire Agnes'ı canlandırdı. John Grisham uyarlaması "A Time to Kill "de genç avukat çırağı rolünde göründü. Meslektaşı Matthew McConaughey ile gelgitlerle süren ilişkisi bu filmle başladı. Keanu Reeves'in oynamak istemediği devam filmi "Speed 2 : Cruise Control"da rol aldı ve En Kötü Kadın Oyuncu dalında Altın Ahududu'ya aday gösterildi. Oyunculukla yetinmeyen Sandra Bullock, 90'ların sonunda hem yapımcılığa hem de yönetmenliğe soyundu. 1998'de Fortis Films adlı yapım şirketini kurdu ve başrolünde kendisinin yer aldığı "Hope Floats"in yapımcılığını üstlendi. Yine aynı yıl kendisinin yazıp yönettiği ve sevgilisi McConaughey ile beraber göründüğü "Making Sandwiches" adlı 30 dakikalık kısa filmi Sundance Film Festivali'nde gösterildi. Nicole Kidman ile başrolü paylaştığı "Practical Magic"de mutlu bir yaşam sürmek için çabalayan bir cadıyı canlandırdı. DreamWorks animasyonu "The Prince of Egypt"de seslendirme yaptı. 1996 ve 1999'da People dergisinin seçtiği Dünyanın En Güzel 50 İnsanı'nın arasına giren aktris, 90'lı yılları bir romantik komediyle, Ben Affleck'li "Forces of Nature" ile kapattı. Fırtınalı bir uçak yolculuğu sırasında, nişanlı bir erkeğe aşık olan çılgın bir kadını canlandırdığı film, mutlu sonla bitmeyen bir romantik komedi oluşuyla hafızalarda yer etti. 2000'deki ilk filmi, yapımcılığını da üstlendiği "Gun Shy"dı. Başarısız bulunan bu komedi-macerada Bullock, depresyona giren bir ajana yani Liam Neeson'a yardım eden hemşireyi canlandırdı. "28 Days"de kariyerinin en marjinal karakterine hayat verdi. Hem kendinin hem de çevresindekilerin hayatını mahveden alkolik bir yazarı canlandıran Bullock, rolü için dört gün Sierra Tucson Rehabilitasyon Merkezi'nde kaldı, grup tedavilerine katıldı. Filmde hastalar rehabilitasyon için atın bacağını kaldırmaya çalışıyorlardı. Bu sahnelerde, atlara alerjisi olan Bullock'un eli kaplandı. Aynı yıl rol aldığı diğer film "Miss Congeniality"de görev icabı Miss America güzellik yarışmasına sızmak zorunda olan "erkeksi" bir FBI ajanını canlandırdı. 2002 yapım tarihli "Murder By Numbers"da onu, kusursuz cinayet işlenebileceklerine inanan iki öğrencinin peşine düşen cinayet masası dedektifi rolünde izledik. "Divine Secrets of the Ya-Ya Sisterhood"da annesiyle sorunları olan tiyatro yazarını canlandıran Bullock, "Two Weeks Notice"de Hugh Grant'la sevimli bir ikili oluşturdu ve patronuna aşık olan çevreci bir avukata hayat verdi. "Miss Congeniality 2: Armed and Fabulous"un ABD'de vizyona girdiği gün, Hollywood Walk of Fame - Şöhretler Kaldırımı'nda yıldız alması nedeniyle bu film, güzel aktrisin gönlünde özel bir yer edindi. Bullock'un sinemalarımıza uğrayan son filmi "Crash"... Filmde Los Angeles bölge savcısının ırkçı karısını canlandırarak şimdiye kadarki en iyi performansınlarından birini sergileyen Sandra Bullock, yaptığı yardımlarla da sık sık gündeme geliyor. 11 Eylül saldırılarının ardından 1 milyon dolar yardımda bulunan güzel yıldız, Güney Asya'daki tsunamide zarar görenler için de Uluslararası Kızılhaç Federasyonu'na 1 milyon dolar bağışladı. Bullock, yakın zaman önce MTV Sinema Ödülleri'nde sunucu Jimmy Fallon'ın yaptığı taciz şakasına malzeme olmuştu. Güzel aktris temmuz ayında, kendinden 5 yaş küçük televizyon yıldızı Jesse James ile dünya evine girdi.

"28 Days"de bir alkoliği canlandırdı.

Klasik Hollywood aktrislerinden farklı bir güzelliğe sahip.

1987 HANGMEN *
1989 RELIGION, INC
1989 WHO SHOT PATAKANGO *
1992 LOVE POTION NO 9 *
1992 WHEN THE PARTY'S OVER *
1992 ME AND THE MOB *
1993 DEMOLITION MAN *
1993 THE THING CALLED LOVE
1993 THE VANISHING *
1993 WRESTLING ERNEST HEMINGWAY
1994 SPEED *
1995 THE NET *
1995 WHILE YOU WERE SLEEPING *
1996 A TIME TO KILL *
1996 IN LOVE AND WAR *
1996 TWO IF BY SEA *
1997 SPEED 2: CRUISE CONTROL *
1998 HOPE FLOATS *
1998 PRACTICAL MAGIC *
1999 FORCES OF NATURE *
2000 28 DAYS *
2000 GUN SHY *
2000 MISS CONGENIALITY *
2000 DIVINE SECRETS OF THE YA-YA SISTERHOOD *
2002 MURDER BY NUMBERS *
2002 TWO WEEKS NOTICE *
2004 CRASH *
2005 LOVERBOY
2005 MISS CONGENIALITY 2: ARMED AND FABULOUS *

Kırmızı yıldızla işaretlenmiş filmlerin DVD'lerini amazon.com'dan satın alabilirsiniz.

Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@yahoo.com

Düzenbaz Roger (Roger Dodger)

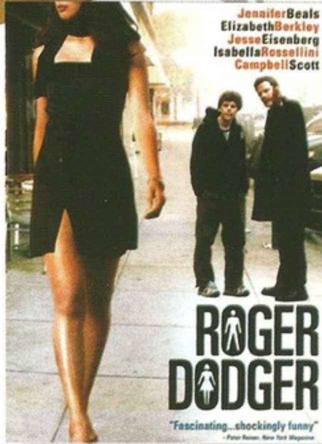
Dylan Kidd kendi yazıp yönettiği ilk film olan "Düzenbaz Roger" ile umut vaat eden yönetmenlerin arasına yerleşmişti. Diyaloglar üzerine yoğunlaşan film, Dylan Kidd'in ilk yönetmenlik denemesi olmasının yanısıra, iyi bir seks komedisi olarak da dikkatleri çekti. Dylan Kidd'in parlak senaryosu, hızlı ve akıcı diyalogları, hareketli kamerası "Düzenbaz Roger"ı eğlenceli ve cesur bir film ortaya çıkarmıştı. George C. Scott'ın oğlu olan Campbell Scott'ın hem filmin prodüksiyonuna katkıda bulunduğu hem de başrolde sıkı bir performans sergilediği film hatırlanacağı gibi 2002 yılında !F İstanbul programı kapsamında da gösterilmişti.

Manhattan'da geçen filmde sinik, ukala ve kadınları baştan çıkarma konusunda iddialı olan Roger Swanson, utangaç, bakir ve kızlar konusunda tecrübesiz olan yeğeni Nick'in ona ziyarete gelişiyle kadınlar ve seks konusunda öğretmenliğe soyunuyor. Roger, Nick'e taktikler ve tavsiyeler ekseninde bir gecelik kurs vermeye başlıyor. Gittikleri bir barda Nick ve Roger'ın iki güzel kadınla (Elizabeth Berkley ve Jennifer Beals) tanışmalarıyla başlayan gece, pek beklendiği gibi gelişmeyecektir. Kadınlar, erkekler ve ilişkiler üzerine hafızada yer eden birçok gözlem, replik ve sahne içeren "Düzenbaz Roger"; Nick nedeniyle belli bir olay üzerine odaklanıyor gibi dursa da aslında en çok Roger karakterinin yaşamı ve ruh hali üzerine temel atıyor. Aşağıda seçilen sahne ise filmin hemen başlarında yer alan ve Roger'ı en iyi anlatan sahnelerden birisi. Sahnede Roger bir barda oturmaktadır ve uzakta bir masadan bir kadını izlemektedir. Kalabalık olan masada kadının yanında takım elbiseli bir adam oturmaktadır. Kadın, masadan kalkıp bara içki almaya gelince Roger da bar sandalyesine oturup beklemeye başlar. Kadın içki alırken konuşmak için fırsat yakalamış olur. Dylan Kidd, sahneyi çok yakın planlarla, hareketli, sallanan bir kamerayla ve düzensiz kadrajlarla çekmiş. Biz de bir film izlemekten çok, barda duran iki insanı gözetler, konuşmalarını dinler gibi olaya dahil oluyoruz.

Kadın: Selam. Bir Oosmo ve bir de buzlu Maker's Mark alabilir miyim? Teşekkürler.
Roger: Hadi biraz konuşalım.
Kadın: Özür dilerim. Başkalarıyla geldim.
Roger: Tahmin edeyim. Şirkette daha yenisin... Belki de New York'a yeni taşındın. Dost canlısı insanların olduğu bir yerden. Önceleri yalnız olmaktan gurur duyuyordun. Büyük şehirde isim yapmak istiyordun. Bir süre sonra, birisiyle tanışmanın ne kadar güzel olacağını düşünmeye başladın. Kış pek de uzak değil ve insan bazen kendini çok yalnız hissedebiliyor.
Kadın: Tamam. Ve?
Roger: *(Masadaki adamı işaret ederek)* Ve böylece şefine aşık oldun... Bürodaki diğer kadınların sana "Ondan uzak dur. O kötü bir haberdir," demesine rağmen.
Kadın: Neden kötü haber?
Roger: Çünkü o bir oyuncu. Kadın koleksiyonu yapan biri. Orada işe giren her kadın sonunda onun yatağında geçti. Ve şeytana uyarsan su makinasının yanında yapılan çirkin bir şakanın kahramanı olacaksın... Sıcak mıyım, soğuk mu?
Kadın: İyi bir hikaye.
Roger: Bu bir klişe.
Kadın: Dünyayı indirgemediğin zamanlarda ne yapıyorsun?
Roger: İndirgemenin, olayların özüne inmenin nesi kötü? Gerçekte neler olduğunu görmenin nesi kötü?
Kadın: Peki, gerçekte olan ne? Büyük keşif ne?
Roger: Neden sana anlatayım ki? Sana anlatmak hiçbir şeyi değiştirmeyecek... Mesela sana senin kişiliğin olduğunu düşündüğün şeylerin bir dizi Vanity Fair makalesinden başka bir şey olmadığını söyleyebilirim... Bu akşam için seçtiğin yatak arkadaşının aylar önceden Young & Rubicam'deki bir yönetici tarafından seçildiğini söyleyebilirim. Babanı ve babanın seni nasıl boş verdiğini incelemek için bir ayım olduğunda karşı koyamayacağın birini bulabileceğimi söyleyebilirim. Sana tüm bunları anlatabilirdim, ama bu bilgiyi nasıl kullanacaksın?
Kadın: Bu numarayı yiyen kadınlar oluyor mu?
Roger: Gördüğüm gerçekleri söylüyorum... Patronunla mı yatmak istiyorsun? Bu beni neden ilgilendirsin. *(Kadın bardan ayrılıp masasına doğru yürümeye başlar, Roger arkasından konuşmaya devam eder)* O babacık değil. Sadece bir takım elbise... Tüm bunların acınası, kalp kırıcı öngörülebilirliğine katkıda bulunmak istiyorsan, lütfen, buyur.

"Düzenbaz Roger"ın 2. bölge DVD'si ülkemizde DVD satan mağazalardan temin edilebilir. DVD'nin özel seçeneklerinde ise kamera arkası görüntüleri ve fotoğraf galerisi dışında oyuncularla yapılan röportajlar da mevcut. Özel seçeneklerde bir de "kadınları baştan çıkarma rehberi" bulunduğunu belirtelim.

DVD kritik

Hazırlayan: Kerem Akça
k_akca@yahoo.com

Constantine: 2 Disk Özel Versiyon (2005)

Y: Francis Lawrence
O: Keanu Reeves, Rachel Weisz, Tilda Swinton, Djimon Hounsou
Bölge: 2 (Türkiye) 116 dakika
2.40:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
12 Temmuz Warner / Tiglon

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Var
Film Fragmanı: Var
Diğer fragmanlar: Yok
Biyografi & Filmografiler: Yok

'Ölüm ile yaşam arasında kalmışlık' teması, sinemada somut olarak çok fazla gördüğümüz bir kullanım değil. "Constantine", 'kader' temasını devreye sokan, özellikle bu yönüyle dikkat çeken bir yapıt. Film, temel anlamda baş karakterinin ölüm-yaşam arasında kalmışlığının üzerine gidiyor. Zaten onun ölümü, '2 dakika ölü kaldım' gibi bir cümleyle ironik şekilde tanımlaması da filmin ana fikrini oluşturuyor. Buradan yola çıkarsak Constantine karakteri, bütün özellikleriyle 'kendine has' yaratılmış bir varlık. Merkezini film-noir dedektiflerinden alan, 15 yaşında sigaraya başlamış, hiçbir duygu taşımayan ve dedektif olsa da suçlu olarak görülen bir anti-kahraman. Yani sinemaya son yıllarda giren anti-kahramanlardan bir diğeri. Dedektif olmasına rağmen polis ile anlaşamıyor. Aynı zamanda kendine has aksesuarları (mitolojide 'magical items' olarak tanımlanabilecek filmin yönünü değiştiren öğeler) olan Constantine, bir anti-ajan olarak da duruyor (James Bond filmlerini hatırlarsak). Yani aslında melez bir kahraman tasviri beliriyor. Matrix'deki 'Neo' karakterine de oldukça benziyor. (İnanılmaz bir gerçeği bildiği için deli muamelesi yapılan kahraman olarak ortak bir noktaya varabiliyorlar.) Filmdeki dünya portresine bakarsak, fazlasıyla karamsar bir yapı görebiliriz. Hem 'yarım kan' şeytanların hem de meleklerin kol gezdiği ve birbirleri arasında dengeyi sağladıkları bir dünya portresi çiziliyor. Unutulmaz son sekansta şeytan ile cebrailin karşılaştığı sahne de zaten bu farklı portreyi kanıtlar nitelikte. Yani öteki dünyanın yaratıkları aslında dünya ile iç içeler. Peki Constantine neden böyle bir gerçekten haberdar ve niçin normal insanlar ile çatışıyor? Cevabı çok basit, mitolojide öbür dünya ile ilgili çok şey bilenler, öbür dünyanın etkilerini üzerlerinde taşırlar ve tehlike içinde yaşarlar. Yani ölümle yaşam arasındaki gel git, tehlikeli bir noktaya gelebilir. Zira Rachel Weisz'in oynadığı karakterin banyoda 'yeniden doğum' sahnesinin öncesi ve sonrası, mitolojideki bu mantığın somut bir örneği. Yönetmen Lawrence bu mitolojik çizgi romanı, noir havasında resimli roman çizgileri ve karamsar bir dünyayla buluştururken büyük başarı sağlıyor. Bunu yaparken de korku sinemasında şeytan filmlerinin modern ve orijinal bir versiyonunu yaratıyor. Hem şeytan çıkaranlar orijinal, hem şeytanlar, hem de cehennem!

Sahne sayısı: 34
Kutu: Karton ambalaj kaplı 2 diskli klasik siyah kutu.
Menü: Türkçe. Constantine (Keanu Reeves), altta krem rengi tonunda üstünde haç olan çizgi romansal çizimlere sahip set ile sol üst köşede aynı mantık ile düzenlenmiş set arasına yerleştiriliyor. İngilizce menüde ise bir farklılık göze çarpıyor: Filmin klipleri aktıktan sonra, o iki set arasına yerleştiriliyorlar ve sürekli güncelleniyorlar.
Diğer Ekstralar: İlk diskte Teaser ve 'Perfect Circle - Passive' klibi yer alırken 2. diskte yok yok. Toplam 6 bölüm mevcut. 16 dakikalık 'Constantine'i Oluşturmak', yapımın, çizgi romandan filme aktarılışı ile ilgili resimli romandan çokça sayfa ile sarılmış bir bölüm. İkinci bölüm 'Belgesel-Cehennem'de Yapım' üçe bölünüyor. 'Yönetmenin İtiraf Odası'nda (6 dk.) Francis Lawrence'ın klip yönetmenliği ile film yönetmenliği arasındaki farkları anlatan dürüst yorumları izlenebilirken, 'Şeytanla Yüzleşme'de (6 dk.) açılış sekansının nasıl çekildiğine dair bilgi veriliyor. Üçüncü olarak ise, filmde kullanılan mitolojik aksesuarlara verilen özenle ilgili 'Kutsan Kalıntı' adlı 5 dakikalık bir belgesel çıkıyor karşımıza. Üçüncü bölüm "Belgesel-Yeraltını Hayal Etmek" ise dörde bölünüyor. 'Cehennem'den Kaçış' (12 dk.), 'Cehennemdeki Yaratıkların Tasarımı' (10 dk.), 'Savaşçının Kanatları' (3 dk.) ve 'Kutsal Olmayan Kaçınlış' (6 dk.). Bunların dışında filme esin kaynağı olmuş romanın yazarının Constantine karakterinin felsefesi ile ilgili yorumlarını dinlediğimiz 'Constantine Kosmoloji' (5 dk.), 'Öngörü: Görsel Çalışmaların Gücü' (14 dk.) ve alternatif son dahil 14 silinmiş sahne bulunabilir. Ekler türkçe altyazı ile izlenebiliyor.

Film: ●●●●
Kutu: ●●●●
Menü: ●●●
Ekstralar: ●●●●●

Ekstra detayları

1-Keanu Reeves'i karaktere uydurmaya çalışırken birçok aşamadan geçilmiş. Bu da onlardan biri: 'Paltonun siyahı mı uygun, kahverengisi mi?', sizce hangisi?

2-Constantine'in kullandığı özgün silah, üzerinde çok uğraşılmasına rağmen yine de tam anlamıyla çizgi romanla birebir olmayan önemli "aksesuar"lardan.

3-Constantine'i 'half-breed' (yarım kan) olan bir kızla yatakta görebiliyoruz. Hatta filmin ilerleyen bölümlerinde de yeraltındaki barda karşılaştıkları bir sahne mevcut. Ancak her ikisi de bu yan karakterle birlikte silinmiş.

4-Böcek adam, yaratığı ilk çizimden sonra birçok aşamadan geçmiş. Bu da onların en basitlerinden biri.

5-Filmin görsel yapısı kurulurken 'ön-görselleştirme' metodu ile bilgisayara başvurulmuş. Böylece hangi objektifin o sahneye uygun olduğu ve hangi açının nasıl gözükeceği belirlenmiş.

Garden State / Eve Dönüş (2004)

Ayın sürpriz DVD'si

Y: Zach Braff
O: Zach Braff, Natalie Portman, Peter Sarsgaard, Ian Holm
Bölge: 2 (Türkiye) 98 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 DD, İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
16 Ağustos Buena Vista / Tiglon

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

TV dizileri ile tanınan Zach Braff'ın, ilk yönetmenlik deneyimi, yeni bir 'auteur'ün doğuşuna dair ipuçları sunuyor. Yönetmen, ilk filminde minimalist görsel yapısı ve kaynağını 'Amerikan Bağımsız Sineması'ndan alan dramatik yapısı ile kendi tarzını oturtuyor. Daha çok, kurduğu öznel görsel yapıdaki geniş açılar ve uzun planlar ile dikkat çekiyor. Bunları yaparken ise kendisini ve tabii ki Antonioni gibi yönetmenlerin etkisini ön plana çıkarıyor. Çünkü filmin öznel görsel yapısı kendisinin canlandırdığı baş karakterin gözünden akıyor. Bu açıdan bakarsak hem yönetmen, hem senarist, hem de oyuncu olarak filme 'auteur egosu' kazandırdığını görebiliriz. Dramatik yapıya gelirsek... Film, 'Amerikan Bağımsız Sineması' içinde çekilen birçok filmde görebileceğimiz 'Bir kasabaya gelen yabancı' temasını merkezine alıyor. Ancak bu sefer gelen kişi yabancı değil, orada doğmuş ve kasabaya senelerdir gelmemiş olan biri. Bu nedenle de devreye, geçmiş ile hesaplaşma, kimlik arayışı, hayat felsefesindeki değişimler gibi birçok tema giriyor. Böylece zengin bir malzeme ile karşı karşıya kalıyoruz. Görsel olarak bu malzemenin karşılığı ise Braff karakterinin yalnızlığını ve şaşkınlığını resmetmek oluyor. Zira, Los Angeles'ta yaşarken sıkıcı ve sürekli 'işe gidilen hayattan bıkmış' olan karakterimiz, buraya gelince çok farklı bir dünyaya giriyor. Her türlü deliliğin ya da güzelliğin bulunduğu bir bölgeye adım atıyor. Burası, New York'un taşrası olarak görülebilecek New Jersey'in takma adı olan "Garden State". Burada, uyuşturucu, aşk, yağmurda uçuruma karşı bağırmak gibi birçok uçuk şey devreye giriyor. Metaforik anlamlar da çerçeveleme hissindeki detaycılık ve özen sayesinde fazlasıyla derin bir şekilde yaratılıyor. Filmin öznel görsel yapısında ise Los Angeles'ta siyah, beyaz tonlarının kullanıldığını, "Garden State"de ise rengarenk bir renk skalasının kullanıldığını görebiliyoruz. Buradan yola çıkarsak, 'gerçek' karakterlerden beslenildiğini de anlayabiliriz. Aynı zamanda yönetmenin yine bağımsız sinemadan beslendiği bir diğer yön de, kullandığı absürd komedi. Daha çok oyuncular, durumlar ve farklılıklar üzerinden bu anlayışı yarattığını söyleyebiliriz. Yeni 'Jenerasyon X' kuşağının portresini çizen filmin, 'Amerikan ailesindeki ilgisizlik' temasını da işlediğini belirtelim.

Sahne sayısı: 24
Kutu: Klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Netsiz görüntü ve filmin eşsiz 'soundtrack'inden bir şarkı eşliğinde açılıyor. Alta ve üste açık mavi bantlar yerleştiriliyor. Ortada ise filmden klipler arka arkaya akıyor. Bu görüntülerin üzerinde dört köşeli büyüteç parçaları dolaşıyor. Bantların üstünde ise güneşin parladığını görebiliyoruz. Tam anlamıyla filmin ruhunu yansıtmasa da hissettirdiğini söyleyebiliriz.

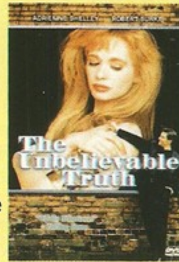
Diğer Ekstralar: Standart bir DVD'de olması gereken eklerle karşı karşıyayız: Silinmiş sahneler, eğlenceli çekim hataları ve yapım belgeseli. Bunların yanına kısa bir soundtrack reklamı da ekleniyor. 27 dakika uzunluğundaki kapsamlı yapım belgeselinde, filmin ne zor şartlar altında çekildiğine sahne sahne tanık oluyoruz. 16 silinmiş sahne de yönetmen/senarist/oyuncu Zach Braff, görüntü yönetmeni Lawrence Sher, kurgucu Myron Kerstein ve yapım tasarımcısı Judy Becker'in yorumlarıyla izlenebiliyor. Bunlardan bazıları filmin mizah dozunu, bazıları melodramatik dozunu, bazıları ise cinsellik dozunu yükseltmeye yönelik sahneler. Ekstralarda türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

ESİN KAYNAKLARI

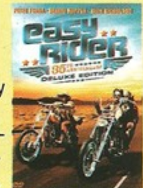
1-Unbelievable Truth (1990)
(1.Bölge)
'Kasabaya gelen yabancı' filmlerinin gerçekçi yönetmeni Hal Hartley, bu filmde de aynı temayı inceliyordu. İçinde aşk, şiddet, suç olan 'gerçek' karakterlerle bezeli bir film kotarırken, meslektaşlarını da etkiliyordu. 'Amerikan Bağımsız Sineması'nı 15 yıl boyunca etkileyecek bir yapıtaşı filme imza atıyordu.

2-Clerks (1994)
(1.Bölge - 10.Yıldö-nümü Versiyonu)
'Amerikan Bağımsız Sinema-sı'nın en önemli isimlerinden Kevin Smith, bütün filmlerinde New Jerseyli karakterlerin izinden giderek New Jersey'i mesken tutuyordu. İlk filmini, 'X jenerasyonu' filmi olarak sinema dünyasına sokuyor ve geyik muhabbetlerinin üzerine giden senaryosuyla dikkat çekiyordu.

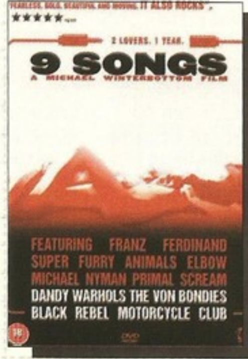
3-Easy Rider (1969)
(1.Bölge - 35.Yıldönümü Versiyonu)
Hollywood'daki gençlik filmleri furyasının en iyi filmlerinden "Easy Rider"ı, Dennis Hopper yönetiyordu. Yol filmi kıvamındaki yapımda, Dennis Hopper ve Peter Fonda motorsikletleriyle 'X Jenerasyonu'nu temsilen şehirden şehire koşturuyor, uyuşturucu, seks ve şiddet dolu bir yolculuğa adım atıyorlardı. Filmin en yükseldiği an ise, uyuşturucu kullanılan cenaze sekansı oluyordu. "Garden State"de ise uyuşturucu sekansı, öznel görsel yapının içinde benzer bir noktaya yerleşiyordu.

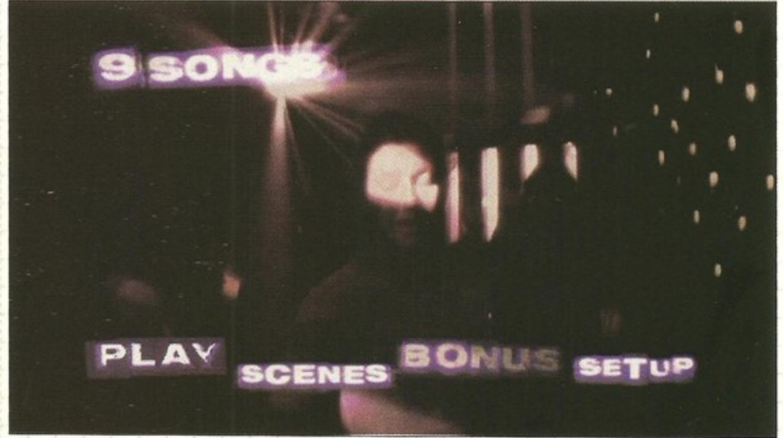

9 Songs (2004)

Y: Michael Winterbottom
O: Kieran O'Brien, Margo Stilley, Huw Bunford, Cian Ciaran
Bölge: 2 (İngiltere) 66 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Altyazı Yok
27 Haziran Optimum
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

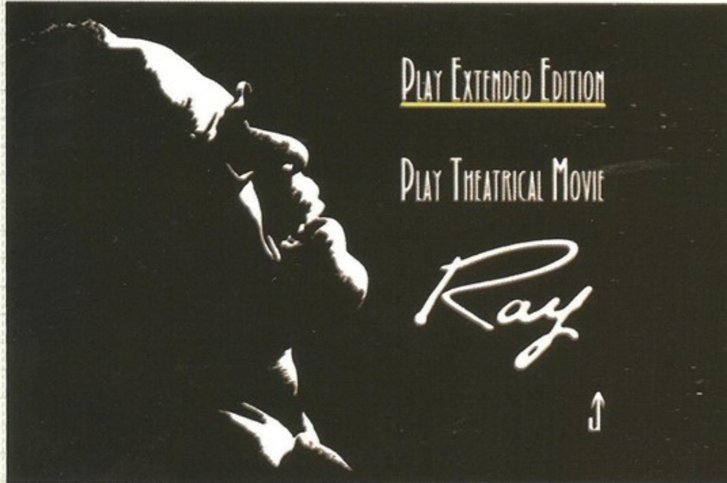
Son dönemde Avrupa sinemasında sıkça görmeye alıştığımız 'seks yönünün üzerine basılan aşk filmleri', Winterbottom'ın filmi ile de sürüyor. Ama yönetmenin yaptığı, tam anlamıyla bu eğilimi en saf hali ile sunmak. Ve gerçek anlamda Amerikan kültüründeki romantik-komediyi gerçek bir aşk hikayesine uyarlamak. Yani buradaki ilişki, her günümüzdeki modern ilişki gibi 'seksi', birinci noktaya yerleştiriyor. Zira çiftimizin cinsel iletişimi, ilişkiyi yürüten temel nokta olarak devreye giriyor. Winterbottom, bilinçli olarak kadın ve erkek karakteri dışında oyuncu kullanmıyor ve bu gerçekliğin üstüne basıyor. Böylece seksi istismar etmekten tamamıyla kaçınıyor. Onların ilişkilerinin arasına konser görüntüleri (içinde çiftimizin de izleyici olarak bulunduğu) sokuyor. Böylece mahremiyet ile eğlenceyi birbirinin üzerine bindirmiş oluyor. İlişkinin karamsar bir sona bağlanacağını da erkek karakterin dış sesi ile Antartika'da olduğunu öğrenerek kavrıyoruz. Bu nedenle film, 'flashback'lerle ilerliyor. Çoğunlukla da seks sahnelerini, daha doğru bir ifadeyle 'aşk' yapılan sahneleri merkezine alıyor. Aşk veya seks yaşamındaki ilerleyişte müziğin (9 şarkının) hızlıdan yavaşa (techno'dan caza diyebiliriz) doğru yol aldığını söyleyebiliriz.

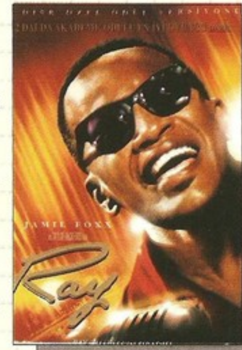
Sahne sayısı: 9
Kutu: Klasik kırmızı
Menü: İngilizce. Filmin müziği, görüntüleri ve içindeki baş karakterin dış sesi ile açılıyor menü. Klipler üst üste bindirildikten sonra, kadın karakterin müzikte dans edişi resmediliyor. (Ana müzikler eşliğinde) Yani özenli bir menü tasarımı görebiliyoruz.
Diğer Ekstralar: 5 ek mevcut. Yönetmen Michael Winterbottom (filmle ilgili genel bir tanımlama) ve iki başrol oyuncusu (birkaç soruyla) ile yapılan sırasıyla 7, 8, 13 dakikalık kapsamlı röportajlar bunlardan üçü. Diğerleri ise filmin müziklerini ayrı ayrı dinleme şansına eriştiğimiz bir bölüm ve Tom Deve Mathews'ün yorumlarıyla filmin tanıtımı (sansürden geçişi ve tartışılışı ile ilgili) altı bölümden oluşan bir seçenek.
Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Ray: 2 Disk Özel Ödül Versiyonu (2004)

Y: Taylor Hackford
O: Jamie Foxx, Kerry Washington, Regina King, Clifton Powell
Bölge: 2 (Türkiye) 146 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
2 Ağustos Universal / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Yok
Biyografi & Filmografiler: Yok

Bu yılki Oscar törenine altı adaylıkla giren film, ancak iki ödül kazanabildi. Bunlardan biri olan En İyi Erkek Oyuncu ödülü, Jamie Foxx'a açık ara ile verildi. Zira oyuncu, bu rolüyle neredeyse bütün ödülleri topladı. Zaten Ray'e benzetilmesi, onu bire bir canlandırması ile filmin en dikkat çeken ismi de o. Ray Charles'ın hayat hikayesini, zaman kurgusunda oynamalarla yansıtan filmde, usta yönetmen Taylor Hackford'ın her döneme göre kullandığı renkler ve unutulmaz ses bandı, süresinin uzunluğuna rağmen bu gerçek anlamda 'Oscar projesi'ni izleten en önemli unsurlar. Özellikle Ray Charles'ın karakterindeki sallantıları hallüsinatif öğelerle görsel yapıya döken Hackford, fazlasıyla sinemasal bir film kotarıyor. Filmde, Türk cazcı ve Ray Charles'ın yakın dostu yapımcı Ahmet Ertegün'ün bulunduğunu da belirtelim.

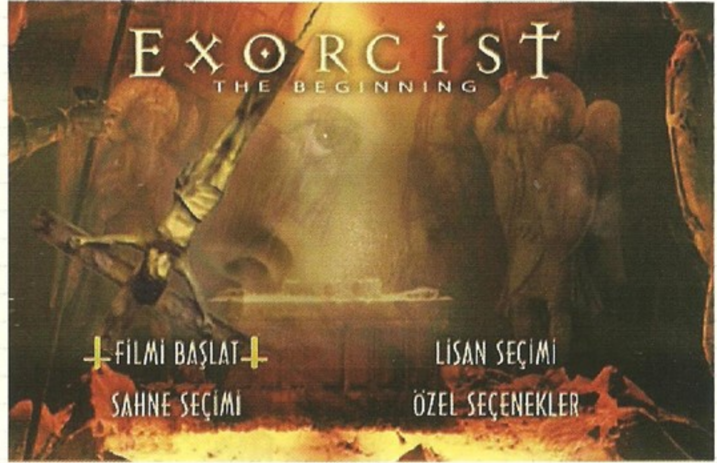

Sahne sayısı: 28
Kutu: 2 diskli özel kutu.
Menü: İngilizce. El yazısıyla "Ray" yazısı ve sigara dumanı ile başlıyor. Ardından klasik fontlu menü seçenekleri yerleştiriliyor. Arka plana kısa kısa klipler ve Charles'ın şarkılarından biri bindiriliyor. Yani klasik bir anlayışla görüntü sürekli akıyor. Alt menülerde ise filmden fotoğraflar görebiliyoruz.
Diğer Ekstralar: İlk olarak 3 belgesel bulunduğunu belirtelim. Bunlardan 10 dakika uzunluğundaki "Stepping into the part", Jamie Foxx ile Ray Charles arasındaki iletişimi sergiliyor. 4 dakika uzunluğundaki "Ray Remembered" ise usta müzisyenle ilgili bir belgesel. Sonuncusu "A Look Inside Ray" ise 3 dakikalık standart bir yapım belgeseli. İkinci DVD'de bulunan bu eklere, "What Kind of Man Are you" ve "Hit the Road Jack" sahnelerini içeren uzatılmış müzikal sahneleri, yönetmenin yorumlarıyla izlenebilen 14 silinmiş sahne, filmin 'soundtrack-'inin kısa bir reklamı ve "Genious: A Night for Ray Charles" adlı belgeselin fragmanı da dahil oluyor. Eklerde Türkçe altyazı da bulunabiliyor.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

Exorcist: The Beginning (2004)

Y: Renny Harlin
O: Steallan Skasgard, Izabella Scorupco, James D'Arcy, Remy Sweeney
Bölge: 2 (Türkiye) 109 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 DD, İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
29 Temmuz Film Pop / Palermo
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum : Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

Korku klasiği "Exorcist", son yıllarda Hollywood'daki 'sequel-prequel' eğiliminin bir kolu olarak yeniden karşımızda. Bu sefer filmin hikayesinin öncesini anlatan bir film ile karşı karşıyayız. Yani hayranları için biçilmez bir kaftan! 'Öncesinde ne olmuştu?' sorusu ile nasıl olursa olsun merak içinde izlenecek bir film. Ancak yönetmen olarak seçilen Renny Harlin, her ne kadar korku filmlerini sevdiğini söylese de türe hakim bir yönetmen olmadığı için, iyi bir "Exorcist" filmi daha izlemenin tadı damağımızda kalıyor. Çünkü Harlin, bu 'psikolojisi yoğun' konsepte sahip filmde gereksiz yere tempo yükseltmeye kalkıyor ve korku klişelerini kullanıyor. Yine de ağır temposunu koruyan bir filme imza atıyor. Şeytan'ın ilk ortaya çıktığı yer olarak 2.Dünya Savaşı'nı gösteren yapım, şeytanın savaşta iki tarafın da içine girerek herkesi öldürdüğünü ima ediyor. Ardından ise bir siyahi çocuğun ve yine genç bir kızın içine girdiğini gösteriyor. O sırada devreye giren sırtlanlarda korkunun farklı yöne kaymasını sağlıyorlar. Yani dini öğelerle yoğrulmuş psikolojik gerilim bir an için

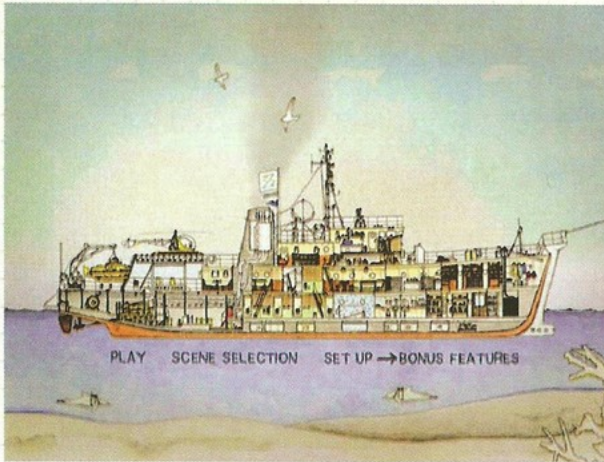

kenara bırakılıyor. Ancak arkasına 'Peder Meriem' karakterinin bunalımı eklenince filmin yapısı biraz olsun yerine oturuyor. Vittorio Storaro'nun görüntü yönetimindeki unutulmaz renkler ve 70'lerden daha gelişmiş makyajlar (içine şeytan girmiş insanlar için kullanılan) ve efektler, filmin en çok akılda kalan tarafları oluyor.

Sahne sayısı: 15
Kutu: Klasik siyah
Menü: Türkçe. "Exorcist" fonunu, turuncu-kırmızı arasında kalan renk oluşturuyor. Ortada ise ters çevrilmiş 'çarmıha gerilmiş İsa' figürünü hareket ederken görebiliyoruz. Ortada filmden görüntüler üst üste bindirilmiş şekilde akıyor.
Diger Ekstralar: Filmden notlar başlığı altında 8 dakikalık kısa bir yapım belgeseli Türkçe altyazı seçeneği ile izlenebiliyor.
Film: ✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Extralar: ✪✪

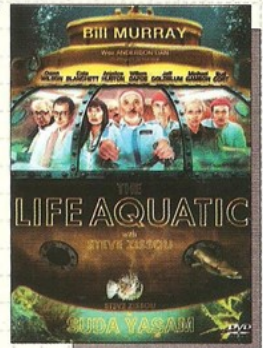
Life Aquatic with Steve Zissou / Steve Zissou ile Suda Yaşam (2004)

Y: Wes Anderson
O: Bill Murray, Owen Wilson, Cate Blanchett, Willem Dafoe
Bölge: 2 (Türkiye) 113 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe DD 5.1, İngilizce DD 5.1
Türkçe, İngilizce Altyazı
19 Temmuz Buena Vista / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

Amerikan Bağımsız Sineması'ndaki 'absürd komedi anlayışının minimalist görsel yapılarda vuku bulması' eğiliminin veliahtlarından Wes Anderson, "Bottle Rocket" ve "Rushmore" gibi ilk dönemindeki daha az 'renkli' filmlerinden sonra "Royal Tenenbaums" ile kendi modelini en üst seviyeye taşıyor, Amerikan toplumunu da derinden hicvediyordu. Bu filminde de aynı anlayışını sürdüren yönetmen, bir önceki filmiyle aynı seviyede, aynı anlayışta ve görsel yapısını biraz geliştirmiş bir yapım ile karşımızda. Yine karakterler, sanat yönetimi, kostüm tasarımı filmin sinema dilinin merkezine yerleşiyor. Bunlara geniş açı objektifiyle çekilmiş planlar ve plan sekansları ekleniyor. Uçuk ve üzerinde uğraşılmış tiplemeler devreye giriyor. Arka plana ise ahlaksız bir karakter 'anti-kahraman' portresi ile oturtuluyor. Böylece ahlaken yanlış birtakım şeyler oluyor. Bunların ucu da Amerikan ailesine ve kolay para kazanma yollarına dokunuyor. Yani görünen renkli dünyanın arkasında derin meseleler var. Zaten filmin absürd veya ironik diyebileceğimiz komedi anlayışı da oradan geliyor. Aslında çizgi romanvari karakterler ve görsel arka plan, gerçek meseleler ile bütünlenip, 'Andersonesk film modeli'nin kurulmasına hep beraber eşlik ediyorlar. Filmde Anderson'ın kullandığı stop-motion animasyon tekniği de, yönetmenin sinemasına kattığı eğlenceli eklerden biri!

Sahne sayısı: 30
Kutu: Klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Filmin çizgi romansal havasına uygun bir şekilde düzenlenmiş. Ana mekan olan teknenin içini gördüğümüz ana menüde etraftaki kuşlar ve balıklar da hareket ediyor. Alt menülerde de teknenin bölümlerini görebiliyoruz.
Diğer Ekstralar: 14 dakikalık Standart yapım belgeseli ve 9 silinmiş sahne içeriyor. Yapım belgeseli 6 bölümden oluşuyor: "Story of Life Aquatic", "Cast of Life Aquatic", "Captain Wes Anderson", "Belafonte", "Creatures of Life Aquatic", "The Life Aquatic: The Final Journey?". Bu bölümlerde filme dair önemli ve ilginç bilgiler edinebiliyoruz. Özellikle Bill Murray-Wes Anderson ikilisinin sürekli beraberliği, sanat yönetimi ve stop-motion animasyon gibi yan öğeler öne çıkarılıyor. Ekstralarda türkçe altyazı mevcut.

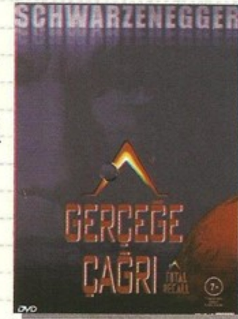
Film: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪✪
Extralar: ✪✪

Total Recall / Gerçeğe Çağrı (1990)

Y: Paul Verhoeven
O: Arnold Schwarzenegger, Sharon Stone, Rachel Ticotin, Michael Ironside
Bölge: 2 (Türkiye) 108 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 DD, İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
8 Temmuz Studio Canal / Palermo
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diger fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

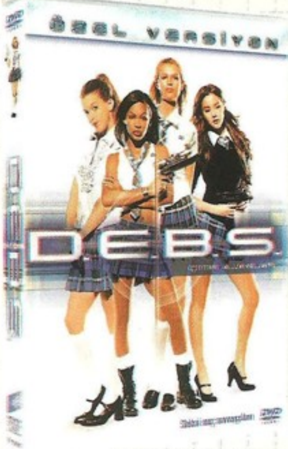
1980'lerde bilimkurgu sineması için önemli filmler çekildi. 90'lara gelindiğinde ise türe ilk damgasını vuran film "Total Recall" oldu. Aslen bir Arnold Schwarzenegger projesi olarak görülse de Paul Verhoeven'in getirdiği felsefik vizyon ve düşünsel altyapı, filmi türün tarihindeki kilometre taşları arasına yerleştirdi. 'Rüya mı, gerçek mi?' sorusunun ilk kullanıldığı bilimkurgu filmi olarak önem kazandı (Terry Gilliam 5 yıl önce "Brazil" ile bu sularda dolaşsa da bu kadar bariz bir soru cümlesi üzerine gitmiyordu). Özellikle yaratılan ütopik rüya dünyası, kapitalizm sonucu monoton hayat yaşayan baş karakterinin yaşamını heyecanlandırma fikri ve ajan filmlerinin antitezi oluşu ile dikkat çekti. 90'larda "Gattaca", "Abre Los Ojos", "Matrix" gibi birçok filmin esin kaynağı oldu (Özellikle "Matrix"deki 'kırmızı hap mı, mavi hap mı?' sorusunun kaynağını bu filmde bulmak mümkün). İçine alt tür olarak aldığı aksiyon, kapitalizm eleştirisi yapmak için yarattığı coğrafi Mars portresi, filmin 80'lerden 90'lara geçiş filmi olduğunu da kanıtladı. Özellikle 'kitsch' görsel efektler ve 'kırmızı' Mars doğası, filmin görsel ihtişamını arttıran öğeler arasında yer aldı. Üst sınıf-alt sınıf arasındaki derin uçurumun getirdiği mutantlık durumu ise 'Kuato' gibi kültlük mertebesine erişmiş bir 'yaratık'ı sinema dünyasına kazandırdı. Philip K. Dick'in kısa hikayesinden uyarlanan yapımda, iki sene sonra Verhoeven'la en sarsıcı başrollerinden birinde rol alacak Sharon Stone da ilk çıkışını yaptı.

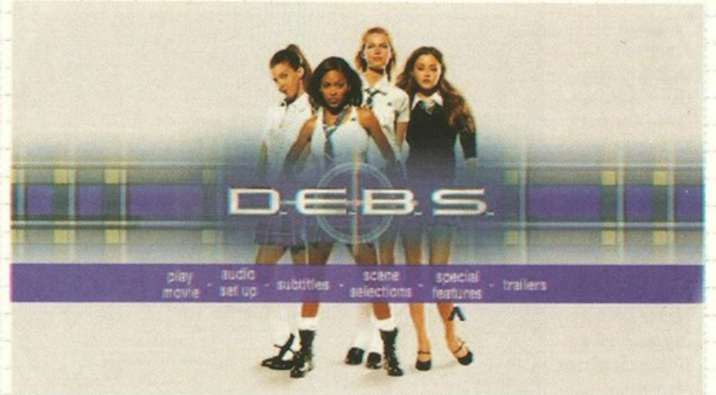

Sahne sayısı: 24
Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Schwarzenegger'in başının bir kısmı ve kırmızı kaplı dünya bir tarafa yerleştirilirken, diğer tarafta filmin ve menünün bölümlerinin yazılmış hallerini görüyoruz. Filme uygun bir arka plan müziği olsa da klip kullanılmaması ve fontların klasik olması dezavantaj olarak yansıyor.
Diğer Ekstralar: Filmin 'teaser'ı ve "Filmden Notlar" başlığı altında kısa bir yapım belgeseli (türkçe altyazı seçeneğiyle) izlenebiliyor.
Film: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Extralar: ✪✪

D.E.B.S. / Çıtır Ajanlar : Özel Versiyon (2004)

Y: Angela Robinson
O: Sara Foster, Jordana Brewster, Michael Clarke Duncan, Meagan Good
Bölge: 2 (Türkiye) 93 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
15 Temmuz Sony
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Var
Film fragmanı: Yok
Diğer fragmanları: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

Angela Robinson'ın kendi çizgi roman karakterlerine dayanan aksiyon-komedisi, aslında tam bir bağımsız ajan filmi. Çünkü hem aşk yönünü lezbiyen bir ilişkiye (filmin iyisi ile kötüsü arasında) bağlıyor hem de iyi ile kötüyü iç içe geçiriyor. Yani keskin bir çizgi ile kesmiyor. Yarattığı ajan karakterlerinin zaman zaman fazlasıyla sulu olmaları, esprilerin de abartılı mizaha kayması, filmi itici kılıyor. Filmin asıl yola çıkış noktası "Charlie's Angels" gibi ajan filmlerini parodi kıvamında bir yapım ile alaya almak. Bunu yaparken de yönetmen akıcı bir tempo ve görsel olarak zaman zaman yapaylığa kayan kurgu numaraları kullanıyor. Başarılı olup olmadığı ise tartışma konusu. Yine de konvansiyonel ajan filmlerinin keskin kliselerinin dışında bir şey arıyorsanız, kendine has bir ajan filmi olarak "D.E.B.S." ideal bir tercih olabilir.
Sahne Sayısı: 28
Kutu: Klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Filmin teknolojik yapısına uygun özenli bir menü tasarımı görebiliyoruz. 4 ajan, göl-geleriyle beraber yüksek sesli bir müzik eşliğinde menüye giriyorlar. Sonrasında ise ana menünün portresi çıkıyor ortaya. Yan menülerde de ajan metaforu olan gölgeler etkin kılınmış. Diğer fragmanlara hem ana menüden hem de eklerin içinden girilebiliyor.
Diğer Ekstralar: Aslında ilginç ekstralar içeren bir DVD ile karşı karşıyayız. Türkçe altyazı seçeneği ise bulunmuyor. 10 dakikayı aşkın klasik bir yapım belgeseli sunuluyor. Filme dair ilginç detaylar göze çarpıyor. Çıkarılmış sahnelerde altı tane genelde uzun olan arka arkaya dizilmiş sahne izleyebiliyoruz (yönetmenin yorumu seçeneği bulunmuyor). "Animatic" adlı ilginç bölümde, filmin 'storyboard'lar ve animasyon görüntülerinden oluşan kısa bir versiyonu çıkartılıyor. Aynı zamanda çekim senaryosu görevi de gören bu görüntülerin üstüne ise müzik bindirilmiş. "D.E.B.S comics" bölümünde ise yönetmenin lise yıllarında çizdiği çizgi romandan parçalar bulunabilir. Ayrıca Yapım fotoğrafları galerisine de ulaşılabilir.
Film: ✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

Meet The Fockers / Zor Baba ve Dünür (2004)

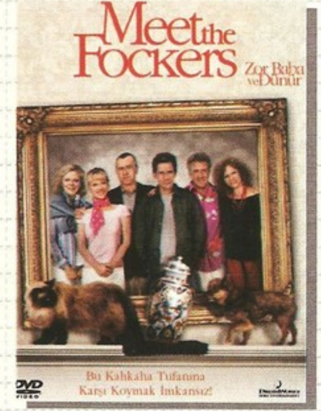
Y: Jay Roach
O: Robert De Niro, Ben Stiller, Barbara Streisand, Dustin Hoffman
Bölge: 2 (Türkiye) 110 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
16 Ağustos Universal / Tiglon

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

"Zor Baba"nın gördüğü büyük ilgi ikincisinin de çekilmesine neden oldu. Zaten film, ilki kadar iş yaptı. Üstelik bu sefer, (abartılı ama gerçek) anne-babaların sayısı dörde çıkıyor ve Mr. Jinx gibi yan mizah öğelerinin sayısı da artıyor. Aslen her evlilikten önce yaşanan 'aile ile tanışma' sorununu mizahi bir dille beyazperdeye aktaran film, ilkinde özellikle kayınpeder ile damat arasındaki zıtlaşma üzerine gidiyordu. Burada ise kayınpederin karşısına dikilen hem damat hem de onun 'rahat' ailesi. Robert De Niro'nun canlandırdığı gelinin tutucu babasının karşısına Dustin Hoffman ve Barbara Streisand'dan oluşan Focker (adının tam anlamıyla) ailesi çıkıyor. Üstelik kadın seks psikoloğu ve De Niro'nun seks hayatına da müdahale ediyor. İşin içine Ben Stiller'ın ister istemez düştüğü komik durumlar da eklenince ortaya çok fazla malzeme çıkıyor. Filmin hazinesi elbette üstünde çokça uğrasıldığı belli olan karakterler.

Sahne sayısı: 20
Kutu: Klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Filmden bir klibin ardından alt tarafa bant çekiliyor (birçok komedi filminde gördüğümüz klasik bir kullanım). Siyah ve kırmızı bantların alt alta bulunduğu ekranda menü başlıkları siyah üstüne beyaz şekilde yerleştiriliyor. Üstte ise görüntüler sırayla geçiyor.
Diğer Ekstralar: DVD'de filmin ruhuna ve anlayışına uygun üç özel bölüm (5 dakikalık kısa belgesel) bulunuyor. Birincisinde meşhur kedi 'Mr.Jinx'e gösterilen yoğun ilgi; ikincisinde 'takma meme' kullanımı için katedilen zorlu yollar; üçüncüsünde ise 'bebek Wrangler' ile yaşanan zor anlar resmediliyor. Diğer bir ekte, Focker ailesinin üç bireyi ile ayrı ayrı toplam iki dakika civarında röportajlar sunuluyor. En eğlenceli ek ise, iki aileyi Focker'ların odasında buluşturan 8 dakikalık bir röportaj. Bunların dışında komik çekim hataları ve ard arda dizilmiş silinmiş sahneler de bulunabiliyor. Eklerde ingilizce altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪
Extralar: ✪✪✪✪

"PASKALYA YUMURTASI" REHBERİ

1-Sky Captain: Özel seçenekler'in ikinci menüsüne geçtiğinizde, üstteki 'Extra' ikonunun üstüne gelin. Aktif hale gelince tıklayın. Animasyon departmanına özel bakış başlıklı yaklaşık 2 dakikalık bir özellik karşınıza çıkacak.

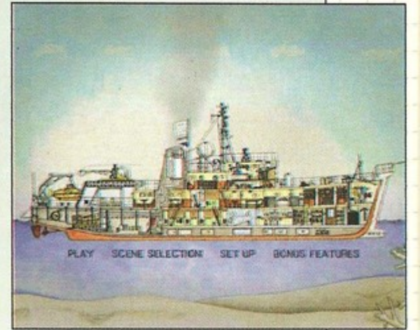
2-Constantine (1): 2.diskte ilk özel seçenekler menüsündeki kafatasının üzerine gittiğinizde (veya Cehennemde yapım seçeneğinin üstüne gelip sağ ok tuşuna bastığınızda), bir 'hedef' imgesi beliriyor. Oradan filmin yazarlarından Frank Capello'nun yazdığı animatik şiir ve bunun görsel karşılığına dair 1 dakikalık kısa bir bölüm izleyebilirsiniz.

3-Constantine (2): 2.diskte özel seçenekler menüsünde "Cehennemde Yapım" başlığına girin. 'Ana Menü'den sol tuşa bastığınızda veya bilgisayarda mouse ile sola doğru gittiğinizde menüdeki iskeletin boynunda haç amblemi belirecek. Ona basınca karşınıza düblor çalışmalarıyla ilgili 2 dakikalık bir bölüm çıkıyor.

4-Constantine (3): 2.diskte özel seçenekler menüsünde "Yeraltını Hayal Etmek" başlığına girin. Sağdaki kafanın üstüne geldiğinizde (veya "Cehennemde kaçış" yazısının üstüne gelip sağ ok tuşuna bastığınızda) bir hedef imgesi beliriyor. Ona tıklayın. Karşınıza Balthazar rolünde Gavin Rosdale'in rolü ile ilgili görüşlerini içeren 2 dakikalık bir bölüm çıkıyor.

5-Life Aquatic: Ana menüde, "Bonus Features"ın üstüne gidip yukarı ok tuşuna basın. Bilgisayarda mouse'unuzu geminin içinin sağına doğru getirin. Geminin içinde sağ tarafta kalan boşlukta bir ok işareti belirecek.

Sky Captain and The World of Tomorrow
Sky Captain ve Yarının Dünyası (2004)

Y: Kerry Conran
O: Gwyneth Paltrow, Jude Law, Giovanni Ribisi, Angelina Jolie
Bölge: 2 (Türkiye) 102 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 DD, İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
8 Temmuz ANS / Palermo

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Yok
Biyografi & Filmografiler: Yok

Modern sinema kavramı ile birlikte 'pastiş' anlayışı sinemada 70'lerde ve 80'lerde kullanılmaya başlandı. Özellikle Brian De Palma'nın sineması (her ne kadar Godard filmleri de Amerikan popüler türlerinin bir karması olarak görülse de) bu eğilimi destekliyordu. En sevdiği ve ideolojisine uyan filmlerden parçaları hiç çekinmeden kullanan yönetmen, kendi film modelini yaratıyordu. Bunu yaparken parodi yapmayı asla aklından geçirmiyor, tamamen 'saygı duruşu / homage' düşüncesi ile hareket ediyordu. Özellikle Hitchcock filmleri yönetmenin en fazla kullandığı alan olarak göze çarpıyordu. Daha ilk iki bağımsız filmi ("Greetings" ve "Hi Mom") ile bu anlayışı bariz bir şekilde hissettiriyor, "Dressed to Kill", "Body Double" gibi filmler ile doruk noktasına ulaşıyordu. 2002'de çektiği "Femme Fatale"le de bu sefer 'film-noir fetişi' ideolojisinin üstüne gidip, noir tarihinden besleniyordu. Yani De Palma, 'sinefil yönetmenler' denince akla gelen ilk isimdi. 90'ların has sinefili Quentin Tarantino da özellikle "Kill Bill"de çok bariz bir şekilde pastiş bir bina kuruyor ve postmodern bir yapı kullanıyordu. Hedef noktası ise daha çok Japon sineması, western türü ve 60 ve 70'lerin istismar filmleri oluyordu. Bu tarz yönetmenlerin başında bu iki ismin geldiğini söyleyebiliriz. Ancak geçen sene bunların arasında bir yönetmen daha eklendi: Kerry Conran. Conran'ın '2004'ün Star Wars'u' tanımlaması yapılabilecek filmi, tamamıyla pastiş bir yapı üzerine kurulu. Esin kaynağı ise daha çok 30'lar sineması. Film-noir, Alman ekspresyonist filmleri, bilimkurgu filmleri, B filmleri ve screwball komediler. Hepsinden de belirgin alıntılar kullanıyor. Bunların arasında "Wizard of Oz", "King Kong", "Planet of The Apes", "Lord of The Rings", "Star Wars" gibi filmler yer alıyor. Aynı zamanda tamamı mavi ekran önüne oyuncuların yerleştirilmesi ve arka planın sonradan bilgisayarda eklenmesi ile gerçekleştirilen filmin görsel dünyası, farklı mecralardan besleniyor. Alman ekspresyonizmi, çizgi romanlar, Japon animeleri, film-noir bu kaynakçaların en öne çıkanları olarak göze çarpıyor. Her karesinde 30'lar ve 40'lar sinemasına ilişkin nostaljik bir öge yakalamamız mümkün. Zaten yapısı da bunun üzerine kuruluyor. Teknolojiyi kullanarak 'yarının dünyası'nı yaratmaya çalışan deli bir doktor, onun peşinde koşan bir kahraman, aşık olduğu ama zıtlaştığı bir kadın (screwball komedi mizanseni), B filmi tarzı robot-hayvan tasarımları ve daha nicesi. "Sky Captain" adı ile karşımıza çıkan Jude Law'un canlandırdığı baş karakter ise temelini çizgi romandan alan ama film-noir içinde yoğrulmuş bir 'süper kahraman'. Zaten buradan yola çıkarak filmin mitolojik sularda yüzmesinin boşuna olmadığını da görebiliriz. '2004'ün Star Wars'u olması konusunu açarsak. Film, tamamen mavi ekran tekniğinin kullanıldığı ilk projelerden. Bu nedenle Lucas'ın "Star Wars" serisi ile yeni bir bilimkurgu dünyası yarattığını ve her filmde bir teknolojik yenilik getirdiğini varsayarsak, "Sky Captain"ın bilimkurgu sinemasına 2000'lerin başında aynı öncülüğü getirdiğini söyleyebiliriz. Zira pastiş kavramı ile böylesine çekilmiş bir bilimkurgu filmi çok rastlanan birşey değil. Zaten başarısı da yarattığı bu alternatif ama tanıdık dünyadan geliyor. Adeta 'Sinema'da Yarının Dünyası'na ilk adımı atıyor...

Sahne sayısı: 17
Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Filmin yapısına uygun bir menü tasarımı kullanılıyor. Bilgisayarda işlenmiş renkler, gökyüzü, önemli bir bina ve beyaz bir ışıkla oyuncuların yakın planları sırayla gösteriliyor. Arka planda ise filmin tema müziği kullanılıyor. Yan menüler de aynı tasarımın devamını sergiliyor. Gazete gibi öğeler öne yerleştirilip arka planın mantığı korunuyor.
Diğer Ekstralar: Eklerde en kapsamlı özellik: yapım belgeseli. Yaklaşık 51 dakika uzunluğundaki bu seçenek iki ayrı bölüm halinde sunuluyor ve efektlerden oyunculara, oyunculardan 'pre-production'a bütün aşamaları gözler önüne seriyor. Kerry Conran'ın filmini tanıtmak için hazırlayıp pilot film olarak şirketlere sunduğu 6 dakikalık kısa film de, projenin ne aşamalardan geçtiği hakkında fikir veriyor. 'Çizimler' başlığı ile üzerinde yoğun renk değişimi yapılmış 'storyboard'lara aşina oluyoruz (yapım tasarımcısı Kevin Conran'ın yorumlarıyla). Ayrıca çekim hataları ve iki çıkarılmış sahne (biri mavi ekran önünde) de bulunabiliyor.

Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Extralar: ✪✪✪✪

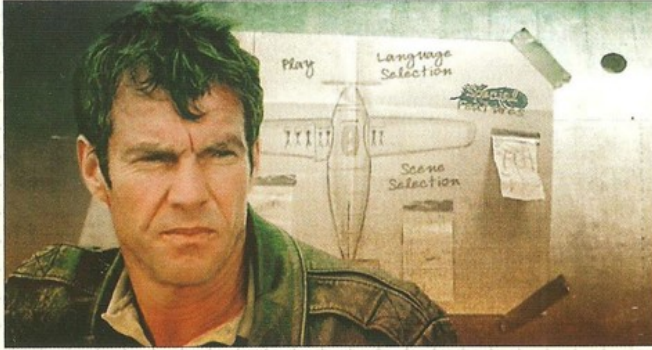
BU AY ÇIKANLAR

1.Bölge
6 Eylül - 3-Iron (Boş ev)
6 Eylül - Holy Girl
6 Eylül - Marriage Italian Style
6 Eylül - Pretty Woman (15.Yıldönümü versiyonu)
13 Eylül - Bloody Mallory
13 Eylül - Milwaukee, Minnesota
13 Eylül - One Missed Call
13 Eylül - Thing (50.Yıldönümü versiyonu)
20 Eylül - Inside Deep Throat (NC- 17)
20 Eylül - Mindhunters
20 Eylül - Turtles Can Fly (Kaplumbağalar da Uçar)
27 Eylül - Akira
27 Eylül - Blind Dead Collection (Ammando De Ossorio)
27 Eylül - Henry: Portrait of a Serial Killer (20.Yıldönümü versiyonu)

2.Bölge (İngiltere)
5 Eylül - Fellini's Casanova
5 Eylül - Johnny Suede
5 Eylül - Spirited Away (Special Edition)
12 Eylül - 5 Kere 2
19 Eylül - Don't Move
19 Eylül - The Idiot (Kurosawa)
19 Eylül - Scandal (Kurosawa)
26 Eylül - A Dirty Shame
26 Eylül - Edukators
26 Eylül - Seed of Chucky

Türkiye
Blade: Trinity - PRA Films / Tiglon
Saw - PRA Films / Tiglon
Elektra - Fox / Tiglon
Hide and Seek - Fox / Tiglon
Star Wars: Episode 3 - Fox / Tiglon
Ice Princess - Buena Vista / Tiglon
Pacifier - Buena Vista / Tiglon
Interpreter - Universal / Tiglon
Ring 2 - Universal / Tiglon
Kayıp Nişanlı - Warner / Tiglon
A Fistful of Dollars - MGM / Tiglon
Motorsiklet Günlüğü (2 disk) - Umut Sanat / Palermo
Bir Mucizedir Yaşamak - Umut Sanat / Palermo
İçimdeki Deniz (2 disk) - **Chantier / Palermo**
İbrahim Bey - Chantier / Palermo
Reservoir Dogs (2 disk) - **Miramax / Palermo**
Team America - Paramount / Palermo
Atlantic City - A E Film
Madame Sousatzka - A.E. Film
Stripes - Sony
Closer - Sony
Hitch - Sony

Flight of the Phoenix / Anka'nın Uyanışı (2004)

Y: John Moore
O: Dennis Quaid, Giovanni Ribisi, Miranda Otto, Tyrese
Bölge: 2 (Türkiye) 108 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
19 Temmuz Fox / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Yok
Biyografi & Filmografiler: Yok

"Düşman Hattı"nda video klip estetiği kullanan ve görselliği ile dikkat çeken John Moore, ikinci filminde de yine 'savaş türü' sularında yüzüyor. Görsel izlerini filme yükleyen yönetmen, özellikle bilgisayar oyunu mantığını hikayenin iskeletine yerleştirerek günümüz jenerasyonuyla ne kadar içli dışlı olduğunu gösteriyor. İzleyicisini bir oyunun içine davet ederek, çözüme doğru gitmesini talep ediyor. Zaten MTV (popüler kültürün kavramsal karşılığı) kaynaklı bir yönetmenden de başka birşey beklenemezdi. Aslen 11 Eylül paranoyası şeklinde ilerlese de (yani planlı bir baskıcı stüdyo sistemi filmi) "Con-Air" ile de ortak noktalar taşıyor. İçinde hastalıklı karakterlerin bulunduğu bir uçağın çöle düşmesi sonucu 'hayatta kalma mücadelesi'ni anlatan yapım, insanların biraraya gelmesi ile ruhsal kurtuluşu resmediyor. Bu cümleden de anlaşılacağı gibi omzunu fazlasıyla klişelere dayıyor. Aynı zaman 1965 yapımı bir filmin yeniden çevrimi olan proje, politik yönünü bugüne uyarlamasıyla da dikkat çekiyor.
Sahne sayısı: 36
Kutu: Klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Filmin gerilim dozunu hissetiren bir klibin ardından uçağın planlanmasının bulunduğu bir kağıt ön plana çıkıyor. Ekranın sağ tarafında onu görürken, sol tarafında Dennis Quaid'i gözlemliyoruz. Kuş tüyü ile bölümler arasında dolaşabiliyoruz. Aynı zamanda kum fırtınası da menünün üzerinden kağıtları havalandırarak geçiyor. Arka planda ise filmin müziğini duyuyoruz. Alt menülerde, kısa klip parçalarıyla geçişin ardından, oyuncu değişimiyle menünün neredeyse aynısı kullanılıyor.

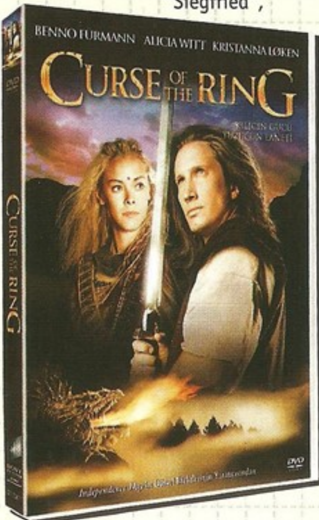

Diğer Ekstralar: 42 dakikalık "Anka Kuşu'nun Günlüğü" kapsamlı bir yapım belgeseli. Büyük bir uğraş gösterildiği belli olan bu ek, açılış sekansı da içeren ve video klip estetiği ile çekilmiş özenli bir çalışma. Müzikler, kamera hareketleri ön plana çıkarken, zaman zaman altyazı da kullanılarak interaktif bir ton yakalanıyor. Siyah-beyaz görüntüler ve split-screen kullanımı da birçok bölüme ayrılan bu ekin artılarından bir diğeri. Onun dışında, biri uzatılmış son olmak üzere 4 'uzatılmış sahne' ve 2 'silinmiş sahne' mevcut. (yönetmen ve yapım tasarımcının yorumlarıyla izlenebiliyor).
Film: ✪✪
Menü: ✪✪✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

Curse of The Ring / Kılıcın Gücü Yüzüğün Laneti (2004)

Y: Uli Edel
O: Benno Fürmann, Alicia Witt, Kristanna Loken, Julian Sands
Bölge: 2 (Türkiye) 177 dakika
1.78:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
29 Temmuz Sony
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

Fritz Lang'ın sessiz dönemde çektiği "Siegfried",

günümüze kadar birçok uyarlama ile perdeye aktarıldı. Bu sefer de Uli Edel, televizyon için çekilen bir film için yüsek bir rakam olan 23 milyon dolar'lık bütçesiyle dikkat çekici bir yapım kotarıyor. Yarattığı "Yüzüklerin Efendisi"ni andıran alternatif ve hayali dünya, mitolojik objeleri öne çıkaran hikaye yapısı, iktidar, intikam, aşk gibi kavramlara Ortaçağ'da görebileceğimiz anlayışla yaklaşım, büyülere olan inanç ve daha birçok kendine has öğe ile dünyası genişleyen bir filme imza atıyor. Film, aynı zamanda Alman ekspresyonizmi dönemindeki yapımların sinema dünyasını nasıl etkisi altına aldığını da kanıtlıyor. 3 saatlik süresinin uzunluğunu da yaklaşık 85'er dakikalık iki bölüm halinde izleyerek bertaraf etmeniz mümkün. İkinci bölümün başında birinci bölümün özeti de mevcut.
Sahne sayısı: 28
Kutu: 2 diskli klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Bulutların dağlar üzerinde durduğu filmin sisli coğrafyasının hareketli bir görüntüsü ile giriyoruz. Ardından bu, arka plana yerleştirilirken, kalıplaştırdığı karakterler ön planda görülebiliyor. Müzikten ise parçalar duyabiliyoruz. Alttaki ve üstteki bantlar ise filmin zamanı belli olmayan epik dünyasının görsel karşılığı.

Diğer Ekstralar: Türkçe altyazı bulunmayan 5 ayrı yapım belgeseli mevcut. 7 dakikalık "Sagas", filmin beslendiği mitler ve efsaneler ile ilgili bilgiler veriyor. "The Journey Begins" adlı 8 dakikalık bölüm ise yönetmenin ve ekibin yorumlarıyla izlenebilen standart bir yapım belgeseli. "Our Heroes" bölümü, 11 dakika boyunca filmdeki mistik karakter ile ilgili oyuncuların detaylı yorumlarıyla bilgiler sunuyor. 5 dakika uzunluğundaki "Swords", filmde kullanılan aksesuarlarla ilgili detay verirken, 7 dakikalık "Sorcery" filmdeki efsanenin doğuşunu sağlayan ejderha öldürme sahnesinin nasıl çekildiğine değiniyor.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

Şans Kapıyı Kırınca (2005)

Y: Tayfun Güneyer
O: Ferhan Şensoy, Rasim Öztekin, Asuman Dabak, Zeki Alasya
Bölge: 2 (Türkiye) 107 dakika
1.85:1 Letterbox (4:3)
Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
21 Temmuz Öger Film / Palermo
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer fragmanlar: Yok
Biyografi & Filmografiler: Yok

Tayfun Güneyer'in yazıp yönettiği film, adeta yönetmenin dünyasında geçiyor. Çünkü Güneyer, kendine göre bir görsellik ile yapay bir dünya yaratıyor. Bunun içinde işlenmiş renkler (ki DVD'de görüntü transferi nedeniyle kayba uğradıklarını söyleyebiliriz), genis açı objektifleriyle sanat yönetiminin öne çıkarılışı, oyuncuların üzerine gitme gibi birçok tercih yatıyor. Filmin 'kültür farkları komedisi' türü içine giriyor olması bu rengarenk dünyayı gerektiren birşey. Zira aslen Küba-Türkiye kültürleri arasındaki farkı işlese de, hayali bir adada geçiyor. Bu nedenle iki ülkede geçen sahneler için de görüntü yönetimi aynı anlayışla kotarılıyor. Karakterler ise tabanlarını Türk kültüründen aldıkları için fazlasıyla abartılı kullanılıyor. Yani kısacası Güneyer, durum komedisini 'Sitcom estetiği' ile yansıtmayı tercih ediyor. Bu da yarattığı renkli dünyayı resmediyor.

Dünya sinemasında da birkaç kültür farkları komedisinde ("Guru", "Mambo Italiano") bu tarz kullanımlara rastlıyoruz ki bunun, türün gerektirdiği bir mantık olduğunu söyleyebiliriz. Bu anlayış, aynı zamanda sinema dünyasındaki TV etkisinin de bariz bir kanıtı olarak öne çıkıyor. Filmde Türk kültürüyle yoğrulmuş aile bireylerinin (kliseleşmiş bir problem olarak damat-kaynana sorununu merkeze alarak) mizah malzemesi olarak iyi değerlendirildiklerini de ekleyelim.

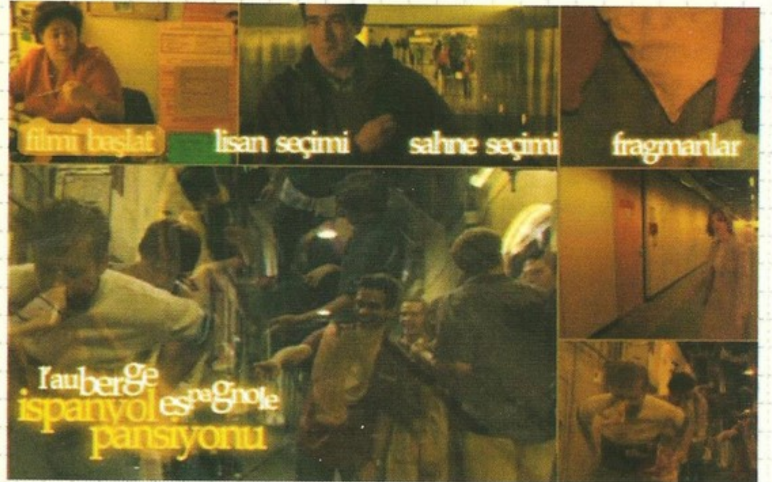

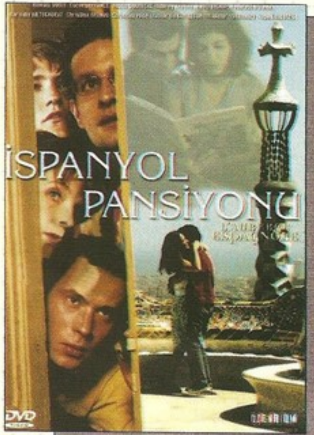
Sahne sayısı: 8
Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Uçağın Barbunya adasına doğru harita üzerinde süzülmesi ile giriyoruz. Sonrasında ise Bonita Otel'in içini görüyor ve resepsiyona doğru süzülüyoruz. Soldaki televizyonda filmden görüntüler akarken, ortada Sinan Çetin karakteri ve filmi özetleyen rengarenk bir menü ile karşı karşıya kalıyoruz. Alt menülerde de aynı özen söz konusu.
Diğer Ekstralar: İlk 2,5 dakikası fragmana ayrılan toplam 16 dakikalık "Küba'da 28 Gün" adlı kamera arkası belgeseli eklerin en dikkat çekici özelliği. Onun dışında çekim hataları (4dk.), Sertab Erener'in 'Dos Gardenias' klibi ve klibin 6 dakikalık kamera arkası görüntüleri yer alıyor. Filmin 'teaser'ı ve TV tanıtımı da bu eklere dahil oluyor.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

L'Auberge Espagnole / İspanyol Pansiyonu (2002)

Y: Cédric Klapisch
O: Romain Duris, Judith Godreche, Audrey Tautou, Kelly Reilly
Bölge: 2 (Türkiye) 116 dakika
2.35:1 Genis Ekran (Anamorfik)
Fransızca 5.1 DD, Türkçe 2.0 S
Türkçe, Fransızca Altyazı
29 Temmuz Özen Film / Palermo
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Var
Biyografi & Filmografiler: Yok

DVD'sini gördüğünüz film tam bir 'europudding'. Yani, Avrupa'nın bütün ülkelerini biraraya getiren, bu yolla da gerçek anlamıyla 'Avrupa filmi' olan bir yapım. Bunun için "İspanyol Pansiyonu" terimi ve içinde konaklayan çeşitli milletlerden insanların farklı yaşam tarzları seçilmiş. Bu nedenle renkli bir romantik-komedi veya kültür farkları komedisi ile karşı karşıyayız. 'Kültür' kavramı fazlalaştığı ve farklı yönlere çekildiği için mizah malzemesi de fazlalaşıyor yönetmen Cédric Klapisch için. Özellikle ülkemiz sinemalarına da uğrayan "Chacun Cherche Son Chat" ile tanıdığımız Klapisch, kendi tarzını oturttuğu ve tamamen komedi amacına hizmet eden bir yapım kotarıyor. 'Bir Fransız, bir Belçikalı, bir İngiliz, bir İspanyol ve bir Alman aynı eve yerlesirse ne olur?' gibi eğlenceli bir soruyu masaya yatırdığında ilginç sonuçlara ulaşıyor. Çünkü hepsi sadece ağızlarıyla değil, kültürel anlamda da farklı diller konuşuyorlar. Bu yüzden 'gag' kavramı fazlasıyla devreye giriyor. Örneğin filmde yer alan unutulmaz söz oyunu, Fransızca'da fakültenin kısaltılmısı "fac" ile İngilizcedeki "fuck" kelimelerinin aynı telaffuz edilişi bu malzemenin doruk noktaya ulaştığı anlardan. Zaten bu çok kişili evin içinde ilginç oluşumlar çıkıyor ortaya: Fransız adam, lezbiyen Belçikalıya aşık olur. İngiliz kız Amerikalı bir adam ile yatıyor ama İngiliz bir sevgilisi var. Durum fazlasıyla komik olunca güldürmek de bir o kadar kolay oluyor. Filmin yükseldiği anlarda kullanılan kurgu efektleri de yapıma bir 'sitcom' havası katıyor.

Sahne sayısı: 23
Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Filmde kullanılan kurgu tekniği 'ekran bölme', menüye de hakim. Beş küçük bir büyük ekran aracılığı ile filmin hikayesine ve 'Romain Duris'nin yolculuğuna aşina olabiliyoruz. Arka plana yerleştirilen müzik de filme 'mizah' sosu katıyor. Alt menülerde de aynı anlayış donmuş kare olarak devam ediyor. Özetle, filmin anlayışına uyan bir menü ile karşı karşıyayız.
Diğer Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Extralar: ✪

Prince & Me / Prens ve Ben (2004)

Y: Martha Coolidge
O: Julia Stiles, Luke Mably, Miranda Richardson, Ben Miller
Bölge: 2 (Türkiye) 110 dakika
1.33:1 Tam Ekran
Türkçe DS, İngilizce DD 5.1
Türkçe, İngilizce Altyazı
12 Temmuz PRA Films / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli yorum: Var
Film fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var
Biyografi ve Filmografiler: Yok

Son dönemde artan kraliyet ailesi içinde geçen romantik-komediler furyasına bir yenisi de geçen sene eklendi. Bu sefer Danimarka prensi ile ABD'li genç bir kızın aşkı söz konusu. Tabii gençlik filmi atmosferine uygun olarak, aralarındaki yaşam tarzı farkları da hemen ortaya dökülüyor. Prens rolünde yakışıklılığı ile kendisine kadroda yer bulan Luke Mably (ki uzun bir seçim aşamasından geçmiş), evlenmesi planlanan kız rolünde ise son yılların yükselen yıldızı (daha çok uç rolleri ile tanıdığımız) Julia Stiles yer alıyor. Danimarka kraliçesi portresinin altından ise Miranda Richardson başarı ile kalkıyor. Yönetmen Martha Coolidge'in, filmin 'peri masalı' dünyası için çok uğraştığı da göze çarpıyor. Özellikle sanat yönetimi ve görüntü yönetimi için özellikle uğraştığını hissettiriyor. Ancak belirli mutlu sona bağlanarak inandırıcılıktan uzak bir noktaya gitmesi, kendi atmosferinden dahi dışarı çıkması, filmin dezavantajı olarak duruyor.

Sahne sayısı: 15
Kutu: Klasik şeffaf
Menü: Türkçe. Öne Julia Stiles'ın sık bir koltukta oturmuş hali yerleştirilirken, arka planda parlak (peri masalını andıran) renkler konmuş. Filmin müziği de ses bandına hakim (alt menüde ise değişkenlik gösteriyor)
Diğer Ekstralar: Öne çıkan özellikler 3 ayrı belgesel. "Prince & Me; yarışta" (6 dk.), çim biçme makinesi sahnesinin çekimi ve yapım aşaması ile bilgiler verirken, dalın profesyonellerine de danışıldığını öğreniyoruz. Prince & Me'ye Bakış (14 dk), ekibin de yorumlarıyla bezenmiş ve yönetmen Martha Coolidge'in görsel yapıya verdiği öneme tanık olduğumuz bir yapım belgeseli. "Bir Peri Masalı; Prince & Me" (13 dk) ise bu sefer oyuncuların ve yapımcıların yorumları ile zenginleşen standart bir yapım belgeseli. "Paige", "Prince Edvard of Denmark", "Soren", "The King and Queen of Denmark", "Choosing the Ending" adlı 6 ayrı bölüme sahip. Bunların dışında 8 silinmiş/uzatılmış sahne (alternatif son dahil) ve 2 dakika uzunluğunda komik çekim hataları bulunabiliyor.

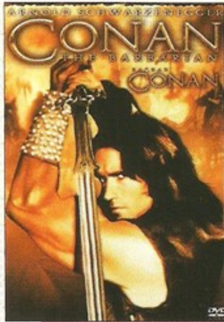

Film: ✪✪
Menü: ✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

Conan The Barbarian / Barbar Conan : 2 Disk Özel Versiyon (1982)

Y: John Milius
O: Arnold Schwarzenegger, Max Von Sydow, Sandahl Bergman, Ben Davidson
Bölge: 2 (Türkiye) 125 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 DD, İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
19 Temmuz Fox / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum : Var
Film Fragmanı: Var
Diğer fragmanlar: Yok
Biyografi & Filmografiler: Yok

Sinema tarihine baktığımızda, son dönemdeki eğilim dışında çok fazla çizgi roman uyarlaması örneği göremiyoruz. Ancak ilk akla gelenler arasında "Barbarella" ve "Flash Gordon" yer alıyor. Bunlar da, görsel yapıları 'kitsch' bulunduğu için daha çok kült muamelesi gören ve genelde değersiz kabul edilen yapımlar. "Barbar Conan" da içinde (özellikle sanat yönetiminde) kitsch öğeler taşıyor. Ancak varoluşçu sularda yüzen, dünya tarihini merkez alan alternatif bir dönem yaratan ve ilginç bir dünyası olan özenli çerçevelerle bezenmiş bir örnek. Yani çizgi romandan oldukça başarılı aktarıldığını söyleyebiliriz. Çöl coğrafyası içinde Conan'ın 'mitolojik quest'ini işlevsel yan öğeler eşliğinde çok iyi işlerken, Schwarzennegger'den alınan mimiklere dayalı performans da karakteri yerli yerine oturtuyor. Zira Arnold filmde çok az konuşuyor, cüssesiyle kendini anlatıyor. Kötü adam Kral Osiric rolünde 'yılana dönüşen zehirli kötü adam' kavramını özümseyen Max Von Sydow ile kurdukları enerji göz dolduruyor.

Sahne sayısı: 15
Kutu: 2 diskli klasik şeffaf.
Menü: Türkçe. Conan'ın kılıcını salladığı bir klip arka plana bindiriliyor. Bu klip 3 saniye kadar sürüp yerini donmuş kareye bırakıyor. Önde ise filmin vahşi tabiatından çarpıcı bir fotoğraf mevcut. Arka planda da filmin müzikleri duyulabilir.
Diğer Ekstralar: Eklerde iki belgesel önemli yer arz ediyor. "Conan - Bir Fantezinin Yükselişi" (18 dk.), daha çok filmin çizgi romandan nasıl beyazperdeye transfer olduğunu, nasıl bir görsellik ile gerçeklik kazandığını ve diğer mecralardan etkisini sorguluyor. "Conan Zincirlerini Kırıyor - Conan'ın Yapımı" ise 53 dakikalık kapsamlı bir yapım belgeseli. Senarist Oliver Stone'dan tutun bütün ekip üyeleri bu ekin içinde yerlerini alıyorlar. "Özel Efektler" bölümü yaklaşık 2 dakika sürüyor ve bir sahnedeki efekt çalışmasının özetini sunuyor. "Conan Arşivleri" ise 10 dakikayı aşkın süresi boyunca filmin setinden fotoğraflar ve yapım aşamasındaki çizimlerden oluşan bir seçkiyi üst üste yerleştiriyor. Bunların dışında da silinmiş sahnelerin ard arda dizildiği 5 dakikalık bir bölüm ve prodüksiyon notlarına ulaşılabilir. Eklerde Türkçe altyazı bulunmuyor.

Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Extralar: ✪✪✪✪

KISA KISA...

Palermo'nun sonbahardaki iddialı filmleri arasında ANS'den "O Şimdi Mahkum", Özen Film'den "Çöküş / Downfall", Umut Sanat'tan "Suspect Zero" ve Paramount'tan kasım sonunda çıkacak "War of The Worlds" yer alıyor.

Tiglon, "Hannibal Lecter" ve "Hababam Sınıfı" setinden sonra 'set DVD'ler' çıkartmayı sürdürüyor. Geçtiğimiz ay "Meet The Parents-Meet The Fockers", "Tarzan 1-Tarzan 2", "Ray (film)-Genius: A Night for Ray Charles (belgesel)", "Miss Congeniality (2 film)" ve "Jurassic Park (3 film)" setleri piyasaya sürüldü.

A.E. Film, yeni sezonda geçtiğimiz sezonki Kieslowski, Fellini, Truffaut setlerinin ayarında usta yönetmen setleri sürmeye hazırlanıyor.

Palermo'dan geçtiğimiz aylarda çıkan "İsyan / Equilibrium" DVD'si, baskı üzerine baskı tüketerek kült mertebesine eriştiğini kanıtlıyor.

Tiglon'dan Fox kaynaklı "Cennetin Krallığı", ekim ayında raflardaki yerini alacak.

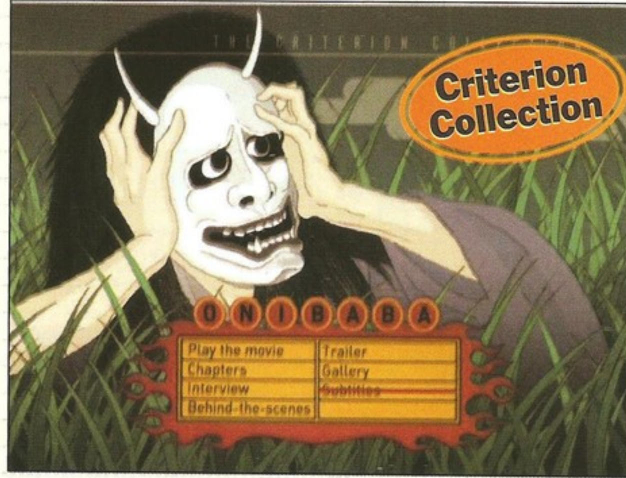
George A.Romero, geçen ay sinemalarımızda izlediğimiz "Land of The Dead" DVD'sinin, sinemada izlediğimiz filmden yaklaşık 6 dakika daha uzun olacağını da ekledi.

İngiltere'de "Laurel & Hardy" ve "Sonny Chiba" (2 set halinde), ABD'de "Bela Lugosi" ve "Greta Garbo" Eylül ve Ekim'de box set DVD'lere kavuşucak.

Palermo, Paul Schrader'in Renny Harlin'den önce Exorcist'in prequeli olarak çektiği ama fazla psikolojik olduğu için beğenilmeyen filmi "Dominion"u (Türkiye'de ilk kez) çıkmaya hazırlanıyor.

Onibaba / Devil Woman (1964)

Y: Kaneto Shindo
O: Nobuko Otowa, Jitsuko Yoshimura, Kei Sato, Jukichi Uno, Taiji Tonoyama
1.Bölge
Çıkış Tarihi: 16 Mart 2004
Kolleksiyon No: 226

Yasujiru Ozu, Kenji Mizoguchi gibi birçok önemli yönetmenin senaryolarını yazan veya altında çalışan Kaneto Shindo, kendi yönettiği filmler ile de tanındı. 2.Dünya Savaşı sonrasında Shochiku şirketinin senaryo bölümüne alınan yönetmen, kendi filmlerini çekmek istediği için buradan ayrıldı. Zaten kendini ispat etmek isteyen birçok yönetmen o sıralarda 5 büyük stüdyodan ayrılıp kendi filmlerini çekmeye yöneliyorlardı. Shindo, oyuncu Nabuko Ottowa ve yönetmen Kozaburo Yoshimura ile beraber "Kindai Eiga Kyokai" adlı bağımsız şirketi kurdu. "Onibaba", Japon korku filmleri tarihinde "Kaidan" (Masaki Kobayashi, 1964) ile beraber ilk akla gelen filmlerden. Yapım, temelde 2.Dünya Savaşı'nın toplum üzerindeki etkisini incelerken, korku öğesi olarak da 'lanet'i kullanıyor. Kaynağını ise "Halka", "Garez", "Karanlık Sular" gibi filmlerde olduğu gibi bir efsaneden, budist bir fabldan alıyor. Şöyle işliyor: Bir maskemiz ve bir kuyumuz var. Maske, tamamen insan yüzüne yerleşebiliyor. Kuyu ise karakterlerin karanlık yönünü temsil ediyor. Efsanenin 'deyişe göre'sine gelirsek.. Savaşın etkisiyle maske takmış bir kişi, şeytan olarak görülür. Ne yapsa da bu varsayımdan kurtulamaz. Bir kişiyi kıstırır. O kişi ondan kaçarken bir kuyunun üstünden atlar. Önüne bakmayan maskeli karakter oraya düşer ve ölür. Böylece maskenin laneti onu öldürene yani kovalanana kalır. Film, bu laneti yansıtırken aslında dönemin sinemasına uygun birşey yapıyor. Korku yönü çok fazla ortaya çıkmıyor. Sadece karakterler arasındaki 2.Dünya Savaşı'nın getirdiği olumsuz etki ile oluşan ruh halini devreye sokuyor. Maskeyi de bunun bastırılmış halinin dışavurumu olarak kullanıyor. Zira ilk kez maskenin kontrolüne geçen kişi bir savaş gazisi. Yönetmen Shindo, müzik, ses, kurgu, kamera duruşu gibi birçok öğeyi öylesine ustaca ve bilinçli kullanıyor ki gerilim atmosferini yaratması hiç zor olmuyor. Antonioni'nin "L'Avventura"sı ile de ortak yönler taşıyan bir yapım kotarıyor. Zira tamamı bir kara parçası (veya ada) üzerinde geçiyor. Orada bulunan bir kadın ve onun savaşta ölmüş oğlunun eski eşi, hikayenin merkezine yerleştiriliyor. Sonrasında ise buradaki yalnızlıklar, kötü ruh halleri, insancıl zevklerden kopuşlar, bir erkeğin devreye girişiyle 'karakter çatışması'na dönüşüyor. Erkeğin seks objesi olarak görüldüğü beyin kıvılcımları devreye giriyor. Genç yaşlardaki kızın cinsel arzuları erkekte karşılık bularken anneninki psikolojik krize dönüşüyor. Böylece bir çatışma oluşuyor. Yani bulunulan 'soyutlandırılmış mekan'ın bu üç karakter arasındaki duygulardan yoksun, egoist düzeyde duran soyutlaştırmayı yansıtmakta bir metafor olarak kullanıldığını söyleyebiliriz. Zaten bu alanın ortasında bulunan ve karakterin karanlık yönlerinin 'metaforik çıkarım'ı olarak niteleyebileceğimiz kuyu da ortamın ana maddesi olarak devreye giriyor. Aynı zamanda bu dibi derin kuyu, kadın cinsel organıyla da özdeşleştiriliyor. Zira sadece anne karakterinin oraya girip heyecan duyduğunu film boyunca görebiliyoruz.

Shindo, filmdeki erotizm dozunu da (ki film vizyona girdiği zaman seksi istismar ettiği düşünüldüğü için tepki çekmişti) iyi dengeliyor. 'Maske' öğesi ise o aşamada karakterlerin ruh halini, sıkışmışlıklarını simgeleyen bir obje olarak devreye sokuluyor. Maskeyi takan kişinin yüzü yara bere içinde kalıyor. Yani metaforik coğrafya nedeniyle dönüşüm geçiren karakterlerin aslında ortama uyum sağladıkları, kendi çekirdek karakter davranışlarından uzak durdukları resmediliyor. Filmde Shindo birçok görsel imgeden faydalanıyor. Bunların başında maske, kuyu ("Halka"da da gördüğümüz bu öğe Japon kültürü için önemli bir obje) ve atmosfere büyük katkı yapan çalılıklar geliyor. Bu sıkışmış mekanın içinde fazlasıyla işlevsel bir görev üstleniyorlar. Çünkü filmin siyah-beyaz çekilmesi birçok basit öğeyi korku öğesine dönüştürebiliyor.

5 Kilit An

1-Genç kadın karakterin filmde birkaç kez, erkek karakterin evine aynı kamera açısından 'seks' için koştuğunu görüyoruz.

2-Kuyunun içinde 'lanet' sonucu oluşmuş insan cesetleri, filmin bir yerinde gözüküyor. Burada ise kadın karakterimiz ölen maskeli samurayın yüzünü görmek peşinde ama...

3-Çalılıkların arasında maskeli baş kadın karakterimiz 'seks kıskançlığı' nedeni ile birkaç kez fırlıyor. '1. kilit an'daki koşmaların son birkaç tanesi bu nedenle kesintiye uğruyor.

4- Çalılıklar filmde gizemli, korkutucu, geriltici bir etkiye sahipler. Filmde çok kez korku objesi olarak atmosferin bir parçası konumuna sokuluyorlar.

5-'Lanet'in şekillendiği anı filmde 2 kere görebiliyoruz. İkisi de bu karedeki gibi kuyunun içine yerleştirilen kamera ve üstünden atlayan 'kaçan karakter' ile devreye giriyor.

Bu ay çıkan Criterion DVD'leri

Angel at My Table
(Jane Campion, 1990)
Bad Timing
(Nicolas Roeg, 1980)
Man Who Fell to Earth
(Nicolas Roeg, 1976)
Masculin Feminin
(Jean-Luc Godard, 1966)
Naked (Mike Leigh, 1993)

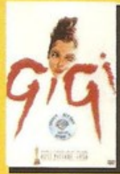

Gigi (1958)

Yönetmen: Vincente Minelli
Senaryo: Alan Jay Lerner (Colette'in romanından)
Oyuncular: Leslie Caron, Maurice Chevalier, Louis Jordan, Hermione Gingold, Eva Gabor, Jacques Bergarec
2.Bölge (Türkiye)
111 dak.
Türkçe / İngilizce Altyazı

MGM stüdyosunun en aktif olduğu ve en çok para kazandığı dönem 1950'ler idi. Bu süreç "Ben-Hur" gibi $ 15 Milyon bütçe ile $ 36.7 Milyon getiri sağlayan bir yapımı da içeriyordu. Ancak sinema tarihine baktığımızda daha çok müzikallerin parladığı dönem olarak anıldığını söyleyebiliriz. Bu süreçte "Singin in the Rain" (1951), "Funny Face" (1952) gibi müzikaller çekildi. 1943 ile 1963 arasında şirketin bünyesinde yer alan Vincente Minelli, iki filmiyle Oscar'a uzandı. İkisi de müzikal olan bu filmler türün doruk noktası olarak görülen yapımlardı. 1951'de "An American in Paris" 8 dalda, 1958'de "Gigi" 9 dalda Oscar'a aday oldu. "An American in Paris", film, senaryo dahil 6 dalda ödülü kucaklarken, "Gigi" aday olduğu bütün dallarda ödülü kazandı. Yani film hem Minelli'ye ilk Oscar'ını getirmiş oldu, hem de adaylık kazandığı bütün dallarda ödülü kucaklayan birkaç filmden biri olmuş oldu.

Bu iki filmin diğer bir ortak özelliğine gelirsek Yönetmen Vincente Minelli, senarist Alan Jay Lerner, besteci Frederick Loewe (ki müzik sözlerini Lerner ile beraber yazıyorlardı) ve oyuncu Leslie Caron bu iki filmde beraber çalıştılar. Ekipten üç isim 1954'de Caron'suz bir başka müzikal'e, "Brigadoon"a da imza attılar. Yani film, birbirine alışkın bir ekibin elinden çıkma idi ve bu kadar başarı sağlaması sürpriz değildi. Zaten bu projeden sonra da birlikteliklerini sürdürdüler. Bu üçlünün çıkardığı müzikaller 30ların başındaki diyaloglar dahil ses bandının tamamını müzikle dolduran müzikallerin modernleşmiş versiyonları idi. Yani filmlerin müzik tarafı, baskın olsa da, ihtiyaç olduğunda devreye giriyordu. Ama tabi yine, oyuncuların şarkı söyleyerek konuşmaları özelliği geçerliydi. Bu nedenle de besteler, çoğu zaman diyaloglardan daha önemli hale geliyorlardı. Şarkı sözlerini beraber yazan Lerner ile Loewe'ün birbirini iyi tanıması da projeye, avantaj olarak yansıyordu.

Filmin müzikal türü içindeki yeri ise başka bir yazı konusu. Vincente Minelli'nin çektiği diğer müzikaller gibi "Gigi" de 'fairy-tale musical' alt türü içinde yer alan bir yapım. Yani sanat yönetimi, hikaye ve anlatıcı aracılığıyla bir masal dünyası yaratmaya çalışıyor. Bunun için de 1900 yılındaki Paris'i kullanıyor. Böylece ABD'den uzak bir coğrafyanın farklılığını ve tarihi güzelliklerini kullanma olanağı yakalıyor. Bunu yaparken de tiyatrodan besleniyor yani teatral bir yapı oluşturuyor. Yönetmenlik tarzına baktığımızda, oyuncuların performanslarının üstüne gittiğini, uzun planlara başvurduğunu ve bir anlatıcı birey olarak hikayeye yerleştirdiğini görebiliyoruz. Filmdeki renk skalasını özellikle kırmızı, açık mavi, yeşil, sarı turuncu gibi parlak renklerden oluşturuyor (zaten filmin technicolor ile çekilmesi de bu renkleri öne çıkarıyor). Bu kullanımın günümüzden bakıldığı zaman 'kitsch' kavramını da hakettiği söylenebilir. Yani Minelli, Douglas Sirk için yapılan 'kitsch görsellik kullanan yönetmen' tanımlamasının içine dahil edilebilir. Onun dışında screwball komedi ve durum komedisi gibi alt türlerin de Minelli'nin bu müzikalinin yapısının temelinde durduğunu söyleyelim.

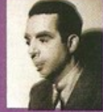
Filmin hikayesini ana hatlarıyla özetlemek gerekirse. 1900 yılında, Paris'in soylularından Maurice Chevalier'nin (dönemin jönlerinden) canlandırdığı Gaston Lachaille ile ABD'den teyzesini ziyarete gelmiş Gigi'nin aşk hikayesinin anlatıldığını söyleyebiliriz. Yani Paris'in en saygıdeğer ismi ile küçük bir kız gibi gözüken bir yabancının arasındaki ilişkiye götürülüyoruz. Tabii ki Gigi'nin soylu yaşama alışması (yani kültür farkları yaşaması) gibi kavramlar filmin ana yapısı içinde çokça mizah malzemesine dönüşüyor. Ancak, o süreci geçince Gaston için hazır hale gelebiliyor. Filmi üçüncü şahıs bir anlatıcı ile parkta açan ve 'böyle yaşamlar burada hep var' dedirtip onlardan bir tanesine odaklanan Minelli, yine onun ağzından iki aşığı at arabasına binerken gösterek kapatıyor. Yani belirli bir görsel bütünlük oturtuyor.

Önemli yüzler

1-Vincente Minelli (yönetmen)

Özellikle müzikaller ve screwball komedileriyle tanınan yönetmen, ön plana çıkan görsel tarzıyla da 'auteur' egosunu ortaya koydu. 50'lerde müzikal türü için önemli yapıtlara imza atan Minelli, 1986'da 83 yaşında hayata gözlerini yumdu. Ama MGM için unutulmayacak bir sanatçı olarak yerini sağlamlaştırdı.

2-Frederick Loewe (besteci)

Özellikle senarist Alan Jay Lerner ile uyum içinde verdiği işlerle öne çıkan bir isim. 1942'de ilk işlerini çıkaran bu ikili, Hollywood müzikalleri tarihinde önemli bir yere sahip. Minelli'siz çıkardıkları işler arasında "My Fair Lady", "Little Prince" yer alıyor. Tarz olarak klasik Hollywood müzikali bestelerinin ana kaynağını teşkil ettiğini söyleyebiliriz.

3-Leslie Caron (oyuncu)

1951'de "An American in Paris" ile sinemaya giriş yapan 1931 doğumlu oyuncu, özellikle "Gigi" karakteri ile tanınıyor. Yani saf, çocuksu, doğal karakter portresini sırtına aldı. Günümüzde hala yan rollerde kendisini görebiliyoruz ("Le Divorce").

Silver Bullet / Gümüş Kurşun (1985)

91 Dk. - Palermo - 2.35:1
İNG 2.0 S - TR 2.0 S - TR altyazı

80'ler, modern 'kurt adam' filmleri açısından fazlasıyla üretken bir dönem yaşadı. "Howling", "American Werewolf in London" gibi türün başarılı modern sinema örnekleri, bu dönemde çekildi. Stephen King'in romanından uyarlanan "Silver Bullet" da aynı özellikleri taşıyan bir film. Ancak o iki filmin başarısına ulaşamıyor. Çünkü filmin hem yönetmeni, hem korkutma gücü zayıf, hem de klişeleri kullanıp mitik öğeleri arka plana atıyor. Aslen Amerikan taşrasında geçen bir gençlik filmi olarak tanımlayabileceğimiz yapımın ortamın içinde dağınık bir hal alması dikkat çekiyor. "Gümüş kurşun" kavramı, kurt adamı slasher katili ve evleri röntgenleyen biri olarak gösterme gibi ilginç fikirler ise filmin içine yeterince işleyemiyor. Ses transferinin iki kanallı olması da filmin korku gücünü engelliyor.

Film: ✪
Extralar: ✪

House of Mirth / Keyif Evi (2000)

145 Dk. - Palermo - 2.35:1
İNG & TR 5.1 DD - TR altyazı

20. yüzyılın başında, New York'ta geçen film özellikle Gillian Anderson, Dan Aykroyd, Anthony Lapaglia, Laura Linney'li kadrosu ile dikkat çekiyor. Edith Warton'ın ilişki entrikalarıyla içli dışlı romanı, "Tehlikeli İlişkiler"le de benzer özellikler taşıyor. Aynı zamanda Martin Scorsese'nin filmini de çektiği "Masumiyet Yası"nın da yazarı olan Wharton'ın eserini, filmin yönetmenliğini de yapan Terence Davies sinemaya uyarlamış. Dönemin sosyal yapısı ve zenginlik çevresi, merkeze yerleştiriliyor. En kısa tabiriyle; melodram türünün son yıllarda James Ivory sayesinde geçirdiği evrimle 'kostümlü drama' bünyesinde vuku bulduğu filmlerden biri ile karşı karşıyayız.

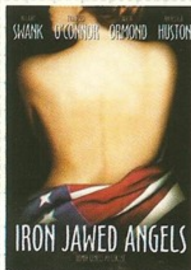

Film: ✪✪
Extralar: ✪✪

Iron Jawed Angels / Demir Çeneli Melekler (2004)

118 Dk. - Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı

1910'ların sonunda ABD'deki kadınların oy kullanma sorununu masaya yatıran film, kadın bir yönetmene sahip. Yapım, beş yıllık periyot içindeki mücadeleyi, seçimlerdeki demokratlar-cumhuriyetçiler çekişmesini merkezine alan bir HBO projesi. Bu nedenle de politik-toplumsal yönü yoğun bir senaryosu bulunuyor. O dönemdeki kadın tiplerinden bir bukle sunarak sorunu psikolojik noktaya dahi götüren senaristler, temelde Hilary Swank karakterinin üzerine gidiyorlar. Zaten film gücünü, sağlam senaryosunun iyi oyunculuklarla desteklenmesinden alıyor. Ancak bu sağlam ama uzun bir periyoda yayıldığı için sarkan ve yüzeysel kalan senaryo, yönetmen Katja Von Garnier'nin elinde daha da dağılıyor. Formalist olma arzusuyla müzik ve kurgudan fazlasıyla yararlanan yönetmen, filmin tonunu oturtmakta başarısız oluyor.

Film: ✪✪
Extralar: ✪

Cliffhanger / Dağcı (1993)

106 Dk. - Palermo - 2.35:1
İNG & TR 5.1 DD - TR altyazı

80'lerin sonu ve 90'ların başı Slyvester Stallone'un hayranları tarafından çıkış dönemi olarak anılır. O dönemde senaryosunu kendi yazdığı bu film, oyuncunun 'Rambo' ve 'Rocky'e göre biraz daha olgunlaştığını kanıtlıyor. Daha psikolojik olmaya çalışsa da aksiyon filmlerinin yönetmeni olarak tanıdığımız Renny Harlin'in varlığı, tempoyu, aksiyonu ve macerayı yükseltiyor. Dağın tepesinde heyecan verici bir macera filmi diyebileceğimiz "Dağcı"da John Lithgow'un kötü adam performansı da dikkat çekiyor. Stallone'un kasları bu sefer pek ortada olmasalar da dağa tırmanması bu özelliğini açık ediyor. Film için 'vicdan azabı çeken iyi kalpli kahraman' portresini çizerek klişe bir kahraman filmine dönüştüğünü de belirtelim.

Film: ✪✪✪
Extralar: ✪✪✪

Woman of The Year / Yılın Kadını (1942)

110 Dk. - Tiglon - 1.33:1
İNG Mono - TR altyazı

Katherine Hepburn ile Spencer Tracy'nin beraber çalıştıkları ilk film, bir ilişkinin özetini sunuyor adeta. Dönemin screwball komedilerinin en has örneklerinden biri diyebileceğimiz çalışma, karşı cinsler arasındaki zıtlıkları bütün süreçleriyle gösteriyor. İlk bakışta aşık olup hemen evlenen ama birinin spor alanında, diğerinin iş hayatında yoğunlaşması nedeni ile evlilikleri yolunda gitmeyen bu ikili, işlerine odaklanmaları nedeniyle birbirlerini tanıyamaz hale geliyorlar. Aralarındaki mesafeli ama yakın ilişki de bu tür 'ilişki bozucu temel sebepler'den geliyor. Özel hayat ile iş hayatı arasında mekik dokuyan film, çekildiği yıl aldığı 'senaryo' Oscar'ı ve ikilinin ilk birlikteliği anlamı taşımasıyla önem arz ediyor.

Film: ✪✪✪✪
Extralar: ✪

Dawg / Çapkının Sonu (2002)

80 Dk. - Palermo - 16:9
TR 2.0 S / İNG DD 5.1 - TR altyazı

Film, ilginç bir fikirden yola çıkan tipik bir romantik-komedi. Hayatındaki ilişki sayısı tavana vurmuş Denis Leary karakteri, babaanesinin ölümü ile mirasın tek varisi olarak atanıyor. Ancak vasiyetteki şarta da uymak zorunda bırakılıyor: 'İlişki yaşadığı belirli sayıda kadından 'seni affediyorum' cümlesini duymak'. Böylece bunun için görevlendirilen İngiliz aksanlı, düzenli Elizabeth Hurley ile dağınık klasik erkek tipli Denis Leary arasında 'yol filmi' formatında yakınlaşma hikayesi başlıyor. Ancak seçilen on iki kadının ilişki mantığı açısından dengeli ve gerçekçi bir düzen teşkil etmemesi, yan karakterlerin zaman zaman abartıya kaçması, sona doğru 'ders verir' kıvama gelinmesi ve ahlakçılık yapılması, filmin 'kendini iyi-hisset' tonunu dağıtıyor.

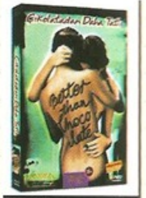

Film: ✪✪
Extralar: ✪✪

Better Than Chocolate / Çikolatadan Daha Tatlı (1999)

97 Dk. - A.E. Film - 1.33:1
TR 2.0 S / İNG 5.0 - TR altyazı

Çekildiği yıl İngiltere'de olay yaratan bu lezbiyen romantik-komedi, sansür kurulundan '18+' ile geçebilmiş. Bunun nedeni de muhtemelen eşcinsel ilişkiye grafik ve çıplaklık olarak ülkemiz şartlarına göre fazlasıyla yer vermesi. Film, daha çok bir erotik-komedi olarak alınabilir. Çünkü heteroseksüel, biseksüel ve homoseksüel galerisi oluşturan çeşitli karakterlere sahip. Kimi evlilik sebebiyle, kimi ergenlikten, kimi de başka sebeplerden sekse susamış yaratıklar olarak sunuluyorlar. Ana mekan olarak da filme bir seks oyuncakları dükkanı seçilerek renkli bir hava katılıyor. Zira lezbiyen olan başkarakterimiz orada yaşıyor. Ancak bu renkli hava, 'havada' kalırken, ilişkiler sonuca bağlanmak yolunda öyle dağınık bir hal alıyorlar ki izlerken içlerinden çıkamaz hale geliyoruz.

Film: ✪
Extralar: ✪

Late Bloomers / Geç Çiçek Açanlar (1996)

102 Dk. - A.E. Film - 1.33:1
TR 2.0 / İNG 5.0 - TR altyazı

Çekildiği yıl Sundance Film Festivali'nde yarışan bir Amerikan bağımsızı var karşımızda. Aslında gençlik filmi kıvamında olsa da tamamen farklı bir yöne gidiyor ve ailelerin eşcinsel ilişkiye bakışını inceliyor. Bunun içine evliliğin belirli bir döneminden sonra oluşan cinsel ihtiyaç da giriyor. Biri evli, biri 'aşk diye bir şey bilmez' diye tanımlanan iki orta yaşlı kadın arasındaki aşka değinen film, yönetmen Julia Dyer'ın minimalist bakış açısına sahip. Ancak sabit kamerasıyla yakaladığı kadrajlar filmin tamamına yayılmadığı için film, görsel açıdan dağınık bir hal alıyor. 'Lezbiyen nikahı', 'gece çıplak basket oynama' gibi kavramlar da filmin içinde bulunuyor.

Film: ✪✪
Extralar: ✪

Pardon (2005)

100 Dk. - Palermo - 4:3
TR DD 5.1 - İNG altyazı
Vizyona girdiğinde hakettiği ilgiyi görememesine karşın, zaman zaman eğlenceli olan bir film var karşımızda. Aslında Türkiye'de çekilmesi gereken absürd-toplumsal komedi filmlerinden biri diyebiliriz. Zira ülkemizdeki adalet sorununu ironik bir biçimde masaya yatırıyor. Zaman zaman kara komediye kaçsa da, karakter odaklı durum komedisini kullanıyor. Ferhan Şensoy, Rasim Öztekin ve Ali Çatalbaş'ın başarılı performanslarının, iyi yazılmış karakterlerin ürünü olduğunu söyleyebiliriz. Şensoy'un oğlu Mert Baykal'ın 'dv' ile çektiği filmin yapımcılığını ise Sinan Çetin üstleniyor. Gerçek bir hikayeden yola çıkan film, özensiz yapısı nedeniyle potansiyelini değerlendiremiyor.
Film: ✪✪
Extralar: ✪✪

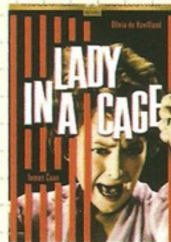
Scent of a Woman / Kadın Kokusu (1992)

150 Dk. - Tiglon - 1.85:1
İNG DS - TR altyazı
Al Pacino'nun Oscar ödülü kazandığı film, temel anlamda yaşlı bir adam ile genç bir çocuğun insancıl ilişkisine odaklanıyor. İkisi arasında kuşak farkları, karakter fakları içeren dostluk, filmin tamamına hakim oluyor. O'Donnell'ın okulda yaşadığı ispiyonculuk ve eğitim sistemi ile ilgili sorunlar, Pacino ile dostluğu, Pacino'nun ailesi ile sorunları olarak üçe ayrılabilecek film, görüldüğü gibi basit bir olay örgüsüne sahip. Yani maksimum 100 dakikada altından kalkılabilecek bir hikaye içeriyor. Ancak filmin süresi 150 dakikaya kadar uzanıyor, bu da hikayenin sarkmasına ve kendini tekrarlamasına sebep oluyor. 'Buddy Movie' alt türü ile 'gençlik filmi' türünü birleştiren film, zaman zaman mizaha, zaman zaman didaktizme ve fazlasıyla da drama kayıyor.
Film: ✪✪
Extralar: ✪

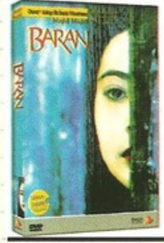
Lady in a Cage / Kafesteki Kadın (1963)

91 Dk. - Palermo - 1.85:1
İNG DD 5.1 - TR altyazı
Oscarlı oyuncular Olivia De Havilliand ve James Caan'ı buluşturan film, 1960'lar Amerikasının portresini çiziyor. Masaya, İkinci Dünya Savaşı sonrası taşradaki konformist yaşamlar ile alt kültür arasındaki uçurum yatırılıyor. O yaşamın içinde evinde bir asansörde mahsur kalan baş kadın karakterimiz, adeta taşra yaşamının metaforik temsili olarak düzenleniyor. Onun evine giren alt kültür bireyleri ve 'imdat' çağrılarını 'takmayan' diğer taşra insanları filmin farklı kültürel öğeleri olarak devreye giriyorlar. İki farklı kültürün üzerine gidilirken, sınıf çatışması da diğer yönden devreye sokuluyor. Filmin tamamına yakını bir evin içinde geçerken, klostrofobik ortam yaratımı dikkat çekiyor.

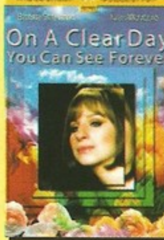
Film: ✪✪✪
Extralar: ✪

Baran (2001)

96 Dk. - A.E. Film - 1.85:1
Farsça & TR 2.0 S - TR altyazı
İran'dan gelen 'peçeli' bir aşk filmi ile karşı karşıyayız. Film, bir inşaatta çalışan 17 yaşında bir çocuk ile oraya kaçak giren 15 yaşında bir kızın aşk hikayesine değiniyor. Ama 'duygusal' diye tanımlayabileceğimiz en somut şey, oğlanın kızın yansımasını duvarda görmesi. Yani her şey İran kurallarına göre düzenlenmiş. Zaten aslen arka plandaki toplumsal sorunları perdeye taşımayı amaçlıyor yönetmen Majid Majidi. Bunu yaparken toplum tarzı aşk da arka planda duruyor. Bu ikilinin birbirine en yaklaştıkları an ise yere düşen elmaları beraber topladıkları son sekans. Zaten birbirleri ile konuşmuyorlar bile. Sadece çocuğun duyduğu hisler mizah malzemesine dönüştürülüyor.
Film: ✪✪
Extralar: ✪

On A Clear Day You Can See Forever / Tatlım (1970)

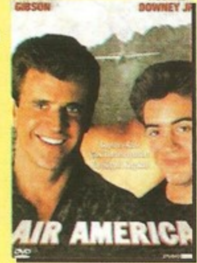
124 Dk. - Palermo - 2.35:1
İng DD 5.1 - TR altyazı
Çoğunlukla 70'ler ve 80'lerde rastladığımız 'adını müzik sözünden alan filmler' furyasının içinde yer alan bir yapım ile karşı karşıyayız. Yönetmenlik koltuğunda ise Minelli oturuyor ve her filminde olduğu gibi zıt kutuptan iki karakter arasında bir 'aşk' doğuruyor. Üstelik bu sefer biri psikolog, diğeri ise hastası. Minelli'nin parlak renklerin hakim olduğu görsel yapısı, ön plana çıkıyor. Özellikle Streisand'ın canlandırdığı karakterin çok kişilikli ve şizofrenik olması, kendini 1814'de yaşıyor olarak görmesi, o dönemin renkliliğinden de faydalanılmasını sağlıyor. Bu mantığın getirisiyle bağlanan sonun 'tanrıbilimsel' oluşu da özellikle ilginç bir tercih olarak öne çıkıyor.
Film: ✪✪✪
Extralar: ✪

Are We There Yet? / Gelmedik mi Hala? (2004)

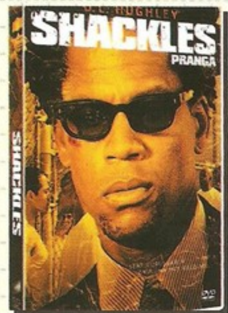
91 Dk. - Sony - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
"Evde Tek Başına" serisi ile doruğa çıkan ve daha çok çocukları merkez alan aile komedisi, bu filmde romantik-komedi ile birleşiyor. Hikaye olarak ise damat adayının boşanmış annenin çocuklarının eline düşmesi merkeze alınıyor. Başrolde ise Ice Cube bulunuyor. Karakteri de çocuklardan nefret eden bir anlayışa sahip olunca, fazlasıyle malzeme çıkıyor film için. Ancak sonu her zamanki gibi baş karakterin duygusallaşıp 'Çocukları seviyorum!' haykırışı ile bağlanıyor. Bu nedenle de melodramatik bir hava takınıyor. Cube ile sezinlenen 'zenci filmleri' havası da Amerikan alt kültürünün filme olan ilgisini çekebilecek bir ayrıntı. Zaten aşık olduğu karakteri de siyahi güzel Nia Long canlandırıyor.
Film: ✪
Extralar: ✪✪✪

Air America (1990)

108 Dk. - Palermo - 2.35:1
İNG & TR 5.1 DD - TR altyazı
1969'da yaşanan gerçek bir olaya uzanan film, çekildiği yıl gişede azımsanmayacak bir gelir elde etmişti. Mel Gibson'ın "Cehennem Silahı" yılları olarak anımsarsanız, oyuncunun nasıl bir karakter canlandırdığını tahmin edebilirsiniz. Filmin taşıdığı savaş ve politika yönü yerini, fazlasıyla aksiyon-komedi türüne bırakıyor. Çünkü ortada oldukça ironik bir durum var. Vietnam'dan erzak taşıdıklarını zanneden bir grup asker, sonradan uyuşturucu kaçakçılığına yardımcı olduklarını anlıyorlar. Bundan sonra da 'afyon'un bir pazar malzemesi durumunda olduğunu kavrıyorlar. Film, aksiyon ve komediyi bir araya getirmek istese de, günümüz aksiyonlarına bakıldığında eski kaldığını ve tempoyu hiç yükseltemediğini görebiliyoruz.
Film: ✪
Extralar: ✪✪

Shackles / Pranga (2005)

110 Dk. - Sony - 1.78:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
Amerikan bağımsız sineması'ndan her yıl birkaç tane çıkan 'Siyahi alt kültür filmleri'nden biri var karşımızda. Yani kısıtlı bir kitleye hitap ediyor. Filmdeki bütün oyuncular zenci ve hikaye de o bağlamda kuruluyor. "Shackles" adında okul olarak gösterilen bir hapishaneye, 30 yaşlarında siyahi bir öğretmenin gelmesi ile herşey değişiyor. Ama bu değişim felsefi anlamda olmuyor. Sadece ifade özgürlüğü kazandıkları için oradan kaçma eğilimleri hızlanıyor. Dersler esnasında didaktizm fazlasıyla yer buluyor. Zaman zaman "insan hakları konferansı"na dahi dönüşüyor. Yönetmen ise hip hop müziğinin hakim olduğu ses bandını, ekran bölme tekniğini ve hızlı kesmeleri çokça kullanıyor.
Film: ✪✪
Extralar: ✪✪

Söyleşi: Senem Erdine
serdine@merkezdergi.com.tr

Fırat Tanış

2003'te, ona Altın Portakal kazandıran ilk filmi "Sır Çocukları"ndaki Velit rolüyle dikkatleri üzerine çeken oyuncuyu, bu ay Olgun Arun'un gecikmeli olarak gösterime girmesi beklenen filmi "Tramvay"ın başrolünde izleyeceğiz.

Tiyatro eğitimi almış olmasına rağmen müzik de oyunculuk kadar önemli bir rol oynuyor hayatında.

Unutamadığınız filmler...
"Otomatik Portakal", "Bir Düşe Ağıt", "Baba" serisi, "Matrix". Bir sürü var ama ilk aklıma gelenler bunlar.

Hangi oyuncuları beğenirsiniz?
İsim hafızam korkunçtur, onun için şimdi hatırlayabilecek miyim bilmiyorum ama oynamayan oyuncuyu severim ben. Yaptığı işi çok basit, sade gösteren oyuncuyu severim. Mesela, şimdi Türkiye'den ilk aklıma gelenler Haluk Bilginer, Genco Erkal, Zuhal Olcay.

Hangi yönetmenleri seversiniz?
Lars von Trier'yi çok seviyorum. "Dogville"i de çok sevdim hatta; "İt Köyü". Bence hiç tartışmasız bir dahi o adam.

Bir filmden yarısında çıktığınız oldu mu?
Hiç olmadı.

Çocukluk kahramanınız kimdi?
Bir masal kahramanı vardı ama ismini de hatırlamıyorum; bir kurbağaydı. Arkadaşları tarafından itilen dışlanan bir kurbağaydı. Beni çok etkilediğini hatırlıyorum sadece. Bunu daha önce ben de kendi kendime düşünmüştüm aslında ama o kurbağa dışında çocukluğumdan hatırladığım bir kahramanım yok galiba.

Yalnızlığı mı kalabalıkları mı tercih ediyorsunuz?
Böyle bir tercih yapmak genellikle çok zor oluyor çünkü kimi zaman kalabalığın içinde bile yalnız hissediyorsunuz, kimi zaman da yalnız kalmak isteseniz de kalamıyorsunuz. Ama genel olarak ben yalnız kalamam. Hiçbir zaman, hiçbir yerde yalnız kalamam ama buna rağmen yalnızımdır yani gerçekten yalnızımdır, yalnız yaşarım, yalnız yürürüm...

Bundan pek hoşnut değilsiniz herhalde.
Kim hoşnut olur ki. Belki vardır yalnızlıktan hoşlanan insanlar ama ben hoşlanmıyorum.

Küsüp somurtur musunuz yoksa bağırıp çağırır mısınız?
Benim sinirim 30 saniye falan sürüyor ama şiddeti çok yüksek olur; çok hızlı yükselir ve çok hızlı düşer. Çok anlaşılabilir bir durum değil bu, belki de bu yüzden yalnızım. Çabuk sinirlenirim ve çok çabuk sakinleşirim.

Çalışmadığınız akşamlarınız nasıl geçer?
Müzik yaparım evde. Benim enstrümanlara karşı genel bir eğilimim var. Evde küçük bir stüdyom var. Çoğunlukla müzikle uğraşırım yani, ya bir enstrüman çalışırım ya da bir beste üzerinde çalışırım.

Profesyonel müzik çalışmalarınız oldu mu?
Evet, Emre Altuğ'la, Levent Yüksel'le ve Gülay'la çalıştım. Kendim de bir albüm yapmayı düşünüyorum, hatta ismini cismini her şeyini kafamda tasarladım. İsmi "İblis" ama biraz daha zamana ihtiyacım var.

Sabah ilk iş ne yaparsınız?
Balık tutmaya giderim. Her sabah saat 8:00'de büyük bir hiperaktiviteyle kalkarım. Ne yapacağımı bilemem. İlk önce evde şöyle bir dolaşırım. Bu sabah değişik bir şey yapayım derim ama her sabah yaptığım gibi yine balık tutmaya giderim. Aslında kalkar kalkmaz sakinleşebilmek için bir kahve içerim önce.

Uyanır uyanmaz sakinleşmeye mi ihtiyaç duyuyorsunuz?
Evet çünkü çoşkun bir vaziyette uyanıyorum. Uyku mahmurluğu falan yaşamıyorum. Yaşayanları da anlıyorum, inşallah onlar da beni anlar.

Hangi konuda zayıfsınız?
Offf, çok hızlı sinirleniyorum, yani çok hızlı ısınıp çok hızlı soğuyorum. Bu büyük bir zaaf. Benim kendimde en uyuz olduğum şey sinirim. Onun dışında bir sürü şey vardır mutlaka, mesela çok yumuşak kalpliyim. Bundan da pek hoşlanmıyorum. Hemen affediveriyorum ama hemen. Hiç kin tutmam. Gerçi bunun doğrusu nedir bilmiyorum, kin tutmak mı doğrudur yani? Ama hemen unutmak da iyi değil.

Hangi konuda güçlüsünüz?
Sezgilerim çok güçlüdür. Öyle olduğuna inanıyorum.

Ölümden sonra ne var?
Hiçbir fikrim yok. Keşke bilebilsem de söylesem.

En çok neden korkarsınız?
Kandırılmak beni çok korkutur. Zamansız ölüm ya da geç ölüm, yani ölüm. Bunların dışında bir de röportajlar korkutuyor.

Hayal kurar mısınız?
İsim bu.

Peki kendi geleceğinizle ilgili hayalleriniz var mı?
Müzik yapmak istiyorum. Bu hayal sayılmaz aslında, ama istediğim gibi müzik yapmak istiyorum ve içinde yaşadığımız koşullarda bu bir hayal olabilir. Bir de kafamda bir takım öyküler var, bu öyküleri bir şekilde hayata geçirmek istiyorum. Oynanabilir ya da filme çekilebilirler. Bu da bir hayalim.

Mutlu aşk var mı?
Yok.

Hangi kent?
Kesinlikle İstanbul.

Hayatınız filme çekilecek olsa adı ne olurdu?
"Mucizeler, Rastlantılar ve Tesadüfler Üstüne Küçük Bir Film".

Yeni sinema projeniz var mı?
Şu anda yok.

Genç kuşak yönetmenlerden ilginizi çekenler var mı?
Var. Nuri Bilge Ceylan'a bayılıyorum. Başka da vardır ama şu an çok net olarak aklıma gelen o. Sinema dilini çok seviyorum, bence çok etkileyici.

Mutlaka çalışmak istediğiniz bir yönetmen var mı?
Mutlaka değil ama hakikaten Nuri Bilge Ceylan'la çalışsaydık enteresan bir şey olabilirdi çünkü çok merak ediyorum onun sinemada oyuncuya nasıl baktığını. Benim için çok deneysel ve öğretici bir çalışma olurdu. Onun çektiği bir filmin içinde nasıl duracağımı çok merak ediyorum.

Bu ay gösterime girecek olan filminiz "Tramvay" hakkında ne söyleyebilirsiniz? Neden seyredelim?
"Tramvay", dünyada örnekleri çok görülen bir film bence. Mesela yanlış hatırlamıyorsam "Subway" diye bir film vardı, sonra "Otomatik Portakal"... Şiddeti inceleyen, bireyi şiddete iten sebepleri inceleyen çok film yapıldı. Bu film de aynı meseleyi ele alıyor ama biraz daha bizim insanımıza özgü bir hikaye tabii. Şiddet üstüne bir film ama aynı zamanda sevgi üstüne bir film, sevginin nasıl bulaşıcı olabileceği üstüne. Mutlaka demiyorum ama seyredin tabii, en azından Türk Sineması adına neler yapılmış diye seyredin.

Şu anda doların kaç YTL olduğunu biliyor musunuz?
1.320 küsur galiba.

sinema KOLEKSİYON

CENNETİN KRALLIĞI

(Kingdom of Heaven) Nereden bakarsanız bakın zor bir işti, Ortadoğu'nun alev alev yandığı ve medeniyetler çatışmasından sözedildiği bir dönemde Haçlı Seferleri'ni konu alan bir film yapmak... Ama usta yönetmen Ridley Scott zor olandan korkmadı. Kendi kişisel kavgasını veren demirci kahramanının bakış açısıyla, her yönden gelen eleştirileri göğüsleyecek düzgün bir hikaye anlatmakla kalmadı, salonları seyirciyle doldurmasını becerdi ve tarihsel epik denilen türün altından kalkacak birkaç yönetmenden birisi olduğunu kanıtladı.

"Hem şiiri, hem müziği hem de görüntüleri çok etkileyici."
Sibel, 29, Finans

"Son zamanlarda gördüğüm en etkileyici film."
Arzu, 38, Pazarlama

"Filmi izledikten sonra yeniden aşık olmak isteyeceksiniz."
İrem, 27, Reklam

"Bize hayatta hep erteledıklerimizi hatırlatıyor."
Sinem, 25, Tekstil

EVET

BİR SALLY POTTER FİLMİ

GREENESTREET FILMS ile UK FILM COUNCIL sunar "YES" JOAN ALLEN SIMON ABKARIAN SAM NEILL SHIRLEY ANDERSON SHEILA HANCOCK senaryo SALLY POTTER görüntü yönetmeni ALEXEI RODIONOV kurgu DANIEL GODDARD kostüm JACQUELINE DURRAN bir ADVENTURE PICTURES yapımı STUDIO FIERBERG'in katkılarıyla yönetici yapımcı JOHN PENOTTI PAUL TRIJBITS FISHER STEVENS CEDRIC JEANSON yapımcı CHRISTOPHER SHEPPARD – ANDREW FIERBERG yönetmen SALLY POTTER

ANS ADVENTURE PICTURES www.ans.com.tr UK FILM COUNCIL GREENESTREET FILMS

OUTSIDER PRODUCTION SUNAR

KORKUNÇ BİR SIR, AFFEDİLMEYEN BİR GÜNAH, KANI DONDURAN BİR İNTİKAM...

AYNADAKİ YANSIMANA NE KADAR GÜVENEBİLİRSİN ?

BENOÎT MAGIMEL
NATACHA RÉGNIER OLIVIER GOURMET

GİZEMLİ GEÇMİŞ
TROUBLE

BIR HARRY CLEVEN FİLMİ

1FİLM TFM TF1
www.birfilm.com www.tfmdistribution.fr

L4YER CAKE

BİR DİLİM SUÇ

(SNATCH) 'KAPIŞMA'NIN YAPIMCISINDAN!

SUÇ DÜNYASINDA HERŞEY, PASTADAN BÜYÜK BİR DİLİM KAPMAK İÇİN!

"Ateşten Kalbe, Akıldan Dumana" ve "Kapışma"'yı ilk defa seyretmek kadar heyecan verici! ★★★★★
- James Mannion, FHM

Bir SONY PICTURES CLASSICS dağıtımı MARV FILMS katkılarıyla bir MATTHEW VAUGHN yapımı DANIEL CRAIG "LAYER CAKE" COLM MEANEY KENNETH CRANHAM GEORGE HARRIS JAMIE FOREMAN SIENNA MILLER ve MICHAEL GAMBON STEPHANIE COLLIE LIZ GALLACHER LISA GERRARD ve ILAN ESHKERI KAVE QUINN BEN DAVIS JON HARRIS J.J. CONNOLLY STEPHEN MARKS ADAM BOHLING DAVID REID MATTHEW VAUGHN yönetmen MATTHEW VAUGHN

www.layercakemovie.com
bir Barbar Film dağıtımı www.barbarfilm.com
SONY PICTURES CLASSICS

"Öldüren melodi susmadı..."

CEVAPSIZ ARAMA 2

35 MİLİM, KADOKAWA PICTURES, NIPPON TELEVISION NETWORK, S.D.P. ve TOHO sunar
Bir KADOKAWA PICTURES Yapımı
MIMURA "ONE MISSED CALL 2" YU YOSHIZAWA, RENJI ISHIBASHI, HARUKO WANIBUCHI, PETER HO ve ASAKA SETO

35 milim

GIZEMLI GEÇMIŞ
TROUBLE

Yönetmen: Harry Cleven. **Oyuncular:** Benoît Magimel, Natacha Régnier, Nathan Lacroix, Olivier Gourmet, Christian Crahay, Patrick Descamps, Hanna Novak, Benjamin Engelman, David Engelman, Sabrina Leurquin. **Senaryo:** Harry Cleven, Isabelle Coudrier-Kleist, Sophie Hiet, Yann Le Nivet, Jérôme Salle. **Görüntü Yönetmeni:** Vincent Mathias. **Müzik:** George Van Dam. **Kurgu:** Matyas Veress. **Yapım Tasarımcısı:** Hubert Pouille. **Yapımcı:** Laurent Brochand. **Süre:** 98 dk. **Yapım:** Fransa, Belçika. **Dağıtımcı:** 1 Film.

Gösterim Tarihi: 29 Temmuz

Konu: 27 yaşındaki Matyas, eşi Claire ile mutlu bir evliliği olan bir fotoğrafçıdır. Küçük bir oğlu vardır ve karısı 8 aylık hamiledir. 6 yaşında öksüz kalan Matyas, çocukluğuna dair hiçbir şey hatırlamamaktadır. Günün birinde, geçmişiyle ilgili bir haber onu şok eder: Matyas'ın kendisine tıpatıp benzeyen, Thomas adında ikiz kardeşi vardır aslında. Birdenbire kendini büyük bir gizemin içinde bulan Matyas, ailesinin kendisini niye terk ettiğini ve neden o günlere ait bir şey hatırlamadığını Thomas'tan öğrenebilecek midir?

Yönetmen: Harry Cleven, "Abracadabra" ve "Pourquoi se marier le jour de la fin du monde?" adlı sinema filmlerini yönetti.

Oyuncular: Benoît Magimel; "La Vie est un long fleuve tranquille", "Papa est parti, maman aussi", "Toutes peines confondues", "Les Années campagne", "Le Cahier volé", "La Fille seule", "La Haine", "15 sans billets", "Les Voleurs", "Déjà mort", "Une minute de silence", "Les Enfants du siècle", "Elle et lui au 14ème étage", "Selon Matthieu", "Le Roi danse", "Lisa", "La Pianiste", "Nid de guêpes", "La Fleur du mal", "Effroyables jardins", "Errance", "Les Rivières pourpres II - Les anges de l'apocalypse" ve "La Demoiselle d'honneur"de rol aldı.

EVET
YES

Yönetmen: Sally Potter. **Oyuncular:** Joan Allen, Simon Abkarian, Samantha Bond, Sam Neill, Shirley Henderson, Stephanie Leonidas, Gary Lewis, Raymond Waring. **Senaryo:** Sally Potter. **Görüntü Yönetmeni:** Aleksei Rodionov. **Müzik:** Philip Glass, Sally Potter. **Kurgu:** Daniel Goddard. **Yapım Tasarımcısı:** Carlos Conti. **Yapımcı:** Andrew Fierberg, Christopher Sheppard. **Süre:** 95 dk. **Yapım:** İngiltere, ABD. **Dağıtımcı:** ANS.

Gösterim Tarihi: 5 Ağustos

Konu: İrlanda kökenli bilim kadını evlidir ve Londra'da yaşamaktadır. Kocası sıkıcı ve mesafeli bir insandır. Parasal açıdan sorunsuz ama tekdüze bir yaşamları vardır. Ancak kocası onu aldatmaktadır. Erkek, Londra'da şık bir restoranda aşçıbaşı olarak çalışan Lübnanlı bir göçmendir. Göç etmeden önce, ülkesinde başarılı bir cerrahtır. Yeni mekânına alışamamıştır; yabancılık çeker. Zaten herkes ona yabancı olduğunu hissettirmektedir. İkisinin yolları bir davette kesişir. Böylece Londra'da başlayıp Küba'ya uzanan bir yolculuk başlar. Ancak sorunlarla dolu geçmişleri, ilişkilerinin bugününü de etkileyecektir.

Yönetmen: Sally Potter'ın yönettiği uzun metrajlı filmler "The Gold Diggers", "Orlando", "The Tango Lesson" ve "The Man Who Cried"...

Oyuncular: Joan Allen; "Compromising Positions", "Zeisters", "Manhunter", "Peggy Sue Got Married", "Tucker: The Man and His Dream", "In Country", "Ethan Frome", "Searching for Bobby Fischer", "Josh and S.A.M.", "Mad Love", "Nixon", "The Crucible", "The Ice Storm", "Face/Off", "Pleasantville", "All the Rage", "When the Sky Falls", "The Contender", "Off the Map", "The Notebook", "The Bourne Supremacy" ve "The Upside of Anger"da rol aldı.

CEVAPSIZ ARAMA 2
ONE MISSED CALL 2

Yönetmen: Renpei Tsukamoto. **Oyuncular:** Mimula, Yu Yoshizawa, Asaka Seto, Renji Ishibashi, Haruko Wanibuchi. **Senaryo:** Miwako Daira (Yasushi Akimoto'nun aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Tokusho Kikumura. **Müzik:** Koji Endo. **Kurgu:** Soichi Ueno. **Süre:** 106 dk. **Yapım:** Japonya. **Dağıtımcı:** 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 5 Ağustos

Konu: Çocuk yuvasında çalışan Kyoko, bir gün erkek arkadaşı Naoto'ya sürpriz yapmaya karar verir. Naoto'nun part-time çalıştığı Çin lokantasına uğrar. Kyoko oraya varır varmaz, cep telefonu sinir bozucu bir tonda çalar. Kyoko ve Naoto, bu tondaki sesin "ölü tahmini"ni haber verdiğini bilmektedir. İkisi de geçen seneki o olayı hatırlamaktadır. Takoko isimli muhabir ise Mimiko Mizunuma'nın lânetinin neden olduğu olaylar ve şimdiki aktüel vakalar arasındaki farklılıklar üzerine çalışmaktadır. Ve Takoko bu olayların en derine indiğinde, Kyoko ve Naoto ile karşılaşır. Kyoko, Naoto ve Takoko bir takım olup, bu gizemi bulmaya çalışırlar.

Yönetmen: "Cevapsız Arama 2", Renpei Tsukamoto'nun ilk sinema filmi...

Oyuncular: Asaka Seto; "Bayside Bad Boy Blue", "Ballet of Love" ve "Travail"da rol aldı.

BIR DILIM SUÇ
LAYER CAKE

Yönetmen: Matthew Vaughn. **Oyuncular:** Daniel Craig, Tom Hardy, Jamie Foreman, Sally Hawkins, Burn Gorman, George Harris, Tamer Hasan, Colm Meaney, Francis Magee, Dimitri Andreas. **Senaryo:** J.J. Connolly (kendisinin yazdığı aynı adlı romandan). **Görüntü Yönetmeni:** Ben Davis. **Müzik:** Ilan Eshkeri, Lisa Gerrard. **Kurgu:** Jon Harris. **Yapım Tasarımcısı:** Kave Quinn. **Yapımcı:** Adam Bohling, David Reid, Matthew Vaughn. **Süre:** 105 dk. **Yapım:** İngiltere. **Dağıtımcı:** Barbar Film.

Gösterim Tarihi: 29 Temmuz

Konu: İsimsiz başkahramanımız, bakımlı ve kibar bir kokain satıcısıdır. İşinde kusursuzdur; arkasında asla pislik bırakmaz. İngiliz uyuşturucu mafyasında saygın bir yeri olmasına rağmen erken emeklilik planları yapmakta; suç, uyuşturucu ve şiddet dünyası yerine sessiz, sade bir yaşam istemektedir. Ancak bunun için son iki görevi yerine getirmek zorundadır. Patronu ondan eski arkadaşının kayıp kızını bulmasını ister. İkinci görev ise adi bir dolandırıcı olan Duke'ün çaldığı büyük miktardaki uyuşturucunun satışını sağlamaktır. Verilen görevleri sorunsuz halletmesiyle tanınan kahramanımız için önceleri her şey basit ve yolundadır. Ancak zaman ilerledikçe işler sarpa sarar.

Yönetmen: "Layer Cake", Matthew Vaughn'un yönettiği ilk sinema filmi...

Oyuncular: Daniel Craig; "The Power of One", "A Kid in King Arthur's Court", "Saint-Ex", "Obsession", "Love and Rage", "Elizabeth", "Love Is the Devil: Study for a Portrait of Francis Bacon","The Trench", "I Dreamed of Africa", "Some Voices","Hotel Splendide", "Lara Croft: Tomb Raider", "Road to Perdition", "Ten Minutes Older: The Cello", "Occasional, Strong", "The Mother", "Sylvia", "Enduring Love", "The Jacket" ve "Sorstalanság"da rol aldı.

REGGAE & DUB ambient/downtempo/hip hop/trip hop/nujazz/funk/disco/electro/electronica/house/breakbeat/techno/trance/drum&bass